

รายงาน

การส่งเสริมความรู้ ด้านกฎหมายการศึกษา และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓

สำนักพัฒนากฎหมายการศึกษา
สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ

รายงาน

การส่งเสริมความรู้ด้านกฎหมายการศึกษาและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓

- แผนการปฏิรูปประเทศด้านการศึกษา
- พระราชบัญญัติกองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๑
- พระราชบัญญัติการพัฒนาเด็กปฐมวัย พ.ศ. ๒๕๖๒
- กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่
- การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบในกระทรวงศึกษาธิการ
- ความก้าวหน้าในการพัฒนากฎหมายเพื่อการปฏิรูปประเทศด้านการศึกษา

สำนักพัฒนากฎหมายการศึกษา

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ

คำนำ

การปฏิรูปการศึกษา ปัจจัยที่สำคัญประการหนึ่งในการปฏิรูปการศึกษาก็คือกฎหมายการศึกษาซึ่งเป็นเครื่องมือในการกำหนดกรอบทิศทางและแนวทางในการดำเนินการ ทั้งเรื่องการบริหารจัดการ การบริหารงานบุคคล การบริหารงบประมาณ จำเป็นจะต้องปฏิบัติตามที่กฎหมายกำหนดอย่างเคร่งครัดจากผลการประเมินการบังคับใช้กฎหมายการศึกษาที่ผ่านมาพบว่าผู้บริหารการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา มีเป็นจำนวนมากที่ยังขาดความรู้ความเข้าใจในสาระที่สำคัญของกฎหมายการศึกษา และกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการศึกษา อันส่งผลให้มีการปฏิบัติงานที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายและนำไปสู่การร้องเรียนการฟ้องร้องต่อศาลปกครอง เป็นคดีความจำนวนมาก และในการดำเนินการปฏิรูปการศึกษาของชาติที่กระทรวงศึกษาธิการต้องรับผิดชอบหลักนั้น จะมีกฎหมายที่เกี่ยวข้องจำนวนมากที่จำเป็นต้องเสริมสร้างความรู้เพื่อให้ทุกฝ่ายสามารถปฏิบัติงานได้อย่างถูกต้องตามที่กฎหมายกำหนด โดยสามารถสนับสนุนการพัฒนาคุณภาพการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ อันจะส่งผลให้การปฏิรูปการศึกษาของชาติบรรลุผลสำเร็จต่อไป

กฎหมายได้กำหนดให้สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (สกศ.) มีบทบาทภารกิจในการจัดทำความเห็นเสนอต่อสภาการศึกษาและรัฐมนตรีเกี่ยวกับการจัดให้มีกฎหมาย ปรับปรุง แก้ไขหรือยกเลิกกฎหมายเกี่ยวกับการศึกษา หรือกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา รวมทั้งพัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศทางด้านกฎหมายการศึกษา และกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาเพื่อเป็นแหล่งข้อมูลทางกฎหมายการศึกษาที่สมบูรณ์ของประเทศ ทั้งในบทบาทของผู้จัดทำกฎหมายการศึกษา กฎหมายการพัฒนาเด็กปฐมวัย จึงมีหน้าที่ในการส่งเสริมความรู้ความเข้าใจให้กับผู้ปฏิบัติและผู้ที่เกี่ยวข้องเพื่อให้การปฏิบัติตามกฎหมายเป็นไปโดยถูกต้อง และตรงตามเจตนารมณ์ของกฎหมายอย่างแท้จริง จากบทบาทดังกล่าว สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาได้ดำเนินโครงการต่างๆ ตามบทบาทหน้าที่ที่กฎหมายกำหนด เพื่อการบรรลุเป้าหมายของการพัฒนาปรับปรุงแก้ไขกฎหมายและการพัฒนาการศึกษาของชาติอย่างต่อเนื่อง

เพื่อให้การดำเนินการตามบทบาทและภารกิจได้บรรลุผลตามเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพและสามารถนำผลการดำเนินงานดังกล่าวมาใช้ในการพัฒนาการศึกษาชาติ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาจึงได้จัดทำโครงการส่งเสริมความรู้ด้านกฎหมายการศึกษาและกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการการศึกษา เพื่อดำเนินการใน ๔ ภูมิภาค ทั่วประเทศ โดยมุ่งเน้นการเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พระราชบัญญัติการพัฒนาเด็กปฐมวัย พ.ศ. ๒๕๖๒ พระราชบัญญัติกองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๑ แผนการปฏิรูปประเทศด้านการศึกษา และกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับความรับผิดชอบของเจ้าหน้าที่ซึ่งใช้ในการบริหารจัดการศึกษา รวมถึงการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบในกระทรวงศึกษาธิการ ให้แก่ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาและผู้ปฏิบัติงานทั้งภาครัฐและภาคเอกชน อันนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพการศึกษา และการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการศึกษา

วัตถุประสงค์

- ๑ เพื่อส่งเสริมความรู้ ด้านกฎหมายการศึกษาและกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการปฏิรูปประเทศด้านการศึกษา และการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบในกระทรวงศึกษาธิการ
- ๒ เพื่อส่งเสริมความรู้ด้านกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการการศึกษา
- ๓ เพื่อการบูรณาการความร่วมมือระหว่างหน่วยงานในส่วนกลางกับหน่วยงานผู้ปฏิบัติในพื้นที่ และหน่วยงานของกระทรวงอื่นที่ร่วมจัดการศึกษา

กลุ่มเป้าหมาย

- กลุ่มเป้าหมายที่จะเข้าร่วมประชุมสัมมนาใน ๔ ภูมิภาคทั่วประเทศ จำนวน ๑,๐๐๐ คน ประกอบด้วย
- ๑ ผู้บริหาร ครู และบุคลากรของหน่วยงานที่จัดการศึกษาของกระทรวงอื่น
 - ๒ นักกฎหมายการศึกษาของสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
 - ๓ ผู้บริหารการศึกษา ผู้บริหารเขตพื้นที่การศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา ครูและบุคลากรทางการศึกษา
 - ๔ ประชาชน และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องอื่นๆ

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

- ๑ ผู้เข้าร่วมการส่งเสริมความรู้ ได้รับความรู้ด้านกฎหมายการศึกษาและกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการปฏิรูปการศึกษา และการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบในกระทรวงศึกษาธิการ และสามารถนำไปปรับใช้ในการปฏิบัติงานได้
- ๒ ผู้เข้าร่วมการส่งเสริมความรู้ ได้รับความรู้เกี่ยวกับกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการการศึกษา เพื่อการพัฒนางานด้านการบริหารและการจัดการการศึกษา
- ๓ เกิดการบูรณาการความร่วมมือระหว่างหน่วยงานในส่วนกลางกับหน่วยงานผู้ปฏิบัติในพื้นที่ และหน่วยงานของกระทรวงอื่นที่ร่วมจัดการศึกษา

สำนักพัฒนากฎหมายการศึกษา

สารบัญ

	หน้า
บทสรุปผู้บริหาร	ก
ผลการส่งเสริมความรู้ด้านกฎหมายการศึกษาและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง	
๑. แผนการปฏิรูปประเทศด้านการศึกษา	
- ความเป็นมา	๑
- ปัญหาและความท้าทายที่สำคัญในการปฏิรูปการศึกษา	๑
- วัตถุประสงค์ของการปฏิรูปการศึกษา	๓
- ๗ เรื่องหลัก ในแผนปฏิรูปประเทศด้านการศึกษา	๔
- เรื่องเร่งด่วนในแผนปฏิรูปประเทศด้านการศึกษา	๖
- ความสอดคล้องของการปฏิรูปประเทศด้านศึกษากับแผนยุทธศาสตร์ชาติระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐)	๗
- ความสอดคล้องของการปฏิรูปด้านศึกษากับแผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๗๙)	๗
๒. พระราชบัญญัติกองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๑	
- ความเป็นมา	๙
- วัตถุประสงค์ ของกองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา	๑๑
- โครงการจัดสรรเงินอุดหนุนแบบมีเงื่อนไข Conditional Cash Transfer	๑๔
- จังหวัดต้นแบบสร้างความเสมอภาคทางการศึกษา	๑๖
- ทุนนวัตกรรมสายอาชีพชั้นสูง (สร้างคน สร้างโอกาส สร้างงาน)	๑๗
- ทุนครูรัก(ษ์)ถิ่น	๑๙
- ทุนพัฒนาอาชีพที่ใช้ชุมชนเป็นฐาน	๒๐
๓. พระราชบัญญัติการพัฒนาเด็กปฐมวัย พ.ศ. ๒๕๖๒	
- ความเป็นมา	๒๓
- สาระสำคัญของพระราชบัญญัติการพัฒนาเด็กปฐมวัย พ.ศ. ๒๕๖๒	๒๕
- หน่วยงานที่รับผิดชอบการพัฒนาเด็กปฐมวัย	๓๑
- หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย	๓๒
- พระราชบัญญัติการพัฒนาเด็กปฐมวัย พ.ศ. ๒๕๖๒	๓๔
๔. กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับความรับผิดชอบละเมิดของเจ้าหน้าที่	
- จุดมุ่งหมาย	๔๐
- ความเป็นมา	๔๐
- ปัญหาที่เกิดจากการใช้ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์	๔๑
- สาระสำคัญของพระราชบัญญัติความรับผิดชอบละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙	๔๒
- กรณีเจ้าหน้าที่กระทำละเมิดต่อบุคคลภายนอก	๔๕

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
- สิทธิของบุคคลภายนอก (ผู้เสียหาย) กรณีเจ้าหน้าที่กระทำละเมิด	๔๖
- กรณีเจ้าหน้าที่กระทำละเมิดต่อหน่วยงานรัฐ	๔๗
- องค์ประกอบของการกระทำละเมิด (มาตรา ๔๒๐ แห่ง ป.พ.พ.)	๔๙
- การกระทำโดยประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง	๕๔
- เมื่อมีความเสียหายเกิดขึ้นแก่หน่วยงานของรัฐจะต้องทำอย่างไร	๕๐
- การสั่งการของผู้มีอำนาจแต่งตั้ง	๕๘
๕. การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบในกระทรวงศึกษาธิการ	
- ความเป็นมา	๖๓
- แผนปฏิบัติการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ กระทรวงศึกษาธิการ ระยะ ๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๔)	๖๘
- กรณีตัวอย่าง	๗๔
๖. ความก้าวหน้าในการพัฒนากฎหมายเพื่อการปฏิรูปประเทศด้านการศึกษา	๗๘
ภาคผนวก	
- พระราชบัญญัติการพัฒนาเด็กปฐมวัย พ.ศ. ๒๕๖๒	๘๔
- พระราชบัญญัติกองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๑	๙๒

บทสรุปผู้บริหาร

ในปีงบประมาณ ๒๕๖๓ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาโดยสำนักพัฒนาคุณภาพการศึกษาได้รับอนุมัติให้ดำเนินโครงการส่งเสริมความรู้และประเมินการบังคับใช้กฎหมายการศึกษาและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง โดยมีกิจกรรมที่ต้องดำเนินการคือ การส่งเสริมความรู้ด้านกฎหมายการศึกษาและกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการการศึกษา ซึ่งได้ดำเนินโครงการโดยการจัดประชุมสัมมนาให้ความรู้ใน ๔ ภูมิภาค ทั่วประเทศ ได้แก่

ครั้งที่ ๑) ภาคใต้ ณ จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ครั้งที่ ๒) ภาคเหนือ ณ จังหวัดแพร่

ครั้งที่ ๓) ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ณ จังหวัดบุรีรัมย์

ครั้งที่ ๔) ภาคกลาง ณ จังหวัดสุพรรณบุรี

ครั้งที่ ๕) ภาคตะวันออก ณ จังหวัดชลบุรี

ครั้งที่ ๖) ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (ตอนบน) ณ จังหวัดหนองคาย

ครั้งที่ ๗) ในเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้ ณ จังหวัดสงขลา

โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อเสริมสร้างความรู้ด้านกฎหมายการศึกษาและกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการการศึกษา โดยมี กลุ่มเป้าหมาย จำนวนประมาณ ๑,๐๐๐ คน ประกอบด้วย ผู้บริหารสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด ผู้บริหารสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาทั้งในสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษา และผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาที่สังกัดกระทรวงอื่น โดยมีเนื้อหาสาระ สรุปได้ดังนี้

เรื่อง แผนการปฏิรูปประเทศด้านการศึกษา รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๒๕๘ จ. ได้กำหนดให้มีการดำเนินการปฏิรูปประเทศด้านการศึกษา โดยครอบคลุมให้เด็กเล็กได้รับการดูแลและพัฒนา ก่อนเข้ารับการศึกษา เพื่อให้เด็กเล็กได้รับการพัฒนาร่างกาย จิตใจ วินัย อารมณ์ สังคม และสติปัญญาให้สมกับวัยโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย ให้ดำเนินการตรากฎหมายเพื่อจัดตั้งกองทุนเพื่อลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา ให้มีกลไกและระบบการผลิต คัดกรอง และพัฒนาผู้ประกอบวิชาชีพครูและอาจารย์ ให้ได้ผู้มีจิตวิญญาณของความเป็นครู มีความรู้ความสามารถอย่างแท้จริง ได้รับค่าตอบแทนที่เหมาะสมกับความสามารถและประสิทธิภาพในการสอน รวมทั้งมีกลไกสร้างระบบคุณธรรมในการบริหารงานบุคคลของผู้ประกอบวิชาชีพครูให้มีการปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนทุกระดับเพื่อให้ผู้เรียนสามารถเรียนได้ตามความถนัดและปรับปรุงโครงสร้างของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อบรรลุเป้าหมายดังกล่าว โดยสอดคล้องกันทั้งในระดับชาติและระดับพื้นที่ ทั้งนี้บทบัญญัติของรัฐธรรมนูญฯ มาตรา ๒๖๑ กำหนดให้การปฏิรูปตามมาตรา ๒๕๘ จ. ด้านการศึกษา มีคณะกรรมการที่มีความเป็นอิสระคณะหนึ่งที่คณะรัฐมนตรีแต่งตั้ง ดำเนินการศึกษาและจัดทำข้อเสนอแนะ และร่างกฎหมายที่เกี่ยวข้องในการดำเนินการให้บรรลุเป้าหมายเพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีดำเนินการต่อไป

ปัญหาและความท้าทายที่สำคัญในการปฏิรูปการศึกษา ๑) ปัญหาของระบบการศึกษาของไทยมีความซับซ้อนสูง ๒) คุณภาพของการศึกษาดำ ๓) ความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาสูง ๔) ปัญหาของระบบการศึกษาเป็นอุปสรรคอย่างยิ่งต่อการสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ ๕) การใช้ทรัพยากรทางการศึกษายังไม่มีประสิทธิภาพ ๖) การกำกับดูแลและการบริหารจัดการระบบการศึกษาของภาครัฐในด้านธรรมาภิบาลเป็นอุปสรรคสำคัญที่บั่นทอนประสิทธิผลของการนำประเด็นการปฏิรูปการศึกษาสู่การปฏิบัติ ๗) บริบทของประเทศและของโลกกำลังเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว

การปฏิรูปการศึกษามีวัตถุประสงค์เพื่อ ๑) ยกระดับคุณภาพของการจัดการศึกษา (enhance quality of education) ๒) ลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา (reduce disparity in education) ๓) มุ่งความเป็นเลิศและสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ (leverage excellence and competitiveness) ๔) ปรับปรุงระบบการศึกษาให้มีประสิทธิภาพในการใช้ทรัพยากร เพิ่มความคล่องตัวในการรองรับความหลากหลายของการจัดการศึกษา และสร้างเสริมธรรมาภิบาล (improve Efficiency, agility and good governance)

๗ เรื่องหลัก ในแผนปฏิรูปประเทศด้านการศึกษา

เรื่องที่ ๑ : การปฏิรูประบบการศึกษาและการเรียนรู้โดยรวมของประเทศ โดยพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติฉบับใหม่และกฎหมายลำดับรอง

เรื่องที่ ๒ : การปฏิรูปการพัฒนาเด็กเล็กและเด็กก่อนวัยเรียน

เรื่องที่ ๓ : การปฏิรูปเพื่อลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา

เรื่องที่ ๔ : การปฏิรูปกลไกและระบบการผลิต คัดกรอง และพัฒนาผู้ประกอบวิชาชีพครู และอาจารย์

เรื่องที่ ๕ : การปฏิรูปการจัดการเรียนการสอนเพื่อตอบสนองการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ ๒๑

เรื่องที่ ๖ : การปรับโครงสร้างของหน่วยงานในระบบการศึกษา เพื่อบรรลุเป้าหมายในการปรับปรุงการจัดการเรียนการสอน และยกระดับคุณภาพของการจัดการศึกษา

เรื่องที่ ๗ : การปฏิรูปการศึกษาและการเรียนรู้โดยการพลิกโฉมด้วยระบบดิจิทัล (Digitalization for Educational and Learning Reform)

เรื่องเร่งด่วนในแผนปฏิรูปประเทศด้านการศึกษา (๑) ยกเครื่องระบบการศึกษาโดยการบังคับใช้ร่างพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติฉบับใหม่ รวมถึงกฎหมายสำคัญอื่นที่เกี่ยวข้องซึ่งจะเป็นเครื่องมือสำคัญในการปฏิรูปการศึกษา (๒) บุกเบิกนวัตกรรมของการจัดการศึกษาระดับโรงเรียน กลุ่มโรงเรียน หรือการจัดการระดับพื้นที่ โดยให้โรงเรียนเป็นศูนย์กลางของการยกระดับคุณภาพของการศึกษา มีความเป็นอิสระในการบริหารจัดการ (๓) จัดตั้งสถาบันหลักสูตรและการเรียนรู้แห่งชาติเพื่อเป็นเสมือนศูนย์ความเป็นเลิศในการวิจัย พัฒนาและปรับปรุงหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน และการประเมินผลการเรียนรู้ สำหรับการจัดการศึกษาในระดับต่างๆ (๔) สร้าง “ดิจิทัลแพลตฟอร์มเพื่อการเรียนรู้แห่งชาติ” (๕) จัดระบบการผลิตครูให้มีคุณภาพและสมรรถนะความเป็นครู (๖) การแต่งตั้งคณะกรรมการนโยบายการศึกษาแห่งชาติ

เรื่อง พระราชบัญญัติกองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๑ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๖๐ เป็นฉบับแรกในประวัติศาสตร์ที่มีการกล่าวถึงมาตรการในการช่วยเหลือผู้ขาดแคลนทุนทรัพย์เพื่อลดความเหลื่อมล้ำ เพราะตระหนักดีว่าการศึกษาคือหัวใจของการมีรายได้และสร้างความมั่งคั่ง ในระบบทุนนิยมผู้มีความมั่งคั่งก็จะยิ่งร่ำรวยยิ่งขึ้นโดยธรรมชาติ สำหรับคนยากจนนั้นตราบที่ไม่มีรายได้เพียงพอและไม่มีทรัพย์สิน ความมั่งคั่งที่เป็นตัวช่วยพยุงให้มีฐานะดีขึ้นอย่างต่อเนื่องได้ก็จะไม่เกิดขึ้น ดังนั้น ถ้าจะแก้ไขปัญหาคือความเหลื่อมล้ำให้อยู่หมัดได้ในระยะยาวก็ต้องใช้การเข้าถึงการศึกษา กองทุนช่วยเหลือคนยากจนนี้จึงมีความสำคัญมาก ซึ่งความเหลื่อมล้ำหากทิ้งไว้จะนำไปสู่ปัญหาสังคมที่รุนแรงอย่างมากในอนาคต การสูญเสียโอกาสของการใช้ทุนอันมีอยู่จำกัดของสังคมก็เป็นอีกเรื่องที่จะบั่นทอนศักยภาพของสังคมและเศรษฐกิจของเราในระยะยาว คอนกรีตและเหล็กจำนวนมาก แทนที่จะถูกเอาไปใช้สร้างโรงงานอุตสาหกรรม สร้างถนน ฯลฯ กลับต้องถูกนำไปใช้สร้างกำแพงคุก สร้างรั้วบ้าน และแรงงานจำนวนมากไม่ถูกใช้ในการผลิตสร้างสรรคสิ่งที่มีประโยชน์ แต่กลับต้องเป็นแรงงาน คุ่มคูก ปราบโจร ผู้ร้าย คำขายยาเสพติด ประกอบอาชญากรรม ดูแลความสงบเรียบร้อยของสังคม ฯลฯ ประชาชนเดินทางไปทีใดก็จะมีแต่ความหวาดหวั่นในความปลอดภัย ไม่มีใครกล้ามาท่องเที่ยว

พระราชบัญญัติกองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๑ มีผลใช้บังคับ เมื่อวันที่ ๑๔ พฤษภาคม ๒๕๖๑ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างความเสมอภาคทางการศึกษา เพื่อให้ประชาชนมีสิทธิที่จะได้รับและเข้าถึงการศึกษาและพัฒนาอย่างเสมอภาคและทั่วถึงให้ความช่วยเหลือเด็กและเยาวชนซึ่งขาดแคลนทุนทรัพย์หรือด้อยโอกาสจนสำเร็จการศึกษาขั้นพื้นฐาน และศึกษาวิจัย และพัฒนาองค์ความรู้เพื่อพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ สรุปลสาระสำคัญ ดังนี้

๑. กองทุนเป็นหน่วยงานของรัฐโดยมีฐานะเป็นนิติบุคคล และมีสำนักงานกองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา

๒. ความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา หมายความว่า ความไม่เท่าเทียมกันทางการศึกษาอันเนื่องมาจากคุณภาพหรือมาตรฐานของสถานศึกษา คุณภาพหรือประสิทธิภาพครู หรือฐานะทางเศรษฐกิจหรือสังคม

๓. ค่าเล่าเรียน หมายความว่า เงินค่าเล่าเรียน ค่าบำรุง และค่าธรรมเนียมต่าง ๆ ที่สถานศึกษาเรียกเก็บจากผู้เรียนในทุกระดับ

๔. ค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา หมายความว่า ค่าใช้จ่ายอื่นที่มีค่าใช้จ่ายที่สถานศึกษาเรียกเก็บจากผู้เรียนในทุกระดับ ตามระเบียบ ประกาศ หรือคำสั่งของสถานศึกษา โดยมีวัตถุประสงค์เกี่ยวข้องกับการศึกษา

๕. ให้มีคณะกรรมการบริหารกองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา ประกอบด้วยผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งเป็นประธานกรรมการ มีหน้าที่ กำหนดนโยบาย เป้าหมาย และแนวทางการดำเนินงานของกองทุน เพื่อให้การดำเนินงานของกองทุนเป็นไปตามวัตถุประสงค์

๖. การดำเนินการตามวัตถุประสงค์ ถ้าเป็นกรณีที่จะให้ความช่วยเหลือทางการเงินแก่ผู้ขาดแคลนทุนทรัพย์หรือผู้ด้อยโอกาส กองทุนจะให้ความช่วยเหลือโดยวิธีการให้เปล่า ให้ยืม หรือให้กู้ยืมก็ได้ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนด

๗. ผู้บริจาคเงินให้แก่กองทุนมีสิทธินำจำนวนเงินที่บริจาคไปหักเป็นค่าลดหย่อนหรือรายจ่ายเช่นเดียวกับการบริจาคเพื่อการศึกษา ตามประมวลรัษฎากร โดยกลุ่มเป้าหมายของพระราชบัญญัติกองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๑ ได้แก่ ๒

๑) เด็กเล็ก (๐ - ๒ ปี)

๒) เด็กนอกระบบการศึกษา

๓) เด็กยากจนในระบบ

๔) นักเรียนที่ไม่ได้เรียนต่อมัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช.

๕) ครู/โรงเรียน ที่สอนเด็กด้อยโอกาสในพื้นที่ก้นดงห่างไกล

๖) ผู้ขาดแคลนทุนทรัพย์ที่ต้องการพัฒนาทักษะฝีมือแรงงาน

กองทุนฯ ไม่ได้ช่วยเหลือเฉพาะแต่เด็กหรือเยาวชนที่ขาดทุนทรัพย์เพื่อการศึกษาเท่านั้นแต่ยังรวมไปถึงครูและโรงเรียนในพื้นที่ห่างไกล และทุนทรัพย์เพื่อการพัฒนาทักษะฝีมือแรงงานอีกด้วย ทั้งนี้เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของประชาชน

เรื่อง พระราชบัญญัติการพัฒนาเด็กปฐมวัย พ.ศ. ๒๕๖๒ ในประเด็นแลกเปลี่ยนเรียนรู้ครั้งนี้มีประโยชน์อย่างมาก เนื่องจากมีหน่วยงานทางการศึกษาหลายหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาเด็กปฐมวัย ซึ่งได้รวบรวมหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาปฐมวัยหรือศูนย์พัฒนาปฐมวัย ทุกหน่วยงานจะได้รับทราบถึงหน้าที่ของตนเองที่จะต้องดำเนินการตามพระราชบัญญัติการพัฒนาเด็กปฐมวัย พ.ศ. ๒๕๖๒ เช่นกระทรวงสาธารณสุข ต้องมีการส่งเสริมดูแลหญิงตั้งครรภ์ สตรีวัยเจริญพันธุ์ต้องมีการเสริมธาตุเหล็กก่อนสมรส เป็นต้น แม้กระทั่งสตรีที่ตั้งครรภ์อยู่ต้องเสริมไอโอดีน และเด็กในครรภ์ดูแลอย่างไร คลอดออกมาแล้วจะส่งเสริมเด็กอย่างไรให้สุขภาพพลานามัย

ที่สมบูรณ์ แข็งแรง กระทรวงมหาดไทยก็จะมีหน่วยงานที่เกี่ยวข้องการจัดการศึกษาเป็นศูนย์พัฒนาเด็กเล็กหรือที่อยู่ในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ เช่นใน สพฐ.ที่อยู่ในเขตพื้นที่การศึกษาจัดการศึกษาปฐมวัยเช่นเดียวกันหน่วยงานอื่นๆ อย่างเช่นกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ก็จะทำหน้าที่ส่งเสริมพัฒนาเงินอุดหนุนในการเลี้ยงดูเด็กเดือนละ ๖๐๐ บาท เป็นต้น เพราะฉะนั้นการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกันตรงจะมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งทำให้หน่วยงานต่างๆ ได้ทราบบทบาทของตนเองตามพระราชบัญญัติการพัฒนาเด็กปฐมวัยซึ่งกฎหมายฉบับนี้ทำขึ้นมาเพื่อแก้คุณภาพของเด็กไทยในอนาคตซึ่งปัจจุบันเราทราบแล้วว่าเด็กมีปัญหาอยู่หลายเรื่อง ไม่ว่าจะเป็นเรื่องของ IQ ต่ำ โภชนาการมีทั้งขาดและมีทั้งเกินน้ำหนักไม่ได้มาตรฐานบ้างที่น้ำหนักก็เกินไปหรือน้อยไป ในขณะที่พระราชบัญญัติอันนี้เกิดขึ้นต่อไปเมื่อเรามีคณะกรรมการนโยบายการพัฒนาเด็กปฐมวัยเกิดขึ้น แล้วจะมีการกำหนดนโยบายและแผนที่ดีหลักหน่วยงานต่างๆ นำไป ทั้งมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๑ ได้กำหนดมาตรฐานขั้นต้นที่จำเป็นสำหรับการพัฒนาเด็กของประเทศ และเป็นมาตรฐานเชิงคุณภาพเพื่อใช้ประโยชน์ในการดำเนินงานและจัดบริการให้เด็กปฐมวัยได้มีโอกาสเริ่มต้นชีวิตอย่างมีคุณภาพและเท่าเทียมกัน เพื่อลดความเหลื่อมล้ำ เป็นการเพิ่มคุณภาพทรัพยากรมนุษย์ที่สำคัญที่สุดในการนำประเทศไทยสู่ความเจริญก้าวหน้า มั่นคง ยั่งยืน ท่ามกลางความท้าทายของโลกในศตวรรษที่ ๒๑

นอกจากนี้ มาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๑ ซึ่งเป็นเครื่องมือในการประเมินคุณภาพของการดำเนินงานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยทุกสังกัด ที่ดูแลเด็กในเวลากลางวัน ช่วงอายุตั้งแต่แรกเกิดถึง อายุ ๖ ปี บริบูรณ์ หรือ ก่อนเข้าเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ ซึ่งใช้ได้กับทุกบริบท โดยได้มีการเทียบเคียงกับมาตรฐานของทุกหน่วยงานที่มีอยู่แล้วร่วมกับมาตรฐานคุณภาพของภูมิภาคอาเซียนฯ ทั้งนี้ หากสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยที่มีศักยภาพการให้บริการพัฒนาเด็กอย่างมีคุณภาพสูงกว่ามาตรฐานนี้ สามารถพิจารณาเพิ่มเติมเกณฑ์ดังกล่าวได้ตามบริบท เช่น สถานรับเลี้ยงและพัฒนาเด็กเอกชน สถานพัฒนาเด็กปฐมวัยที่มีความต้องการพิเศษ โรงเรียนอนุบาลทั้งรัฐและเอกชน โรงเรียนอนุบาลนานาชาติ เป็นต้น

มาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๑ ประกอบด้วยมาตรฐาน ๓ ด้าน ได้แก่

- มาตรฐานด้านที่ ๑ การบริหารจัดการ ๕ ตัวบ่งชี้ / ๒๖ ข้อ
- มาตรฐานด้านที่ ๒ กระบวนการดูแลจัดประสบการณ์ เรียนรู้ และเล่น ๕ ตัวบ่งชี้ / ๒๐ ข้อ
- มาตรฐานด้านที่ ๓ คุณภาพเด็กปฐมวัย
 - ๓ ก. แรกเกิด ถึง ๒ ปี (๒ ปี ๑๑ เดือน) จ านวน ๒ ตัวบ่งชี้ / ๗ ข้อ
 - ๓ ข. ๓ ปี ถึง ๖ ปี/ ก่อนเข้าเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ จ านวน ๗ ตัวบ่งชี้ / ๒๒ ข้อ

เรื่อง กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับความรับผิดชอบละเมิดของเจ้าหน้าที่ จุดมุ่งหมายในการส่งเสริมความรู้เรื่องกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับความรับผิดชอบละเมิดของเจ้าหน้าที่

๑. เพื่อสร้างความเข้าใจหลักกฎหมายที่เกี่ยวกับความรับผิดชอบละเมิดของเจ้าหน้าที่

๒. ตัวอย่างคำพิพากษาที่ใช้ประกอบการบรรยายในแต่ละหัวข้อเรื่องจะเป็นประโยชน์แก่เจ้าหน้าที่ในหน่วยงานของรัฐที่จะนำไปใช้กับการปฏิบัติงาน ซึ่งประโยชน์อย่างน้อยที่สุดจะเป็นการป้องกันไม่ให้เกิดเจ้าหน้าที่ในหน่วยงานของรัฐกระทำละเมิดต่อหน่วยงานของรัฐและต้องชดใช้ค่าเสียหายให้แก่หน่วยงานของรัฐ

๓. เอกชนที่ได้รับความเสียหายจากเจ้าหน้าที่ของรัฐจะได้รับทราบถึงสิทธิของตนในการเรียกร้องค่าเสียหายจากหน่วยงานของรัฐ

กฎหมายที่เกี่ยวกับความผิดทางละเมิดนี้ให้ใช้เป็นแนวทางในทางปฏิบัติหน้าที่ในฐานะเจ้าหน้าที่ต้องปฏิบัติหน้าที่ให้เป็นไปตามกฎหมายและระเบียบโดยเคร่งครัด เพราะถ้าหากว่าปฏิบัติหน้าที่โดยฝ่าฝืนกฎหมายและระเบียบและก่อให้เกิดความเสียหายแก่หน่วยงานของรัฐ เจ้าหน้าที่ก็ต้องรับผิดชอบต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นที่เรียกว่า “ละเมิด”

ในครั้งนี้อย่างน้อยก็เห็นการกระทำละเมิดมีองค์ประกอบอย่างไร นอกจากนี้แล้วการกระทำละเมิดต่อหน่วยงานของรัฐ หรือต่อบุคคลภายนอกก็ตาม เจ้าหน้าที่ที่ต้องรับผิดชอบเมื่อปฏิบัติหน้าที่แล้วก่อให้เกิดละเมิดอันเนื่องมาจากการจงใจหรือประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง ซึ่งให้เห็นว่าการละเมิดหรือประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรงมีลักษณะเป็นอย่างไร ประมาทเลินเล่อธรรมดาเป็นอย่างไรด้วย โดยหลักแล้วหากเป็นการกระทำโดยการประมาทธรรมดาเจ้าหน้าที่ไม่ต้องรับผิดชอบ แต่ถ้าประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรงเจ้าหน้าที่ต้องรับผิดชอบ เพราะกฎหมายว่าด้วยการกระทำโดยละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ แม้เจ้าหน้าที่จะละเมิดหรือประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรงเจ้าหน้าที่ต้องรับผิดชอบและชดใช้เงินมากน้อยแค่ไหนขึ้นอยู่กับดุลพินิจของหน่วยงานโดยคำนึงถึงความเป็นธรรมแต่ละกรณี ทั้งต้องดูว่าการกระทำนั้นร้ายแรงมากน้อยแค่ไหน หน่วยงานของรัฐมีส่วนบกพร่องแค่ไหน การดำเนินงานของรัฐมีส่วนเกี่ยวข้องหรือไม่ ถ้าหากหน่วยงานของรัฐมีส่วนเกี่ยวข้องในเรื่องของระบบงานร่วมอยู่ด้วยแบบนี้ต้องหักส่วนแห่งความรับผิดชอบให้กับเจ้าหน้าที่ต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นด้วย ทำให้เจ้าหน้าที่รับผิดชอบน้อยลงไปกว่าเดิม ตามกฎหมายเดิมที่เรียกว่าการรับผิดชอบทางแพ่งเมื่อเจ้าหน้าที่ก่อให้เกิดการละเมิดไม่ว่าจะร้ายแรงหรือไม่ร้ายแรงต้องชดใช้ค่าเสียหายเต็มจำนวน แต่พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำโดยละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ เจ้าหน้าที่ไม่ต้องรับผิดชอบเต็มตามจำนวน ทั้งนี้หน่วยงานก็ต้องคำนึงถึงความร้ายแรงแห่งการกระทำ ความเป็นธรรม และหน่วยงานของรัฐมีส่วนบกพร่องด้วยหรือไม่ ถ้าหากหน่วยงานของรัฐมีส่วนบกพร่องด้วยก็ต้องหักส่วนการรับผิดชอบออกจากความเสียหายที่มันเกิดขึ้น

เรื่อง การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบในกระทรวงศึกษาธิการ ศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริต ซึ่งตั้งขึ้นตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๒๔ กรกฎาคม ๒๕๕๕ เห็นชอบให้จัดตั้งส่วนราชการชื่อ “ศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชัน” ในสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีสำนักงานปลัดกระทรวงทุกกระทรวง ส่วนราชการที่อยู่ในบังคับบัญชาขึ้นตรงต่อนายกรัฐมนตรี และส่วนราชการไม่สังกัดสำนักนายกรัฐมนตรี กระทรวง หรือทบวง เพื่อเป็นกลไกการแก้ไขปัญหาการทุจริตคอร์รัปชันในภาครัฐโดยให้รองหัวหน้าส่วนราชการทำหน้าที่เป็นหัวหน้าศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชันอีกตำแหน่งหนึ่งแต่ต่อมาได้มีการแก้ไขเปลี่ยนแปลงชื่อจาก “ศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชัน” เป็น “ศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริต”

แผนปฏิบัติการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ กระทรวงศึกษาธิการ ระยะ ๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๔) จัดทำขึ้นตามแนวทางของยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๗๙) ยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ระยะที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๔) และแผนแม่บทบูรณาการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ ระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๗๙) ประกอบด้วย ๓ ยุทธศาสตร์หลัก โดยมีรายละเอียดกลยุทธ์ แนวทางการดำเนินการตามกลยุทธ์ และตัวชี้วัดความสำเร็จในแต่ละยุทธศาสตร์รายละเอียดดังนี้

ยุทธศาสตร์ที่ ๑ ป้องกันและสร้างสังคมที่ไม่ทนต่อการทุจริต

การดำเนินการตามยุทธศาสตร์ที่ ๑ มีเป้าหมายมุ่งเน้นให้ความสำคัญในกระบวนการการปรับสภาพสังคมให้เกิดภาวะที่ไม่ทนต่อการทุจริตโดยเริ่มตั้งแต่การป้องกันและการสร้างสังคมด้วยกระบวนการกล่อมเกลாதงสังคมในทุกระดับช่วงวัยตั้งแต่ปฐมวัย เพื่อสร้างวัฒนธรรมต่อต้านการทุจริต และปลูกฝังความพอเพียง มีวินัย ซื่อสัตย์ สุจริต เป็นการดำเนินการผ่านสถาบันหรือกลุ่มตัวแทนที่ทำหน้าที่ในการกล่อมเกลาทงสังคมให้มีความเป็นพลเมืองที่ดี ที่มีจิตสาธารณะ จิตอาสา และความเสียสละเพื่อส่วนรวม และเสริมสร้างให้ทุกภาคส่วนมีพฤติกรรมที่ไม่ยอมรับและต่อต้านการทุจริตในทุกรูปแบบ การดำเนินการจะกำหนดกลยุทธ์ แนวทางการดำเนินการตามกลยุทธ์และตัวชี้วัดความสำเร็จเพื่อให้ทุกส่วนราชการในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการนำไปกำหนดเป็นแผนงานโครงการของส่วนราชการต่อไป

ยุทธศาสตร์ที่ ๒ พัฒนาระบบงานและระบบสารสนเทศเพื่อการป้องกันการทุจริตเชิงรุก

การดำเนินการตามยุทธศาสตร์ที่ ๒ มีเป้าหมายมุ่งเน้นการพัฒนาเทคโนโลยีและกระบวนการงานด้านการป้องกันการทุจริตของประเทศไทยให้มีความเข้มแข็งและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น เพื่อลดโอกาสการทุจริตหรือทำให้การทุจริตเกิดยากขึ้นหรือไม่เกิดขึ้นโดยอาศัยทั้งการกำหนดกลไกด้านกฎหมาย กลไกทางการบริหาร และกลไกอื่น ๆ ตลอดจนเสริมสร้างการปฏิบัติงานของหน่วยงานในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการให้มีธรรมาภิบาลมากยิ่งขึ้น

ยุทธศาสตร์ที่ ๓ ปฏิรูปกลไกและกระบวนการการปราบปรามการทุจริต

การดำเนินการตามยุทธศาสตร์ที่ ๓ มีเป้าหมายมุ่งเน้นการปฏิรูปกลไกและกระบวนการการปราบปรามการทุจริตทั้งระบบของกระทรวงศึกษาธิการให้สามารถดำเนินการได้อย่างรวดเร็ว มุ่งเน้นการเพิ่มประสิทธิภาพในการตราเป็นกฎหมาย (Legislation) การบังคับใช้กฎหมาย (Enforcement) การตัดสินคดีและลงโทษผู้กระทำผิด (Judiciary) การบูรณาการร่วมกันของหน่วยงานต่าง ๆ และจะมีการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารที่ทันสมัยในการพัฒนาการดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพ ยุทธศาสตร์นี้จะทำให้การปราบปรามการทุจริตเป็นไปอย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

เรื่อง ความก้าวหน้าในการพัฒนากฎหมายเพื่อการปฏิรูปประเทศด้านการศึกษา

การพัฒนากฎหมายเพื่อการปฏิรูปการศึกษา มีสาระสำคัญใน ๓ ประเด็น

ประเด็นที่ ๑ การบริหารองค์กรภาครัฐ จำเป็นต้องคำนึงถึงหลักธรรมาภิบาล รวมทั้งต้องนำหลักการบริหารขององค์กรเอกชน คือหลักบรรษัทภิบาล กล่าวคือ ต้องนำหลัก ๑) การดูแลเอาใจใส่ผู้รับบริการ ๒) การปฏิบัติตามกฎระเบียบอย่างเคร่งครัด ๓) ความจงรักภักดีต่อองค์กร และ ๔) เปิดเผย โปร่งใส มาใช้เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการบริหารจัดการองค์กรของรัฐด้วย

ประเด็นที่ ๒ การปฏิรูปการศึกษาตามรัฐธรรมนูญ รัฐธรรมนูญได้กำหนดให้มีการปฏิรูปการศึกษาไว้ในมาตรา ๕๔ และมาตรา ๒๕๘ วรรค จ ซึ่งคณะกรรมการอิสระเพื่อการปฏิรูปการศึกษาได้มีการดำเนินการ ให้เป็นไปตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญ ดังนี้

๑) การปฏิรูปการศึกษาสำหรับเด็กก่อนวัยเรียน โดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย ได้ให้ความสำคัญถึงความร่วมมือในการบูรณาการงานของทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง เพื่อสร้างโอกาสในการเข้าถึงการศึกษาได้อย่างทั่วถึง

๒) การจัดทำหลักสูตรและปฏิรูปการจัดการเรียนการสอน เป็นการจัดทำหลักสูตรฐานสมรรถนะ โดยมีการบูรณาการความรู้ ทักษะ และเจตคติ เพื่อพัฒนาสมรรถนะผู้เรียน และสร้างกลไกการดำเนินการที่นำไปสู่การปฏิบัติได้จริง มีการประเมินผลการจัดการศึกษาเชิงคุณภาพ โดยใช้ข้อมูลและหลักฐานเชิงประจักษ์เพื่อให้เกิดการพัฒนาผู้เรียนอย่างแท้จริง

๓) การประกันคุณภาพการศึกษา มีการกำหนดเพิ่มเติม คือให้มีการรับรองคุณภาพสถานศึกษาโดยหน่วยงานภายนอก โดยเน้นการประเมินเพื่อพัฒนา

๔) ครูและผู้บริหารสถานศึกษา การผลิตและการพัฒนาครูและผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องคำนึงถึงสมรรถนะที่สำคัญและจำเป็นสำหรับบุคลากรดังกล่าว รวมทั้ง คำนึงถึงผู้เรียนเป็นสำคัญด้วย

๕) การปฏิรูปการอาชีวศึกษาที่มุ่งเน้นการผลิตและพัฒนากำลังคนให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน ยกเว้นค่าตอบแทนสำหรับผู้เรียนอาชีวศึกษา และส่งเสริมให้เกิดความร่วมมือการจัดการทวิภาคีเพื่อเป็นกลไกสำคัญในการสร้างผู้เรียนให้มีทักษะความเชี่ยวชาญด้านการปฏิบัติ

๖) การปฏิรูปโครงสร้างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา ได้มีการกำหนดให้แบ่งแยกอำนาจหน้าที่อย่างชัดเจน โดยเน้นให้เกิดเอกภาพในการกำหนดนโยบาย (Policy) และก่อให้เกิดความร่วมมือของหน่วยงานที่ทำหน้าที่ในการติดตามดูแล (Regulator) หน่วยงานในการสนับสนุน (Supporter) และหน่วยปฏิบัติ

(Operator) ทั้งนี้ ปัจจุบันได้เร่งให้เกิดการดำเนินการเพื่อให้เกิดความอิสระในการบริหารจัดการของหน่วยงานในส่วนปฏิบัติ โดยจัดให้มีสถานศึกษานิตិบุคคล และกำหนดเขตพื้นที่นวัตกรรมทางการศึกษา

ประเด็นที่ ๓ การจัดทำกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการปฏิรูปการศึกษา ได้มีการจัดทำกฎหมายเพื่อเป็นกลไกทางกฎหมายที่สำคัญในการส่งเสริมการดำเนินการตามมาตรการในการปฏิรูปการศึกษา ซึ่งทางสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา ได้ให้ความสำคัญและดำเนินการกฎหมายในหลายฉบับ อาทิ พระราชบัญญัติกองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๑ พระราชบัญญัติการพัฒนาเด็กปฐมวัย พ.ศ. ๒๕๖๒ พระราชบัญญัติพื้นที่นวัตกรรมทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๒ รวมไปถึงร่างพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ซึ่งถือเป็นกฎหมายแม่บททางการศึกษาด้วย และในขณะนี้ได้ดำเนินการจัดทำพระราชบัญญัติสถาบันหลักสูตรและการเรียนรู้แห่งชาติ พ.ศ. ทั้งนี้ ยังมีกฎหมายที่เสนอโดยหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง อาทิ ร่างพระราชบัญญัติข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ร่างพระราชบัญญัติสภาครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ร่างพระราชบัญญัติการศึกษาตลอดชีวิต พ.ศ. ซึ่งกฎหมายแต่ละฉบับจำเป็นต้องมีการพิจารณาอย่างรอบคอบจะสามารถตอบโจทย์แนวทางในการปฏิรูปการศึกษาได้อย่างแท้จริง

๑. แผนการปฏิรูปประเทศด้านการศึกษา

โดย ดร.สมศักดิ์ ดลประสิทธิ์

รองเลขาธิการสภาการศึกษา

ความเป็นมา

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๒๕๘ จ. ได้กำหนดให้มีการดำเนินการปฏิรูปประเทศด้านการศึกษา โดยครอบคลุมให้เด็กเล็กได้รับการดูแลและพัฒนา ก่อนเข้ารับการศึกษา เพื่อให้เด็กเล็กได้รับการพัฒนาร่างกาย จิตใจ วินัย อารมณ์ สังคม และสติปัญญาให้สมกับวัยโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย ให้ดำเนินการตรากฎหมายเพื่อจัดตั้งกองทุนเพื่อลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา ให้มีกลไกและระบบการผลิต คัดกรอง และพัฒนาผู้ประกอบวิชาชีพครูและอาจารย์ ให้ได้ผู้มีจิตวิญญาณของความเป็นครู มีความรู้ความสามารถอย่างแท้จริง ได้รับค่าตอบแทนที่เหมาะสมกับความสามารถและประสิทธิภาพในการสอน รวมทั้งมีกลไกสร้างระบบคุณธรรมในการบริหารงานบุคคลของผู้ประกอบวิชาชีพครูให้มีการปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนทุกระดับเพื่อให้ผู้เรียนสามารถเรียนได้ตามความถนัดและปรับปรุงโครงสร้างของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อบรรลุเป้าหมายดังกล่าว โดยสอดคล้องกันทั้งในระดับชาติและระดับพื้นที่ ทั้งนี้บทบัญญัติของรัฐธรรมนูญฯ มาตรา ๒๖๑ กำหนดให้การปฏิรูปตามมาตรา ๒๕๘ จ. ด้านการศึกษา มีคณะกรรมการที่มีความเป็นอิสระคณะหนึ่งที่คณะรัฐมนตรีแต่งตั้ง ดำเนินการศึกษาและจัดทำข้อเสนอแนะ และร่างกฎหมายที่เกี่ยวข้องในการดำเนินการให้บรรลุเป้าหมายเพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีดำเนินการต่อไป

นอกจากนี้ การปฏิรูปการศึกษายังเป็นส่วนหนึ่งของการปฏิรูปประเทศเพื่อสนับสนุนการบรรลุตามยุทธศาสตร์ชาติที่กำหนดไว้ในด้านต่างๆ เนื่องด้วยการศึกษาเป็นพื้นฐานที่สำคัญของการพัฒนาประเทศ ดังนั้นแผนการปฏิรูปประเทศด้านการศึกษาจึงเป็นองค์ประกอบสำคัญที่จะสนับสนุนการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติทุกด้าน โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของประเทศ ด้านความเท่าเทียมและความเสมอภาคของสังคม และด้านขีดความสามารถในการแข่งขัน การพัฒนาเศรษฐกิจและการกระจายรายได้

ปัญหาและความท้าทายที่สำคัญในการปฏิรูปการศึกษา

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาร่วมกับคณะกรรมการอิสระเพื่อการปฏิรูปการศึกษา ได้ดำเนินการศึกษาและทบทวนผลการศึกษาวิจัย ข้อเสนอเพื่อการปฏิรูปการศึกษาของหน่วยงานต่างๆ ตลอดจนทบทวนผลลัพธ์และผลสัมฤทธิ์ของการจัดการศึกษาของประเทศที่มีการทดสอบและสำรวจไว้จากแหล่งอ้างอิง ทั้งภายในและภายนอกประเทศ รวมถึงสรุปข้อคิดเห็นจากการเยี่ยมพื้นที่และการจัดเวทีรับฟังความคิดเห็นสาธารณะที่จัดขึ้นกว่า ๒๐ ครั้ง ร่วมกับข้อคิดเห็นที่ได้รับผ่านทางเว็บไซต์ และสื่อสังคมออนไลน์ต่างๆ ทำให้สรุปปัญหาและความท้าทายของระบบการศึกษาของประเทศ ได้โดยย่อ ดังนี้

๑. ปัญหาของระบบการศึกษาของไทยมีความซับซ้อนสูง และมีองค์ประกอบในการจัดการหลายด้าน ทั้งในด้านการเชื่อมโยงกันระหว่างภาครัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และภาคเอกชน และด้านการดำเนินการที่เกี่ยวข้องกับระบบงานของหลายกระทรวงไม่ใช่เพียงแต่กระทรวงศึกษาธิการ การศึกษามีทั้ง ส่วนที่เป็นการพัฒนา

เด็กเล็ก การจัดการศึกษาสำหรับการพัฒนาผู้เรียนที่เป็นเด็กและเยาวชนที่อยู่นอกระบบการศึกษา ครอบคลุมไปถึง การเรียนรู้ตลอดชีวิตสำหรับประชาชนวัยต่างๆ เพื่อการประกอบอาชีพและการดำรงชีวิตที่ดี ซึ่งพบว่ามิกฎหมาย เฉพาะที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาโดยตรง ทั้งที่เป็นพระราชบัญญัติ พระราชกฤษฎีกา กฎกระทรวง ประกาศ กระทรวงศึกษาธิการ รวมถึงกฎ ก.ค.ศ. รวมไม่น้อยกว่า ๑๐๐ ฉบับ และมีหน่วยงานสำคัญของรัฐที่ได้ศึกษาและ จัดทำข้อเสนอเพื่อปฏิรูปการศึกษาไว้แล้วไม่น้อยกว่า ๔ ชุด ครอบคลุมประเด็นต่างๆ จำนวนมาก

๒. คุณภาพของการศึกษาค่ำ จากการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) (๒๕๖๑) ของนักเรียนทั่วประเทศพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอยู่ในระดับต่ำมาก คะแนนเฉลี่ยต่ำกว่าร้อยละ ๕๐ ทุกรายวิชา รวมถึงผลการทดสอบจากโครงการประเมินผลนักเรียน ระดับนานาชาติ (Programme for International Student Assessment : PISA) ในปี ค.ศ. ๒๐๑๕ พบว่าคะแนนที่ได้ต่ำกว่ามาตรฐานโลก มีผู้สอบได้คะแนนต่ำกว่าระดับ “Below minimum” ในวิชาคณิตศาสตร์ถึงร้อยละ ๕๓.๘ และในวิชาวิทยาศาสตร์ ร้อยละ ๔๖.๗

๓. ความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาค่ำ พบว่าคะแนนเฉลี่ยการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้น พื้นฐาน (O-NET) ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ ในโรงเรียนขนาดใหญ่มีระดับที่สูงกว่านักเรียนในโรงเรียนขนาด เล็กอย่างมากในทุกรายวิชา ในขณะที่พบว่ามึนักเรียนจากโรงเรียนวิทยาศาสตร์และโรงเรียนในกลุ่มโรงเรียนสาธิต เท่านั้นที่มีคะแนนเฉลี่ยของผลการทดสอบ PISA ในด้านวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์สูงกว่ามาตรฐานที่ระดับ ๕๐๐ คะแนน นักเรียนของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต่างๆ มีคะแนนน้อยกว่า ๔๐๐ คะแนน นอกจากนี้ การศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับการประกันคุณภาพศึกษาและการประเมินคุณภาพในแนวทางที่ได้ดำเนินการผ่านมา พบว่าไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร และยังสร้างภาระจำนวนมากให้แก่ครูและสถานศึกษา

๔. ปัญหาของระบบการศึกษาเป็นอุปสรรคอย่างยิ่งต่อการสร้างขีดความสามารถในการ แข่งขันของประเทศ ทั้งนี้ Global Competitiveness index ๒๐๑๗ - ๒๐๑๘ ได้จัดให้ประเทศไทยอยู่ในอันดับที่ ๓๒ ในภาพรวม แต่การศึกษาค่ำอยู่ที่อันดับ ๕๖ มหาวิทยาลัยของไทยไม่ติดอันดับใน ๒๐๐ อันดับแรกในการจัดอันดับ ของ Times World University Rankings และ QS World University Rankings ในปี ๒๕๖๑ ในขณะที่ มหาวิทยาลัยของไต้หวัน มาเลเซีย และฮ่องกง ติดอันดับและพัฒนาไปในทิศทางที่ดี ยิ่งไปกว่านั้น ข้อจำกัดต่างๆ ในระบบการศึกษาของไทยยังทำให้การจัดการศึกษาไม่สามารถปรับตัวและพัฒนาตามความก้าวหน้าของความรู้และ เทคโนโลยีใหม่ๆ ได้ทัน ไม่เอื้อต่อการพัฒนาผู้เรียนไปตามความถนัดและศักยภาพ รวมถึงไม่สามารถชี้แนะผู้เรียนให้ เรียนในสาขาวิชาที่ตรงกับความต้องการของประเทศ โดยเฉพาะอาชีวศึกษาและอุดมศึกษา โดยข้อมูล ณ เดือนมกราคม พ.ศ. ๒๕๖๑ มีผู้ว่างงานราว ๔๔๙,๐๐๐ คน โดยเป็นผู้จบการศึกษาระดับอุดมศึกษาถึงประมาณ ๑๕๐,๐๐๐ คน

๕. การใช้ทรัพยากรทางการศึกษายังไม่มีประสิทธิภาพ ประเทศไทยใช้งบประมาณด้านการศึกษา คิดเป็นสัดส่วนถึงประมาณร้อยละ ๒๐ ของงบประมาณแผ่นดินของประเทศ หรือประมาณร้อยละ ๔.๒ ของผลผลิต มวลรวมภายในประเทศ (GDP) แต่ผลลัพธ์การศึกษาค่ำที่ประเมินโดย PISA กลับอยู่ในระดับ “Poor” เมื่อเปรียบเทียบกับ ประเทศอื่น เวียดนามที่มีค่าใช้จ่ายทางการศึกษาน้อยกว่าไทยครึ่งหนึ่ง แต่ผลการทดสอบ PISA อยู่ในระดับ “Great” ซึ่งเป็นภาพสะท้อนอย่างตึงการใช้งบประมาณไม่ตรงประเด็นที่จะส่งผลดีต่อคุณภาพทางการศึกษา อีกทั้ง ยังขาดข้อมูลและสารสนเทศในการจัดการที่ทันการณ์และมีคุณภาพเพียงพอที่จะเอื้อต่อการจัดสรรทรัพยากรให้มี ประสิทธิภาพ ตรงประเด็น ไม่ซ้ำซ้อน และมีความเป็นธรรม

๖. การกำกับดูแลและการบริหารจัดการระบบการศึกษาของภาครัฐในด้านธรรมาภิบาลเป็น อุปสรรคสำคัญที่บั่นทอนประสิทธิผลของการนำประเด็นการปฏิรูปการศึกษาสู่การปฏิบัติ ในช่วงเวลาสองทศวรรษ ที่ผ่านมา การจัดโครงสร้างและความสัมพันธ์ระหว่างหน่วยงานต่างๆ ในกระทรวงศึกษาธิการไม่เอื้อต่อการจัดความ รับผิดรับชอบต่อผลการดำเนินการ การมีส่วนร่วมของภาคส่วนต่างๆ ในการจัดการศึกษา รวมถึงการตอบสนองอย่าง

ทันการณ์ต่อความต้องการของตลาดการจ้างงาน การบริหารจัดการระบบการศึกษามุ่งสร้างมาตรฐานบนความ “เหมือน” ทั้งที่ข้อเท็จจริงระบบต้องการ “คุณภาพบนความหลากหลาย” การกระจายอำนาจเป็นไปอย่างจำกัด ทำให้สถานศึกษาของรัฐต้องรับภาระจากคำสั่งเพื่อปฏิบัติงานต่างๆ จนทำให้ครูไม่สามารถใช้เวลาในห้องเรียนได้เต็มที่

๗. บริบทของประเทศและของโลกกำลังเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ทั้งการพัฒนาเศรษฐกิจการเปลี่ยนแปลงทางสังคมตลอดจนนวัตกรรมและเทคโนโลยีต่างๆ มีแหล่งความรู้ใหม่ๆ เกิดขึ้นอย่างหลากหลาย ซึ่งเหมือนเป็นโอกาสในทางหนึ่ง แต่ในอีกทางหนึ่งการเปลี่ยนแปลงข้างต้นส่งผลให้ประชาชนต้องมีความสามารถและสมรรถนะในการเลือกเรียนรู้สิ่งใหม่และการปรับตัวเพื่อการดำรงชีวิตและการประกอบอาชีพ ระบบการศึกษาจึงต้องมุ่งพัฒนาสมรรถนะของผู้เรียน เปิดทางเลือกให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตนเองได้เต็มศักยภาพ เชี่ยวชาญในเรื่องที่ถนัด และสามารถเรียนรู้ตลอดชีวิต สามารถดูแลสุขภาพของตนเองและครอบครัว ในขณะที่ยังคงต้องมุ่งเน้นการให้มีคุณธรรมและจริยธรรมเพื่อให้บุคคลเหล่านั้นเป็นคนดี รับผิดชอบต่อสังคมและสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข นอกจากนี้ทิศทางการพัฒนาประเทศจากการกำหนดยุทธศาสตร์ชาติด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ยังกำหนดประเด็นสำคัญที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาให้ต้องมีการปรับเปลี่ยนค่านิยมและวัฒนธรรมเพื่อสร้างคนดี มีความรับผิดชอบต่อครอบครัว ชุมชน และสังคม มีการพัฒนาศักยภาพของคนตลอดช่วงชีวิต ปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ที่ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ ๒๑ ครอบคลุมถึงพหุปัญญาของมนุษย์ที่หลากหลาย ตลอดจนสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ด้วย

วัตถุประสงค์ของการปฏิรูปการศึกษา มีดังนี้

๑. ยกระดับคุณภาพของการจัดการศึกษา (enhance quality of education) ครอบคลุม

(๑.๑) ผลลัพธ์ทางการศึกษาและการเรียนรู้ (learning outcomes) ทั้งด้านความรู้ ทักษะเจตคติที่ถูกต้อง และรู้จักดูแลสุขภาพ เพื่อการจัดการในเรื่องการดำรงชีวิตของตนเองและการใช้ชีวิตร่วมกับผู้อื่นตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญมาตรา ๕๔ วรรค ๔

(๑.๒) ครู อาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา ที่ต้องเป็นผู้มีความรู้ความเชี่ยวชาญ ครุมีจิตวิญญาณของความเป็นครู

(๑.๓) หลักสูตรและกระบวนการจัดการศึกษาและการเรียนรู้ (educational core processes) ที่ยืดหยุ่น หลากหลาย ถูกต้อง ทันสมัย ทันเวลา และมุ่งเน้นการสร้างเสริมคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมทางสังคม ที่ถูกต้อง

(๑.๔) สถานศึกษาและระบบสนับสนุน (educational institutions and support systems) ที่ตอบสนองต่อความต้องการของการจัดการศึกษา ตลอดจนทรัพยากรด้านการศึกษาที่มีคุณภาพ ได้แก่ งบประมาณและเทคโนโลยี

๒. ลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา (reduce disparity in education) เป็นส่วนหนึ่งของการสร้างความเสมอภาคทางการศึกษา (equity in education) ประกอบด้วย

(๒.๑) โอกาสในการเข้าถึงการศึกษาและเทคโนโลยีที่สนับสนุนการเรียนรู้ (equity in access)

(๒.๒) โอกาสในการได้รับทางเลือกในการศึกษาและการเรียนรู้พัฒนาที่เหมาะสมกับศักยภาพของผู้เรียน (equity in choosing appropriate process in education)

(๒.๓) โอกาสในการได้รับประโยชน์จากการเรียนรู้และการพัฒนาทักษะในการประกอบอาชีพที่เหมาะสมกับศักยภาพตามความถนัดของผู้เรียน (equity in benefiting from aptitude-based quality of education) ทั้งในและนอกระบบการศึกษา รวมถึงการเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพ

๓. มุ่งความเป็นเลิศและสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ (leverage excellence and competitiveness) หมายถึง การสร้างสมรรถนะและคุณลักษณะของผู้เรียนที่มีศักยภาพสูง ความเป็นผู้นำ ริเริ่มสร้างสรรค์นวัตกรรมใหม่ๆ และการผลิตนักวิจัยและนักเทคโนโลยีขั้นแนวหน้าให้สามารถต่อยอดงานวิจัยที่สามารถตอบโจทย์การพัฒนาประเทศ การสร้างความร่วมมือและเชื่อมต่อกับสถาบันวิจัยอื่นๆ ทั่วโลก สอดคล้องกับทิศทางการขับเคลื่อนทางเศรษฐกิจ สังคมและสิ่งแวดล้อมของประเทศ อีกทั้งสถาบันการศึกษาของไทยและระบบการศึกษาไทยต้องได้รับการยอมรับว่าเทียบเคียงได้กับประเทศชั้นนำอื่นๆ

๔. ปรับปรุงระบบการศึกษาให้มีประสิทธิภาพในการใช้ทรัพยากร เพิ่มความคล่องตัวในการรองรับความหลากหลายของการจัดการศึกษา และสร้างเสริมธรรมาภิบาล (improve Efficiency, agility and good governance) โดยเฉพาะการส่งเสริมและสร้างสมดุลของความคุ้มค่า ความโปร่งใส ความรับผิดชอบ คุณธรรมและจริยธรรม ทั้งนี้ ระบบการศึกษาของประเทศที่มีธรรมาภิบาลจะเอื้อต่อการบรรลุต่อวัตถุประสงค์ข้อ ๑ - ๓

๗ เรื่องหลัก ในแผนปฏิรูปประเทศด้านการศึกษา

เรื่องที่ ๑ : การปฏิรูประบบการศึกษาและการเรียนรู้โดยรวมของประเทศ โดยพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติฉบับใหม่และกฎหมายลำดับรอง มีประเด็นปฏิรูป ๕ ประเด็น ได้แก่

- การมีพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. และมีการทบทวน จัดทำ แก้ไข และปรับปรุงกฎหมายที่เกี่ยวข้อง
- การสร้างความร่วมมือระหว่างรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและเอกชน เพื่อการจัดการศึกษา
- การขับเคลื่อนการจัดการศึกษาเพื่อการพัฒนาตนเองและการศึกษาเพื่อการเรียนรู้ตลอดชีวิตเพื่อรองรับการพัฒนาศักยภาพคนตลอดช่วงชีวิต
- การทบทวนและปรับปรุงแผนการศึกษาแห่งชาติ
- การจัดตั้งสำนักงานคณะกรรมการนโยบายการศึกษาแห่งชาติ

เรื่องที่ ๒ : การปฏิรูปการพัฒนาเด็กเล็กและเด็กก่อนวัยเรียน

มีประเด็นปฏิรูป ๒ ประเด็น ได้แก่

- การพัฒนาระบบการดูแล พัฒนา และจัดการเรียนรู้ เพื่อให้เด็กปฐมวัยได้รับการพัฒนา ร่างกาย จิตใจ วินัย อารมณ์ สังคม และสติปัญญาให้สมกับวัย
- การสื่อสารสังคมเพื่อสร้างความเข้าใจในการพัฒนาเด็กปฐมวัย

เรื่องที่ ๓ : การปฏิรูปเพื่อลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา

มีประเด็นปฏิรูป ๓ ประเด็น ได้แก่

- การดำเนินการเพื่อลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา
- การจัดการศึกษาสำหรับบุคคลพิการ บุคคลที่มีความสามารถพิเศษ และบุคคลที่มีความต้องการการดูแลเป็นพิเศษ
- การยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษาในพื้นที่ห่างไกล หรือในสถานศึกษาที่ต้องมีการยกระดับคุณภาพอย่างเร่งด่วน

เรื่องที่ ๔ : การปฏิรูปกลไกและระบบการผลิต คัดกรอง และพัฒนาผู้ประกอบวิชาชีพครู และอาจารย์

มีประเด็นปฏิรูป ๕ ประเด็น ได้แก่

- การผลิตครู และการคัดกรองครู เพื่อให้ได้ครูที่มีคุณภาพตรงกับความต้องการของประเทศ และมีจิตวิญญาณของความเป็นครู
- การพัฒนาวิชาชีพครู
- เส้นทางวิชาชีพครู เพื่อให้ครูมีความก้าวหน้า ได้รับค่าตอบแทนและสวัสดิการที่เหมาะสม
- การพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษา เพื่อยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษาในสถานศึกษา
- องค์กรวิชาชีพครู และการปรับปรุงกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

เรื่องที่ ๕ : การปฏิรูปการจัดการเรียนการสอนเพื่อตอบสนองการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ ๒๑

ประกอบด้วยประเด็นปฏิรูป ๘ ประเด็น ได้แก่

- การปรับหลักสูตร พร้อมกระบวนการจัดการเรียนการสอน และการประเมินเพื่อพัฒนาการเรียนรู้เป็นหลักสูตรฐานสมรรถนะ
- การจัดการศึกษาเพื่อเสริมสร้างคุณธรรมและจริยธรรม
- การประเมินคุณภาพการจัดการศึกษาระดับชาติและระบบคัดเลือกเข้าศึกษาต่อ
- การพัฒนาคุณภาพระบบการศึกษา
- ระบบความปลอดภัย และระบบสวัสดิภาพของผู้เรียน
- การปฏิรูปอาชีวศึกษา เพื่อสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ
- การปฏิรูปอุดมศึกษาเพื่อยกระดับคุณภาพ เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน ประสิทธิภาพและธรรมาภิบาลของระบบอุดมศึกษา
- การจัดตั้งสถาบันหลักสูตรและการเรียนรู้แห่งชาติ (National Institute of Curriculum and Learning)

เรื่องที่ ๖ : การปรับโครงสร้างของหน่วยงานในระบบการศึกษา เพื่อบรรลุเป้าหมายในการปรับปรุงการจัดการเรียนการสอน และยกระดับคุณภาพของการจัดการศึกษา

ประกอบด้วยประเด็นปฏิรูป ๓ ประเด็น ได้แก่

- สถานศึกษามีความเป็นอิสระในการบริหารและจัดการศึกษา
- พื้นที่นวัตกรรมการศึกษา
- การปรับปรุงโครงสร้างของกระทรวงศึกษาธิการ

เรื่องที่ ๗ : การปฏิรูปการศึกษาและการเรียนรู้โดยการพลิกโฉมด้วยระบบดิจิทัล (Digitalization for Educational and Learning Reform)

ประกอบด้วยประเด็นปฏิรูป ๓ ประเด็น ได้แก่

- การปฏิรูปการเรียนรู้ด้วยดิจิทัลผ่านแพลตฟอร์มการเรียนรู้ด้วยดิจิทัลแห่งชาติ (Digital Learning Reform: National Digital Learning Platform (NDLP))
- ระบบข้อมูลสารสนเทศเพื่อการศึกษา (big data for education)
- การพัฒนาความเป็นพลเมืองดิจิทัล (digital citizenship) ในด้านความฉลาดรู้ดิจิทัล (digital literacy) ความฉลาดรู้สารสนเทศ (information literacy) ความฉลาดรู้สื่อ (media literacy) เพื่อการเรียนรู้วิธีการเรียนรู้ (learning how to learn) ในการเรียนรู้ตลอดชีวิตตลอดจนการมีพฤติกรรมที่สะท้อนการรู้กติกามารยาท จริยธรรมเกี่ยวกับการใช้สื่อและการสื่อสารบนอินเทอร์เน็ต

เรื่องเร่งด่วนในแผนปฏิรูปประเทศด้านการศึกษา

การบรรลุผลของการปฏิรูปการศึกษาตามแผนข้างต้น จะแบ่งเป็น ๓ ระยะ คือ (๑) ระยะเร่งด่วน หรือภายในวันที่ ๓๐ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๖๒ ซึ่งครบวาระการทำงานของ กอปศ. (๒) ระยะสั้น หรือภายใน ๓ ปี และ (๓) ระยะกลาง-ระยะยาว หรือภายใน ๕ - ๑๐ ปี ทั้งนี้ประเด็นปฏิรูปที่มีลำดับสำคัญสูงสุดและต้องดำเนินการให้บรรลุผลให้ได้ในระยะเร่งด่วน มี ๖ ประเด็น ได้แก่

(๑) ยกเครื่องระบบการศึกษาโดยการบังคับใช้ร่างพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติฉบับใหม่ รวมถึงกฎหมายสำคัญอื่นที่เสนอโดย กอปศ. ซึ่งจะเป็นเครื่องมือสำคัญในการปฏิรูปการศึกษา ได้แก่พระราชบัญญัติการพัฒนาเด็กปฐมวัย พ.ศ. ๒๕๖๒ พระราชบัญญัติพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๒ พระราชบัญญัติการอุดมศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๒ ซึ่งกฎหมายทั้ง ๓ ฉบับ ได้ออกใช้บังคับแล้วซึ่งการขับเคลื่อนการปฏิรูปการศึกษาด้วยกฎหมายดังกล่าวเป็นไปอย่างดีและได้รับความตอบรับเป็นอย่างดี และการจัดตั้งสถาบันหลักสูตรและการเรียนรู้แห่งชาติ ซึ่งในขณะนี้ได้ดำเนินการเป็น ร่างพระราชบัญญัติสถาบันหลักสูตรและการเรียนรู้แห่งชาติ พ.ศ.

(๒) บุกเบิกนวัตกรรมของการจัดการศึกษาระดับโรงเรียน กลุ่มโรงเรียน หรือการจัดการระดับพื้นที่ โดยให้โรงเรียนเป็นศูนย์กลางของการยกระดับคุณภาพของการศึกษา ผ่านการขับเคลื่อนเรื่องสถานศึกษาที่มีความเป็นอิสระในการบริหารจัดการ และระบบนิเวศที่สนับสนุนการดำเนินการของสถานศึกษา

(๓) นำเสนอแนวทางการปรับหลักสูตรการจัดการศึกษาในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานไปสู่หลักสูตรฐานสมรรถนะ และรูปแบบการปรับหลักสูตรในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑-๓ จัดตั้งสถาบันหลักสูตรและการเรียนรู้แห่งชาติเพื่อเป็นเสมือนศูนย์ความเป็นเลิศในการวิจัย พัฒนาและปรับปรุงหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน และการประเมินผลการเรียนรู้ สำหรับการจัดการศึกษาในระดับต่างๆ

(๔) สร้าง “ดิจิทัลแพลตฟอร์มเพื่อการเรียนรู้แห่งชาติ” ใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีดิจิทัล นำความรู้ และวิธีการเรียนรู้ไปสู่โรงเรียน นักเรียน และครูทั่วประเทศ โดยเฉพาะในท้องถิ่นห่างไกล

(๕) จัดระบบการผลิตครูให้มีคุณภาพและสมรรถนะความเป็นครู ผ่านการจัดตั้งกองทุนหรือแผนงานเพื่อการผลิตและพัฒนาครู สำหรับครูรุ่นใหม่ และพัฒนาบัณฑิตครูที่มีอยู่ ให้ตรงตามความจำเป็นของประเทศ ในระยะแรกเน้นครูปฐมวัย และครูประถมศึกษา สำหรับท้องถิ่นขาดแคลน

(๖) ให้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการนโยบายการศึกษาแห่งชาติ ตามที่กำหนดไว้ในร่างพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติฉบับใหม่ เพื่อเป็นกลไกหลักในการขับเคลื่อนแผนการศึกษาแห่งชาติและการปฏิรูป การศึกษาให้เริ่มดำเนินการได้ และมีความต่อเนื่องในระยะยาว

ความสอดคล้องของการปฏิรูปประเทศด้านการศึกษากับแผนยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐)

การปฏิรูปประเทศด้านการศึกษา มีแนวทางสอดคล้องและครอบคลุมทุกประเด็นของยุทธศาสตร์ที่ ๓ การพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ ที่มุ่งพัฒนาคนไทยในทุกมิติและในทุกช่วงวัย ให้เป็นคนดี คนเก่ง และมีคุณภาพ โดยให้คนไทยมีความพร้อมทั้งกาย ใจ สติปัญญา มีพัฒนาการที่รอบด้าน และมีสุขภาพที่ดีในทุกช่วงวัย มีจิตสาธารณะ รับผิดชอบต่อสังคมและผู้อื่น มีธรรมา

อดอม โอบอ้อมอารี มีวินัย รักษาศีลธรรม และเป็นพลเมืองที่ดีของชาติ มีหลักคิดที่ถูกต้อง มีทักษะที่จำเป็นในทศวรรษที่ ๒๑ มีทักษะ สื่อสารภาษาอังกฤษและภาษาที่ ๓ และอนุรักษ์ภาษาท้องถิ่น มีนิสัยรักการเรียนรู้และการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต สูการเป็นคนไทยที่มีทักษะสูง เป็นนวัตกรรม นวัตกรรม ผู้ประกอบการ เกษตรกรยุคใหม่ และอื่นๆ โดยมีสัมมาชีพตามความถนัดของตนเอง และสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ที่ ๔ การสร้างโอกาสความเสมอภาคทางสังคมในประเด็นของการสร้างโอกาสการเข้าถึงบริการทางสังคมอย่างทั่วถึง นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ที่ ๒ การสร้างความสามารถในการแข่งขันของประเทศ ในประเด็นการพัฒนาภาคการผลิตและบริการ โดยยกระดับการผลิตเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม การสร้างผู้ประกอบการ เพื่อพัฒนาประเทศไทยไปสู่ประเทศที่พัฒนาแล้วด้วยนวัตกรรมและเทคโนโลยีแห่งอนาคต

ความสอดคล้องของการปฏิรูปประเทศด้านการศึกษากับแผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๙)

การปฏิรูปประเทศด้านศึกษามีแนวทางสอดคล้องและครอบคลุมกับทุกยุทธศาสตร์ของแผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๙) ซึ่งประกอบด้วยยุทธศาสตร์ที่ ๑ การจัดการศึกษาเพื่อความมั่นคงของสังคมและประเทศชาติ ยุทธศาสตร์ที่ ๒ การผลิตและพัฒนากำลังคน การวิจัย และนวัตกรรมเพื่อสร้างความสามารถในการแข่งขันของประเทศ ยุทธศาสตร์ที่ ๓ การพัฒนาศักยภาพคนทุกช่วงวัยและการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ ยุทธศาสตร์ที่ ๔ การสร้างโอกาส ความเสมอภาค และความเท่าเทียมทางการศึกษา ยุทธศาสตร์ที่ ๖ การพัฒนาประสิทธิภาพของระบบบริหารจัดการศึกษา

จากสภาวะการณ์และแนวโน้มที่จะเกิดขึ้นในอนาคต ประเทศไทยจึงจำเป็นต้องได้รับการพัฒนาอย่างเร่งด่วน เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันด้านการศึกษาของประเทศไทยให้ทัดเทียมกับนานาประเทศ ในการจัดทำแผนการปฏิรูปประเทศด้านการศึกษาจึงได้ดำเนินการให้มีความสอดคล้องกับร่างแผนยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔) และแผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๙) นอกจากนี้แผนการปฏิรูปประเทศด้านศึกษายังมีขอบเขตการดำเนินการให้เกิดผลตาม มาตรา ๒๕๘ จ. ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๖๐ ประกอบด้วย

(๑) การให้สามารถเริ่มดำเนินการให้เด็กเล็กได้รับการดูแลและพัฒนา ก่อนเข้ารับการศึกษา ตามมาตรา ๕๔ วรรคสอง เพื่อให้เด็กเล็กได้รับการพัฒนาด้านร่างกาย จิตใจ วินัย อารมณ์ สังคม และสติปัญญาให้สมกับวัย โดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย

(๒) ให้ดำเนินการตรากฎหมายเพื่อจัดตั้งกองทุนตามมาตรา ๕๔ วรรคหก ให้แล้วเสร็จภายในหนึ่งปีนับแต่วัน ประกาศใช้รัฐธรรมนูญนี้

(๓) ให้มีกลไกและระบบการผลิต คัดกรอง และพัฒนาผู้ประกอบวิชาชีพครูและอาจารย์ ให้ได้ผู้มีจิตวิญญาณ ของความเป็นครู มีความรู้ความสามารถอย่างแท้จริง ได้รับค่าตอบแทนที่เหมาะสมกับความสามารถ และมี ประสิทธิภาพในการสอน รวมทั้งมีกลไกสร้างระบบคุณธรรมในการบริหารงานบุคคลของผู้ประกอบวิชาชีพครู

(๔) ปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนทุกระดับเพื่อให้ผู้เรียนสามารถเรียนได้ตามความถนัดและปรับปรุง โครงสร้างของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อบรรลุเป้าหมายดังกล่าว ให้สอดคล้องกันทั้งในระดับชาติและระดับพื้นที่

๒. พระราชบัญญัติกองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๑

โดย สำนักงานกองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา

๒.๑ ความเป็นมา

รัฐธรรมนูญมาตรา ๒๖๑ กำหนดให้มีคณะกรรมการอิสระเพื่อปฏิรูปการศึกษา มีอายุทำงาน ๒ ปี และภายใน ๑ ปี ให้ดำเนินการตรากฎหมาย “เพื่อจัดตั้ง กองทุนเพื่อใช้ในการช่วยเหลือผู้ขาดแคลนทุนทรัพย์ เพื่อลดความเหลื่อมล้ำในการศึกษาและเพื่อเสริมสร้างและพัฒนาคุณภาพและ

ประสิทธิภาพครู โดยให้รัฐจัดสรรงบประมาณให้แก่กองทุนหรือใช้มาตรการหรือกลไกทางภาษีกฎหมายดังกล่าวอย่างน้อยต้องกำหนดให้การบริหารจัดการกองทุนเป็นอิสระและกำหนดให้มีการใช้จ่ายเงินกองทุนเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ดังกล่าว” (มาตรา ๕๔)

มาตรา ๕๔ นี้กล่าวถึงการรับการศึกษาของเด็กทุกคนเป็นเวลา ๑๒ ปี การดูแลและพัฒนาเด็กเล็ก การให้ประชาชนได้รับการศึกษาตลอดชีวิต และร่วมมือกันทุกฝ่ายในการจัดการศึกษาทุกระดับโดยรัฐมีหน้าที่ดำเนินการกำกับ ส่งเสริม และสนับสนุนให้จัดการศึกษาอย่างมีคุณภาพ

รัฐธรรมนูญ ๒๕๖๐ เป็นฉบับแรกในประวัติศาสตร์ที่มีการกล่าวถึงมาตรการในการช่วยเหลือผู้ขาดแคลนทุนทรัพย์เพื่อลดความเหลื่อมล้ำ เพราะตระหนักดีว่าการศึกษาคือหัวใจของการมีรายได้และสร้างความมั่งคั่ง ในระบบทุนนิยมผู้มีความมั่งคั่งก็จะยิ่งร่ำรวยยิ่งขึ้นโดยธรรมชาติ สำหรับคนยากจนนั้นตราบที่ไม่มีรายได้เพียงพอและไม่มีทรัพย์สิน ความมั่งคั่งที่เป็นตัวช่วยพยุงให้มีฐานะดีขึ้นอย่างต่อเนื่องได้ก็จะไม่เกิดขึ้น ดังนั้น ถ้าจะแก้ไขปัญหาความเหลื่อมล้ำให้อยู่หมัดได้ในระยะยาวก็ต้องใช้การเข้าถึงการศึกษา กองทุนช่วยเหลือคนยากจนนี้จึงมีความสำคัญมาก

ความเหลื่อมล้ำหากทิ้งไว้จะนำไปสู่ปัญหาสังคมที่รุนแรงอย่างมากในอนาคต การสูญเสียโอกาสของการใช้ทุนอันมีอยู่จำกัดของสังคมก็เป็นอีกเรื่องที่จะบั่นทอนศักยภาพของสังคมและเศรษฐกิจของเราในระยะยาว คอนกรีตและเหล็กจำนวนมากแทนที่จะถูกเอาไปใช้สร้างโรงงานอุตสาหกรรม สร้างถนน ฯลฯ กลับต้องถูกนำไปใช้สร้างกำแพงคุก สร้างรั้วบ้าน และแรงงานจำนวนมากไม่ถูกใช้ในการผลิตสร้างสรรค์สิ่งที่มีประโยชน์ แต่กลับต้องเป็นแรงงาน คุ่มคูก ปราบโจรผู้ร้าย ค้าขายยาเสพติด ประกอบอาชญากรรม ดูแลความสงบเรียบร้อยของสังคม ฯลฯ ประชาชนเดินทางไปที่ไหนก็จะมีแต่ความหวาดหวั่นในความปลอดภัย ไม่มีใครกล้ามาท่องเที่ยว

คณะกรรมการอิสระเพื่อการปฏิรูปการศึกษาที่มีศาสตราจารย์ นายแพทย์จรัส สุวรรณเวลา เป็นประธาน ได้ร่างกฎหมายดังกล่าวเสร็จเรียบร้อยแล้วหลังจากทำงานหนักมาเกือบปีโดยร่างกฎหมายบนพื้นฐานของหลักฐานเชิงประจักษ์ ไม่ใช่มาคาดคิด ความเอนเอียง หรือจินตนาการ บัดนี้ได้ผ่านการตรวจแก้ไขของคณะกรรมการกฤษฎีกา และคณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบไปแล้วเมื่อ ๒๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑ ขณะนี้กำลังอยู่ในสภานิติบัญญัติแห่งชาติ โดยจะพิจารณาวาระที่หนึ่งถึงวาระที่สามซึ่งเชื่อว่าจะใช้เวลาอีกไม่นานก็จะเป็นกฎหมายออกมาบังคับใช้ได้

สาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติกองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษาฉบับนี้ได้แก่ (๑) กองทุนเป็นหน่วยงานของรัฐโดยมีฐานะเป็นนิติบุคคล มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างความเสมอภาคทางการศึกษา เพื่อให้ประชาชนมีสิทธิที่จะรับและเข้าถึงการศึกษาและพัฒนาอย่างทั่วถึง รวมทั้งให้ความช่วยเหลือแก่เด็กและเยาวชนซึ่งขาดแคลนทุนทรัพย์จนสำเร็จการศึกษาขั้นพื้นฐาน และศึกษาวิจัยและพัฒนาองค์ความรู้เพื่อพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ (๒) มีสำนักงานกองทุนเป็นผู้ดำเนินงาน

สำหรับเงินนั้นโดยหลักแล้วจะมาจาก (๑) ทุนประเดิม ๑,๐๐๐ ล้านบาท (๒) เงินรายปีจากสลากกินแบ่งรัฐบาลตามที่ ครม. กำหนด (๓) เงินและทรัพย์สินที่มีผู้บริจาคให้ และ (๔) เงินอุดหนุนที่รัฐบาลจัดสรรให้เป็นรายปีตามแผนการใช้จ่ายเงินที่คณะกรรมการและคณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบแล้ว โดยให้รัฐบาลจัดสรรให้เพียงพอตามแผนการใช้จ่ายเงิน

เนื้อหาที่คณะกรรมการอิสระร่างขึ้นไปนั้น รัฐบาลเห็นด้วยทุกประการ ยกเว้นข้อที่ (๔) ที่ว่าขอให้จัดสรรเงินให้เป็นยอดร้อยละ ๕ ของงบที่จัดสรรให้การศึกษาเป็นเวลาอย่างน้อย ๕ ปี ซึ่งหมายความว่าถึงงบประมาณประมาณ ๒๕,๐๐๐ ล้านบาทต่อปี (งบการศึกษา ๕๐๐,๐๐๐ บาทต่อปี ดังนั้นร้อยละ ๕ จึงตก ๒๕,๐๐๐ ล้านบาท) เพื่อดูแลเด็กเยาวชนผู้ยากจนตลอดจนครูที่ต้องยกคุณภาพรวมกว่า ๔.๓ ล้านคน ถ้าพูดอย่างเป็นธรรมก็น่าเห็นใจฝ่ายเกษียณและควบคุมการใช้งบประมาณ เงินเป็นเรื่องที่ต้องระวังเป็นอย่างมาก เพราะเราได้ใช้จ่ายเงินไปในด้านปรับโครงสร้างเศรษฐกิจ การดูแลสุขภาพผู้ยากไร้กว่า ๑๑ ล้านคน เงินค่ารักษาพยาบาลที่พุ่งสูงขึ้นตามจำนวนผู้สูงอายุที่เพิ่มมากขึ้น การดูแลให้เบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ เงินทุนกู้ยืมเพื่อการศึกษา และสวัสดิการรัฐอีกมากมาย อย่างไรก็ตามในมุมตรงกันข้ามก็มีแง่คิดหลายประการดังนี้

(๑) ๒๕,๐๐๐ ล้านบาท รวม ๕ ปี ตก ๑๒๕,๐๐๐ ล้านบาท จะช่วยลดความเหลื่อมล้ำซึ่งเป็นสาเหตุของรายจ่ายมหาศาลในอนาคตไปได้มาก อีกทั้งเมื่อคนเหล่านี้ล้มตาอาปากได้ก็จะเป็นฐานภาษีที่เพิ่มสูงขึ้น ดังนั้นในอนาคตจะลดการเป็นภาระทางการคลังไปมาก

(๒) การให้เงินอุดหนุนต่อเนื่องและเป็นสัดส่วนกับงบประมาณแสดงให้เห็นถึงความจริงจังและการประกันความต่อเนื่องของความพยายามลดความเหลื่อมล้ำซึ่งเหมาะกว่าการจัดสรรเป็นรายปีซึ่งอาจสะดุดในบางปี จนทำให้มีเงินไม่เพียงพอจนอาจทำให้ภารกิจทั้งหมดล้มเหลวก็เป็นได้

(๓) การดูแลผู้ขาดแคลนจำนวน ๔.๓ ล้านคนให้มีการศึกษาที่ดีขึ้นด้วยจำนวนเงิน ๒๕,๐๐๐ ล้านบาทต่อปี ด้วยวิธีการที่ทำให้เงินถึงตัวโรงเรียนและเด็ก (ไม่ใช่เป็นเงินเดือนตอบแทนครู) จะมีผลอย่างสำคัญต่อการพัฒนาเด็กและจะมีผลต่อเนื่องไปถึงภาคเศรษฐกิจอื่นอย่างสำคัญ อีกทั้งจะช่วยลดปัญหานักเรียนออกกลางคัน ช่วยให้อัตราการเข้าเรียนและอัตราการจบสูงขึ้น วิธีการนี้ถือได้ว่าเป็นนวัตกรรมในการแก้ไขปัญหาความเหลื่อมล้ำ

(๔) การอาจมีเงินไม่เพียงพอและไม่มั่นใจในความต่อเนื่องทำให้ความเป็น “อิสระ” ของกองทุนซึ่งเป็นเจตนารมณ์ตามรัฐธรรมนูญมาตรา ๕๔ หายไป อนึ่ง ต้องไม่ลืมว่าหากการจัดสรรเงินงบประมาณแต่ละปีต้องขอความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรีซึ่งแต่ละกระทรวงมีความจำเป็นในการใช้งบประมาณ ดังนั้นจึงเท่ากับต้องไป “แย่งชิง” เงินงบประมาณมาจากกระทรวงอื่นๆ

คณะกรรมการอิสระได้เสนอหลักการหรือสโลแกน “เปลี่ยน ๕๐ สตางค์สุดท้ายเป็น ๕ บาทแรก” ไว้ที่น่าสนใจ กล่าวคือ จากที่เด็กเยาวชนผู้ขาดแคลนเคยได้รับ “เศษตังค์สุดท้าย” ร้อยละ ๐.๕ ของงบประมาณการศึกษา มาเป็น “๕ บาทแรก” คือพิจารณาให้ความสำคัญเป็นอันดับแรกและจัดสรรให้ร้อยละ ๕ ของงบประมาณทางการศึกษาแทน แนวคิดเช่นนี้แสดงความมุ่งมั่นของการแก้ไขปัญหาความเหลื่อมล้ำโดยใช้การทุ่มเทให้การศึกษาเป็น

สำคัญเด็กที่เกิดในวันนี้ในครอบครัวหนึ่งพอจะบอกได้เลยว่าอนาคตจะมีอาชีพใด จะมีฐานะในสังคมอย่างไร และจะไปไหนได้ไกลแค่ไหน เพราะฐานะของครอบครัวในปัจจุบันเป็นตัวกำหนดอย่างมาก ถ้ากองทุนนี้ได้ผลเราจะทายกันผิดอย่างน่าชื่นใจ

พ.ร.บ. กองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๑

ประกาศใช้บังคับเมื่อวันที่ ๑๔ พฤษภาคม ๒๕๖๑ มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างความเสมอภาคทางการศึกษา ช่วยเหลือผู้ขาดแคลนทุนทรัพย์ ลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา รวมทั้งเสริมสร้างและพัฒนาคุณภาพและประสิทธิภาพครู โดยให้รัฐเป็นผู้จัดสรรงบประมาณให้กองทุนอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของนายกรัฐมนตรี และมีการบริหารงานที่เป็นอิสระ

สาเหตุของความเหลื่อมล้ำในการศึกษา

๑. คุณภาพหรือมาตรฐานของสถานศึกษา
๒. คุณภาพหรือประสิทธิภาพของครู
๓. ฐานะทางเศรษฐกิจหรือสังคม

ความยากจนทำให้เด็กไทยมากกว่า ๕ แสนคน หลุดออกนอกระบบไปแล้ว และอีก ๒ ล้านคนมีแนวโน้มไม่ได้เรียนต่อ

- มีเยาวชนเพียง ๕% จากครอบครัวยากจนกลุ่ม ๒๐% ล่างสุดของประเทศที่มีโอกาสเรียนต่อในระดับอุดมศึกษา
- ปัญหานี้เกิดจากครอบครัวของเด็กและเยาวชนกลุ่มนี้ต้องแบกรับภาระค่าใช้จ่ายด้านการศึกษาสูงมากเมื่อเทียบกับรายได้ สูงกว่าครอบครัวร่ำรวยถึง ๔ เท่า (ข้อมูลจากบัญชีรายจ่ายด้านการศึกษาแห่งชาติ ๒๕๕๑-๒๕๕๙)
- ทั้งหมดนี้ส่งผลให้ประเทศไทยเสียโอกาสทางเศรษฐกิจสูงถึง ๒ แสนล้านบาทต่อปี และเป็นอุปสรรคสำคัญต่อการพัฒนาศักยภาพมนุษย์ รวมทั้งการบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนด้านการศึกษา (SDG๔)

๒.๒ วัตถุประสงค์ ของกองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา

พระราชบัญญัติกองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๕ กำหนดวัตถุประสงค์ในการจัดตั้งกองทุนฯ ดังนี้

๑. ส่งเสริมเด็กปฐมวัยให้มีพัฒนาการสมวัยและพร้อมเข้าสู่ระบบการศึกษา
๒. ช่วยเหลือและสนับสนุนให้เด็กและเยาวชนผู้ขาดแคลนทุนทรัพย์และผู้ด้อยโอกาสให้สำเร็จการศึกษาขั้นพื้นฐาน
๓. สนับสนุนและช่วยเหลือผู้ขาดแคลนทุนทรัพย์และผู้ด้อยโอกาสทุกช่วงวัย ให้ได้รับการศึกษาและพัฒนา ศักยภาพ ทักษะในการประกอบอาชีพตามความถนัด
๔. ส่งเสริมสถานศึกษาให้มีการเรียน การสอนที่เอื้อต่อการพัฒนาผู้เรียน ตามความถนัดและศักยภาพของตน
๕. เสริมสร้างและพัฒนาคุณภาพครูให้ มีความสามารถ จัดการเรียนการสอน พัฒนาเด็กและเยาวชนตาม พื้นฐานศักยภาพที่แตกต่างกัน

๖. ศึกษาวิจัยแนวทางการพัฒนาครูต้นแบบที่มีความสามารถในการจัดการเรียนการสอน สามารถพัฒนาผู้เรียนเพื่อลดความเหลื่อมล้ำในการศึกษา

๗. ศึกษาวิจัยและพัฒนาองค์ความรู้เพื่อพัฒนาทรัพยากรมนุษย์และลดความเหลื่อมล้ำในการศึกษา สนองความต้องการทางด้านกำลังแรงงานและยกระดับความสามารถของคนไทย

ภารกิจของกองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา

กองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา มีภารกิจในการช่วยเหลือดูแลกลุ่มเป่าหมายซึ่งเป็นผู้ขาดแคลนทุนทรัพย์หรือด้อยโอกาสนับตั้งแต่แรกเกิดจนถึงวัยแรงงานให้ได้รับโอกาสทางการศึกษา เพื่อบรรเทาความยากจนอันเป็นรากเหง้าของปัญหาอื่นๆ ซึ่งหากแก้ไม่ได้ ปัญหานี้จะส่งทอดวนเวียนไปข้ามชั่วคน จากพ่อแม่ ส่ง

ต่อไปถึงรุ่นลูกหลานได้เพราะมีกลุ่มคนที่เข้าไม่ถึงการศึกษา หรือได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพต่างกันทำให้เรื่องนี้สำเร็จได้เป็นรูปธรรม ต้องใช้นโยบายที่มุ่งสร้างความเสมอภาค โดยกสศ. เป็นองค์กรที่มีบทบาทในการพัฒนาตัวแบบ และองค์ความรู้ในเรื่องนี้ เพื่อหน่วยงานหลักที่เกี่ยวข้องนำไปใช้ขยายผล อันจะนำไปสู่ผลลัพธ์เปลี่ยนแปลงชีวิตเด็กและเยาวชนได้อย่างเป็นรูปธรรม

๑. สร้างเสริมองค์ความรู้และบริการจัดการเชิงระบบเพื่อสร้างความเสมอภาคทางการศึกษา
๒. ลงทุนโดยใช้ความรู้ นำ เพื่อช่วยเหลือและสร้างคุณค่าเพิ่มแก่กลุ่มเป่าหมาย
๓. ระดมการมีส่วนร่วมอย่างสร้างสรรค์จากทุกภาคส่วน
๔. เสนอแนะมาตรการเพื่อสร้างความเปลี่ยนแปลงเชิงนโยบาย

วิสัยทัศน์ของกองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา

เด็ก เยาวชน และประชาชนทุกคน ที่ขาดแคลนทุนทรัพย์หรือด้อยโอกาส มีโอกาสพัฒนาตนเองตามศักยภาพและเข้าถึงการศึกษาที่มีคุณภาพกลุ่มเป่าหมายในการทำงานของกองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา ผู้ขาดแคลนทุนทรัพย์และเข้าไม่ถึงโอกาสทางการศึกษา ๔.๓ ล้านคน

การดำเนินงานใน ๓ ปีแรก (พ.ศ.๒๕๖๒ – ๒๕๖๔)

มุ่งส่งเสริมให้ผู้ขาดแคลนทุนทรัพย์ สามารถเข้าถึงการศึกษาที่สอดคล้องกับความจำเป็นรายบุคคลตามศักยภาพในทุกกลุ่มเป่าหมาย ควบคู่กับการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนและหน่วยจัดการเรียนรู้

๑. กลุ่มเด็กแรกเกิด – ๓ ปี
๒. กลุ่มเด็กอนุบาล
๓. กลุ่มนักเรียนประถม-มัธยมต้น
๔. กลุ่มนักเรียนมัธยมปลาย / ปวช.
๕. เด็กและเยาวชนที่อยู่นอกระบบการศึกษา

๖. กลุ่มเยาวชนอายุ ๑๘ ปีขึ้นไปหรือแรงงานรุ่นใหม่

๗. ครูที่สอนเด็ก เยาวชนด้อยโอกาส

ความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาบรรเทาได้ด้วยแนวทางเสมอภาค

ความเสมอภาค (Equity) แตกต่างกับความเท่าเทียม (Equality) เพราะเด็กแต่ละคนมีความจำเป็นและโอกาสในการเข้าถึงการศึกษาไม่เท่ากัน โดยความยากจนทำให้เด็กไทยราว ๕ แสนคน หลุดออกจากระบบไปแล้ว และอีก ๒ ล้านคนมีแนวโน้มขาดโอกาสทางการศึกษาที่มีคุณภาพ ปัญหานี้สำคัญเกิดจากครอบครัวของเด็กต้องแบกรับภาระค่าใช้จ่ายด้านการศึกษาสูงมากเมื่อเทียบกับรายได้ สูงกว่าครอบครัวร่ำรวยถึง ๔ เท่า (ข้อมูลจากบัญชีรายจ่ายด้านการศึกษาแห่งชาติ๒๕๕๑-๒๕๕๙)

จากปัญหานี้ ความเท่าเทียมในการจัดสรรทรัพยากรเพื่อลดความเหลื่อมล้ำด้านการศึกษาจึงไม่อาจเพียงพอ เช่น นักเรียนที่มีฐานะแตกต่างกัน แต่ได้รับเงินอุดหนุนช่วยเหลือจำนวนเท่าๆกัน โดยไม่คำนึงถึงความจำเป็นที่แตกต่างกัน ขณะที่การช่วยเหลือตามหลักความเสมอภาคเป็นการให้ตามข้อมูลความจำเป็น สาเหตุความเหลื่อมล้ำยังสืบเนื่องมาจากความแตกต่างของคุณภาพหรือมาตรฐานของสถานศึกษา คุณภาพหรือประสิทธิภาพของครู หรือฐานะทางเศรษฐกิจหรือสังคม

โครงการจัดสรรเงินอุดหนุนแบบมีเงื่อนไข Conditional Cash Transfer

จัดสรรเงินอุดหนุนอย่างไร ไม่ให้มีเด็กคนไหน ถูกทิ้งไว้ข้างหลัง แม้แต่คนเดียว จากข้อมูลบัญชีรายจ่ายการศึกษาแห่งชาติ พบว่าในโรงเรียนหนึ่งจะมีนักเรียนที่มาจากครอบครัวยากจน เฉลี่ยรายได้ไม่ถึง ๓,๐๐๐ บาทต่อเดือนหรือไม่ถึง ๓๐,๖๐๐ บาทต่อปี ครอบครัวเหล่านี้จะต้องแบกรับรายจ่ายการศึกษา คิดเป็น ๒๒% ของรายได้ สูงกว่าครัวเรือนที่มีฐานะร่ำรวยที่รับภาระเพียง ๖% ของรายได้

หรือเฉลี่ยแล้วครัวเรือนยากจนรับภาระมากกว่าเกือบ ๔ เท่า ด้วยเหตุนี้เอง จึงทำให้เด็กกลุ่มนี้มีแนวโน้มออกจากโรงเรียนกลางคันหรือหลุดจากระบบการศึกษา คิดเป็นตัวเลขเฉลี่ยแล้วปีละกว่า ๖๗๐,๐๐๐ คน

ที่ผ่านมาประเทศไทยมีงบประมาณช่วยเหลือนักเรียนยากจน เรียกว่าเงินอุดหนุนปัจจัยพื้นฐานสำหรับนักเรียนยากจนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) และองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) ซึ่งเป็นการจัดสรรความช่วยเหลือแบบเท่ากันทุกคน แต่ในความเป็นจริงนักเรียนแต่ละคนมีปัญหาและความต้องการที่แตกต่างกัน การช่วยเหลือลักษณะนี้จึงยังไม่ตรงจุด ทำให้ไม่สามารถแก้ปัญหาความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาได้

กองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร ได้ทำการวิจัยจนได้ข้อเสนอเชิงนโยบาย เพื่อปรับปรุงประสิทธิภาพการจัดสรรงบประมาณให้เป็นไปตามอุปสงค์ (Demand-side Financing) ตรงตามความต้องการของนักเรียนเป็นรายบุคคล ในบริบทพื้นที่ซึ่งแตกต่างกัน เพื่อแบ่งเบาภาระค่าใช้จ่ายด้านการศึกษาและบรรเทาอุปสรรคการมาเรียน โดยเริ่มต้นก้าวแรกที่โรงเรียนในสังกัด สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กับโครงการเงินอุดหนุนช่วยเหลือนักเรียนยากจนพิเศษอย่างมีเงื่อนไขโดยให้ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นหน่วยผู้จัดการศึกษาแรกในประเทศที่ปฏิรูปกระบวนการจัดสรรงบประมาณเพื่อลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาแก่นักเรียนยากจนที่สุดในระบบการศึกษา

การคัดกรองนักเรียนยากจนพิเศษ กองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา ใช้การประเมินจากข้อมูล ๒ ประเภท ดังนี้

ประเภทที่ ๑

๑. ครอบครัวที่รายได้ไม่เกิน ๓,๐๐๐ บาท / คน / เดือน ข้อมูลสถานะครัวเรือน ๔ ด้านได้แก่
 - ๑.๑. ครอบครัวมีภาระพึ่งพิง เช่น มีคนพิการ มีคนชรา
 - ๑.๒. สภาพที่อยู่อาศัยที่ทรุดโทรมไม่มั่นคงปลอดภัย
 - ๑.๓. ไม่มีรถยนต์
 - ๑.๔. หากเป็นเกษตรกรต้องมีที่ดินทำกิน ไม่เกิน ๑ ไร่

ประเภทที่ ๒ ก่อนจัดสรรเงินอุดหนุนอย่างมีเงื่อนไข ๗ ขั้นตอน

๑. ครูลงพื้นที่เยี่ยมบ้านนักเรียน เพื่อบันทึกข้อมูลการคัดกรองผู้ขาดแคลนทุนทรัพย์ ด้วยวิธีการวัดรายได้ทางอ้อม (Proxy Means Tests)
๒. ครูนำข้อมูลจากการคัดกรองของนักเรียนรายบุคคลให้เจ้าหน้าที่รัฐ “รับรองสถานะครัวเรือนของนักเรียน”
๓. กองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา ประกาศรายชื่อ “นักเรียนทุนเสมอภาค” ที่ผ่านเกณฑ์การคัดกรองความยากจนตามวิธีการวัดรายได้ทางอ้อม (Proxy Means Tests) ผ่านระบบ CCT ของแต่ละสังกัด
๔. สถานศึกษาจัดให้มีการประชุมคณะกรรมการสถานศึกษา เพื่อรับรองผลการบันทึกข้อมูลนักเรียนทุนเสมอภาคของครูชั้นสุดท้าย และรับรองแผนกิจกรรมพัฒนานักเรียนทุนเสมอภาค ผ่านระบบคัดกรองของแต่ละสังกัด
๕. กองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา จัดสรรเงินอุดหนุน เพื่อบันทึกข้อมูล การคัดกรองผู้ขาดแคลนทุนทรัพย์ ด้วยวิธีการวัดรายได้ทางอ้อม (Proxy Mean Tests)
๖. สถานศึกษานำบันทึกการมาเรียน – นำหนักส่วนสูงของนักเรียนทุนเสมอภาคตามเงื่อนไขการรับเงินอุดหนุนจาก กองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา
๗. เขตพื้นที่การศึกษา กองการศึกษา กองกำกับลงพื้นที่สนับสนุน กำกับ ติดตามการเบิกจ่ายเงิน ผลการคัดกรองและติดตามการใช้เงินของโรงเรียน

สำรวจอย่างแม่นยำยืนยันตัวตนอย่างชัดเจน กองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา ใช้ระบบสารสนเทศทางภูมิศาสตร์ (GIS) ไม่ว่าจะเป็นการยืนยัน ด้วยพิกัดบ้าน ภาพถ่าย สภาพบ้านพร้อมรูปนักเรียนและสมาชิก ในครอบครัว รวมทั้งพิกัดและเวลาในการลงนามรับรองของคณะกรรมการเพื่อให้มั่นใจว่าเด็กเหล่านั้นมีตัวตนจริงและอาศัยอยู่ในบ้านที่มีสภาพดังกล่าวจริง ซึ่งถือเป็นหลักฐานทางกายภาพที่สำคัญในการประกอบการพิจารณา (Hard Evidence)

เงินอุดหนุนนำไปใช้ทำอะไรบ้าง

๑. ปัจจัยที่ทำให้นักเรียนยากจนหลุดจากระบบการศึกษา
 - ๑.๑. ไม่มีค่าเดินทาง
 - ๑.๒. การไม่ได้รับประทาน อาหารเช้า/กลางวัน
๒. กองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา จึงจัดสรรเงินอุดหนุนเพื่อเป็น
 - ๒.๑ ค่าอาหาร
 - ๒.๒ ค่าเดินทาง
 - ๒.๓ กิจกรรมพัฒนานักเรียนยากจนพิเศษ

จังหวัดต้นแบบสร้างความเสมอภาคทางการศึกษา

กองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา พร้อมด้วย ๒๐ จังหวัดทั่วประเทศ ได้แก่ เชียงใหม่, แม่ฮ่องสอน, ลำปาง, น่าน, แพร่, สุโขทัยพิษณุโลก, ขอนแก่น, มหาสารคาม, สุรินทร์, อำนาจเจริญอุบลราชธานี, นครราชสีมา, กาญจนบุรี, นครนายก, ระยอง, สุราษฎร์ธานี, ภูเก็ต, ยะลาและสงขลา ร่วมมือแก้ปัญหาความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาโดยให้แต่ละจังหวัดเป็นเจ้าภาพในการดำเนินงานใช้บริบทของแต่ละพื้นที่เป็นตัวตั้ง มุ่งไปที่ ๒ กลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมาย

๑. เด็กปฐมวัย โดยทุกๆ ปีมีเด็กก่อนวัยเรียน อายุ ๓ - ๖ ปี ไม่ได้เข้าสู่ระบบการศึกษา ประมาณ ๒๕๐,๐๐๐ คน หรือร้อยละ ๑๐ เฉลี่ยประมาณจังหวัดละ ๓,๒๐๐ คน

๒. เด็กนอกระบบการศึกษา โดยทุกๆ ปีมีเด็กนอกระบบการศึกษาอายุ ๓ - ๑๗ ปี มีจำนวน ๕๙๒,๓๙๖ คน

การทำงานเน้น ๓ ด้านสำคัญ

๑. สร้างกลไกบูรณาการระหว่างหน่วยงานหลักและภาคประชาสังคมในพื้นที่
๒. พัฒนาระบบฐานข้อมูลเพื่อลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาผ่านการสำรวจค้นหากลุ่มเป้าหมายจริง ทำให้การช่วยเหลือดูแลกลุ่มเป้าหมายมีความน่าเชื่อถือและแม่นยำ
๓. การสร้างตัวแบบการช่วยเหลือเพื่อสร้างโอกาสทางการศึกษาตามบริบทของพื้นที่สอดคล้องกับความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ เด็กปฐมวัยและเด็กนอกระบบ

ผลที่คาดว่าจะได้รับเมื่อเดินหน้าโครงการอย่างสมบูรณ์ อาทิ จังหวัดต้นแบบการแก้ปัญหาความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาโดยใช้พื้นที่เป็นฐาน จำนวน ๒๐ จังหวัด

๑. มุ่งจัดทำฐานข้อมูลและสร้างกลไกช่วยเหลือ เด็กปฐมวัย และเด็กเยาวชนนอกระบบการศึกษา
๒. มีศูนย์พัฒนาเด็กเล็กได้รับการยกระดับคุณภาพการศึกษาจำนวน ๓๐๐ แห่ง
๓. มีเด็กนอกระบบและเด็กปฐมวัยที่ได้รับการช่วยเหลือจำนวน ๖๕,๐๐๐ คน

สถาบันวิจัยเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา (วสศ.) Equitable Education Research Institute (EEFI) เพราะการจัดตั้งกองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษานี้มีความมุ่งหวังจะพัฒนาและลดความเหลื่อมล้ำของการศึกษาไทยอย่างรอบด้าน กสศ. จึงจัดตั้ง สถาบันวิจัยเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา (วสศ.) โดยมีจุดประสงค์หลักเพื่อสนับสนุนภารกิจด้านการศึกษา รวมถึงวิจัยองค์ความรู้และเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อประโยชน์ในการช่วยเหลือผู้ขาดแคลนทุนทรัพย์ เสริมสร้างและพัฒนาคุณภาพของครู พัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ตลอดจนการยกระดับความสามารถของคนไทย

๕ คุณค่าหลักของการดำเนินงาน

๑. **Quality and Professionalism** การทำงานด้วยมาตรฐานและคุณภาพทางวิชาการ รวมถึงการทำงานด้วยความเป็นมืออาชีพในระดับสูงสุด เพื่อให้ผลงานเป็นที่ยอมรับทั้งในระดับชาติและนานาชาติอย่างต่อเนื่อง

๒. Integrity and Responsibility การทำงานด้วยความมีจริยธรรม ความซื่อสัตย์ และรับผิดชอบต่อผลประโยชน์ของแผ่นดินจากภาษีประชาชน ตลอดจนเงินบริจาคจากผู้สนับสนุนกองทุนฯ รวมทั้งการทำงานกับข้อมูลส่วนบุคคลของกลุ่มเป้าหมายตามภารกิจของ กสศ.

๓. Impact and Independence การทำงานด้วยทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัด เพื่อสร้างความเปลี่ยนแปลงตามภารกิจของ กสศ. ให้ได้มากที่สุด ผ่านการพัฒนาองค์ความรู้เชิงระบบเพื่อศึกษาโอกาสในการแก้ปัญหา และใช้ข้อมูลประกอบการตัดสินใจต่างๆ อย่างถูกต้องแม่นยำ ผ่านการบริหารจัดการที่เป็นอิสระตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญ

๔. Human-centered organization เป็นองค์กรที่ให้ความสำคัญสูงสุดในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในทุกมิติ เพื่อดึงเอาศักยภาพทั้งด้านวิชาการและจิตใจของบุคลากร มาสนับสนุนการทำงานสร้างสรรค์นวัตกรรมทางการศึกษา รวมถึงบรรยากาศการทำงานที่เป็นมิตรในองค์กร

๕. Engage and Inclusive การทำงานพัฒนาองค์ความรู้และเทคโนโลยีที่ใกล้ชิดกับพื้นที่และกลุ่มเป้าหมายอย่างต่อเนื่อง ทั้งในแง่ของข้อมูล การรับฟังความคิดเห็น และประสบการณ์ต่างๆ จากพื้นที่อย่างเป็นระบบ เพื่อให้ผลงานออกมาเป็นที่เชื่อมั่น และไว้วางใจจากผู้ใช้งาน รวมถึงผู้มีส่วนได้ส่วนเสียอย่างเต็มที่

วสศ. กำลังทำอะไรอยู่บ้าง

๑. นวัตกรรมการเงินเพื่อการศึกษา (Innovative Education Financing Program)
๒. การพัฒนาเด็กปฐมวัย (Early Childhood Development Program)
๓. เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาและระบบสารสนเทศ (EdTech and IS Program)
๔. วิจัยระบบการศึกษา (Education System Research Program)
๕. นวัตกรรมการเรียนรู้เพื่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ (Learning Innovation Program)
๖. นวัตกรรมจัดการพื้นที่ (Area-based Innovation Management Program)
๗. นวัตกรรมประเมินผลโครงการ (Innovative Program Evaluation)

ทุนนวัตกรรมสายอาชีพชั้นสูง (สร้างคน สร้างโอกาส สร้างงาน)

บุคลากรจากสายอาชีพชั้นสูงถือเป็นกำลังคนที่มีศักยภาพที่จะช่วยพัฒนาและสร้างความมั่งคั่งให้กับภาคการผลิตและเศรษฐกิจกองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษาเริ่มจัดตั้งโครงการ “ทุนนวัตกรรมสายอาชีพชั้นสูง” ที่จะช่วยเพิ่มขีดความสามารถด้านการแข่งขันของประเทศเพื่อรองรับแผนยุทธศาสตร์ประเทศไทย ๔.๐ จุดนี้เองจึงนำมาสู่โครงการ “ทุนนวัตกรรมสายอาชีพชั้นสูง” มีลักษณะเป็นทุนให้เปล่าที่สร้างโอกาสทางการศึกษาแก่เยาวชนจากครัวเรือนที่มีรายได้ต่ำสุดร้อยละ ๒๐ ล่างของประเทศ มีโอกาสศึกษาต่อสายอาชีพในสาขาซึ่งเป็นที่ต้องการของตลาดแรงงาน หนึ่งในตัวเลขที่สะท้อนถึงปัญหาความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาที่สำคัญ คือ ปัจจุบันประเทศไทยมีเด็กและเยาวชนจากครัวเรือนที่มีรายได้ต่ำสุด ร้อยละ ๒๐ ประมาณ ๑๖๐,๐๐๐ คน ในจำนวนนี้มีโอกาสศึกษาต่อระดับอุดมศึกษาโดยเฉลี่ยเพียง ร้อยละ ๕ หรือประมาณ ๘,๐๐๐ คน ต่อรุ่น ต่ำกว่าค่าเฉลี่ยครอบครัวทั่วไปที่ได้เรียนต่อระดับอุดมศึกษาประมาณร้อยละ ๓๒ เด็กและเยาวชนด้อยโอกาสเหล่านี้เป็นกลุ่มที่อยู่กันข้างล่างของสังคมไทย

ภารกิจหลักด้านหนึ่งของกองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา คือการช่วยเหลือเยาวชนผู้ขาดแคลนทุนทรัพย์ให้มีโอกาสศึกษาต่อเติมศักยภาพ ด้วยงบประมาณจำกัดเราคิดค้นวิธีการลงทุนเพื่อพัฒนาเรื่องนี้ให้ถูกจุดเริ่มต้นจากโจทย์ที่ว่า การเรียนรูปแบบไหน ที่สร้างโอกาสให้กับเยาวชนกลุ่มนี้มากที่สุดและยังตอบโจทย์ทางเศรษฐกิจของประเทศควบคู่กันไปด้วย

เป้าหมายของโครงการ

๑. เยาวชนขาดแคลนทุนทรัพย์ได้รับการศึกษาต่อในสายอาชีพขั้นสูง
๒. สร้างความเข้มแข็งให้สถานศึกษาในการจัดการเรียนการสอน พัฒนาความสามารถและคุณภาพชีวิตของเยาวชน
๓. สนับสนุนการผลิตบุคลากรสายอาชีพขั้นสูงที่มีศักยภาพ เพื่อรองรับแผนยุทธศาสตร์ประเทศไทย ๔.๐
๔. เสนอแนะมาตรการเพื่อสร้างความเปลี่ยนแปลงเชิงนโยบาย

สาขาที่สนับสนุน ทุนนวัตกรรมสายอาชีพขั้นสูง มีกระบวนการคัดเลือกที่เปิดกว้างต่อสถาบันการศึกษาสายอาชีพทุกสังกัดที่มีการจัดการเรียนการสอนในสาขาดังต่อไปนี้ อย่างน้อย ๑ สาขา

๑. สาขาเป้าหมายหลักในการพัฒนาประเทศ ได้แก่ อุตสาหกรรมที่มีศักยภาพ (First-Curve) และอุตสาหกรรมอนาคต (New S-Curve)
๒. สาขาที่ขาดแคลนในจังหวัดหรือกลุ่มจังหวัดที่สถาบันการศึกษาตั้งอยู่
๓. สาขาด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและเทคโนโลยีดิจิทัล (STEM)

การสนับสนุน

๑. ทุนพัฒนาสถาบันการศึกษาที่ผ่านการพิจารณาประมาณ ๕๐ แห่ง เพื่อใช้ในการจัดกิจกรรมพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน การดูแลความเป็นอยู่และสวัสดิภาพ ตลอดจนการส่งเสริมโอกาสการทำงานของผู้รับทุน

๒. ทุนการศึกษาแก่นักเรียนจำนวน ๒,๕๐๐ ทุน ที่ผ่านการคัดเลือกโดยสถาบันการศึกษา ซึ่งจะช่วยสนับสนุนค่าใช้จ่ายรายเดือน ค่าธรรมเนียมการศึกษาในอัตราประหยัด โดยแบ่งเป็นทุน ๒ ประเภท คือ

๒.๑. ทุน ๕ ปี สำหรับนักเรียนชั้น ม.๓ ให้เรียน ปวช. ต่อเนื่องจนถึงระดับปวส. / อนุปริญญาสายอาชีพ

๒.๒. ทุน ๒ ปี สำหรับนักเรียนชั้น ม.๖ หรือ ปวช. ๓ ให้เรียน ปสว. / อนุปริญญาสายอาชีพ

๓. กิจกรรมสนับสนุนการพัฒนาคุณภาพสถาบันการศึกษาและผู้รับทุน การสนับสนุนเชิงวิชาการโดยผู้เชี่ยวชาญทั้งในและต่างประเทศ การแลกเปลี่ยนเรียนรู้นวัตกรรมการทำงานระหว่างสถาบันการศึกษาและสถานประกอบการ

ตลอดเส้นทางการศึกษา เยาวชนผู้ได้รับทุนนวัตกรรมสายอาชีพขั้นสูง มีโอกาสที่ดีใน ๓ เรื่องสำคัญ คือ

๑. ได้เรียนรู้กับนายจ้างและปฏิบัติภารกิจจริง
๒. ได้เรียนรู้ทักษะใหม่ และทักษะอนาคต
๓. แลกเปลี่ยนเรียนรู้กับผู้เชี่ยวชาญทั้งในและต่างประเทศ

นอกจากนี้กองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา ยังทำงานร่วมกับสถาบันการศึกษาสายอาชีพในลักษณะพันธมิตรเพื่อปฏิรูปคุณภาพการจัดการเรียนการสอนสร้างกำลังคนสายอาชีพ ให้มีสมรรถนะ และทักษะอาชีพตาม ๑๐ อุตสาหกรรมเป้าหมายตามนโยบายรัฐบาล รวมถึงความต้องการตลาดแรงงานในท้องถิ่น นอกจากนี้ยังส่งเสริมให้ผู้ประกอบการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาระบบทวิภาคีและพัฒนาศักยภาพของผู้เรียนควบคู่กัน

กองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา ได้คำนวณผลตอบแทนของโครงการทุนนวัตกรรมสายอาชีพชั้นสูง จากนักเรียนผู้รับทุน ๒,๕๐๐ ทุน ในปีแรก จากข้อสมมติฐานว่าผู้รับทุนทุกคนทำงานหลังจบการศึกษาจนถึงอายุ ๖๐ ปี จะคิดเป็นมูลค่าปัจจุบันสุทธิ (Net Present Value : NPV) ประมาณ ๑๐,๐๐๐ ล้านบาท หรืออัตราผลตอบแทนการลงทุน (IRR หรือ Internal Rate of Return) อยู่ที่ร้อยละ ๑๐

เป้าหมาย ในปีแรก สถานศึกษาสายอาชีพที่ได้รับคัดเลือกเข้าโครงการ มีจำนวน ๓๖ สถาบัน ๒๖ จังหวัดครอบคลุมทุกภูมิภาคทั่วประเทศและมีเยาวชนจากครัวเรือนที่ยากจนได้รับทุน จำนวน ๒,๐๕๓ คน โดยมีเป้าหมายจะเพิ่มจำนวนเป็น ๓,๐๐๐ คนในปี ๒๕๖๓

ทุนครูรัก(ษ์)ถิ่น

ทุนสำหรับนักเรียนในพื้นที่ห่างไกลเป็นครูรุ่นใหม่เพื่อพัฒนาคุณภาพโรงเรียนของชุมชน (Protected School/ Standalone) จากการวิเคราะห์ของคณะวิจัยธนาคารโลกร่วมกับการสอบทานฐานข้อมูล สพฐ. พบว่าประเทศไทยมีโรงเรียนราว ๒,๐๐๐ แห่ง ที่อยู่ในพื้นที่ห่างไกลและไม่อาจจะควบรวมเช่น โรงเรียนบนพื้นที่สูง ตามแนวชายขอบ หรือตั้งอยู่บนเกาะแก่ง ซึ่งจำเป็นต้องได้รับการดูแลให้ดำรงอยู่ต่อไปได้ (Protected School หรือ Standalone) เพื่อสร้างโอกาสทางการศึกษาให้แก่เยาวชนในท้องถิ่น อย่างไรก็ตามพบว่า ปัญหาของโรงเรียนที่อยู่ห่างไกลคือ ครูขอย้ายบ่อยเพราะไม่ใช่คนท้องถิ่น และไม่มีครูมาทดแทน ครูจึงไม่พอกับชั้นเรียน โดยเฉพาะครูที่สอนระดับชั้นประถมศึกษา

วัตถุประสงค์

๑. ผลิตและพัฒนาครูรุ่นใหม่สอดคล้องกับความต้องการของโรงเรียนในชุมชนพื้นที่ห่างไกลจำนวน ๕ รุ่น ๆ ละ ๓๐๐ คน (๑,๕๐๐ คน)
๒. ส่งเสริมการทำงานร่วมกันของหน่วยงานหลักในการผลิตและพัฒนาครู กับหน่วยงานที่ใช้ครูตั้งแต่ต้นทาง
๓. ปรับระบบการผลิตและพัฒนาครูให้ตรงกับลักษณะงาน และตามบริบทของโรงเรียนและชุมชนในพื้นที่ห่างไกล และสร้างเครือข่ายการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างกัน

โครงการนี้จะช่วยลดความเหลื่อมล้ำให้กับโรงเรียนในพื้นที่ห่างไกล (Protected School หรือ Standalone) และเพิ่มโอกาสให้นักเรียนจากครอบครัวที่ขาดแคลนทุนทรัพย์หรือด้อยโอกาสที่มีฐานะยากจนที่สุดร้อยละ ๒๐ แรกของประเทศ ที่มีผลการเรียนอยู่ในเกณฑ์ดี และมีจิตวิญญาณความเป็นครูได้เรียนครูจนจบปริญญาตรีอย่างมีคุณภาพ

ปีละประมาณ ๓๐๐ คน จำนวน ๕ รุ่น ศึกษาจนจบตามหลักสูตรและได้รับการบรรจุเป็นครูรุ่นใหม่ในโรงเรียนขนาดเล็กในพื้นที่ห่างไกลระดับตำบลประมาณ ๒,๐๐๐ แห่ง ภายในระยะเวลา ๑๐ ปี จะทำให้มีครูเพียงพอต่อความต้องการ กองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา จะทำงานร่วมกับสถาบันอุดมศึกษาที่เปิดสอนหลักสูตรระดับปริญญาตรี คณะครุศาสตร์ คณะศึกษาศาสตร์ ที่ผ่านการคัดเลือกอย่างน้อย ๑๐ แห่งในลักษณะเครือข่ายร่วมพัฒนา โดยสถาบันจะมีบทบาทในคัดเลือกผู้รับทุนร่วมกับโรงเรียนและผู้แทนชุมชน ให้ได้จำนวนปีละ ๓๐๐ คน ต่อเนื่อง ๕ ปี ตามเกณฑ์การพิจารณาซึ่งประกอบไปด้วยคุณสมบัติด้านเศรษฐกิจและสังคม ด้านผลการเรียน และด้านทัศนคติ

เป้าหมายของโครงการครูรัก(ษ์)ถิ่น

๑. สนับสนุนนักเรียนในท้องถิ่นที่มีผลการเรียนดีและรักเป็นครูได้เรียนครูจนจบและกลับไปทำงานในท้องถิ่นบ้านเกิดของตนเองได้

๒. ร่วมกับสถาบันอุดมศึกษาที่ร่วมโครงการ ปรับการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับสภาพโรงเรียนขนาดเล็กที่อยู่ห่างไกล โดยมีการฝึกสอนร่วมกิจกรรมกับโรงเรียนและชุมชนที่จะต้องไปทำงานจริงตั้งแต่เป็นนักศึกษา

๓. มีการเตรียมความพร้อมด้านวิชาการและสังคมแก่นักเรียนกลุ่มเป้าหมายตั้งแต่ออกเรียน

๔. ดูแลชีวิตความเป็นอยู่ มีกิจกรรมพัฒนาศักยภาพและเสริมทักษะสำคัญเพื่อสนับสนุนให้ผู้เรียนรักถิ่นฐานบ้านเกิด ร่วมแก้ไขปัญหา และพัฒนาท้องถิ่น

โครงการนี้ยังสนับสนุนให้สถาบันเกิดการปรับกระบวนการเรียนการสอน และกิจกรรมสร้างเสริมความเป็นครูเพื่อให้ได้บัณฑิตครูคุณภาพตามเป้าหมาย, สอดคล้องบริบทโรงเรียนในพื้นที่ห่างไกล และเกิดเครือข่ายสถาบันอุดมศึกษาที่เข้มแข็งในการร่วมยกระดับคุณภาพการศึกษาของประเทศอีกด้วย

ทุนพัฒนาอาชีพที่ใช้ชุมชนเป็นฐาน

โครงการพัฒนาระบบทดลองการพัฒนาทักษะ

แรงงานที่ขาดแคลนทุนทรัพย์และด้อยโอกาส

- แผนที่ทุนพัฒนาอาชีพ ที่ใช้ชุมชนเป็นฐาน

ค้นหาพื้นที่นวัตกรรมที่ใช้ชุมชนเป็นฐาน (community-based) ในการยกระดับการประกอบอาชีพพัฒนาทักษะแรงงานของคนในชุมชน เพื่อพัฒนา คุณภาพชีวิตและชุมชนอย่างยั่งยืน

- เรื่องเล่าจากชุมชนสู่อาชีพ Little Big

Community : เรื่องเล่าจากชุมชนสู่อาชีพ รวบรวมบทความ

ของผู้เข้าร่วมโครงการทุนพัฒนาอาชีพ ที่ใช้ชุมชนเป็นฐาน ตั้งแต่เริ่มต้นไปจนเสร็จสิ้นโครงการ “สร้างโอกาสความเสมอภาคทางการศึกษาเพิ่มความสามารถในการแข่งขันด้วยการเสริมสร้างศักยภาพการพัฒนาคนให้เป็นแกนกลางในการขับเคลื่อนประเทศไทย” เป็นอีกหนึ่งโครงการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางการศึกษา เพื่อเสริมสร้างศักยภาพการพัฒนาคนในการขับเคลื่อนประเทศ และสร้างความสามารถในการแข่งขัน ตามเจตนารมณ์ของแผนยุทธศาสตร์ชาติระยะ ๒๐ ปี (๒๕๖๐-๒๕๗๙) และนโยบายประเทศไทย ๔.๐ ซึ่งเป็นหัวใจสำคัญของการขับเคลื่อนประเทศไทยด้วยนวัตกรรมและการพัฒนาประเทศในระยะ ๒๐ ปีต่อจากนี้

โครงการนี้มีเป้าหมายพัฒนาทักษะแรงงานขาดแคลนทุนทรัพย์และด้อยโอกาสให้ เป็นผู้ประกอบการรุ่นใหม่ และแรงงานฝีมือโดยใช้ชุมชนเป็นฐานนำร่องใน ๕๐ พื้นที่ทั่วประเทศ ซึ่งเป็นพื้นที่ที่มีสัดส่วนความยากจน การว่างงานสูง และมีดัชนีความก้าวหน้าของคนต่ำ โดยจะมีการวิเคราะห์ศักยภาพและจัดทำแผนร่วมกับชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้เกิดรูปแบบการพัฒนาทักษะอาชีพแบบครบวงจร โดยใช้ชุมชนเป็นฐาน นำไปสู่ การบรรลุเป้าหมายการพัฒนากำลังแรงงาน ให้สามารถยกระดับฝีมือและทักษะ มีแผนประกอบอาชีพจนสามารถ พึ่งพาตนเองได้อย่างยั่งยืนคาดว่าในปีแรกจะครอบคลุมกลุ่มเป้าหมายประมาณ ๕,๐๐๐ - ๑๐,๐๐๐ คน

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อส่งเสริม สนับสนุน และช่วยเหลือกลุ่มประชากรวัยแรงงานซึ่งเป็นผู้ขาดแคลนทุนทรัพย์และ ด้อยโอกาสให้ได้รับการศึกษาหรือพัฒนาให้มีความรู้ความสามารถในการประกอบอาชีพตามความถนัดและพึ่งพา ตนเองในการดำรงชีวิตได้
๒. เพื่อพัฒนาระบบทดลองที่เกิดกระบวนการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพในการพัฒนาการประกอบ อาชีพโดยใช้ชุมชน ท้องถิ่น หรือพื้นที่การเรียนรู้เป็นฐานของชุมชนอย่างมีประสิทธิภาพ
๓. เพื่อค้นหาวัตรกรรมชุมชน และถอดความรู้จากการปฏิบัติ และจัดทำเป็นคู่มือหรือแนวทาง ของการขยายผลไปสู่พื้นที่อื่นต่อไป

เป้าหมายของโครงการ

กองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา เปิดรับข้อเสนอโครงการ (Proposal) จาก หน่วยงาน สถาบันการศึกษา ทั้งรัฐ เอกชน และภาคประชาสังคม โดย กสศ. จะคัดเลือกโครงการที่มีศักยภาพสูงสุดเข้าร่วม โครงการ และทำสัญญาสนับสนุนกับหน่วยพัฒนาอาชีพ โดยหน่วยพัฒนาอาชีพจะต้องดำเนินงานตามโครงการเพื่อให้ ผู้รับทุนได้รับการพัฒนาทักษะการประกอบอาชีพที่มีคุณภาพและมาตรฐาน โดยมีกรอบแนวคิดการดำเนินงาน ดังนี้

๑) การใช้ชุมชนเป็นฐาน (Community-based) ยกระดับการประกอบอาชีพ เนื่องจากชุมชนเป็นแหล่งการ เรียนรู้หรือแหล่งการประกอบอาชีพที่สำคัญสุด

๑.๑. ชุมชนชนบท เน้นพัฒนาให้เกิดกระบวนการเสริมศักยภาพของชุมชนในการพัฒนาอาชีพ เพื่อกำหนดแผนธุรกิจและแผนกำลังคนที่เหมาะสมกับท้องถิ่น

๑.๒. ชุมชนเขตเมือง โครงการจะให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของสถานประกอบการที่มี ความต้องการแรงงานฝีมือสูงขึ้น

๒) การพัฒนาทักษะการเป็นผู้ประกอบการ/แรงงานฝีมือในชุมชน มุ่งเป้าตรงตามความต้องการของชุมชน หรือตลาดแรงงานท้องถิ่นร่วมไปกับการสร้างพื้นฐานทักษะอาชีพ ๓ ด้าน

๒.๑. ทักษะเฉพาะอาชีพโดยปฏิบัติงานจริงในชุมชนหรือสถานประกอบการ

๒.๒. ทักษะการบริหารจัดการสำหรับศตวรรษที่ ๒๑ (เช่น การฝึกวิเคราะห์ การใช้ IT และเทคโนโลยี การติดต่อประสานงาน การทำงานเป็นหมู่คณะ)

๒.๓. ทักษะชีวิตด้านเศรษฐศาสตร์ครัวเรือน (เช่น บัญชีครัวเรือน การจัดการรายรับรายจ่าย) เพื่อนำไปสู่การมีนวัตกรรมชุมชนเพื่อการสร้างคุณภาพชีวิตที่ดี

๓) การเสริมสร้างสมรรถนะแก่ชุมชนและภาคเอกชน ในการส่งเสริมบทบาทและเชื่อมโยงให้เกิดการ บูรณาการร่วมกันในแต่ละหน่วยงาน เพื่อเป็นเครือข่ายจับคู่การพัฒนาอาชีพในการยกระดับศักยภาพ

๔) การวิจัยปฏิบัติการ เพื่อถอดความรู้และประเมินผลสำเร็จการเปลี่ยนแปลงของกลุ่มเป้าหมาย รวมถึงมีการสรุปบทเรียนและแลกเปลี่ยนประสบการณ์กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

คุณสมบัติหน่วยพัฒนาอาชีพที่จะเข้าร่วมโครงการ

๑) สถานภาพ เป็นหน่วยงาน สถาบันการศึกษา ทั้งรัฐ เอกชนและภาคประชาสังคมที่มีแนวคิดการพัฒนาอาชีพที่ใช้ชุมชนเป็นฐานและมีบทบาทในการพัฒนากลุ่มประชากรวัยแรงงาน อาทิ หน่วยงานหรือสถาบันการศึกษาที่เปิดสอนพัฒนาอาชีพ องค์กรสาธารณประโยชน์ที่ทำงานกับกลุ่มเป้าหมาย

๒) การส่งเสริมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาอาชีพ เป็นหน่วยพัฒนาอาชีพซึ่งมีศักยภาพในการพัฒนาทักษะอาชีพ ฝีมือแรงงาน มีหลักสูตรการพัฒนาที่เน้นการปฏิบัติจริง มีประสบการณ์การทำงานกับชุมชน ท้องถิ่นหรือพื้นที่การเรียนรู้เป็นฐาน รวมถึงมีความพร้อมด้านเครื่องมือ อุปกรณ์และความเชี่ยวชาญ รวมถึงบุคลากร

๓) ความร่วมมือกับองค์กรทั้งในและนอกชุมชนเป็นหน่วยพัฒนาอาชีพที่มีการทำงานที่สามารถบูรณาการเชื่อมโยงเครือข่ายทั้งในและนอกชุมชน ให้สามารถสร้างการมีส่วนร่วมของการทำงานร่วมกับชุมชนเพื่อก่อให้เกิดการบูรณาการของการทำงานในพื้นที่ร่วมกัน

เกณฑ์การเสนอโครงการ กองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา จะพิจารณาข้อเสนอโครงการที่แสดงแนวคิดและวิธีการดำเนินงานที่ชัดเจนตามหัวข้อ โดยมีข้อมูลและหลักฐานที่เชื่อถือได้เพื่อสนับสนุนประเด็นดังต่อไปนี้

๑. ความพร้อมและความเชื่อมั่น แสดงให้เห็นถึงศักยภาพในการพัฒนาทักษะอาชีพ ฝีมือแรงงาน

๒. การวิเคราะห์พื้นที่ดำเนินงาน คัดเลือกพื้นที่ดำเนินงานระดับตำบล เทศบาล หรือพื้นที่การเรียนรู้

๓. แนวทางการส่งเสริมการพัฒนาอาชีพ การพัฒนาทักษะอาชีพ การเพิ่มทักษะบริหารจัดการ

การส่งเสริมทัศนคติการดำเนินชีวิต

๔. ความร่วมมือกับองค์กรในชุมชน ข้อเสนอโครงการควรมีการแสดงให้เห็นถึงความร่วมมือกับหน่วยงานในชุมชน ท้องถิ่นทั้งภาครัฐ เอกชน องค์กรชุมชน และสถานประกอบการในท้องถิ่น

๕. รูปแบบและวิธีการเรียนรู้ที่นำไปสู่การส่งเสริมการมีงานทำของกลุ่มเป้าหมาย มีรูปแบบการจัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ในรูปแบบที่เหมาะสมเพื่อส่งเสริมการประกอบอาชีพและการมีงานทำ การเพิ่มรายได้

การสนับสนุน

กองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา จะจัดงบประมาณสนับสนุนหน่วยพัฒนาอาชีพ ดังนี้

๑) งบประมาณสนับสนุนการเรียนรู้เพื่ออาชีพ ให้แก่กลุ่มประชากรวัยแรงงานที่ขาดแคลนทุนทรัพย์และด้อยโอกาส

๒) งบประมาณสนับสนุนการบริหารจัดการ เพื่อใช้ในการยกระดับการพัฒนาการเรียนรู้เพื่ออาชีพ

รายละเอียดการสนับสนุนงบประมาณตามแบบข้อเสนอโครงการ (Proposal) โดยหน่วยพัฒนาอาชีพจัดทำแผนงบประมาณเสนอมายัง กองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา

กองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา จะจัดให้มีกิจกรรมสนับสนุนกระบวนการเรียนรู้และการเสริมคุณภาพ ดังนี้

๑. การพัฒนาหน่วยพัฒนาอาชีพให้มีความสามารถในการวิเคราะห์ชุมชนหรือพื้นที่การเรียนรู้

๒. เวทีแลกเปลี่ยนประสบการณ์การทำงานและสนับสนุนวิชาการ

๓. การพัฒนาระบบฐานข้อมูลอาชีพท้องถิ่น การแนะแนวและการเรียนรู้ด้วยตนเอง

๓. พระราชบัญญัติการพัฒนาเด็กปฐมวัย พ.ศ. ๒๕๖๒

โดย ดร.พีระ รัตนวิจิตร ผู้ตรวจราชการกระทรวงศึกษาธิการ

ความเป็นมาของการพัฒนาเด็กปฐมวัยมีอยู่ ๓ ประเด็น ใหญ่ๆ ดังนี้

ประเด็นที่ ๑ สภาพปัญหาในอดีตและปัจจุบันที่จะต้องจัดทำพระราชบัญญัติการพัฒนาเด็กปฐมวัย

ประเด็นที่ ๒ พระราชบัญญัติการพัฒนาเด็กปฐมวัย พ.ศ. ๒๕๖๒ ซึ่งเป็นพรบ.ที่ใหม่ที่สุดที่เกี่ยวข้องกับพวกเราประกาศใช้ปี พ.ศ.๒๕๖๒ ขณะนี้คณะกรรมการนโยบายก็ยังคงอยู่

ใน process ที่กำลังสรรหาอยู่ยังไม่เรียบร้อย แต่พวกเราก็ต้องเตรียมตัวเตรียมการเพราะเกี่ยวข้องโดยตรงที่จะตรงปฏิบัติและเกี่ยวข้องกับกระทรวงต่างๆถึง ๘ กระทรวงและ ๓๕ ส่วนราชการ

ประเด็นที่ ๓ หลักสูตรการศึกษาปฐมวัยซึ่งหลายท่านก็ยังไม่เข้าใจเท่าไรแต่หลายท่านก็เข้าใจดี สถาบัน future insure dew of Thailand คือสถาบันออกแบบอนาคตประเทศไทยได้วิเคราะห์รวบรวมปัญหาการพัฒนาเด็กแต่ของประเทศไทย แบ่งเป็นประเด็น

ประเด็นที่ ๑ พบว่าเด็กไทยไอคิวต่ำ ในปี พ.ศ. ๒๕๕๔ ไอคิวเฉลี่ยเด็กไทยอยู่ที่ ๙๔ ค่ากลางมาตรฐานสากล คนปกติไอคิวจะอยู่ที่ ๑๐๐ แสดงว่าเด็กไทยอายุสองต่ำกว่าอายุปฏิทินและอายุตัว ถัดมาปี ๒๕๕๗ เด็กไทยไอคิวเฉลี่ย ๙๓.๑ และในปี ๒๕๖๒ เด็กไทยมีไอคิวต่ำกว่าที่ ๙๐ หรือต่ำกว่า ๙๐ ภาษาในทางวิชาการเรียกว่า “ทึบ” พบว่าเด็กไทยมีไอคิวต่ำกว่า ๙๐ มีถึงร้อยละ ๓๔.๙ = ๓๕ แปลว่าเด็กไทยใน ๑๐๐ คน มีไอคิวต่ำกว่า ๙๐ อยู่ ๓๕ คน ไอคิวคนจะไม่ค่อยเปลี่ยน เพราะฉะนั้นเด็กที่เข้า ป.๑ วัดไอคิวได้แล้ว แล้วก็จะไม่ค่อยเปลี่ยน เพราะหลายเรื่องจะเริ่มคงที่ตั้งแต่อายุ ๖ ขวบ ขึ้นไป เพราะฉะนั้นปฐมวัยมีความสำคัญมากเป็นโชคดีของประเทศไทยที่ได้ประกาศใช้พรบ.พัฒนาเด็กปฐมวัย ถ้าไม่มีอันนี้อนาคตคงไปไม่รอด ไม่ว่าจะเป็นไอเน็ต ถ้าไม่อย่างนั้นการศึกษาไทยเทียบเทียมไม่ได้ กลับการศึกษาของอเมริกา

ประเด็นที่ ๒ ประเทศไทยมีการลงทุนกับการศึกษาเด็กปฐมวัยน้อยที่สุด

ประเด็นที่ ๓ การเลี้ยงลูกด้วยนมแม่อย่างเดียว ๖ เดือน

ประเด็นที่ ๔ การสำรวจไอโอดีนในปัสสาวะหญิงตั้งครรภ์

ประเด็นที่ ๕ โครงการเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิด

ประเด็นที่ ๖ สิทธิการลาคลอดของประเทศไทย

ประเด็นที่ ๗ การประเมินคุณภาพศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่อยู่ในระดับที่ดีและดีมาก

ประเด็นที่ ๘ มีเด็กเพียงร้อยละ ๖๒ ที่ได้อยู่กับพ่อแม่ แน่นนอนได้อยู่กับพ่อแม่ดีที่สุดอยู่กับปู่ย่าตายายก็ยังดี ถ้าอยู่กับคนอื่นไม่ค่อยดีความอบอุ่นการดูแลเอาใจใส่มันไม่เหมือนพ่อแม่ปู่ย่าตายายที่ดูแลแล้วสาเหตุเกิดจากพ่อแม่ทำงานคนบะจังหวัด หรือพ่อทำงานคนเดียวหรือแม่ทำงานคนเดียว และประมาณ ๔๙ % พ่อแม่แยกทางกัน ๓๒ %

ส่งผลให้เด็กต้องอยู่กับผู้สูงอายุ ๑.๔ ล้านครัวเรือนทั่วประเทศ อันนี้สถาบันพีทีได้รวบรวมไว้สถาบันออกแบบอนาคตประเทศไทย มาดูสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาได้รวบรวมสภาวะปัจจุบัน ทั้งสิ่งที่เป็นปัญหา มีทั้งสิ่งที่ดีที่กำลังทำอยู่ขณะนี้ เช่น มารตราสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ อันนี้คือข้อดีที่อยู่ในมือของทุกคน สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาได้รวบรวมทั้งข้อดีและข้อเสีย และภาวะทั้งทางบวกทางลบ

ข้อที่ ๘.๑. เด็กไทยมีพัฒนาการสมวัยร้อยละ ๗๕% และอีก ๒๕% มีพัฒนาการไม่สมวัย คำว่าสมวัยอาจจะหมายความว่าสูงเกินวัย ที่เหลือ ๒๕ คือพัฒนาการต่ำกว่าหรือพัฒนาการล่าช้า

ข้อที่ ๘.๒. เด็กมีพัฒนาการล่าช้าส่วนใหญ่ทางด้านภาษาจะล่าช้า สาเหตุเกิดจาก

๘.๒.๑. ไม่ได้รับสารอาหารไม่ครบถ้วน พวกก็เราลองคิดตอนเราเด็กๆ ขนมีส่วนใหญ่ที่เราทาน มีแต่ขนมที่ดีและมีประโยชน์ เช่น ถั่วเขียวต้มน้ำตาล ข้าวเหนียวถั่วดำ เป็นต้น มีทั้งโปรตีนและคาร์โบไฮเดรตอย่างครบถ้วน และปัจจุบันขนมที่มีแต่ผงชูรส และน้ำมันเพราะฉะนั้นเด็กส่วนใหญ่มีพัฒนาการทางด้านภาษา เพราะว่าได้รับสารอาหารไม่ครบถ้วน

๘.๒.๒. การดูแลของผู้ปกครองไม่สอดคล้องกับพัฒนาการประเด็นนี้จะอธิบายในช่วงที่ ๓ ถ้าได้เห็นหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยจะเห็นพัฒนาการเด็กในแต่ละช่วงมันควรจะเป็นอย่างไร ผู้ปกครอง พ่อแม่ ผู้ดูแลเด็กปฐมวัยต้องเข้าใจ ไม่อย่างนั้นจะไปกระตุ้นการพัฒนาการไม่ได้ พ่อแม่ก็ได้แค่ป้อนข้าวป้อนน้ำอาบน้ำให้เท่านั้น ไม่มีการส่งเสริมพัฒนาการของเด็ก มันก็จะทำให้พัฒนาการเด็กล่าช้า

๘.๒.๓. ผู้ปกครองยังขาดความรู้และเวลาในการเลี้ยงดู

ข้อที่ ๘.๓. ที่พบทุกภาพโภชนาการมีทั้งขาดน้ำหนักและส่วนสูงไม่ได้มาตรฐานมีทั้งเกิน อันนี้คือปัญหาที่สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาได้สรุป

ข้อที่ ๘.๔. ผู้ปกครองขาดโอกาสในการเรียนรู้วิธีการเลี้ยงดู ทำให้ส่งผลกระทบต่อเด็กอย่างชัดเจน พ่อเด็กเข้าสู่ระบบโรงเรียน ในระดับประถม มัธยมแล้วคุณภาพเด็กค่อนข้างต่ำผู้ปกครองส่วนใหญ่มุ่งเน้นพัฒนาการด้านสติปัญญาเป็นหลักขาดความเข้าใจในการพัฒนาเด็กให้ครบทุกด้าน ทั้งด้านอารมณ์ ด้านสังคม ด้านจิตใจ ด้านร่างกาย เป็นต้น เพราะฉะนั้นเด็กรุ่นใหม่ก็จะมีพัฒนาทางอารมณ์ที่ต่ำ พ่อแม่เน้นคิดแต่เรื่องสติปัญญามากกว่าด้านร่างกาย และนี่คือสิ่งที่พ่อแม่ควรปรับ โดยเฉพาะเด็กปฐมวัยพัฒนาการต้องครบทั้ง ๔ ด้าน มีเช่นนั้นอนาคตขาดความมั่นคงทางอารมณ์ขาดความมุ่งมั่น เจตตะอคติสัมพันธ์กับผู้อื่นและสิ่งแวดล้อม

ข้อที่ ๘.๕. ที่สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาสรุปประเด็นไว้ การจัดการศึกษาปฐมวัยยังไม่สอดคล้องกับการทำงานของสมองเด็ก ในขณะที่สองเด็กกำลังแตกเซลล์ แต่พ่อแม่หรือผู้ปกครองปล่อยให้สมองเด็กไม่พัฒนา พอขึ้นชั้นประถมเลยทำให้สมองเด็กฝ่อ ตอนที่แตกเซลล์ไม่ส่งเสริมมันก็ทำให้สมองฝ่อ นอกจากนั้นการจัดการศึกษาปฐมวัยสอดคล้องกับหลักพัฒนาเด็กปฐมวัยตามสมรรถนะทั้ง ๗ ด้าน ที่สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาได้รวบรวมข้อมูลไว้

ข้อที่ ๘.๖. มีการจัดทำมาตรฐานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ ทุกหน่วยงานก็ต้องมาดูตรงนี้ ถ้าทุกหน่วยงานนำไปใช้มันจะดีแน่นอน

ข้อที่ ๘.๗. ปัญหาด้านข้อมูลสารสนเทศของภาพรวมกระทรวงศึกษาธิการ และมีหน่วยงานที่จัดการศึกษามีอยู่ประมาณ ๒๗ ส่วนราชการ พอมีปัญหาตรงขึ้นมาทำให้คิดได้ว่า ทำไมเด็กปฐมวัยจึงมีสำคัญ

๘.๗.๑. เด็กปฐมวัยมีความสำคัญ เด็กช่วงปฐมวัยมีพัฒนาการด้านสมองและการเรียนรู้เร็วที่สุดในชีวิต ทางสาธารณสุขได้เสนอโครงการ “สาวแก้มแดง” เพื่อในการพัฒนาการให้เด็กตั้งแต่ที่อยู่ในครรภ์ของมารดา จึง

ส่งเสริมการสร้างธาตุเหล็กให้กับผู้หญิงวัยเจริญพันธุ์หรือพร้อมที่จะสมรส ต้องรับประทานธาตุเหล็กวันละ ๕๐๐ มิลลิกรัม หรือก่อนสมรส ๖ เดือน ทุกวันเพื่อให้เลือดมีไขสมบูรณ์และเด็กในครรภ์ก็จะดีเด็กออกมาก็จะแข็งแรง และเด็กที่เกิดจากคุณแม่วัยใสมีจำนวน ๑๐๐,๐๐๐ คนต่อปี ปัจจุบันลดลงมาอยู่ที่ ๘๐,๐๐๐ - ๙๐,๐๐๐ คนต่อปี เรื่องคุณแม่วัยใสก็เป็นปัญหาของประเทศไทยเหมือนกัน

๘.๗.๒. ช่วงปฐมวัยเป็นช่วงที่เป็นการลงทุนได้คุ้มค่า เพราะเด็กปฐมวัยกับการเรียนรู้และพัฒนาการต่างๆ ประมาณ ๘๐% ของผู้ใหญ่เต็มวัย พอขึ้นประถมเหลืออยู่แค่ ๒๐%เท่านั้น

๘.๗.๓. ถ้าจัดการศึกษาหรือพัฒนาเด็กปฐมวัยไว้ดี มันจะเป็นต้นทุนและความเหลื่อมล้ำจะไม่เกิด เพราะเด็กทุกคนเกิดมาสมองอัจฉริยะหมดทุกคนแต่พ่อแม่หรือคนดูแลเด็กทำให้มันฝ่อพัฒนาการเด็กไม่พัฒนา เนื่องจากไม่ได้รับการกระตุ้น

๘.๗.๔. ปฐมวัยสร้างรากฐานของชีวิตที่สำคัญ

๘.๗.๕. เป็นช่วงวัยที่ต้องการการบ่มเพาะ ปลูกฝังทุกเรื่อง เพราะช่วงที่สำคัญมากในการพัฒนาเด็ก แต่ถ้าเลยช่วงนี้ไปแล้วก็จะยากเพราะต้นทุนแต่ละคนไม่เท่ากัน และทางมหาวิทยาลัยฮาร์วาร์ดได้ทำการวิจัยเรื่องการพัฒนาการสมองของมนุษย์ ในเรื่องของเซลล์สมองที่เปรียบเสมือนแฟ้มข้อมูลต่างๆที่ถูกเก็บอยู่ในเซลล์สมองของมนุษย์ เส้นช่วงที่ ๑ เกิดการปฏิสนธิขึ้น อายุครรภ์ ๙ เดือน เส้นช่วงที่ ๒ คือแรกเกิด เส้นช่วงที่ ๓ คืออายุตั้งแต่ ๑ ปี เป็นต้นไป เส้นกราฟที่ ๑ สีส้ม คือการสั่งงานของสมอง เส้นกราฟที่ ๒ สีน้ำเงิน คือด้านของภาษา และเส้นกราฟที่ ๓ สีแดง คือการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์การแก้ปัญหาและความคิดสร้างสรรค์ เป็นการคิดขั้นสูง เป็นกราฟที่แสดงถึงพัฒนาการสมองของมนุษย์ ยกตัวอย่างเส้นกราฟสีน้ำเงินสมองเริ่มสร้างเซลล์เหมือนแฟ้มขึ้นเพื่อพัฒนาในอายุครรภ์ ๖ เดือน คือก่อนคลอด ๓ เดือน และอีก ๙ เดือน ช่วงนี้จะสร้างด้านภาษาสูงสุด และยังถ้าพ่อเป็นชาวอังกฤษและแม่เป็นคนไทย คนเลี้ยงดูแลเป็นชาวเกาหลี เด็กจะได้ ๓ ภาษาเพราะช่วงนี้สมองออกการแตกเซลล์ได้อย่างดี ถ้าช่วยโอกาสในการกระตุ้นส่งเสริมและการจัดกิจกรรมที่ถูกต้องจะไปได้ดีมาก การได้ยินสามารถกระตุ้นได้ตั้งแต่อายุครรภ์ก่อนคลอด ๓ เดือน และการแตกเซลล์ก็จะน้อยลง เพราะฉะนั้นความสำคัญของเด็กปฐมวัยพัฒนาการการเรียนรู้ของสมองเร็วที่สุดจนถึง ๖ ปี ด้านการเห็นและการได้ยินก็เช่นเดียวกันมีพัฒนาการที่ดีตั้งแต่แรกเกิดจนถึง ๖ ปี และอีกด้านคือการเรียนรู้ขั้นสูงคือการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์การแก้ปัญหาและความคิดสร้างสรรค์ในพัฒนาการสูงสุดในอายุ ๑ ปี แต่ด้านกรวิเคราะห์จะลดลงเมื่ออายุ ๑๕-๑๖ ปี ช่วงที่การพัฒนาของเด็กมันดีที่สุดในช่วงของปฐมวัย ประถม มัธยม ไล่ลำดับลงไป เพราะว่าในช่วงของประถมและมัธยมสมองไม่เกิดการแตกเซลล์แล้ว

เพราะฉะนั้นเป็นความโชคดีมากที่มีพระราชบัญญัติปฐมวัยถ้าไม่เช่นนั้นยุทธศาสตร์ที่ ๒ ความสามารถในการแข่งขันและการเรียนรู้ต่างๆ จะลดลงและจะยากขึ้นในการพัฒนาเด็กหรือการสอบแข่งขันต่างๆ และได้เรียนกับทางคณะกรรมการและสำนักงบประมาณในการจัดสรรงบประมาณว่ามันไม่สอดคล้องกับการพัฒนาการเรียนรู้ของเด็ก ถ้าต้นทุนตั้งแต่ปฐมวัยดีในขั้นช่วงอื่นก็จะดีตามไปด้วย ปัญหาทั้งหมดทางสภาการศึกษาได้รวบรวมปัญหาและกรรมการอิสระก็เห็นว่าเรื่องนี้เป็นประเด็นที่จะต้องทำกฎหมายขึ้น

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติการพัฒนาเด็กปฐมวัย พ.ศ.๒๕๖๒

มาตรา ๓ ในพระราชบัญญัตินี้ ว่าด้วย

๑. เด็กปฐมวัย หมายความว่า เด็กซึ่งมีอายุต่ำกว่า ๖ ปีบริบูรณ์

๒. การพัฒนาเด็กปฐมวัย หมายความว่า การดูแล การพัฒนาและการจัดการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย หญิงตั้งครรภ์ หรือผู้ดูแลเด็กปฐมวัย

๓. ผู้ดูแลเด็กปฐมวัย หมายความว่า บิดา มารดา ผู้ปกครอง หรือผู้ซึ่งเลี้ยงดูเด็ก

๔. สถานพัฒนาเด็กปฐมวัย หมายความว่า ศูนย์เด็กเล็ก ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ศูนย์บริการช่วยเหลือ ระยะแรกเริ่มของเด็กพิการหรือเด็กซึ่งมีความต้องการพิเศษ สถานรับเลี้ยงเด็ก และสถานสงเคราะห์ตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองเด็กซึ่งมีเด็กปฐมวัยอยู่ในความคุ้มครองดูแล หรือสถานพัฒนา เด็กปฐมวัยที่เรียกชื่ออย่างอื่น รวมทั้งโรงเรียน ศูนย์การเรียน หน่วยงานการศึกษา หรือหน่วยงานอื่นของรัฐหรือเอกชนและสถาบันศาสนาที่มีวัตถุประสงค์ในการจัดการศึกษาให้แก่เด็กปฐมวัย

๕. คณะกรรมการ หมายความว่า คณะกรรมการนโยบายการพัฒนาเด็กปฐมวัย

มาตรา ๕ การพัฒนาเด็กปฐมวัยตามพระราชบัญญัตินี้ มีวัตถุประสงค์ ดังต่อไปนี้

๑. ให้มารดาได้รับการดูแลในระหว่างตั้งครรภ์เพื่อให้บุตรที่อยู่ในครรภ์มีสุขภาพและพัฒนาการที่ดี

๒. ให้เด็กปฐมวัยอยู่รอดปลอดภัยและได้รับความคุ้มครองให้พ้นจากการล่วงละเมิดไม่ว่าในทางใด

๓. ให้เด็กปฐมวัยมีพัฒนาการที่รอบด้านทั้งทางร่างกาย จิตใจ วินัย อารมณ์ สังคม และสติปัญญาให้สมกับวัย เพื่อให้เกิดทักษะพื้นฐานในการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิตสามารถเรียนรู้ อย่างสอดคล้องกับหลักการพัฒนาศักยภาพของแต่ละบุคคลและความต้องการจำเป็นพิเศษ

๔. สร้างคุณลักษณะให้เด็กปฐมวัยมีอุปนิสัยใฝ่ดี มีคุณธรรม มีวินัย ใฝ่รู้ มีความคิด สร้างสรรค์ และสามารถซึมซับสุนทรียะและวัฒนธรรมที่หลากหลายได้

๕. ปมเพาะเจตคติของเด็กปฐมวัยให้เคารพคุณค่าของบุคคลอื่น มีจิตวิญญาณของการอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างเสมอภาค และมีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและพลโลก

๖. ให้ผู้ดูแลเด็กปฐมวัยได้รับความรู้ ทักษะ และเจตคติที่ดีในการพัฒนาเด็กปฐมวัย

ภารกิจและหน้าที่ ตามมาตรา ๖ - ๘ อันนี้จะเกี่ยวข้องกับผู้ที่เกี่ยวข้องโดยตรง

มาตรา ๖ ให้หน่วยงานของรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคเอกชน และภาคประชาสังคมที่เกี่ยวข้อง มีภารกิจร่วมกันดำเนินการเพื่อให้มีการพัฒนาเด็กปฐมวัย และดำเนินการให้เป็นไปตามมาตรฐาน และแนวปฏิบัติที่ดีเกี่ยวกับการพัฒนาเด็กปฐมวัยตามที่คณะกรรมการกำหนด รวมทั้งส่งเสริมให้ผู้ดูแลเด็กปฐมวัยจัดให้เด็กปฐมวัยซึ่งอยู่ในความดูแลได้รับการพัฒนาตามมาตรฐานและแนวปฏิบัติที่ดีเกี่ยวกับ การพัฒนาเด็กปฐมวัยดังกล่าว

มาตรา ๗ บิดา มารดา และผู้ปกครองมีหน้าที่จัดให้เด็กปฐมวัยซึ่งอยู่ในความดูแลได้รับ การพัฒนาตามแนวปฏิบัติที่ดีเกี่ยวกับการพัฒนาเด็กปฐมวัย

มาตรา ๘ การจัดการเรียนรู้ของสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยต้องเป็นไปเพื่อเตรียมความพร้อม ของเด็กปฐมวัย แต่ต้องไม่เป็นการจัดการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นการแข่งขันระหว่างเด็กปฐมวัย

องค์ประกอบของคณะกรรมการนโยบายการพัฒนาเด็กปฐมวัย ในมาตรา ๙ - ๑๓

มาตรา ๙ ให้มีคณะกรรมการนโยบายการพัฒนาเด็กปฐมวัย ประกอบด้วย

๑. นายกรัฐมนตรีหรือรองนายกรัฐมนตรีซึ่งนายกรัฐมนตรีมอบหมาย เป็นประธานกรรมการ
 ๒. กรรมการโดยตำแหน่ง ได้แก่ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร นายกสมาคมสันนิบาตเทศบาลแห่งประเทศไทย นายกสมาคมองค์การบริหารส่วนจังหวัดแห่งประเทศไทย และนายกสมาคมองค์การบริหารส่วนตำบลแห่งประเทศไทย

๓. กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน ๘ คน ซึ่งนายกรัฐมนตรีแต่งตั้งจากผู้มีความรู้ความเชี่ยวชาญด้านการพัฒนาเด็กปฐมวัย ด้านการศึกษา ด้านการศึกษาพิเศษ ด้านการสาธารณสุข ด้านสังคมสงเคราะห์ และด้านสื่อสารมวลชน ด้านละหนึ่งคน และด้านการบริหารสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยจำนวนสองคน ซึ่งมาจากสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยภาครัฐหนึ่งคนและภาคเอกชนหนึ่งคนให้เลขาธิการสภาการศึกษาเป็นกรรมการและเลขานุการ และให้แต่งตั้งข้าราชการหรือเจ้าหน้าที่ของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาจำนวนไม่เกิน ๒ คนเป็นผู้ช่วยเลขานุการ

มาตรา ๑๐ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๙ (๓) ต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้าม ดังต่อไปนี้

๑. มีสัญชาติไทย
 ๒. มีอายุไม่ต่ำกว่า ๓๕ ปี
 ๓. ไม่เป็นหรือเคยเป็นบุคคลล้มละลายทุจริต
 ๔. ไม่เป็นคนไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถ
 ๕. ไม่เคยได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุกเว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ

๖. ไม่เป็นข้าราชการการเมือง ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง กรรมการหรือผู้ดำรงตำแหน่งที่รับผิดชอบในการบริหารพรรคการเมือง ที่ปรึกษาพรรคการเมืองหรือเจ้าหน้าที่พรรคการเมือง

๗. ไม่เคยถูกไล่ออก ปลดออก หรือให้ออกจากราชการหน่วยงานของรัฐหรือหน่วยงานของเอกชน เพราะทุจริตต่อหน้าที่

มาตรา ๑๑ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๙ (๓) มีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละ ๔ ปี และอาจได้รับแต่งตั้งอีกได้ แต่จะดำรงตำแหน่งติดต่อกันเกิน ๒ วาระไม่ได้ เมื่อครบกำหนดตามวาระในวาระ ๑ หากยังมีได้แต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิขึ้นใหม่ ให้กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระนั้นอยู่ในตำแหน่งเพื่อปฏิบัติหน้าที่ต่อไปจนกว่า กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งได้รับแต่งตั้งใหม่เข้ารับหน้าที่

มาตรา ๑๒ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๙ (๓) พ้นจากตำแหน่งเมื่อ

๑. ตาย
 ๒. ลาออก
 ๓. ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๑๐
 ๔. ขาดประชุมคณะกรรมการ ๓ ครั้งติดต่อกันโดยไม่มีเหตุอันสมควรตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการกำหนด
 ๕. นายกรัฐมนตรีให้ออกเพราะบกพร่องต่อหน้าที่ มีความประพฤติเสื่อมเสียหรือหย่อนความสามารถ

มาตรา ๑๓ ในกรณีที่กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๙ (๓) พ้นจากตำแหน่งก่อนวาระ ให้ดำเนินการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิแทนตำแหน่งที่ว่างภายใน ๑๕ วันนับแต่วันที่ตำแหน่งว่างลง และให้ผู้ซึ่งได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งแทนอยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของผู้ซึ่งตนแทน เว้นแต่วาระของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิที่เหลือไม่ถึง ๙๐ วันจะไม่แต่งตั้งกรรมการแทนก็ได้ โดยในระหว่างที่ยังมิได้มีการแต่งตั้งกรรมการแทนตำแหน่งที่ว่างให้คณะกรรมการประกอบด้วยกรรมการเท่าที่เหลืออยู่

อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการนโยบายการพัฒนาเด็กปฐมวัย ตาม มาตรา ๑๔ - ๑๖

มาตรา ๑๔ คณะกรรมการมีหน้าที่และอำนาจ ดังต่อไปนี้

๑. จัดทำนโยบายระดับชาติด้านการพัฒนาเด็กปฐมวัยซึ่งต้องสอดคล้องกับกฎหมายว่าด้วยการศึกษา แห่งชาติ ยุทธศาสตร์ชาติและแผนการปฏิรูปประเทศ และให้ความเห็นชอบแผนพัฒนาเด็กปฐมวัยเสนอต่อ คณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบ เพื่อให้หน่วยงานและบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับเด็กปฐมวัยได้นำไปปฏิบัติ
๒. อนุมัติแผนงบประมาณและแผนการดำเนินงานประจำปีแบบบูรณาการของหน่วยงานของรัฐ และองค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเด็กปฐมวัย
๓. เสนอแนะและให้คำปรึกษาแก่คณะรัฐมนตรีในการพัฒนาเด็กปฐมวัยและการจัดการศึกษา ของเด็ก ปฐมวัยตั้งแต่ระดับอนุบาลจนถึงระดับประถมศึกษาให้เชื่อมโยงกับพัฒนาการของเด็กปฐมวัย
๔. เสนอให้มีหรือแก้ไขปรับปรุงกฎหมายที่จำเป็นเพื่อดำเนินการตามนโยบายระดับชาติ ด้านการพัฒนาเด็ก ปฐมวัยและแผนพัฒนาเด็กปฐมวัย
๕. บูรณาการการพัฒนาเด็กปฐมวัยของหน่วยงานของรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคเอกชนและภาค ประชาสังคมให้เป็นไปตามนโยบายระดับชาติด้านการพัฒนาเด็กปฐมวัยและ แผนพัฒนาเด็กปฐมวัย
๖. กำหนดมาตรฐานและแนวปฏิบัติที่ดีเกี่ยวกับการพัฒนาเด็กปฐมวัย
๗. กำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการรับเด็กปฐมวัยเข้าศึกษาในระดับอนุบาลและระดับประถมศึกษาเพื่อมิให้มี ผลกระทบต่อพัฒนาการของเด็กปฐมวัย
๘. กำหนดสมรรถนะและตัวชี้วัดการพัฒนาเด็กปฐมวัย
๙. ติดตามและส่งเสริมให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการจัดเก็บข้อมูลสารสนเทศของเด็กปฐมวัยอย่างเป็น ระบบ
๑๐. ส่งเสริมให้มีการศึกษาวิจัยและการสร้างนวัตกรรมที่เกี่ยวกับการพัฒนาเด็กปฐมวัย
๑๑. ส่งเสริมให้ผู้ดูแลเด็กปฐมวัยและครูอาจารย์สามารถดูแลและพัฒนาเด็กปฐมวัยได้อย่างมีคุณภาพตาม หลักการและปรัชญาของการพัฒนาเด็กปฐมวัย
๑๒. ประสานงานและให้ข้อมูลแก่กองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษาตามกฎหมายว่าด้วยกองทุนเพื่อ ความเสมอภาคทางการศึกษาเพื่อพิจารณาให้ความช่วยเหลือเด็กปฐมวัยซึ่งขาดแคลนทุนทรัพย์หรือด้อยโอกาสได้รับ การพัฒนาทางร่างกาย จิตใจ วินัย อารมณ์ สังคมและสติปัญญาให้สมกับวัย
๑๓. ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่พระราชบัญญัตินี้หรือกฎหมายอื่นกำหนดให้เป็นหน้าที่หรืออำนาจของ คณะกรรมการ หรือตามที่คณะรัฐมนตรีมอบหมายจึงได้จัดตั้งอนุกรรมการฯขึ้นเพื่อในการทำแผนโดยให้ทาง เลขาธิการสภาการศึกษาเป็นฝ่ายเลขาธิการและก็นำเสนอต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อให้เห็นชอบ

อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการบูรณาการการพัฒนาเด็กปฐมวัยและหน้าที่ของ สกศ. ในฐานะเลขานุการ คณะกรรมการนโยบายการพัฒนาเด็กปฐมวัย ตาม มาตรา ๑๗ - ๑๘

มาตรา ๑๗ ให้มีคณะกรรมการบูรณาการการพัฒนาเด็กปฐมวัยซึ่งคณะกรรมการแต่งตั้ง มีหน้าที่และอำนาจในการเสนอแนะและให้ความเห็นต่อคณะกรรมการในเรื่อง ดังต่อไปนี้

๑. จัดทำแผนพัฒนาเด็กปฐมวัยให้สอดคล้องกับกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติ ยุทธศาสตร์ชาติ และแผนการปฏิรูปประเทศ

๒. กำหนดแนวทางบูรณาการการทำงานร่วมกันระหว่างหน่วยงานของรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคเอกชน และภาคประชาสังคมที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเด็กปฐมวัย รวมทั้งการบูรณาการ การจัดบริการในแต่ละช่วงรอยต่อของเด็กปฐมวัย

๓. จัดทำแผนงบประมาณและแผนการดำเนินงานประจำปีแบบบูรณาการของหน่วยงานของรัฐ และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเด็กปฐมวัย

๔. กำหนดแนวทางการติดตามผลการดำเนินงานของหน่วยงานของรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคเอกชน และภาคประชาสังคมที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเด็กปฐมวัย

๕. จัดทำมาตรฐานและแนวปฏิบัติที่ดีเกี่ยวกับการพัฒนาเด็กปฐมวัย

๖. จัดทำสมรรถนะและตัวชี้วัดการพัฒนาเด็กปฐมวัย

๗. ปฏิบัติการอื่นใดที่เกี่ยวข้องเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามที่คณะกรรมการมอบหมายองค์ประกอบ จำนวน คุณสมบัติ ลักษณะต้องห้าม วาระการดำรงตำแหน่งและการพ้นจากตำแหน่งของคณะกรรมการตามวรรค ๑ ให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการกำหนด

มาตรา ๑๘ ให้สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาทำหน้าที่เป็นสำนักงานเลขานุการของคณะกรรมการรับผิดชอบงานธุรการ งานประชุม งานวิชาการ การศึกษาข้อมูลและกิจการต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับงานของคณะกรรมการและคณะกรรมการ และมีหน้าที่และอำนาจ ดังต่อไปนี้

๑. รวบรวมข้อมูลเพื่อประกอบการจัดทำนโยบายระดับชาติด้านการพัฒนาเด็กปฐมวัยและ แผนพัฒนาเด็กปฐมวัย

๒. วิเคราะห์และเสนอแนะมาตรการเพื่อผลักดันและสนับสนุนการนำนโยบายระดับชาติ ด้านการพัฒนาเด็กปฐมวัยและแผนพัฒนาเด็กปฐมวัยไปสู่การปฏิบัติ ตลอดจนพิจารณาเสนอแนะแนวทางและวิธีการแก้ไขปัญหาและอุปสรรคของการดำเนินการต่อคณะกรรมการ

๓. จัดทำและพัฒนากลไกและระบบการประสานงานด้านการพัฒนาเด็กปฐมวัย เพื่อสร้างประสิทธิภาพการบริหารจัดการ ตลอดจนร่วมมือและประสานงานกับหน่วยงานของรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคเอกชน และภาคประชาสังคมที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเด็กปฐมวัยในการปฏิบัติงานตามพระราชบัญญัตินี้และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง

๔. ส่งเสริมและสนับสนุนการสร้างเครือข่ายในระดับจังหวัดและระดับอำเภอเพื่อการพัฒนาเด็กปฐมวัย
๕. ให้คำแนะนำแก่หน่วยงานของรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม ซึ่งมีหน้าที่ดำเนินการตามภารกิจที่กำหนดไว้ในแผนพัฒนาเด็กปฐมวัย
๖. เสนอแนะแนวทางการจัดสรรและแสวงหาทรัพยากรเพื่อส่งเสริม สนับสนุนและพัฒนาเด็กปฐมวัยให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพต่อคณะกรรมการ
๗. จัดให้มีการศึกษาวิจัยและการสร้างนวัตกรรมที่เกี่ยวกับการพัฒนาเด็กปฐมวัย
๘. ตรวจสอบและเก็บรวบรวมข้อมูลเด็กปฐมวัยเพื่อจัดทำฐานข้อมูล รวมทั้งติดตามสถานการณ์เกี่ยวกับเด็กปฐมวัย และเผยแพร่ข้อมูลและสถิติเกี่ยวกับเด็กปฐมวัย
๙. จัดทำการประเมินผลการปฏิบัติงานตามนโยบายระดับชาติด้านการพัฒนาเด็กปฐมวัยและแผนพัฒนาเด็กปฐมวัยเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินงาน เสนอต่อคณะกรรมการเพื่อเสนอต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อทราบ อย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง
๑๐. ปฏิบัติการอื่นตามที่คณะกรรมการหรือคณะอนุกรรมการมอบหมายเลขาธิการสภาการศึกษาอาจมอบหมายให้รองเลขาธิการสภาการศึกษาคนหนึ่ง เป็นผู้รับผิดชอบบังคับบัญชางานการพัฒนาเด็กปฐมวัย แล้วรายงานต่อเลขาธิการสภาการศึกษาได้

การพัฒนาเด็กปฐมวัย ตาม มาตรา ๒๓ - ๒๘

มาตรา ๒๓ ในการผลิตครู หรือพัฒนาครูด้านการพัฒนาเด็กปฐมวัย ให้สถาบันอุดมศึกษาจัดให้มีการเรียนการสอนเพื่อเสริมสร้างจิตวิญญาณของความเป็นครู มีคุณธรรม จริยธรรม ความรู้ ทักษะ และความสามารถในการจัดการเรียนการสอนเพื่อดูแลและพัฒนาเด็กปฐมวัยตามหลักการและปรัชญาของการพัฒนาเด็กปฐมวัยในการพัฒนาผู้ดูแล

เด็กปฐมวัย ให้หน่วยงานที่ทำหน้าที่พัฒนาผู้ดูแลเด็กปฐมวัยจัดการเรียนการสอนเพื่อเสริมสร้างจิตวิญญาณของความเป็นผู้ดูแลเด็ก มีคุณธรรม จริยธรรม ความรู้ ทักษะ และความสามารถในการดูแลเด็กปฐมวัยตามหลักการพัฒนาเด็กปฐมวัย ต่อไปนี้หลักสูตรปริญญาตรีจะต้องร่วมมือกับสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาและสิ่งที่ครูปฐมวัยควรรู้มีอยู่ ๔ หมวด ๑) หมวดภาษา ๒) หมวดคณิตศาสตร์ ๓) หมวดที่เกี่ยวกับชีวิตประจำวัน และ ๔) ประสาทสัมผัส

มาตรา ๒๔ สถานพยาบาลของหน่วยงานของรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือภาคเอกชนที่มีหน้าที่ให้บริการสาธารณสุขแก่หญิงตั้งครรภ์และเด็กปฐมวัย ต้องจัดให้มีการให้บริการสุขภาพแก่มารดาและบุตรอย่างทั่วถึง โดยให้บริการวางแผนครอบครัว การอนามัยเจริญพันธุ์ การฝากครรภ์ การเตรียมความพร้อมการเป็นบิดามารดา ตลอดจนให้บริการการสร้างเสริมภูมิคุ้มกัน การส่งเสริมโภชนาการ การส่งเสริมพัฒนาการ และการส่งเสริมการให้นมมารดาแก่บุตรตั้งแต่แรกเกิดอย่างน้อย ๖ เดือน

มาตรา ๒๕ สถานพัฒนาเด็กปฐมวัยที่มีหน้าที่จัดการศึกษาให้แก่เด็กปฐมวัย ต้องจัดให้มีการอบรมเลี้ยงดูเพิ่มพูนประสบการณ์ ส่งเสริมพัฒนาการเรียนรู้ และจัดการศึกษาแก่เด็กปฐมวัยอย่างทั่วถึง รวมทั้งจัดให้มีการส่งเสริมพัฒนาการของเด็กปฐมวัยที่เหมาะสมในช่วงรอยต่อตั้งแต่ก่อนระดับอนุบาลจนถึงระดับประถมศึกษาอย่างต่อเนื่อง

มาตรา ๒๖ หน่วยงานของรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือภาคเอกชน ที่มีหน้าที่ในการพัฒนาเด็กปฐมวัย ต้องจัดสวัสดิการและให้บริการด้านการคุ้มครองสิทธิแก่เด็กปฐมวัย รวมทั้งติดตามดูแลเด็กปฐมวัยให้ได้รับสวัสดิการและให้บริการด้านการคุ้มครองสิทธิอย่างทั่วถึง

มาตรา ๒๗ นอกจากการดำเนินการตามมาตรา ๒๔ มาตรา ๒๕ และมาตรา ๒๖ หน่วยงานของรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และภาคเอกชน ที่มีหน้าที่ให้บริการสาธารณสุข จัดการศึกษา และจัดสวัสดิการและให้บริการด้านการคุ้มครองสิทธิแก่เด็กปฐมวัย ต้องดำเนินการ ดังต่อไปนี้

(๑) ให้ความรู้ส่งเสริมทักษะและสร้างเสริมเจตคติที่ดีแก่ผู้ดูแลเด็กปฐมวัยและบุคคลอื่น ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเด็กปฐมวัย ในเรื่องการพัฒนาเด็กปฐมวัยอย่างทั่วถึง

(๒) จัดให้มีการคัดกรองที่เป็นระบบและได้มาตรฐานเพื่อค้นหาเด็กปฐมวัยที่พิการหรือมีความบกพร่องทางร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม หรือสติปัญญา หรือเด็กปฐมวัยที่ไม่มีผู้ดูแลหรือด้อยโอกาส หรือเด็กปฐมวัยที่มีความต้องการการพัฒนาเป็นพิเศษอย่างทันทั่วถึง และจัดให้เด็กปฐมวัยเหล่านี้เข้าถึงสิทธิและได้รับโอกาสในการพัฒนาที่มีคุณภาพเป็นพิเศษ สิ่งอำนวยความสะดวก สื่อและบริการ รวมทั้งความช่วยเหลืออื่นใดทางการพัฒนาและการศึกษาที่สอดคล้องเหมาะสมกับความจำเป็น ทั้งนี้ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการกำหนด

มาตรา ๒๘ เพื่อประโยชน์ในการพัฒนาเด็กปฐมวัย หน่วยงานของรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และภาคเอกชน อาจดำเนินการแบบบูรณาการโดยจัดให้มีบริการสาธารณสุข จัดการศึกษา หรือจัดสวัสดิการและให้บริการด้านการคุ้มครองสิทธิแก่เด็กปฐมวัยในหน่วยงานเดียวกันได้

หน่วยงานที่รับผิดชอบการพัฒนาเด็กปฐมวัย มีทั้งหมด ๗ กระทรวง ๑ สำนักงาน

๑. กระทรวงศึกษาธิการ
๒. กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์
๓. กระทรวงสาธารณสุข
๔. กระทรวงมหาดไทย
๕. กระทรวงแรงงาน
๖. กระทรวงยุติธรรม
๗. กระทรวงอุตสาหกรรม
๘. สำนักงานตำรวจแห่งชาติ

ภาระหน้าที่ในการดำเนินการพัฒนาเด็กปฐมวัยของทั้ง ๗ กระทรวง ๑ สำนักงาน

๑. กระทรวงศึกษาธิการได้พัฒนารูปแบบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ สร้างคุณลักษณะที่ดี ช่วยสนับสนุนสื่อ เครื่องแบบ และเงินอุดหนุนเงินรายหัว ๑,๗๐๐ บาทต่อปี

๒. กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ส่งเสริมด้านสวัสดิภาพและคุ้มครองสิทธิเด็ก รวมถึงให้เงินอุดหนุนเด็กแรกเกิด ๖๐๐ บาทต่อเดือน

๓. กระทรวงสาธารณสุข ส่งเสริมสุขภาพเด็กในด้านโภชนาการด้านสุขอนามัย และพัฒนาการ
๔. กระทรวงมหาดไทยโดยองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นมีการจัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และโรงเรียนอนุบาล
๕. กระทรวงแรงงานจัดตั้งศูนย์เลี้ยงเด็กในสถานประกอบการ
๖. กระทรวงยุติธรรมพัฒนาคุณภาพผู้ต้องขังหญิงที่ตั้งครรภ์ และสนับสนุนสื่อ
๗. กระทรวงอุตสาหกรรมส่งเสริมให้มีไอโอดีนในอาหารอย่างพอเพียง
๘. สำนักงานตำรวจแห่งชาติโดยกองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดนจัดทำแผนพัฒนาเด็กในถิ่นทุรกันดาร

หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย ในนิยามศัพท์ของหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยว่า เด็กปฐมวัยหมายถึง เด็กตั้งแต่อายุแรกเกิดถึง ๖ ปีบริบูรณ์

ปรัชญาการศึกษาปฐมวัยใน พ.ร.บ.ได้เขียนไว้ว่า การศึกษาปฐมวัย เป็นการพัฒนาเด็กตั้งแต่แรกเกิดถึง ๖ ปีบริบูรณ์ จัดเป็นองค์รวม บนพื้นฐานการอบรมเลี้ยงดูและการส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ที่สนองต่อธรรมชาติ และพัฒนาการตามวัยของเด็กแต่ละคนให้เต็มศักยภาพภายใต้บริบทสังคมและวัฒนธรรมที่เด็กอาศัยอยู่ ด้วยความรัก ความเอื้ออาทร และความเข้าใจของทุกคน เพื่อสร้างรากฐานคุณภาพชีวิตให้เด็กพัฒนาไปสู่ความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ เกิดคุณค่าต่อตนเอง ครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติ

ถ้าปฐมวัยไม่ดีทุกอย่างได้รับผลกระทบทั้งหมด และมีคู่มือของหลักสูตรปฐมวัยอยู่ ๒ เล่ม คือ

๑. หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย สำหรับเด็กอายุต่ำกว่า ๓ ปี

คู่มือเล่มที่ ๑.จัดขึ้นเพื่อพ่อแม่ ผู้เลี้ยงดู หรือผู้ที่เกี่ยวข้องกับการเลี้ยงดูและพัฒนาเด็ก เพื่อเป็นแนวทางในการอบรมเลี้ยงดูและส่งเสริมพัฒนาการการเรียนรู้ของเด็ก และในหลักสูตรนี้ได้กำหนดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ๗ มาตรฐาน ๔ พัฒนาการ

พัฒนาการด้านร่างกาย

- ๑) ร่างกายเจริญเติบโตตามวัยและมีสุขภาพดี

- ๒) ใช้อวัยวะของร่างกายได้ประสานสัมพันธ์กัน

ยกตัวอย่าง ๒.๑) ใช้นิ้วชี้และนิ้วโป้งได้เหมาะสมกับวัย

- แรกเกิด - ๒ เดือน นอนคว่ำยกศีรษะและหันไปข้างใดข้างหนึ่งได้
- ๒ - ๔ เดือน นอนคว่ำยกศีรษะและยกแขนขึ้นและเมื่อจับยื่นเริ่มลงน้ำหนักที่เท้าทั้ง ๒ ข้างได้
- ๔ - ๖ เดือน ยืนหน้าอกพ้นพื้นโดยใช้แขนช่วย นั่งได้โดยไม่ต้องมีผู้ประคอง เป็นต้น

พัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจ

- ๓) มีความสุขและแสดงออกทางอารมณ์ได้เหมาะสมกับวัย

พัฒนาการด้านสังคม

- ๔) รับรู้และสร้างปฏิสัมพันธ์กับบุคคลและสิ่งแวดล้อมรอบตัว

- ๕) ช่วยเหลือตนเองได้เหมาะสมกับวัย

พัฒนาการด้านสติปัญญา

- ๖) สื่อความหมายและใช้ภาษาได้เหมาะสมกับวัย

ยกตัวอย่าง ๖.๑) รับรู้และเข้าใจความหมายของภาษาได้ตามวัย

- แรกเกิด - ๒ เดือน ตอบสนองต่อเสียง
- ๒ - ๔ เดือน หยุดฟังเสียงและหันตามเสียงเคาะ เป็นต้น

๖.๒) แสดงออกและ/หรือพูดเพื่อสื่อความหมายได้

- แรกเกิด - ๒ เดือน ส่งเสียงในคอ

- ๒ - ๔ เดือน ส่งเสียงอ้อแอ้โต้ตอบสูงๆต่ำๆ เป็นต้น

๗) สนใจเรียนรู้สิ่งต่างๆ รอบตัว

๒. หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย สำหรับเด็กอายุ ๓ - ๖ ปี

เป็นหลักสูตรการจัดการศึกษาในลักษณะของการอบรมเลี้ยงดูและให้การศึกษา เด็กจะได้รับการพัฒนาทั้งร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา และมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ๑๒ มาตรฐาน ๔ พัฒนาการ พัฒนาการด้านร่างกาย

๑) ร่างกายเจริญเติบโตตามวัยและมีสุขนิสัยที่ดี

๒) กล้ามเนื้อใหญ่และกล้ามเนื้อเล็กแข็งแรง ใช้ได้อย่างคล่องแคล่วและประสานสัมพันธ์กัน

พัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจ

๓) มีสุขภาพจิตดีและมีความสุข

๔) ชื่นชมและแสดงออกทางศิลปะ ดนตรี และการเคลื่อนไหว

๕) มีคุณธรรม จริยธรรม และมีจิตใจดีงาม

พัฒนาการด้านสังคม

๖) มีทักษะชีวิตและปฏิบัติตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

๗) รักธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม วัฒนธรรม และความเป็นไทย

๘) อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุขและปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม ในระบอบ

ประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข

พัฒนาการด้านสติปัญญา

๙) ใช้ภาษาสื่อสารได้เหมาะสมกับวัย

๑๐) มีความสามารถในการคิดที่เป็นพื้นฐานในการเรียนรู้

๑๑) มีจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์

๑๒) มีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้ และมีความสามารถในการแสวงหาความรู้ได้เหมาะสมกับวัย

พระราชบัญญัติการพัฒนาเด็กปฐมวัย พ.ศ. ๒๕๖๒ โดย อาจารย์ธิดา พิทักษ์สินสุข

พระราชบัญญัติการพัฒนาเด็กปฐมวัย พ.ศ.๒๕๖๒ มีที่มาจากรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๒๕๘ จ. ด้านการศึกษา (๑) ให้สามารถเริ่มดำเนินการให้เด็กเล็กได้รับการดูแลและพัฒนา ก่อนเข้ารับการศึกษา ตามมาตรา ๕๔ วรรคสอง เพื่อให้เด็กเล็กได้รับการพัฒนาร่างกาย จิตใจ วินัย อารมณ์ สังคม และสติปัญญาให้สมกับวัยโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย

สถานการณ์เด็กปฐมวัยของประเทศไทย

ในปัจจุบันสถานการณ์เด็กปฐมวัยตกอยู่ในสถานการณ์ที่วิกฤต โดย ศ.ดร.เจมส์ เจ เฮคแมน นักเศรษฐศาสตร์รางวัลโนเบล ๒๕๔๒ ให้การยืนยัน "การลงทุนพัฒนาเด็กปฐมวัยเป็นการลงทุนที่คุ้มค่า ให้ผลตอบแทนแก่สังคมที่ดีที่สุดในระยะยาว โดยให้ผลตอบแทนกลับคืนมาในอนาคต ๗ - ๑๐ เท่า"

สถานการณ์ “แม่วัยใส” (อายุ ๑๐-๑๙ ปี) มีจำนวนกว่า ๑๐๐,๐๐๐ คน และแต่ละวันจะมีแม่วัยใสเพิ่มขึ้นวันละ ๒๘๖ คน นั่นคือร้อยละ ๑๕.๓ ของหญิงที่คลอดทั้งหมด และมีอัตราการตั้งครรภ์ซ้ำของแม่วัยรุ่น คิดเป็นร้อยละ ๒๐ ของจำนวนแม่วัยรุ่น และไม่มีมาตรการป้องกัน จึงทำให้ส่งผลกระทบต่อเด็กแรกเกิดที่มีน้ำหนักต่ำกว่าเกณฑ์ถึงร้อยละ ๓๒ ซึ่งมีความสำคัญต่อการพัฒนาประเทศ ถ้าเราไม่ดูแลทรัพยากรให้ดีในอนาคตประเทศไทยก็จะลำบาก จากงานวิจัยพบว่าในอนาคตเด็กปฐมวัยในปัจจุบันจะต้องดูแลผู้สูงอายุซึ่งจะต้องใช้ความสามารถมากกว่าเรา ณ ปัจจุบันถึง ๑ เท่าตัว

โดยเด็กช่วงแรกเกิด ถึง ๒ ปี เป็นเด็กกำพร้าถูกทอดทิ้ง จำนวนเกือบ ๙๐,๐๐๐ คน และมีพัฒนาการที่ต่ำนั่นหมายความว่าในเด็กปฐมวัย ๔ คน จะมีเด็กที่มีพัฒนาการต่ำกว่าปกติ ๑ คน และเด็กช่วงอายุ ๓ ปี ถึง ๖ ปี พัฒนาการไม่สมวัยหรือพัฒนาการล่าช้า ประมาณร้อยละ ๓๐ ปัญหาพัฒนาการที่ล่าช้าที่สำคัญที่สุด คือ พัฒนาการทางภาษา พร้อมทั้งเด็กช่วงอายุ ๖ ปี - ๘ ปี เป็นเด็กที่มีพัฒนาการล่าช้ามาตั้งแต่เกิดจะส่งผลกระทบต่อไอคิวของเด็กในระดับการศึกษาในชั้นที่สูงขึ้น เช่น เด็ก ป.๑ ร้อยละ ๑๕ เป็นเด็กที่สมาธิสั้น ออทิสติก และมีปัญหาด้านอารมณ์

สิ่งที่เป็นอันตรายที่สุดของเด็ก คือ เรื่องเทคโนโลยี ซึ่งพบว่าเด็กอายุต่ำกว่า ๕ ปี เล่นอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ สูงถึงร้อยละ ๖๗.๑ สูงกว่าอัตราเฉลี่ยของประเทศ ที่ร้อยละ ๕๐.๙ และเด็กอายุต่ำกว่า ๒ ปี เล่นอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ สูงถึง ๒๔.๒ ซึ่งการเล่นอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ตั้งแต่อายุ ยังน้อยอาจส่งผลให้เกิดภาวะสมาธิสั้นได้ ซึ่งสังเกตได้จากการใช้ภาษาของเด็กจะเป็นภาษากำกวม จึงทำให้มีพัฒนาการทางด้านภาษาน้อยมาก และเกิดอาการไม่สบายผู้คนเพิ่มขึ้นเยอะมาก ซึ่งทำให้เด็กไม่สามารถคาดเดาสถานการณ์ทางอารมณ์ของเพื่อนได้ ซึ่งส่งผลถึงการตอบโต้ที่ถูกต้องซึ่งเปรียบเสมือนเป็นการสื่อสารทางเดียว

นักวิชาการให้ความเห็นว่าช่วงปฐมวัยเป็นช่วงที่ดีที่สุดต่อการพัฒนาสมอง เซลล์สมองของเด็กจะพัฒนาสูงสุดในช่วงปฐมวัยถึง ๙๐% สมองส่วนหน้าจะพัฒนาสูงที่สุดแบบก้าวกระโดดในอายุ ๓ ถึง ๖ ปี ดังนั้นจึงควรให้ความสำคัญต่อครูปฐมวัยมากที่สุด

ในช่วงปฐมวัยจะเป็นในช่วงหน้าต่างของโอกาส ๓ เรื่องด้วยกัน แต่ในขณะเดียวกันและเป็นช่วงเวลาที่ย่างต่อการถูกทำลายมากที่สุดซึ่งมีความสำคัญมากดังนี้ **ช่วงที่ ๑ คือ Child Development** ตั้งแต่แรกเกิดจนถึง ๘ ปี เป็นช่วงที่มีพัฒนาการทางด้านสติอารมณ์ ดำรงกาย ด้านจิตใจที่สูงมาก เป็นฐานรากที่สำคัญของพัฒนาการทุกด้าน และส่งผลต่อพัฒนาการในระยะถัดไป มีอัตราการพัฒนาอย่างรวดเร็วทุกด้าน พัฒนาการบางด้านไม่สามารถสร้างได้ในวัยอื่น ผ่านแล้วผ่านเลย **ช่วงที่ ๒ คือ Self** เป็นวัยของการสร้างและพัฒนาตัวตน ที่ส่งผลกระทบยาวต่อความรู้สึกที่ดีต่อตนเอง ต่อผู้คนรอบข้างและต่อโลก ตัวตนที่มีคุณภาพต้องทำอย่างเข้าใจ และใช้เวลาพัฒนานาน และง่ายต่อการถูกทำลาย และ **ช่วงที่ ๓ คือ Brain Development** เป็นวัยที่สมองมีการเจริญเติบโตและพัฒนาสูงสุด และอ่อนไหวต่อปัจจัยที่มากกระทบ ซึ่งทักษะสมอง EF ที่เป็นทักษะการคิด ระดับสูง พัฒนาสูงสุดกว่าทุกช่วงวัย EF เป็นฐานรากของการพัฒนาทักษะ Executive Functions คือ ทักษะพื้นฐานที่จะก่อรูปไปเป็น “ทักษะศตวรรษที่ ๒๑”

สาระสำคัญตามพระราชบัญญัติการพัฒนาเด็กปฐมวัย พ.ศ. ๒๕๖๒

ในส่วนของพระราชบัญญัติการพัฒนาเด็กปฐมวัย พ.ศ. ๒๕๖๒ มีลักษณะพิเศษที่เอาเด็กเป็นตัวตั้ง โดยเน้นประโยชน์ที่เกิดขึ้นกับตัวเด็กเป็นหลัก มีรายละเอียดดังนี้

มาตรา ๔ นิยามของ **เด็กปฐมวัย** คือ เด็กที่มีอายุตั้งแต่ ๖ ปีบริบูรณ์ หรือเด็กซึ่งได้รับการพัฒนา ก่อนเข้ารับการศึกษาในระดับประถมศึกษา โดยในช่วงที่ร่างพระราชบัญญัตินี้ คณะกรรมการมีเจตนารมณ์ จะต้องดูแลทารกในครรภ์มารดาจนถึงอายุ ๘ ปีบริบูรณ์ แต่ในส่วนของทางกฎหมาย มีความเห็นว่า เพราะสภาพบุคคลจะยังไม่เกิด ต้องเกิดแล้วอยู่รอดปลอดภัยเป็นทารก จนเมื่อเข้าสถานิติบัญญัติถึงวาระที่ ๒ และที่ ๓ มีความเห็นว่าไม่ผ่านโดยมีความเห็นว่าควรจะเอาแค่ ๖ ปี มีเหตุผลว่าเพราะอาจจะทำให้เกิดความขัดแย้งกับการศึกษาภาคบังคับ ในทางวิชาการมีความเห็นว่าเด็กปฐมวัยอยู่ในช่วงไหนก็เรียกว่าเด็กปฐมวัย ทางผู้ร่างกฎหมาย จึงจึงยอมแก้ไขและใส่คำว่า “**รอยเชื่อมต่อระหว่างปฐมวัยกับประถมศึกษา**” และในส่วนของงานที่เราใช้คำว่าเด็ก ซึ่งได้รับการพัฒนา ก่อนเข้ารับการศึกษาในระดับประถมศึกษาเพราะจะมีเด็กที่พัฒนาการล่าช้ากว่าวัย มีเด็กที่มีความบกพร่องหรือเด็กที่มีความต้องการพิเศษ จึงเป็นการคุ้มครองเด็กกลุ่มนี้ด้วย

คำว่า “**ผู้ดูแลเด็กปฐมวัย**” หมายถึง บิดา มารดา (ไม่จำเป็นต้องชอบด้วยกฎหมาย) ผู้ปกครอง ผู้ซึ่งดูแลเด็กปฐมวัย (หน้าที่ตามธรรมจรรยา หน้าที่ตามกฎหมาย หน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย)

คำว่า “**สถานพัฒนาเด็ก**” ไม่ว่าจะใช้ชื่ออย่างไร เช่น ศูนย์เด็ก ศูนย์พัฒนาเด็ก ศูนย์บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มของเด็กพิการ เด็กซึ่งมีความต้องการพิเศษ สถานรับเลี้ยงเด็ก สถานสงเคราะห์ สถานพัฒนาเด็กปฐมวัยที่เรียกชื่ออย่างอื่น เช่น โรงเรียน ศูนย์การเรียนรู้

คำว่า “**คณะกรรมการ**” ในพระราชบัญญัตินี้หมายถึง “คณะกรรมการนโยบายพัฒนาเด็กปฐมวัย”

หมวดที่ ๑ บททั่วไป

มาตรา ๕ เป็นมาตราที่พูดถึงแม่ที่ตั้งครรภ์แล้ว

มาตรา ๖ หน่วยงานของรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม มีภารกิจร่วมกันดำเนินการเพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัยและให้เป็นไปตามมาตรฐานและแนวปฏิบัติที่ดีเกี่ยวกับการพัฒนาเด็กปฐมวัย รวมทั้งส่งเสริมให้ผู้ดูแลเด็กปฐมวัย

จัดให้เด็กปฐมวัยได้รับการพัฒนาตามมาตรฐานและแนวปฏิบัติที่ดีเกี่ยวกับการพัฒนาเด็ก

มาตรา ๗ เป็นเรื่องหน้าที่ของบิดามารดาหรือผู้ปกครอง มีหน้าที่จัดให้เด็กปฐมวัยซึ่งอยู่ในความดูแล ได้รับการพัฒนาตามแนวปฏิบัติที่ดี เกี่ยวกับการพัฒนาเด็กปฐมวัย โดยจะมาอ้างว่าเป็นลูกของฉันจะสามารถเลี้ยงยังไงก็ได้ มิได้เพราะจะผิดกฎหมายตามมาตรานี้ เพราะเด็กไม่ใช่เป็นเพียงแค่ลูกของพ่อแม่เท่านั้นแต่เด็กยังเป็นทรัพยากรของแผ่นดินจะต้องเติบโตมาดูแลผืนแผ่นดินไทย เป็นต้น

มาตรา ๘ การจัดการเรียนรู้ของสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย ต้องเป็นไปเพื่อเตรียมความพร้อมของเด็กปฐมวัย จะเป็นการจัดการศึกษาที่ไม่ตอบโจทย์ตามมาตรานี้เป็นไปไม่ได้ ซึ่งเป็นการคุ้มครองเด็ก นักจัดการศึกษาจะต้องดำเนินการจัดการศึกษาให้ตอบโจทย์กับมาตรา ๕ ซึ่งได้กำหนดไว้ว่ารัฐต้องให้มารดาได้รับการดูแลและหวังตั้งครรรภ์ เพื่อให้บุตรที่อยู่ในครรภ์มีสุขภาพดีและมีพัฒนาการที่ดี ให้เด็กปฐมวัยอยู่รอดปลอดภัยและได้รับความคุ้มครองให้พ้นจากการล่วงละเมิดในทางร่างกายและจิตใจ บิดามารดาจะเลี้ยงแบบไม่ถูกต้องไม่ได้หรือการให้เด็กปฐมวัยมีพัฒนาการที่ตีรอบด้านทั้งทางร่างกาย จิตใจ วินัย อารมณ์ สังคม และสติปัญญาให้สมกับวัย เพื่อให้เกิดทักษะพื้นฐานในการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง เพราะฉะนั้นการเรียนรู้ที่ให้เด็กส่งแบบฝึกให้เด็กคัดตัวอักษร พงษ์นี้มาทำอีก ๓ หน้าแบบนี้ถือว่าเป็นการพัฒนาเด็กที่ไม่ถูกต้องทำให้เด็กสูญเสียศักยภาพที่ควรจะเป็นและที่น่าสนใจและคำว่าวินัยเป็นเพราะรัฐธรรมนูญฉบับนี้ ระบุว่าเด็กก่อนวัยเรียน ต้องได้รับการพัฒนาด้านวินัยสาเหตุที่รัฐธรรมนูญจะต้องระบุให้เด็กมีความมีวินัย เพราะวินัยสามารถสร้างได้ที่บ้าน ต้องเริ่มจากบ้านและเด็กเล็กต้องมีการสร้างคุณลักษณะให้เด็กปฐมวัย มีอุปนิสัยใฝ่ดี มีคุณธรรม มีวินัย ใฝ่รู้ มีความคิด สร้างสรรค์ การเร่งรัดให้เด็กเล็กในเรื่องการเรียน การเขียน การอ่าน ไม่สามารถทำให้เด็กมีความคิดสร้างสรรค์ได้จึงเป็นการกระทำที่ไม่ควรกระทำ ควรให้เด็กเล็กได้เล่น ได้เรียนรู้ ได้คิดอย่างสร้างสรรค์ ซึ่งรัฐธรรมนูญและพระราชบัญญัติการพัฒนาเด็กปฐมวัย พ. ศ. ๒๕๖๑ คาดหวังสิ่งนี้ไว้กับผู้บริหารเป็นอย่างมาก ที่จะดำเนินการให้เด็กปฐมวัยอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมอย่างเสมอภาค เคารพคุณค่าของผู้อื่น มีจิตสำนึกของความเป็นพลเมืองไทยและพลโลก เพราะมีความเชื่อว่าเด็กปฐมวัยเป็นรากฐานของการเป็นพลเมืองดี อุปนิสัย เจตคติ เรื่องคุณค่า สามารถสร้างได้ในช่วงปฐมวัย เพราะมันจะอยู่ในจิตใต้สำนึกของเด็กปฐมวัย ไม่ใช่ในเรื่องของเหตุผลเหมือนในระดับผู้ใหญ่

หมวดที่ ๒ คณะกรรมการนโยบายการพัฒนาเด็กปฐมวัย

เป็นการกำหนดให้มี “คณะกรรมการนโยบายการพัฒนาเด็กปฐมวัย” ขึ้นภายใต้พระราชบัญญัตินี้ทำให้เกิดการขับเคลื่อนทำให้พระราชบัญญัตินี้ไม่เป็นเพียงกฎหมายที่เป็นเล่ม จึงเป็นการกำหนดให้มีคณะกรรมการชุดนี้และจะต้องมีนายกรัฐมนตรีเป็นประธานหรือรองนายกที่นายกรัฐมนตรีมอบหมาย เนื่องจากเป็นเรื่องสำคัญในระดับประเทศ และในคณะกรรมการชุดนี้จะต้องมีรัฐมนตรีจาก ๔ กระทรวงเป็นคณะกรรมการอยู่ด้วยเพราะเด็กต้องดูแลโดยกระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงมหาดไทย กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ และในระดับท้องถิ่น ยังมีผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร นายกสมาคมสันนิบาตเทศบาลแห่งประเทศไทย นายกสมาคมองค์การบริหารส่วนจังหวัดแห่งประเทศไทย และนายกสมาคมองค์การบริหารส่วนตำบลแห่งประเทศไทย เพื่อขับเคลื่อนสิ่งที่อยู่ในพระราชบัญญัตินี้ให้เป็นจริงมากที่สุด และในส่วนของผู้ทรงคุณวุฒิพระราชบัญญัติฉบับนี้ได้กำหนดให้คณะกรรมการมีผู้ทรงคุณวุฒิทั้งหมด ๘ ท่านจาก ๘ สาขา ด้านการพัฒนาเด็กปฐมวัย/การศึกษา ด้านการศึกษาพิเศษ ด้านสาธารณสุข ด้านสังคมสงเคราะห์ ด้านสื่อมวลชน ด้านสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยภาครัฐและเอกชน

โดยมีเลขาธิการสภาการศึกษาทำหน้าที่เป็นกรรมการและเลขานุการ

ในส่วนของอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการชุดนี้กำหนดไว้ ๓ ด้าน คือ **๑. ด้านนโยบายการพัฒนาเด็กปฐมวัย** จัดทำนโยบาย อนุมัติแผนงบประมาณและแผนดำเนินงานประจำปี กำหนดมาตรฐานการหลักเกณฑ์การรับเด็กเข้าเรียน กำหนดสมรรถนะ ตัวชี้วัด **๒. ด้านการส่งเสริมการวิจัยและนวัตกรรม** การพัฒนาผู้ดูแลเด็กและครูให้เป็นไปตามหลักการพัฒนาเด็กปฐมวัย ข้อมูลสารสนเทศ **๓. ด้านการขับเคลื่อน** ให้คำปรึกษาคณะรัฐมนตรีในการพัฒนาเด็ก แก่กฎหมายบูรณาการภาคส่วนต่างๆ ประสานงานการช่วยเหลือเด็กขาดแคลน/ด้อยโอกาส เป็นต้น

และยังกำหนดให้มีคณะอนุกรรมการบูรณาการการพัฒนาเด็กปฐมวัย หน้าที่และอำนาจ (ม.๑๗) จัดทำแผนแนวทางบูรณาการ บูรณาการการจัดการช่วงรอยต่อ แผนงบประมาณ-ดำเนินการประจำปีแบบบูรณาการของรัฐและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นติดตามงาน ฯลฯ อีกด้วย

หมวดที่ ๓ แผนพัฒนาเด็กปฐมวัย

เนื่องจากเรื่องการพัฒนาเด็กปฐมวัยเป็นเรื่องที่มีความสำคัญแผนพัฒนาเด็กปฐมวัยจึงต้องมีการเสนอแผนต่อคณะรัฐมนตรี ซึ่งจะนำไปปฏิบัติโดยตรงไม่ได้จะต้องให้คณะรัฐมนตรีเห็นชอบก่อนและร่วมมือกันทำ

ในแผนถูกกำหนดว่าจะต้องออกเป็นโครงการมีแผนมีงบประมาณให้ครบถ้วนทั้งภาครัฐและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จะต้องมีการบูรณาการทุกภาคส่วน จะต้องมีความมาตรฐาน และต้องส่งผลให้ชุมชนมีสภาพ สิ่งแวดล้อมที่ดีต่อเด็กและเมื่อได้รับความเห็นชอบแล้วก็ต้องประกาศเป็นแผนให้หน่วยงานส่วนราชการต่างๆนำไปปฏิบัติ ซึ่งขณะนี้แผนนโยบายได้ดำเนินการจัดทำเป็นที่เรียบร้อยแล้ว เมื่อแผนได้นำไปสู่การปฏิบัติแล้วคณะกรรมการจะต้องติดตาม การไม่ปฏิบัติหรือดำเนินการตามแผนดังกล่าวให้คณะกรรมการนโยบายแจ้งหน่วยงานรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือเอกชนแก้ไขหรือระงับยังการกระทำ ภายในเวลาที่กำหนด หากไม่มีการปฏิบัติหรือดำเนินการให้ถูกต้อง ให้คณะกรรมการมีหนังสือแจ้งผู้มีอำนาจทราบ พร้อมเหตุผล ดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจต่อไป

ในส่วนของมาตรา ๘ ที่เป็นการกำหนดว่าต้องไม่เป็นการจัดการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นการแข่งขันระหว่างเด็กปฐมวัย ในตอนที่ร่างมาตรานี้ได้มีการกำหนดโทษสำหรับผู้ไม่ปฏิบัติตามมาตรานี้ไว้ที่ ๕ แสนบาท แต่ในส่วนของ

คณะกรรมการกฤษฎีกาได้ให้ความเห็นไว้ว่าพระราชบัญญัติการพัฒนาเด็กปฐมวัย พ.ศ. ๒๕๖๑ เป็นกฎหมายที่เป็นการส่งเสริมไม่ใช่กฎหมายที่เป็นความผิดทางอาญา ที่จะต้องมีบทลงโทษ จึงเห็นควรให้ตัดในเรื่องของการลงโทษออก

หมวดที่ ๔ การพัฒนาเด็กปฐมวัย

มาตรา ๒๓ หน่วยงานผลิตครู ไม่ว่าจะ เป็นวิทยาลัย หรือวิทยาลัยชุมชนหรืออะไรก็ตามที่จะต้องผลิตครูให้มีจิตวิญญาณของความเป็นครู มีความรู้ความเข้าใจ มีคุณธรรม จริยธรรม ความรู้ ทักษะ และความสามารถในการจัดการเรียนการสอนเพื่อดูแลและพัฒนาเด็กปฐมวัยตามหลักการและปรัชญาของการพัฒนาเด็กปฐมวัย

มาตรา ๒๔ กระทรวงสาธารณสุข มีหน้าที่ในการดูแลที่ตั้งครุฑ ให้ความรู้ความเข้าใจในการฝากครรภ์ มารดา การดื่มนมแม่ โดยเฉพาะในส่วนของมารดาที่ดื่มนมแม่ยังเป็นปัญหาที่ต้องได้รับการดูแลเนื่องจากพบว่าเด็กที่พึ่งคลอดนั้นมีเพียง ๒๐ เปอร์เซ็นต์เท่านั้นที่ดื่มนมแม่

มาตรา ๒๕ เป็นการกำหนดให้สถานพัฒนาเด็กเล็กจะต้องจัดในเรื่องของกระบวนการเรียนรู้

สุดท้ายหน่วยงานของรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและภาคเอกชน ซึ่งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องทำหน้าที่เจ้าภาพ ในการบูรณาการในการจัดการศึกษาในเรื่องของการจัดสวัสดิภาพระบบสาธารณสุข องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องทำงานแบบบูรณาการเพื่อให้ทุกหน่วยงานในพื้นที่ดูแลเด็กและพัฒนาเด็กอย่างมีคุณภาพ

ประเด็นถามตอบเกี่ยวกับพระราชบัญญัติการพัฒนาเด็กปฐมวัย พ.ศ. ๒๕๖๒

ประเด็นที่ ๑. ในส่วนของมาตรา ๒๗ ที่กำหนดให้หน่วยงานของรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และภาคเอกชน ที่มีหน้าที่ให้บริการสาธารณสุข จัดการศึกษา และจัดสวัสดิการและให้บริการด้าน การคุ้มครองสิทธิแก่เด็กปฐมวัยต้องดำเนินการดังต่อไปนี้ (๒) จัดให้มีการคัดกรองที่เป็นระบบและได้มาตรฐานเพื่อค้นหาเด็กปฐมวัยที่พิการหรือมีความบกพร่องทาง

ร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม หรือสติปัญญา หรือเด็กปฐมวัยที่ไม่มีผู้ดูแลหรือด้อยโอกาส หรือเด็กปฐมวัยที่มีความต้องการการพัฒนาเป็นพิเศษอย่างทันทั่วทั้งที่ ๆ **ซึ่งเห็นว่าคำว่า “วินัย” ไม่มีการกำหนดไว้ในมาตรานี้** แต่ในมาตรา ๕ ซึ่งเป็นวัตถุประสงค์ของพระราชบัญญัตินี้ ได้ระบุไว้ให้ (๓) ให้เด็กปฐมวัยมีพัฒนาการที่ครอบคลุมทั้งทางร่างกาย จิตใจ **วินัย** อารมณ์ สังคม และสติปัญญาให้สัมพันธ์กัน เพื่อให้เกิดทักษะพื้นฐานในการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต สามารถเรียนรู้อย่างสอดคล้องกับหลักการพัฒนาศักยภาพของแต่ละบุคคลและความต้องการจำเป็นพิเศษ และ (๔) สร้างคุณลักษณะให้เด็กปฐมวัยมีอุปนิสัยใฝ่ดี มีคุณธรรม มีวินัย ใฝ่รู้ มีความคิดสร้างสรรค์ และสามารถซึมซับสุนทรียะและวัฒนธรรมที่หลากหลายได้ **ซึ่งควรจะมีการคัดกรองในเรื่อง “วินัย” ด้วย ใช่หรือไม่**

ตอบ พระราชบัญญัติฉบับนี้กำหนดไว้ในทุกช่วงวัย พ่อแม่จะต้องไปพบหน่วยงานในภาครัฐและภาคเอกชน เช่น แม่คนหนึ่งตั้งครุฑไปฝากท้องสาธารณสุขก็จะเริ่มดูแลแม่จนทารกนั้นคลอดออกมาและเมื่อคลอดแล้วก็ได้กำหนดไว้ให้เป็นภารกิจของสาธารณสุขก่อนทำงานกับพ่อแม่ โดยในปัจจุบันนี้จะใช้เครื่องมือคำว่า Child Development (DSM) เป็นเครื่องมือในการคัดกรองและส่งเสริมพัฒนาการของเด็ก เช่น เมื่อพ่อเอาลูกมาฉีดวัคซีนในครั้งแรก แต่เดิมสาธารณสุขมีภารกิจฉีดวัคซีน ชั่งน้ำหนัก วัดส่วนสูง เท่านั้น ซึ่งแตกต่างจากปัจจุบันสาธารณสุขจะต้องทำหน้าที่

ให้ความรู้กับพ่อแม่ ซึ่งในพระราชบัญญัตินี้กำหนดไว้ว่าเมื่อเด็กอยู่ในช่วงการดำเนินงานของสาธารณสุขจะเป็นคนคัดกรองและให้ความรู้แก่พ่อแม่โดยใช้เครื่องมือ EF ลงไว้ในแบบคัดกรอง ซึ่งในแบบคัดกรองนี้จะมีข้อเสนอแนะไว้ให้กับพ่อแม่ โดยจะทราบว่าเด็กคนนี้ต้องการได้รับการดูแลช่วยเหลือในเรื่องอะไรบ้างและเมื่อมาพบสาธารณสุขในครั้งหน้าจะต้องมาปรับแก้ในส่วนนี้ต่อไปและเมื่อครบ ๖ เดือน พ่อแม่ก็จะต้องมารับการอบรมเหมือนเดิม ซึ่งศูนย์การอบรมนี้จะอยู่ที่โรงพยาบาลสุขภาพตำบล (รพ.สต) จากนั้นเมื่อเด็กมาเข้าระบบของศูนย์เด็กเล็ก สาธารณสุขก็ต้องตามมาช่วยดูแลเพื่อส่งต่อให้กับศูนย์เด็กเล็กและศูนย์เด็กเล็กมีภารกิจที่จะต้องให้ความรู้กับพ่อแม่อีกด้วย

ประเด็นที่ ๒ ในส่วนของมาตรา ๕ (๓) ให้เด็กปฐมวัยมีพัฒนาการที่ครอบคลุมทั้งทางร่างกาย จิตใจ วินัย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา ซึ่งเดิมพัฒนาการมี ๔ ด้าน ได้แก่ ด้านร่างกาย ด้านอารมณ์ ด้านสังคม และด้านสติปัญญา แต่ถ้าอ่านจากข้อความนี้ทำให้เข้าใจได้ว่าพัฒนาการเด็กมีทั้งหมด ๖ ด้าน ใช่หรือไม่

ตอบ ในอดีตนักวิชาการเข้าใจว่า คำว่า “จิตใจ” กับคำว่า “อารมณ์” นั้นค่อนข้างแยกออกจากกันยาก จึงมีการใช้ที่ติดต่อกันเป็นมาเสมอ “จิตใจอารมณ์” และในส่วนคำว่า “วินัย” เนื่องจากรัฐธรรมนูญได้กำหนดให้มีคำว่า “วินัย” เป็นคุณลักษณะหนึ่งซึ่งเป็นรูปแบบอย่างหนึ่งของพัฒนาการของคำว่า “สังคม” ต่อไป

ประเด็นที่ ๓ ในส่วนของ เรื่อง การจัดสรรเงินอุดหนุนรายหัวให้กับเด็กปฐมวัย ที่ผ่านมารัฐบาลให้ความสำคัญกับการพัฒนาเด็กปฐมวัยในทุกด้าน แต่ในเรื่องของการจัดสรรเงินรายหัวนั้น ไม่มีการเปลี่ยนแปลง แต่อย่างไร “ปฐมวัยเป็นช่วงวัยที่สำคัญที่สุด แต่กลับได้รับการจัดสรรเงินอุดหนุนรายหัวน้อยที่สุด” ประเด็นนี้ควรมีมาตรการอย่างไร ประกอบกับ ถ้าการมองว่าการพัฒนาเด็กปฐมวัยเป็นเรื่องที่เราต้องไปให้ความรู้ความเข้าใจกับพ่อแม่โดยตรงแต่เนื่องจากพ่อแม่หลายคนจะต้องใช้เวลาในการประกอบอาชีพจึงไม่มีเวลาในการเดินทางเข้ารับการอบรม จึงเสนอว่าควรหาวิธีการโดยตรง เช่น ก่อนแต่งงานก็ควรให้ความรู้แก่พ่อแม่ก่อนที่จะมีบุตร เหมาะสมหรือไม่

ตอบ เนื่องจากวัยปฐมวัยนั้นจะผ่านไปอย่างรวดเร็วมาก แต่ที่ผ่านมานั้นในทุกีรัฐบาลจะให้ความสำคัญกับเด็กโตก่อนเนื่องจากการให้ความสำคัญกับเด็กปฐมวัยจะเห็นผลค่อนข้างช้านักการเมืองส่วนใหญ่ที่เข้ามาเป็นรัฐบาลก็จะไม่ค่อยให้ความสำคัญกับเด็กปฐมวัยมากนัก ซึ่งในปัจจุบันทางกระทรวงศึกษาธิการกำลังช่วยเหลือในทางโรงเรียนในเรื่องของการสื่อสารสังคมที่จะช่วยให้สังคมได้เรียนรู้โครงการพัฒนาเด็กปฐมวัยผ่านสื่อต่างๆ เพราะว่าในปัจจุบันพ่อแม่มีมือถือสามารถดูคลิปวิดีโอได้ซึ่งอาจจะกลายเป็นคลิปสั้นๆ ให้กับทางโรงเรียนและโรงเรียนจะส่งต่อให้กับพ่อแม่อีกครั้งหนึ่ง ซึ่งเป็นการสื่อสารง่ายๆ เพราะเข้าใจว่าพ่อแม่ที่พร้อมรับการเรียนรู้จริงๆ นั้นจะเข้าร่วมประชุมเพื่อรับการอบรมในทุกๆ ครั้ง แต่ก็ยังมีพ่อแม่อีกบางส่วนที่ยังไม่มีความพร้อมที่จะเข้าร่วมการอบรมดังกล่าวจะเป็นการใช้วิธีสื่อสารกันทางอิเล็กทรอนิกส์เช่นคลิปวิดีโอ เป็นต้น

ประเด็นที่ ๔ (สพป.หนองบัวลำภู เขต ๒) ในประเด็นที่เด็กปฐมวัยวัยที่กำลังพัฒนาความรู้สึกลึกแก่ตนเอง ในประเด็นนี้ควรมีข้อเสนอแนะ ข้อเสนอแนะอย่างไรบ้าง

ตอบ ในส่วนของการสร้างการพัฒนาตัวตน ไม่สามารถสร้างเองได้ แต่เกิดจากคนที่มีอิทธิพลกับตัวเด็ก เป็นคนสะท้อนว่าเด็กคนนั้นมีตัวตน เช่น การร้องไห้แล้วแม่มาอุ้มแสดงว่าเด็กคนนั้นมีตัวตน เมื่อเด็กร้องขอและได้รับการตอบสนอง แสดงว่ามีตัวตน ในกรณีทำสิ่งใดดีพ่อแม่ก็จะเป็นกระจกสะท้อนว่าเด็กคนนั้นทำดี และในสถานะครู ถ้าเด็กทำอะไรไม่ถูกให้พูดถึงพฤติกรรมที่เด็กคนนั้นทำไม่ได้ แต่อย่าสะท้อนตัวตนของเด็ก เช่น เด็กถือของเล่นแล้วปา ห้ามพูดว่าเด็กนิสัยไม่ดีเลย ทำไม่ถึงเกเรอย่างนี้ ซึ่งหมายถึงคุณกำลังสะท้อนว่าเค้าเป็นเด็กเกเร ไม่เป็นที่พอใจของพ่อแม่ แต่สิ่งที่ควรกระทำ คือ การพูดอธิบาย เช่น ออย่าปาเพราะเดี๋ยวไปโดนคนอื่นจะเจ็บได้ บอกพฤติกรรมที่ถูกต้อง แต่หากว่าเด็กคนนั้นทำสิ่งที่ดี ต้องชมพฤติกรรม ชมตัวตน เพื่อให้สร้างตัวตนที่ดีและบอกว่ามันจะมีผลอย่างไร

๔. กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่

โดย นายประนัย วณิชชานนท์

ตุลาการศาลปกครองสูงสุด

จุดมุ่งหมายในการส่งเสริมความรู้เรื่อง
กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับความรับผิดทาง
ละเมิดของเจ้าหน้าที่

๑. เพื่อสร้างความเข้าใจหลัก
กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับความรับผิดทางละเมิด
ของเจ้าหน้าที่

๒. ตัวอย่างคำพิพากษาที่ใช้
ประกอบการบรรยายในแต่ละหัวเรื่องจะเป็น
ประโยชน์แก่เจ้าหน้าที่ในหน่วยงานของรัฐที่
จะนำไปใช้กับการปฏิบัติงาน ซึ่งประโยชน์
อย่างน้อยที่สุดจะเป็นการป้องกันไม่ให้เจ้าหน้าที่ในหน่วยงานของรัฐกระทำละเมิดต่อหน่วยงานของรัฐและต้องชดใช้
ค่าเสียหายให้แก่หน่วยงานของรัฐ

๓. เอกชนที่ได้รับความเสียหายจากเจ้าหน้าที่ของรัฐจะได้รับทราบถึงสิทธิของตนในการเรียกร้องค่าเสียหาย
จากหน่วยงานของรัฐ

ความเป็นมา

แต่เดิมนั้นความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่มีหลักเกณฑ์ ดังนี้คือ

๑. ในกรณีเจ้าหน้าที่กระทำละเมิดในหน้าที่หรือในทางการที่จ้าง ผู้เสียหายมีสิทธิฟ้องเจ้าหน้าที่และ
หน่วยงานของรัฐให้รับผิดร่วมกัน เมื่อหน่วยงานชดใช้ค่าสินไหมทดแทนแก่ผู้เสียหายแล้ว ก็มีสิทธิไล่เบี้ยกับเจ้าหน้าที่
เต็มจำนวนนั้น (มาตรา ๗๖, มาตรา ๔๒๕ และมาตรา ๔๒๖ แห่ง ป.พ.พ.) คือ ในที่สุดแล้วเจ้าหน้าที่ยังคงต้องรับผิด
เป็นการส่วนตัวในผลแห่งละเมิดนั้น

๒. ในกรณีเจ้าหน้าที่หลายคนร่วมกันทำละเมิดในการกระทำในหน้าที่หรือในทางการที่จ้างเจ้าหน้าที่ทั้งหมด
ต้องรับผิดอย่างลูกหนี้ร่วม (หน่วยงานของรัฐมีสิทธิเรียกให้แต่ละคนชดใช้เต็มจำนวน) โดยไม่ได้แยกส่วนความรับผิด
ของแต่ละคน

ตัวอย่าง

นายวิชัย ดำรงตำแหน่งเจ้าพนักงานที่ดินจังหวัดนนทบุรี ได้ออกใบแทนโฉนดให้แก่ผู้ที่ไม่ใช่เจ้าของโฉนด (ใบ
แทนโฉนดออกให้แก่เจ้าของโฉนดเมื่อโฉนดฉบับเดิมสูญหายหรือถูกทำลาย) และต่อมาได้มีการนำใบแทนโฉนดไป
จำนองไว้กับผู้เสียหาย ต่อมาศาลฎีกาได้มีคำพิพากษาให้กรมที่ดินกับพวกชดใช้เงินให้แก่ผู้เสียหายเป็นจำนวนเงิน ๑๖
ล้านบาทเศษ หลังจากมีคำพิพากษาของศาลฎีกาแล้ว กรมที่ดินได้แต่งตั้งกรรมการสอบสวนหาตัวผู้รับผิดทางแพ่ง
และในที่ดินเห็นว่า นายวิชัย กับพวกรวม ๔ คน ต้องรับผิดชดใช้เงินคืนให้กับกรมที่ดินเต็มตามจำนวนที่กรมที่ดิน
ต้องชดใช้ให้กับผู้เสียหาย แต่บุคคลทั้งสี่ไม่ยอมชดใช้ค่าเสียหายให้กับกรมที่ดิน กรมที่ดินจึงฟ้องไล่เบี้ยบุคคลทั้งสี่

ซึ่งศาลฎีกาได้มีคำพิพากษาให้นายวิชัยกับพวกรวม ๔ คน ต้องรับผิดชอบร่วมกันคดีใช้เงินจำนวน ๑๖ ล้านบาทเศษ คืนแก่กรมที่ดิน จากคำพิพากษาของศาลฎีกาดังกล่าว ทุกคนต้องรับผิดชอบในจำนวนเงิน ๑๖ ล้านบาทเศษต่อกรมที่ดิน

๓. ฟ้องล้มละลายได้

ยกตัวอย่าง กรณีของศึกษาธิการจังหวัดสุราษฎร์ธานีและผู้ช่วยศึกษาธิการจังหวัดลงชื่อในใบถอนเงินของสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดจำนวน ๖ แสนบาทเศษ เพื่อนำไปเข้าบัญชีกระแสรายวัน แต่ใบถอนเงินดังกล่าวไม่ได้ระบุว่าเป็นการถอนเงินเพื่อโอนไปฝากในบัญชีกระแสรายวัน ซึ่งเท่ากับถอนเงินเพื่อรับเงินสดไปจากธนาคาร เจ้าหน้าที่การเงินซึ่งเป็นผู้รับมอบฉันทะนำใบถอนเงินดังกล่าวไปเบิกเป็นเงินสดแล้วทุจริตเงินที่ถอนนั้นไปใช้เป็นประโยชน์ส่วนตัว ศาลเห็นว่า นอกจากจะไม่ได้ใช้วิธีการถอนเงินเพื่อโอนไปฝากในบัญชีกระแสรายวันแล้ว การมอบฉันทะให้ปรับเงินแต่เพียงผู้เดียวจึงเป็นความประมาทเลินเล่อยิ่งขึ้น ถือเป็นการประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง (คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๔๒๙๓/๒๕๓๐)

จากคำพิพากษาดังกล่าว ศธจ.และผู้ช่วยฯ ต้องรับผิดชอบอย่างลูกหนี้ร่วม ซึ่งหากไม่ชำระหนี้ตามคำพิพากษา ก็อาจถูกฟ้องล้มละลายได้

ปัญหาที่เกิดจากการใช้ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ เกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่

๑. เจ้าหน้าที่ของรัฐบางคนเกิดความกลัวไม่กล้าสั่งการ เนื่องจากกลัวต้องรับผิดชอบในทางละเมิดเป็นส่วนตัว ดังนั้น ก่อนจะตัดสินใจสั่งการในเรื่องใดก็มักจะโยนเรื่องไปให้คณะกรรมการที่ตนแต่งตั้งพิจารณาก่อน หรือในบางกรณีใช้วิธีการหารือไปยังหน่วยงานต่างๆ เพื่อหลีกเลี่ยงการที่ต้องรับผิดชอบอันเกิดจากการสั่งการของตน เป็นต้น ซึ่งการทำเช่นนี้ทำให้การตัดสินใจเกิดความล่าช้าเป็นผลเสียแก่การดำเนินงานของรัฐโดยรวม

ตัวอย่าง มีหลักอยู่ว่า หากผู้รับจ้างส่งมอบงานล่าช้า ก็จะถูกผู้ว่าจ้างคือ หน่วยงานเรียกค่าปรับ ในเรื่องนี้ น้ำท่วมสถานที่ก่อสร้าง ผู้รับจ้างจึงยื่นขอขยายระยะเวลาการก่อสร้างตามสัญญาออกไปอีก จำนวน ๒๕๐ วัน หากเจ้าหน้าที่อนุญาตให้ขยายตามที่ขอ

ต่อมาสำนักงานตรวจเงินแผ่นดินเห็นว่า ไม่มีเหตุที่จะต่ออายุสัญญาจ้างเพราะผู้รับจ้างรู้ล่วงหน้าอยู่แล้วว่า ช่วงที่ก่อสร้างเป็นเดือนที่ฝนตกเป็นประจำอยู่แล้ว การที่เจ้าหน้าที่อนุญาตให้ขยายระยะเวลาการก่อสร้างออกไป ทำให้ทางราชการเสียหายที่เป็นเงินค่าปรับอันเนื่องมาจากผู้รับจ้างส่งมอบงานเกินระยะเวลาตามสัญญาจ้างที่เรียกว่า ส่งมอบงานล่าช้า เจ้าหน้าที่ก็ต้องรับผิดชอบค่าใช้จ่ายให้กับหน่วยงานของรัฐ เมื่อมีตัวอย่างเช่นนี้เกิดขึ้นมาแล้ว ในเวลาต่อมาจึงทำให้เจ้าหน้าที่ไม่กล้าตัดสินใจโดยลำพังอีก จะทำอย่างไรดี ก็ต้องใช้วิธีการหารือไปยังสำนักนายกรัฐมนตรี ซึ่งในเวลานั้นรับผิดชอบดูแลปัญหาที่เกิดขึ้นจากการบังคับใช้ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุ พ.ศ. ๒๕๓๕ ซึ่งปัจจุบันก็อาจจะหารือไปยังกรมบัญชีกลางตามพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. ๒๕๖๐ อย่างนี้เป็นต้น ซึ่งผลที่ตามมาทำให้การตัดสินใจเพื่อพิจารณาค่าขอของผู้รับจ้างล่าช้าออกไป ส่งผลให้การปฏิบัติหน้าที่ราชการเสื่อมประสิทธิภาพในสายตาของประชาชนได้

๒. ในกรณีที่เจ้าหน้าที่กล้าตัดสินใจสั่งการหรือกระทำการบางอย่างในหน้าที่ แต่มันเป็นเหตุให้เกิดความเสียหายแก่หน่วยงานของรัฐที่เรียกว่ากระทำละเมิดต่อหน่วยงานของรัฐ แม้ว่าการสั่งการหรือการกระทำดังกล่าวเกิดจากการประมาทเลินเล่อ แต่ก็ยังเป็นเพียงการประมาทเลินเล่ออย่างธรรมดา เมื่อต้องรับผิดชอบเต็มตามจำนวนความเสียหายที่เกิดขึ้นย่อมก่อให้เกิดความไม่เป็นธรรมแก่เจ้าหน้าที่

คำว่า “ประมาทเลินเล่อ” หมายถึง การกระทำโดยขาดความระมัดระวังที่บุคคลในภาวะเช่นนั้นพึงมีตามวิสัยและพฤติการณ์ หรือผู้กระทำอาจใช้ความระมัดระวังเช่นนั้นได้ แต่หาได้ใช้ให้เพียงพอไม่

เช่น เมื่อใกล้ครบกำหนดวันยื่นเสียภาษีเงินได้ จะมีผู้มายื่นเสียภาษีเป็นจำนวนมาก เจ้าหน้าที่สรรพากรตรวจแบบภาษีและรับเงิน ปรากฏว่า เงินขาดหายไปจำนวนหนึ่ง การกระทำของเจ้าหน้าที่ดังกล่าวถือว่าเป็นการกระทำโดยประมาทเลินเล่อและเป็นการกระทำละเมิดต่อหน่วยงานของรัฐ กรณีนี้ถือได้ว่าเป็นการประมาทเลินเล่อธรรมดา เพราะเมื่อมีคนมายื่นเสียภาษีมาก ย่อมนับเงินผิดพลาดได้เป็นธรรมดา แต่เจ้าหน้าที่สรรพากรผู้นั้นก็ต้องรับผิดชอบตามจำนวนเงินที่ขาดหายไป ซึ่งย่อมไม่เป็นธรรมแก่เจ้าหน้าที่ผู้นั้น

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๗

๑. ให้เจ้าหน้าที่ต้องรับผิดชอบทางละเมิดก็แต่เฉพาะกรณีที่เจ้าหน้าที่ทำละเมิดโดยจงใจหรือประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรงเท่านั้น

คำว่า “ประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง” หมายถึง มิได้ใช้ความระมัดระวังเอาเสียเลย ซึ่งถ้าหากใช้ความระมัดระวัง แม้เพียงเล็กน้อยก็อาจป้องกันไม่ให้เกิดความเสียหายได้

ตัวอย่าง ๑. ได้รับแต่งตั้งเป็นผู้ควบคุมงาน แต่ไม่ได้ปฏิบัติหน้าที่ควบคุมงาน ถือว่ากระทำโดยประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง จึงต้องรับผิดชอบทางราชการในความเสียหายที่เกิดขึ้น ตามมาตรา ๑๐ วรรคหนึ่ง ประกอบกับมาตรา ๘ แห่ง พ.ร.บ. ความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๗ (คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ.๒๖๗/๒๕๕๐)

ตัวอย่าง ๒. จำเลยเป็นนิติกรของเทศบาลจอกท รู้ดีว่า ถ้ามิได้ใช้สิทธิเรียกร้องภายในเวลาที่กำหนด อันเป็นการขาดอายุความ จำเลยมีหน้าที่จัดเตรียมเอกสารหลักฐานต่างๆ และประสานกับพนักงานอัยการในการส่งเอกสารเพิ่มเติม แล้วนำพยานที่เกี่ยวข้องไปให้อัยการสอบข้อเท็จจริงและรับรองเอกสาร แต่กลับปล่อยปละละเลยไม่รีบดำเนินการจัดหา เร่งรัด และติดตามเพื่อให้ได้มาซึ่งเอกสารไปส่งมอบพนักงานอัยการดำเนินคดี จนเป็นเหตุให้คดีขาดอายุความ ถือว่าจำเลยปฏิบัติหน้าที่ด้วยความประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง (คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๒๓๔๕/๒๕๔๘)

๒. ไม่ได้วางหลักเกณฑ์แต่เฉพาะความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ไว้เท่านั้น แต่ยังกำหนดความรับผิดของหน่วยงานของรัฐเอาไว้ด้วย

ตัวละครเรื่องละเมิด ประกอบด้วย

๑. ผู้เสียหาย (เอกชนหรือเจ้าหน้าที่)

๒. เจ้าหน้าที่

๓. หน่วยงานของรัฐ

หากเป็นการละเมิดต่อหน่วยงานของรัฐ ตัวละครจะประกอบด้วย

๑. เจ้าหน้าที่

๒. หน่วยงานของรัฐ

ซึ่งย่อมแน่นอนว่า ผู้เสียหายย่อมมีสิทธิได้รับค่าสินไหมทดแทนเต็มตามจำนวนที่ได้รับ ความเสียหาย ปัญหา จึงอยู่ที่การแบ่งภาระระหว่างเจ้าหน้าที่ผู้กระทำละเมิดกับหน่วยงานของรัฐว่าจะรับผิดชอบค่าเสียหายต่อผู้เสียหาย กันอย่างไร ซึ่งอย่างที่เคยเรียนให้ทราบแล้วว่า เจ้าหน้าที่ต้องรับผิดชอบเฉพาะในกรณีจงใจหรือประมาทเลินเล่ออย่าง ร้ายแรงเท่านั้น หากประมาทเลินเล่ออย่างธรรมดา เจ้าหน้าที่ผู้กระทำละเมิดไม่ต้องรับผิดชอบ โดยค่าเสียหายตกเป็นพับ แก่หน่วยงานของรัฐ

ตัวอย่าง กรณีส่งลงโทษนักเรียน

นายแดงเป็นอาจารย์สอนวิชาพลศึกษาสั่งให้นักเรียนวิ่งรอบสนาม ๓ รอบ เพื่ออบอุ่น ร่างกาย และการที่นายแดงสั่งให้นักเรียนวิ่งต่อไปอีก ๓ รอบ เพราะนักเรียนวิ่งกันไม่เรียบร้อย และไม่เรียบร้อย ถือเป็นการสอนและลงโทษนักเรียนตามสมควรแก่เหตุและเหมาะสมแล้ว แต่การที่นายแดงสั่งให้นักเรียนวิ่งอีก ๓ รอบ เป็นครั้งที่ ๓ และครั้งที่ ๔ ถือเป็นการใช้วิธีการที่ไม่เหมาะสมและไม่ชอบแต่ไม่ปรากฏว่า นายแดงมุ่งหวังให้ นักเรียนได้รับอันตรายถึงแก่ชีวิต นายแดงยังมีความหวังดีต่อนักเรียนต้องการอบรมสั่งสอนนักเรียนให้มีความรู้เหมือน ดังวิสัยของครูทั่วไป แม้เป็นเหตุให้เด็กชายขาวถึงแก่ความตาย แต่นายแดงมิได้จงใจหรือกระทำการประมาทเลินเล่อ อย่างร้ายแรง เพียงแต่กระทำโดยประมาทเลินเล่อขาดความรอบคอบและไม่ใช้ความระมัดระวังเช่นผู้มีอาชีพครูสอน พลศึกษาจะพึงปฏิบัติ (คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๕๑๒๙/๒๕๕๖)

ตัวอย่าง ผู้ฟ้องคดีมาอบรมสัมมนา โดยนำเครื่องคอมพิวเตอร์ Notebook ของทางราชการมาด้วย เมื่อถึงเวลากลางคืนได้วางกระเป๋าเครื่องคอมพิวเตอร์ไว้ในห้องพักใกล้เคียงกับทรัพย์สินของผู้ฟ้องคดี ถือว่าเป็นการ เก็บรักษาทรัพย์สินของทางราชการดังเช่นวิญญูชนพึงกระทำใน สภาวะการณ์และสถานที่เช่นนั้น และไม่อาจถือได้ว่าเป็นการเก็บรักษา โดยขาดความระมัดระวังอย่างผิดปกติ การที่เครื่องคอมพิวเตอร์สูญหาย จึงไม่ได้เกิดจากการ กระทำโดยความจงใจหรือประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง (คำพิพากษาศาลปกครองกลางที่ ๑๐๔๔/๒๕๕๐) ตามตัวอย่างนี้ ค่าเสียหายตกเป็นพับแก่หน่วยงาน ผู้ฟ้องคดีไม่ต้องรับผิดชอบ

๓. แม้หน่วยงานของรัฐจะมีสิทธิเรียกร้องให้เจ้าหน้าที่ชดใช้ค่าสินไหมทดแทน เพราะกระทำโดยจงใจ หรือประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง แต่หน่วยงานของรัฐไม่จำเป็นต้องเรียกร้องให้ชดใช้เต็มตามจำนวนที่เสียหาย โดยการให้สิทธิเรียกร้องให้คำนึงถึง ระดับความร้ายแรงแห่งการกระทำ และความเป็นธรรมในแต่ละกรณีเป็นเกณฑ์ โดยมีต้องให้ชดใช้เต็มตามจำนวนก็ได้ (อยู่ในดุลพินิจของหน่วยงานของรัฐ)

เช่น เป็นผู้บังคับบัญชาไม่ได้มีส่วนในการทุจริตจากการที่ผู้ใต้บังคับบัญชาทุจริตยกยอกเงิน แต่ต้อง รับผิดชอบเนื่องจากไม่ควบคุมตรวจสอบการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ใต้บังคับบัญชา ถือได้ว่า ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความประมาท เลินเล่ออย่างร้ายแรง แต่การที่จะให้ผู้บังคับบัญชาดังกล่าวรับผิดชอบในความเสียหายที่เกิดขึ้นเต็มตามจำนวนที่เสียหาย ย่อมไม่เป็นธรรม กรณีดังกล่าวนี้หน่วยงานของรัฐที่เสียหายอาจใช้ดุลพินิจมิต้องให้ชดใช้เต็มตามจำนวนก็ได้ เช่น ให้รับ ผิดชดใช้ในอัตราร้อยละ ๗๐ ของความเสียหายทั้งหมดก็ได้

๔. ถ้าการละเมิดเกิดจากความผิด หรือความบกพร่องของหน่วยงานของรัฐ หรือระบบการดำเนินงาน ส่วนรวมด้วย ก็ให้หักส่วนที่รัฐจะพึงรับผิดชอบนั้นออกด้วย

ตัวอย่าง ๑. รถราชการมีอายุใช้งานมากแล้ว ฉะนั้น อุปกรณ์ต่างๆ ของรถยนต์เสื่อมสภาพลงไป ตามอายุการใช้งาน สภาพของรถจึงมีความไม่ปลอดภัย หากความเสียหายเกิดจากสภาพของรถเช่นนี้ ถือว่าเป็นความ บกพร่องของหน่วยงานของรัฐ จึงต้องหักส่วนที่รัฐจะพึงรับผิดชอบในความเสียหายออกด้วย เช่น ความเสียหายที่เกิดขึ้น มีจำนวน ๑ แสนบาท ก็ให้หักความบกพร่องของหน่วยงานของรัฐออก ร้อยละ ๕๐ นั่นก็หมายความว่าพนักงานขับรถ รับผิดชอบเพียง ๕ หมื่นบาท

ตัวอย่าง ๒. เป็นเจ้าหน้าที่ไม่ใช่พนักงานขับรถแต่ได้ขออนุญาตใช้รถและขับรถไปราชการต่างท้องที่ ระหว่างทางได้ขับรถด้วยความเร็วสูงและประสบอุบัติเหตุบริเวณทางโค้งของถนน เป็นเหตุให้รถราชการคว่ำ และได้รับความเสียหายเป็นค่าซ่อม ๑ แสน ๗ หมื่นบาทเศษ ศาลเห็นว่า เนื่องจากหน่วยงานไม่ได้จัดให้มีพนักงาน ขับรถ ผู้ขับมิใช่คนขับและไม่เคยมีประวัติขับรถโดยประมาทมาก่อน จึงให้หักความบกพร่องจากระบบการดำเนินงาน ส่วนรวมของรัฐในอัตราร้อยละ ๒๕ ออกจากค่าเสียหายทั้งหมด

ตัวอย่าง ๓. เจ้าหน้าที่มีไม่เพียงพอต่อการปฏิบัติงาน เช่น รัฐส่งเสริมการส่งออก จึงให้มีมาตรการ ลดหย่อนภาษีศุลกากรสินค้าส่งออก ก็มีการทุจริตเกิดขึ้น วิธีการคือ บริษัทเอกชนไม่บรรจุสินค้าในตู้คอนเทนเนอร์ ที่ส่งออกโดยทางเรือ แต่ทำหลักฐานว่ามีสินค้าอยู่ในตู้คอนเทนเนอร์โดยเจ้าหน้าที่ศุลกากรและศุลกากรก็ได้ลงนาม ในเอกสารว่ามีสินค้าบรรจุอยู่ในตู้คอนเทนเนอร์เพื่อส่งออกจริง ทั้งที่ไม่ได้ตรวจและควบคุมการบรรจุสินค้าเข้า ตู้คอนเทนเนอร์ตามระเบียบของกรมศุลกากรแต่อย่างใด เป็นเหตุให้บริษัทเอกชนนำหลักฐานใบขนสินค้ามาลดหย่อน ภาษี ทำให้ทางราชการได้รับความเสียหาย ศาลเห็นว่า ในขณะที่รัฐมีนโยบายส่งเสริมการส่งออกและมีบริษัทเอกชน ส่งสินค้าออก เป็นจำนวนมาก แต่โดยที่เจ้าหน้าที่ศุลกากรและศุลกากร มีไม่เพียงพอต่อปริมาณงาน ศุลกากร และศุลกากร จึงใช้วิธีการสุ่มตรวจตู้คอนเทนเนอร์เท่านั้น โดยมีได้ตรวจสอบทุกตู้ แต่ได้ลงนามในเอกสาร ใบขนสินค้าลงเรือตามที่บริษัทเอกชนยื่นส่ง อันเป็นช่องทางให้เอกชนทุจริต ทำให้เกิดความเสียหายแก่ทางราชการ กรณีนี้จึงให้หักส่วนความรับผิดชอบของรัฐเนื่องจากความบกพร่องจากระบบการดำเนินงานของรัฐออกร้อยละ ๕๐ ของความเสียหายทั้งหมด

ตัวอย่าง ๔. สำนักงานอัยการจังหวัดมีเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานประจำสำนักงานที่ไม่ใช่พนักงานอัยการ จำนวนน้อย เจ้าหน้าที่การเงินมีเพียง ๒ คน ในทางปฏิบัติได้ให้เจ้าหน้าที่การเงินไปรับเงินคนเดียวมาตลอดเป็นเวลา หลายปี ไม่เคยปรากฏเหตุทุจริตเกี่ยวกับการเงินเกิดขึ้นมาก่อน ต่อมาเจ้าหน้าที่การเงินคนดังกล่าวทุจริตเงินที่ไปรับ ศาลเห็นว่า การที่ให้เจ้าหน้าที่การเงินไปรับเงินคนเดียว แม้จะเป็นการฝ่าฝืนระเบียบและเป็นช่องทางให้เจ้าหน้าที่ กระทำทุจริต กรณีก็เป็นความบกพร่องโดยระบบงานด้วย ควรให้ความเป็นธรรมโดยลดหย่อนค่าเสียหายที่ต้องชดใช้ ให้จำนวน ๑ ใน ๔ และให้รับผิด ในจำนวน ๓ ใน ๔ ส่วนของค่าเสียหายทั้งหมด

พระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ มุ่งใช้บังคับกับการกระทำละเมิดในการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ทั้งที่เป็นการกระทำละเมิดต่อบุคคลภายนอก และการกระทำละเมิดต่อหน่วยงานของรัฐ กรณีเจ้าหน้าที่กระทำละเมิดต่อบุคคลภายนอก (ผู้เสียหาย)

(๑) ถ้าเจ้าหน้าที่ได้กระทำละเมิดต่อบุคคลภายนอก เพราะการปฏิบัติหน้าที่ ในกรณีนี้ผู้เสียหายฟ้องเจ้าหน้าที่ผู้กระทำละเมิดไม่ได้ ต้องฟ้องหน่วยงานของรัฐที่เจ้าหน้าที่นั้นสังกัดอยู่ (มาตรา ๕ แห่ง พ.ร.บ. ความรับผิดทางละเมิดฯ)

หน่วยงานของรัฐ ได้แก่ ส่วนราชการ เช่น ราชการส่วนกลาง (กระทรวง กรม หรือส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่น) ราชการส่วนภูมิภาค (จังหวัด) ราชการส่วนท้องถิ่น (เทศบาล, อบจ., อบต., กทม., พัทยา) และ รัฐวิสาหกิจ (มาตรา ๔)

เพราะฉะนั้น โรงเรียน / สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา / สำนักงานศึกษาธิการจังหวัด จึงไม่ใช่หน่วยงานของรัฐตามความหมายข้างต้น

คำสั่งศาลปกครองสูงสุดที่ ๔๒/๒๕๕๐ วินิจฉัยว่า โรงเรียนสະພິວິทยาคมเป็นนิติบุคคลตามมาตรา ๓๕ แห่ง พ.ร.บ.บริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. ๒๕๔๖ แต่มิได้เป็นหน่วยงานของรัฐตามมาตรา ๔ แห่ง พ.ร.บ.ความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙

เช่น ฟ้องว่า อธิบดีฯ ยกเลิกการประกวดราคาโดยไม่ชอบด้วยกฎหมายทำให้ผู้เสนอราคาได้รับความเสียหาย / ฟ้องว่า นายก อบต. มีคำสั่งให้รื้อถอนอาคารของเอกชนโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย ทำให้เจ้าของอาคารได้รับความเสียหาย / ฟ้องว่า ศึกษาธิการจังหวัดออกคำสั่งย้ายไม่ชอบให้ขาดใช้ค่าเสียหาย เป็นค่าน้ำมันรถ, ค่าเสื่อมของรถ / ฟ้องว่า คนขับรถของเขตพื้นที่การศึกษา ขับรถของเขตฯ ไปชนรถยนต์ของบุคคลอื่นเสียหาย เหล่านี้เป็นการฟ้องเจ้าหน้าที่ผู้กระทำละเมิดซึ่งตาม พ.ร.บ.ความรับผิดทางละเมิดฯ ห้ามมิให้ฟ้องเจ้าหน้าที่ ต้องฟ้องหน่วยงานของรัฐ คือ ฟ้องกรม / ฟ้อง อบต. / ฟ้องสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

(๒) ถ้าเจ้าหน้าที่ได้กระทำละเมิดที่มีใช้การปฏิบัติหน้าที่ เจ้าหน้าที่ต้องรับผิดชอบเป็นการเฉพาะตัว ในกรณีนี้ผู้เสียหายต้องฟ้องเจ้าหน้าที่โดยตรง แต่จะฟ้องหน่วยงานของรัฐไม่ได้

ตัวอย่าง ๑. เารถหลงไปใช้ในเรื่องส่วนตัว เช่น ไปรับส่งลูกไปโรงเรียนแล้วรถหลงไปประสบอุบัติเหตุชนรถยนต์บุคคลภายนอก อย่างนี้เรียกว่าเป็นการกระทำละเมิดที่มีใช้การปฏิบัติหน้าที่

ตัวอย่างข้างต้น เจ้าหน้าที่ที่นำรถหลงไปใช้ต้องรับผิดชอบส่วนตัวไม่ว่าจะกระทำโดยจงใจหรือประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรงหรือไม่ร้ายแรงก็ตาม

(๓) ถ้าผู้เสียหายฟ้องหน่วยงานของรัฐ ให้ต้องรับผิดชอบใช้ค่าสินไหมทดแทนแก่ผู้เสียหาย เพื่อการละเมิดของเจ้าหน้าที่ ซึ่งได้กระทำในการปฏิบัติหน้าที่ และศาลพิพากษาให้หน่วยงานของรัฐรับผิดชอบใช้ค่าสินไหมทดแทนให้แก่ผู้เสียหาย หน่วยงานของรัฐ มีสิทธิเรียกร้องให้เจ้าหน้าที่ผู้ทำละเมิดชดใช้ค่าสินไหมทดแทนให้แก่หน่วยงานของรัฐได้ เฉพาะความเสียหายที่เกิดขึ้นกับบุคคลภายนอกนั้นเจ้าหน้าที่ได้กระทำไปด้วยความจงใจหรือประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง

ตัวอย่าง ข้าราชการครูได้รับมอบหมายให้ปล่อยตัวนักกรีฑาในงานแข่งขันกรีฑานักเรียน ซึ่งตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ การปล่อยตัวนักกรีฑาออกจากจุดสตาร์ทให้ใช้ปืนยิงโดยใช้กระสุนปลอม แต่ข้าราชการครูได้ใช้กระสุนปืนจริงยิงปล่อยตัวนักกรีฑา เป็นเหตุให้กระสุนปืนไปถูกข้าราชการครูซึ่งนั่งอยู่บนอัฒจันทร์ได้รับบาดเจ็บสาหัส กรณีนี้เป็นการกระทำละเมิดในการปฏิบัติหน้าที่ ซึ่งผู้เสียหายต้องฟ้อง สพฐ. ซึ่งเป็นหน่วยงานของรัฐ ต่อมา เมื่อศาลมีคำพิพากษาให้ สพฐ.ชดใช้ค่าเสียหายให้กับผู้เสียหายแล้ว สพฐ.มีสิทธิเรียกร้องให้ข้าราชการครูชดใช้ค่าเสียหายให้กับ สพฐ.ได้ (กรณีนี้ถือได้ว่าข้าราชการครูปฏิบัติหน้าที่ด้วยความประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง)

(๔) ถ้าหน่วยงานของรัฐได้ใช้ค่าสินไหมทดแทนแก่ผู้เสียหาย สิทธิที่จะเรียกร้องให้เจ้าหน้าที่ผู้ทำละเมิดโดยจงใจหรือประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง ชดใช้ค่าสินไหมทดแทนแก่หน่วยงานของรัฐ มีกำหนดอายุความ ๑ ปี นับแต่วันที่หน่วยงานของรัฐได้ใช้ค่าสินไหมทดแทนนั้น แก่ผู้เสียหาย (มาตรา ๙)

สิทธิของบุคคลภายนอก (ผู้เสียหาย) กรณีเจ้าหน้าที่กระทำละเมิด

เมื่อเจ้าหน้าที่ของรัฐได้กระทำละเมิดในการปฏิบัติหน้าที่ ทำให้บุคคลภายนอกได้รับความเสียหาย บุคคลภายนอกมีสิทธิที่จะดำเนินการเพื่อให้ได้รับการชดใช้ค่าเสียหายได้ ๒ แนวทางด้วยกัน ได้แก่

๑. ให้ผู้เสียหายยื่นคำขอต่อหน่วยงานของรัฐเพื่อพิจารณาชดใช้

ค่าสินไหมทดแทนสำหรับความเสียหายที่เกิดขึ้นแก่ตน (โดยผู้เสียหายต้องยื่นคำขอต่อหน่วยงานของรัฐ ภายใน ๑ ปี นับแต่วันที่รู้ถึงการกระทำละเมิดและรู้ตัวผู้ที่จะต้องชดใช้ค่าสินไหมทดแทน) (คำสั่งศาลปกครองสูงสุดที่ ๕๗๓/๒๕๔๙)

โดยหน่วยงานของรัฐต้องออกไปรับคำขอให้ไว้เป็นหลักฐาน และพิจารณาคำขอให้แล้วเสร็จภายใน ๑๘๐ วัน หากไม่แล้วเสร็จภายในกำหนดให้รายงานปัญหาและอุปสรรคต่อรัฐมนตรีเจ้าสังกัด หรือผู้กำกับหรือควบคุมดูแลหน่วยงานของรัฐนั้นเพื่อขออนุมัติขยายระยะเวลาออกไปอีกไม่เกิน ๑๘๐ วัน

หากหน่วยงานของรัฐพิจารณาคำขอเสร็จแล้ว ถ้าผู้เสียหายไม่เห็นด้วยหรือไม่พอใจผลการวินิจฉัย ก็ให้มีสิทธิฟ้องศาลภายใน ๙๐ วันนับตั้งแต่วันที่รับแจ้งผลการพิจารณาคำขอ

หรือ กรณีหน่วยงานของรัฐพิจารณาคำขอไม่แล้วเสร็จ ภายใน ๑๘๐ วัน ผู้เสียหายมีสิทธินำคดีมาฟ้องต่อศาลภายใน ๙๐ วันนับตั้งแต่วันที่พ้น ๑๘๐ วัน หรือภายใน ๙๐ วัน นับแต่วันที่ครบกำหนดการขยายระยะเวลาในการพิจารณาคำขอ (มาตรา ๑๑ และมาตรา ๑๔ แห่ง พ.ร.บ.ความรับผิดทางละเมิดฯ)

๒. ยื่นฟ้องต่อศาลปกครองเพื่อให้หน่วยงานของรัฐชดใช้ค่าเสียหายจากการกระทำละเมิดของเจ้าหน้าที่ของรัฐ โดยต้องยื่นฟ้องภายใน ๑ ปี นับแต่วันที่รู้หรือควรรู้ถึงการทำละเมิด ตามมาตรา ๕๑ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๕๒ (กรณีคดีอยู่ในอำนาจศาลปกครอง ตามมาตรา ๙ วรรคหนึ่ง (๓))

ตัวอย่าง ในรอบปีนี้ไม่ได้รับการเลื่อนขึ้นเงินเดือน เนื่องจากไม่มีผลงาน จึงนำคดีมาฟ้องต่อศาลปกครอง โดยมีคำขออนอกจากขอให้เพิกถอนคำสั่งที่ไม่เลื่อนขึ้นเงินเดือนแล้ว ยังมีคำขอเรียกค่าเสียหายจากการที่ไม่ได้รับการเลื่อนขึ้นเงินเดือนด้วย สำหรับคำขอให้ชดใช้ค่าเสียหายจากการไม่ได้รับการเลื่อนขึ้นเงินเดือน ต้องยื่นฟ้องภายใน ๑ ปี นับตั้งแต่วันที่ได้รับทราบคำสั่งไม่เลื่อนขึ้นเงินเดือน อย่างไรก็ตาม แม้ผู้เสียหายจะมีสิทธิเรียกร้องค่าเสียหายได้ ๒ แนวทางดังกล่าวข้างต้น แต่ต้องเลือกแนวทางใดแนวทางหนึ่ง จะใช้สิทธิเรียกร้องค่าเสียหายพร้อมกันทั้ง ๒ ทางไม่ได้

กรณีเจ้าหน้าที่กระทำละเมิดต่อหน่วยงานรัฐ

(๑) ถ้าเป็นการกระทำละเมิดต่อหน่วยงานของรัฐ เพราะการปฏิบัติหน้าที่ ซึ่งมีใช้กระทำโดยประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง หน่วยงานของรัฐไม่สามารถเรียกร้องให้เจ้าหน้าที่ชดใช้ค่าเสียหายได้

ตัวอย่าง ได้รับแต่งตั้งให้เป็นกรรมการไปรับเงินจากสำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดลพบุรี เพื่อนำกลับมาที่สำนักงานเกษตรอำเภอชัยบาดาล จังหวัดลพบุรี ระหว่างทางได้แวะรับประทานอาหารโดยนำกระเป๋าใส่เงินเก็บไว้ในรถยนต์และถือคูปองรถยนต์ไว้เป็นที่เรียบร้อย รถยนต์ดังกล่าวจอดอยู่ริมบาทวิถี ห่างจากร้านอาหารประมาณ ๒๕ เมตร และมองเห็นได้จากร้านอาหาร ใช้เวลารับประทานอาหารประมาณ ๒๐ นาที เมื่อกลับมาที่รถก็พบว่าคูปองรถยนต์ถูกฉีกและกระเป๋าใส่เงินได้สูญหายไป ศาลเห็นว่า การที่ผู้ฟ้องคดีทั้งสองได้เก็บเงินไว้ในกระเป๋าเอกสารซึ่งไม่สามารถมองเห็นได้จากภายนอกกว่าในกระเป๋าใส่เงินไว้ และเมื่อไปรับประทานอาหารก็นำกระเป๋าใส่เงินดังกล่าวไว้ในรถยนต์และถือคูปองแล้วเป็นการแสดงให้เห็นว่า ผู้ฟ้องคดีได้ใช้ความระมัดระวังในการเก็บรักษาเงินตามสมควรแล้ว แม้จะประมาทเลินเล่อที่ไม่ใช้วิธีการโอนเงินเข้าบัญชีธนาคารแล้วไปเบิกเงินสด ณ ธนาคารท้องที่ในอำเภอชัยบาดาลจะปลอดภัยกว่า แต่ก็ไม่ได้ถือว่าการประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง เพราะวิธีดังกล่าวก็ไม่ได้เป็นการประกันว่า เงินจะไม่ถูกขโมยหลังจากเบิกเงินสดมาจากธนาคารท้องที่ในอำเภอชัยบาดาลแล้ว (คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ.๙๒๑/๒๕๕๘)

ตัวอย่าง ผู้ฟ้องคดีขับรถเร็วในช่องทางเดินรถ แต่มีรถยนต์บรรทุกกระบะขับแซงรถยนต์บรรทุกสิบล้อเข้ามาในช่องทางเดินรถของผู้ฟ้องคดีในระยะกระชั้นชิด จึงเกิดอุบัติเหตุขึ้น ศาลเห็นว่า การที่ผู้ฟ้องคดีขับรถมาด้วยความเร็วเพียงประการเดียวยังไม่เพียงพอที่จะรับฟังได้ว่าเป็นสาเหตุให้เกิดละเมิดในครั้งนี้ จึงยังฟังไม่ได้ว่าผู้ฟ้องคดีขับรถด้วยความประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง การออกคำสั่งให้ผู้ฟ้องคดีชดใช้ค่าสินไหมทดแทนจากเหตุละเมิดจึงไม่ชอบด้วยกฎหมาย (คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ.๑๐/๒๕๕๒)

(๒) ถ้าเป็นการกระทำละเมิดต่อหน่วยงานของรัฐที่มีใช้กระทำในการปฏิบัติหน้าที่ เจ้าหน้าที่ต้องรับผิดชอบใช้ค่าเสียหายแก่หน่วยงานของรัฐ ไม่ว่าจะกระทำโดยจงใจหรือประมาทเลินเล่ออย่างธรรมดาก็ตาม

ตัวอย่าง คนขับรถของจังหวัดแห่งหนึ่ง ได้นำรถของทางราชการไปรับมารดามาจากบ้านนอก ซึ่งเป็นการปฏิบัติกิจธุระส่วนตัว หากขับรถไปชนกับรถคันอื่นเสียหาย เจ้าหน้าที่ผู้นั้นก็ต้องรับผิดชอบของ ตน ตาม ป.พ.พ. มาตรา ๔๒๐ ไม่ว่าเจ้าหน้าที่ผู้นั้นจะประมาทเลินเล่อธรรมดาหรืออย่างร้ายแรงก็ตาม (มาตรา ๑๐ วรรคหนึ่ง)

ตัวอย่าง ประชาสัมพันธ์จังหวัดแห่งหนึ่งนำรถยนต์ของทางราชการไปเก็บรักษาที่บ้านพัก อันเป็น การฝ่าฝืนระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยรถราชการ พ.ศ. ๒๕๒๓ และปรากฏว่ารถหาย จึงต้องรับผิดชอบใช้ค่า สิ้นไหมทดแทนต่อกรมประชาสัมพันธ์

(๓) อายุความ

ก. กรณีหน่วยงานของรัฐเห็นว่า เจ้าหน้าที่ที่ต้องรับผิดชอบ หน่วยงานของรัฐมีสิทธิเรียกร้องค่าสินไหม ทดแทนจากเจ้าหน้าที่ไม่ว่าจะทำละเมิดจากการปฏิบัติหน้าที่หรือมิใช่การกระทำในการปฏิบัติหน้าที่ (ออกคำสั่งให้ ชดใช้เงิน) โดยสิทธิเรียกร้องนี้ มีอายุ ๒ ปี นับแต่วันที่หน่วยงานของรัฐรู้ถึงการละเมิดและรู้ตัวเจ้าหน้าที่ผู้พึงต้องใช้ ค่าสินไหมทดแทน

สรุป ถ้าเป็นเจ้าหน้าที่กระทำละเมิดต่อหน่วยงานของรัฐใช้อายุความ ๒ ปี

อนึ่ง คำว่า “หน่วยงานของรัฐมีสิทธิเรียกร้องค่าสินไหมทดแทนจากเจ้าหน้าที่” ในที่นี้หมายถึง การออกคำสั่งให้เจ้าหน้าที่ชดใช้เงิน (ตามมาตรา ๑๒ แห่ง พ.ร.บ.ความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่)

ตัวอย่าง พนักงานขับรถ ขับรถด้วยความเร็วสูง เป็นเหตุให้รถราชการพลิกคว่ำ ทำให้รถราชการ ได้รับความเสียหาย หน่วยงานจึงได้แต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนหาตัวผู้กระทำความผิดทางละเมิด เมื่อคณะกรรมการรายงานผลการสอบสวนว่า นายแดงพนักงานขับรถขับรถโดยประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรงต้อง รับผิดชอบใช้ค่าเสียหาย และผู้แต่งตั้งคณะกรรมการสั่งการว่า เห็นด้วยกับความเห็นของคณะกรรมการสอบสวน ซึ่งตามกฎหมายถือว่า วันที่ผู้แต่งตั้งสั่งการดังกล่าว เป็นวันที่หน่วยงานของรัฐรู้การกระทำละเมิดและรู้ตัวผู้ต้องรับผิด ชดใช้ค่าสินไหมทดแทนให้กับทางราชการ การใช้สิทธิเรียกร้อง คือ การออกคำสั่งให้นายแดงพนักงานขับรถชดใช้เงิน ต้องกระทำภายใน ๒ ปี จึงต้องนับตั้งแต่วันดังกล่าว

ข. กรณีหน่วยงานของรัฐเห็นว่า เจ้าหน้าที่ผู้นั้นไม่ต้องรับผิด แต่กระทรวงการคลังตรวจสอบแล้ว เห็นว่าต้องรับผิด ให้สิทธิเรียกร้องค่าสินไหมทดแทนนั้น มีกำหนดอายุความ ๑ ปี นับแต่วันที่หน่วยงานของรัฐ ได้รับความเห็นของกระทรวงการคลัง (มาตรา ๑๐ วรรคสอง)

ตามตัวอย่างข้างต้น กรณีพนักงานขับรถ ขับรถโดยประมาทเป็นเหตุให้รถของราชการพลิกคว่ำ ได้รับความเสียหาย ถ้าสมมติว่าคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่เห็นว่า เป็นกรณี ประมาทเลินเล่อธรรมดา จึงไม่ต้องรับผิดและผู้สั่งแต่งตั้งคณะกรรมการเห็นชอบด้วย แต่เมื่อรายงานผลการสอบสวน ไปให้กระทรวงการคลังพิจารณา กระทรวงการคลังพิจารณาแล้วเห็นว่า พนักงานขับรถต้องรับผิดเพราะประมาท เลินเล่ออย่างร้ายแรง กรณีเช่นนี้ผู้แต่งตั้งต้องใช้สิทธิเรียกร้องให้พนักงานขับรถชดใช้ค่าเสียหาย ภายใน ๑ ปี นับแต่วันที่ได้รับความเห็นของกระทรวงการคลังดังกล่าว

ตัวอย่างคำพิพากษาของศาล

เทศบาลซื้อที่ดินเพื่อใช้ทิ้งขยะจำนวน ๕๔ ไร่ แต่คณะกรรมการจัดซื้อไม่ได้ตรวจสอบก่อนว่า ที่ดินจำนวน ๕๔ ไร่ ที่ซื้อนั้น มีบุคคลอื่นครอบครองอยู่แล้วจำนวน ๑๕ ไร่ ทำให้ที่ดินที่ซื้อเพื่อใช้ทิ้งขยะขาดหายไป ๑๕ ไร่ นายกเทศมนตรีจึงแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิด และเมื่อคณะกรรมการฯ

รายงานผลการสอบ นายกฯ มีความเห็นเมื่อวันที่ ๓ สิงหาคม ๒๕๔๓ ว่า ผู้ต้องรับผิดและชดใช้ค่าที่ดินที่ขาดหายไป คือ คณะกรรมการจัดซื้อ ดังนั้น วันที่ ๓ สิงหาคม ๒๕๔๓ เป็นวันที่เทศบาลรู้ถึงการละเมิดและรู้ว่าผู้จะพึงต้องชดใช้ค่าสินไหมทดแทนให้กับเทศบาล ฉะนั้น สิทธิเรียกร้องค่าสินไหมทดแทนจากคณะกรรมการจัดซื้อ ซึ่งต้องใช้สิทธิเรียกร้องภายใน ๒ ปี นับตั้งแต่วันดังกล่าว การที่เทศบาลมีคำสั่งเมื่อวันที่ ๑๗ มิถุนายน ๒๕๔๖ ให้คณะกรรมการจัดซื้อชดใช้เงิน จึงเป็นการใช้สิทธิเรียกร้องเมื่อพ้นกำหนดอายุความ ๒ ปี

(เมื่อนายกเทศมนตรีและเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องได้ปล่อยปละละเลยไม่ดำเนินการให้มีการชดใช้ค่าสินไหมทดแทนภายในระยะเวลา ๒ ปี ตามที่กฎหมายกำหนดจนเป็นเหตุให้คดีขาดอายุความ ย่อมทำให้เทศบาลได้รับความเสียหาย การกระทำของนายกเทศมนตรีและเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง จึงเป็นการปฏิบัติหน้าที่ด้วยความประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง เป็นเหตุให้เทศบาลได้รับความเสียหาย จึงต้องรับผิดชดใช้ค่าสินไหมทดแทนให้แก่เทศบาล)

ที่กล่าวมาทั้งหมด เป็นภาพรวมและเป็นสาระสำคัญของ พ.ร.บ.ความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ ที่จำกัดความรับผิดของเจ้าหน้าที่ลง ซึ่งได้อธิบายไปแล้วว่า เจ้าหน้าที่จะต้องรับผิดชดใช้ค่าเสียหายก็ต่อเมื่อเจ้าหน้าที่ได้กระทำละเมิดในการปฏิบัติหน้าที่ด้วยความจงใจหรือประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรงเท่านั้น

องค์ประกอบของการกระทำละเมิด (มาตรา ๔๒๐ แห่ง ป.พ.พ.)

๑. มีการกระทำโดยจงใจ หรือประมาทเลินเล่อ

การกระทำโดยจงใจ หมายถึง การกระทำโดยมีเจตนาหรือกระทำโดยตั้งใจ

เช่น เจ้าหน้าที่การเงินที่ดี หัวหน้าฝ่ายการเงินที่ดี หรือผู้อำนวยการกองคลังที่ดีทุจริตยักยอกเงินของทางราชการ ถือเป็น การกระทำโดยเจตนาหรือตั้งใจจะเอาทรัพย์สินของทางราชการไปเป็นประโยชน์ส่วนตัว

การกระทำโดยประมาทเลินเล่อ หมายถึง การกระทำโดยขาดความระมัดระวังที่บุคคลในภาวะเช่นนั้น จะพึงมีตามวิสัยและพฤติการณ์

ตัวอย่าง เป็นหัวหน้าการเงินปล่อยปละละเลยไม่ควบคุมดูแลการรับจ่ายเงินและให้มีการลงบัญชีรับจ่ายให้ถูกต้องตามระเบียบ ทำให้เงินขาดบัญชีไปเป็นจำนวนมาก เป็นการกระทำโดยประมาทเลินเล่อในการปฏิบัติหน้าที่

ตัวอย่าง ผู้รับจ้างส่งมอบงานจ้างไม่เป็นไปตามสัญญาจ้าง แต่ผู้ควบคุมงานและคณะกรรมการตรวจการจ้างเห็นว่า ผู้รับจ้างส่งมอบงานเป็นไปตามสัญญาจ้างแล้ว จึงรับมอบงานจ้าง เป็นการกระทำโดยประมาทเลินเล่อในการปฏิบัติหน้าที่

ตัวอย่าง เป็นเจ้าหน้าที่กำหนดราคากลาง ได้กำหนดราคากลาง โดยการสอบถามผู้ขายในท้องตลาด โดยไม่ได้ใช้ราคากลางตามบัญชีของพาณิชย์จังหวัดที่ได้ประกาศเป็นรายเดือน หรือไม่ได้ใช้บัญชีราคากลางของสำนักงานประมาณ เป็นการกระทำโดยประมาทเลินเล่อในการปฏิบัติหน้าที่

ตัวอย่าง ลงนามในเช็ค โดยไม่ได้ขีดคร่อม และขีดคำว่า “หรือผู้ถือ” ออก มีผลทางกฎหมายทำให้เช็คดังกล่าวเป็นเช็คผู้ถือ และผู้ถือเช็คไว้ในความครอบครอง ย่อมมีฐานะเป็นผู้ทรงเช็คตามกฎหมาย สามารถนำเช็คไปเรียกเก็บจากธนาคารได้ หรือ ลงลายมือชื่อสั่งจ่ายเช็คโดยมิได้เขียนหรือพิมพ์จำนวนเงินในเช็คที่เป็นตัวอักษรให้ขีดคำว่า “บาท” และไม่ได้ขีดเส้นหน้าจำนวนเงิน ซึ่งทำให้มีช่องว่างที่จะเขียนหรือพิมพ์จำนวนเงินเพิ่มเติมได้ ทำให้ผู้ทุจริตสามารถเขียนเพิ่มเติมจำนวนเงินสูงขึ้นในเช็ค ทำให้หน่วยงานต้องจ่ายเงินมากกว่าที่จะต้องจ่าย ถือเป็น การกระทำโดยประมาทเลินเล่อในการปฏิบัติหน้าที่

๒. การกระทำนั้น (จงใจหรือประมาทเลินเล่อ) เป็นการกระทำต่อบุคคลอื่นโดยผิดกฎหมาย

(๑) มีกฎหมายบัญญัติไว้ชัดแจ้งว่าการกระทำอันนั้นเป็นความผิด เช่น เทศบาลประมาทเลินเล่อไม่ตรวจสอบสถานที่ก่อสร้างถนนให้รอบคอบ เป็นเหตุให้มีการก่อสร้างถนนรुकกล้าที่ดินของผู้อื่นโดยมิได้รับอนุญาตจากเจ้าของที่ดิน ถือเป็น การบุกรุกที่ดินของผู้อื่น อันเป็นการกระทำผิดกฎหมาย

(๒) การกระทำผิดกฎหมายยังรวมถึงการละเลยต่อหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดให้ต้องปฏิบัติหรือปฏิบัติหน้าที่ล่าช้าเกินสมควร เช่น การไฟฟ้านครหลวงละเลยต่อหน้าที่ไม่ตรวจสอบความมั่นคงปลอดภัยในอุปกรณ์

ไฟฟ้าที่ติดตั้งบนยอดเสาไฟฟ้า ทำให้กระแสไฟฟ้ารั่วไหลลงมาตามลวดสลิงดึงรั้งเสาไฟฟ้าที่ติดตั้งไว้ เป็นเหตุให้ผู้ฟ้องคดีถูกกระแสไฟฟ้าดูดเสียชีวิต, มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารีไม่วางตะแกรงเหล็กปิดฝาท่อระบายน้ำให้เรียบร้อย เมื่อผู้ฟ้องคดีขับรถเหยียบทับตะแกรงเหล็กปิดฝาท่อระบายน้ำดังกล่าว ทำให้ตะแกรงเหล็กกระเด็นขึ้นมากระแทกกันชนหน้ารถยนต์ของผู้ฟ้องคดีได้รับความเสียหาย, เทศบาลไม่ซ่อมแซมถนนให้อยู่ในสภาพที่สามารถใช้งานได้ โดยสะดวกและปลอดภัย เป็นเหตุให้รถยนต์ของผู้ฟ้องคดีประสบอุบัติเหตุ คือถนนเป็นหลุมเป็นบ่อ ไม่มีป้ายแจ้งเตือนติดตั้งไว้ ไม่ติดตั้งสัญญาณไฟฉุกเฉิน เกิดความเสียหายแก่ผู้ใช้ทาง, กรมทางหลวงไม่ดูแลต้นไม้ริมทางหลวงให้อยู่ในสภาพที่ปลอดภัยแก่ผู้ใช้ทาง เป็นเหตุให้ต้นไม้ล้มทับรถยนต์ได้รับความเสียหาย

เหล่านี้ถือว่าเป็นการละเลยต่อหน้าที่เป็นเหตุให้เกิดความเสียหายแก่บุคคลอื่น หรือกรณีกรมส่งเสริมสหกรณ์และกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ปล่อยปละละเลยหรือปฏิบัติหน้าที่ล่าช้าเกินสมควรในการตรวจสอบระบบการเงินและบัญชีของสหกรณ์เครดิตยูเนียน ทำให้มีการนำเงินลงทุนผิดประเภท เกิดความเสียหายแก่สมาชิกสหกรณ์ เป็นต้น

(๓) การกระทำโดยผิดกฎหมายหรือมิชอบด้วยกฎหมาย นั้น อาจเป็นกรณีเจ้าหน้าที่ไม่มีอำนาจตามกฎหมาย หรือใช้อำนาจตามกฎหมายไม่เป็นไปตามรูปแบบขั้นตอนที่เป็นสาระสำคัญหรือใช้ดุลพินิจผิดพลาด

ตัวอย่าง กรณีไม่มีอำนาจตามกฎหมาย เช่น แต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนทางวินัย โดยผู้ไม่มีอำนาจ ทำให้คำสั่งลงโทษไล่ออกจากราชการไม่ชอบด้วยกฎหมาย (ก่อให้เกิดความเสียหายที่ต้องพ้นจากราชการ ซึ่งความเสียหายได้แก่ เงินเดือน เงินประจำตำแหน่ง) หรือแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริง ความรับผิดชอบละเมิดโดยผู้ไม่มีอำนาจ ทำให้ต้องเสียค่าใช้จ่ายในการมาให้ถ้อยคำต่อคณะกรรมการฯ

ตัวอย่าง กรณีใช้อำนาจตามกฎหมายแต่ไม่เป็นไปตามรูปแบบขั้นตอนที่เป็น

สาระสำคัญ เช่น ไม่ได้ให้โอกาสผู้ที่ถูกกล่าวหาว่ากระทำผิดวินัยได้รับทราบข้อกล่าวหาและให้โอกาสชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาก่อนออกคำสั่งลงโทษไล่ออกจากราชการ ทำให้คำสั่งลงโทษไม่ชอบด้วยกฎหมาย (ความเสียหายได้แก่ สิทธิประโยชน์ที่พึงมีพึงได้จากการทำงานประจำตำแหน่ง เช่น เงินเดือน เงินประจำตำแหน่ง)

ตัวอย่าง กรณีใช้ดุลพินิจไม่ชอบ เช่น เป็นข้าราชการครูไม่ได้ยื่นคำร้องขอย้ายไปยังโรงเรียนที่มีปฏิบัติหน้าที่ แต่ผู้อำนวยการเขตพื้นที่การศึกษามีคำสั่งย้ายให้ไปปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียนเดียวกับสามี ถือเป็นการใช้ดุลพินิจในการออกคำสั่งย้ายโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย

๓. ก่อให้เกิดความเสียหายแก่บุคคลอื่น ไม่ว่าจะเป็ความเสียหายแก่ชีวิต ร่างกาย อนามัย เสรีภาพ ทรัพย์สินหรือสิทธิอย่างใดอย่างหนึ่งก็ดี

ความเสียหาย ได้แก่ เสียหายต่อชีวิต (ทำให้บุคคลอื่นถึงตาย) ต่อร่างกาย (ทำให้ได้รับบาดเจ็บ) หรือเสียหายต่อจิตใจ (ทำให้ตกใจกลัว วิตกกังวลจนประสาทเสีย แต่ต้องไม่ใช่เรื่องอารมณ์ เช่น ดีใจ เสียใจ รัก โกรธ อับอาย เศร้าโศก ว้าวุ่น หรือเครียด เพราะเรื่องเหล่านี้ไม่ใช่เป็นอันตรายต่อจิตใจ) หรือความเสียหายต่ออนามัย (ทำให้เสียสุขภาพ อยู่อย่างไม่สงบ เพราะกลิ่น เสียง ควัน น้ำเน่า หรือฝุ่น หรือกลิ่นหีบศพข้างบ้าน) หรือเสียหายต่อเสรีภาพ (ถูกควบคุม ถูกจับกุม) หรือเสียหายต่อทรัพย์สิน (ทำให้ทรัพย์สินเสียหาย) หรือเสียหายต่อสิทธิอย่างหนึ่งอย่างใด (สิทธิในเกียรติยศชื่อเสียง หรือสิทธิในความเจริญก้าวหน้าในราชการที่จะได้รับการแต่งตั้งเลื่อนชั้นเลื่อนตำแหน่ง และเลื่อนขั้นเงินเดือน อันเป็นสิทธิที่ได้รับความคุ้มครองตาม พ.ร.บ. ระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑)

ตัวอย่าง ฟ้องว่าคำสั่งย้ายไม่ชอบด้วยกฎหมาย ขอให้ชดใช้ค่าเสียหายจากคำสั่งย้าย เนื่องจากต้องทนทุกข์ทรมานจากการเดินทางไปปฏิบัติหน้าที่แห่งใหม่ ศาลเห็นว่า การกระทำที่จะถึงขนาดเป็นอันตรายต่อจิตใจ ต้องเป็นการกระทำที่เกิดผลกระทบกระเทือนต่อจิตใจ เช่น ทำให้จิตใจฟั่นเฟือน ทำให้ตกใจกลัว หรือวิตกกังวลจนประสาทเสีย เป็นต้น คดีนี้เมื่อพิจารณาความร้ายแรงแห่งการกระทำประกอบแล้ว เห็นว่า หากเกิดผลกระทบต่อจิตใจของผู้ฟ้องคดีก็เป็นเพียงทำให้ผู้ฟ้องคดีไม่พอใจ โกรธ หรือเครียด หรือได้รับความลำบากต้องเหน็ดเหนื่อยจากการเดินทางบ้าง ซึ่งยังไม่ร้ายแรงถึงขนาดเป็นอันตรายต่อจิตใจแต่อย่างใด ผู้ฟ้องคดีจึงไม่มีสิทธิได้รับค่าสินไหมทดแทนความเสียหายในส่วนนี้ (อ.๑๕๕๑/๒๕๕๙)

ตัวอย่าง การที่ผู้ฟ้องคดีอ้างว่า ผู้ถูกฟ้องคดีไม่ให้ผู้ฟ้องคดีใช้สิทธิเบิกค่ารักษาพยาบาลของมารดา ผู้ฟ้องคดีจึงเกิดความทุกข์ใจนั้น ความทุกข์ใจดังกล่าวเป็นเพียงอารมณ์ที่เกิดขึ้น ไม่ใช่ผลสืบเนื่องมาจากการที่เจ้าหน้าที่ของผู้ถูกฟ้องคดีกระทำให้เกิดความเสียหายแก่ร่างกายหรืออนามัยของผู้ฟ้องคดี หรือกระทำให้ผู้ฟ้องคดีเสียเสรีภาพแต่อย่างใด ผู้ฟ้องคดีจึงไม่อาจเรียกให้ผู้ถูกฟ้องคดีชดใช้ค่าสินไหมทดแทนในส่วนนี้ได้ (คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด ที่ อ.๓๗๒/๒๕๕๐)

สรุป หากข้อเท็จจริงประกอบทั้งสามประการดังกล่าว ได้แก่ จงใจหรือประมาทเลินเล่อ กระทำผิดกฎหมาย และก่อให้เกิดความเสียหายเช่นนี้แล้ว ถือว่าเป็นการกระทำละเมิด ซึ่งผู้กระทำต้องชดใช้ค่าสินไหมทดแทนจากการกระทำนั้น

หากการกระทำโดยผิดกฎหมายนั้น ไม่ทำให้บุคคลอื่นเสียหาย กรณีไม่เป็นการกระทำละเมิด

ตัวอย่าง ผู้ฟ้องคดีเป็นนิติกร ตำแหน่งหัวหน้าฝ่ายกฎหมายเร่งรัดภาษีอากรค้าง สำนักงานสรรพากรพื้นที่ ๑๓ กรุงเทพมหานคร ต่อมาอธิบดีกรมสรรพากรมีคำสั่งย้ายให้ไปดำรงตำแหน่ง เจ้าหน้าที่สรรพากร ๗ (สรรพากรอำเภอ) อำเภอกุศบาศ จังหวัดสกลนคร และในวันเดียวกัน ได้มีคำสั่งให้ผู้ฟ้องคดีช่วยปฏิบัติราชการที่สำนักงานสรรพากรพื้นที่ ๑๓ กรุงเทพมหานคร ผู้ฟ้องคดีเห็นว่า คำสั่งย้ายให้ไปดำรงตำแหน่งสรรพากรอำเภอเป็นคำสั่งที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย ขอให้เพิกถอนคำสั่งย้ายและให้ชดใช้ค่าเสียหายแก่ชื่อเสียงเกียรติยศและความเจริญก้าวหน้าในหน้าที่ราชการ ศาลเห็นว่า แม้คำสั่งย้ายไม่ชอบด้วยกฎหมาย (เพราะดุลพินิจในการย้ายเป็นไปโดยไม่ชอบ) แต่เมื่อพิจารณาถึงข้อความในคำสั่งย้ายดังกล่าว ก็ไม่มีข้อความใดเป็นการใส่ความผู้ฟ้องคดีหรือกล่าวหาหรือให้ข่าวแพร่หลายซึ่งข้อความอันฝ่าฝืนต่อความจริงที่จะทำให้ผู้ฟ้องคดีเสียหายแก่สิทธิชื่อเสียง เกียรติยศหรือเกียรติคุณแต่อย่างใด อีกทั้ง คำสั่งย้ายดังกล่าวก็ไม่มีผลโดยตรงที่ก่อให้เกิดความเสียหายแก่สิทธิในความเจริญก้าวหน้าในราชการของผู้ฟ้องคดี และคำสั่งย้ายดังกล่าวไม่มีลักษณะเป็นการบีบบังคับให้ผู้ฟ้องคดีต้องลาออกก่อนครบเกษียณอายุราชการ อันจะเป็นการทำให้เสียหายแก่จิตใจและเสรีภาพของผู้ฟ้องคดีแต่ประการใด อีกทั้งในขณะที่ผู้ถูกฟ้องคดี มีคำสั่งย้ายผู้ฟ้องคดีจากตำแหน่งที่ดำรงอยู่ไปดำรงอื่นนั้น ผู้ถูกฟ้องคดีก็มีคำสั่งให้ผู้ฟ้องคดีอยู่ช่วยปฏิบัติราชการ ณ หน่วยงานเดิม โดยไม่ต้องเดินทางไปปฏิบัติราชการในตำแหน่งที่ได้รับแต่งตั้งดังกล่าว ดังนั้นเมื่อไม่ปรากฏว่าผู้ฟ้องคดีได้รับความเสียหายหรือได้รับความเสียหายเป็นพิเศษ แต่อย่างใด แม้การออกคำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดีจะถือว่าเป็นการกระทำที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายก็ตาม ก็ไม่เป็นการละเมิดต่อผู้ฟ้องคดี ตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๔๒๐ แห่ง ป.พ.พ. (คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด ที่ อ.๗๗/๒๕๕๗)

แต่อย่างไรก็ตาม ความเสียหายจะต้องมีความสัมพันธ์ระหว่างการกระทำและผล คือ ความเสียหายที่เกิดขึ้นต้องเป็นผลโดยตรงจากการกระทำ

ตัวอย่าง ฟ้องว่า การที่กรมฯ มีคำสั่งบรรจุแต่งตั้งผู้ฟ้องคดีให้ไปปฏิบัติหน้าที่ในพื้นที่จังหวัด ประจวบคีรีขันธ์ เป็นคำสั่งที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย เพราะไม่ได้ให้ผู้ฟ้องคดีเลือกสถานที่ปฏิบัติงานตามลำดับก่อนหลัง ที่สอบได้ เป็นเหตุให้ผู้ฟ้องคดีประสบอุบัติเหตุขณะปฏิบัติหน้าที่บาดเจ็บเสียโฉม ขอให้ชดใช้ค่าเสียหาย ศาลปกครองสูงสุดเห็นว่า การเกิดอุบัติเหตุไม่ได้เกิดจากคำสั่งบรรจุแต่งตั้งให้ไปปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวแต่อย่างใด ดังนั้น ความเสียหายจึงไม่ได้เป็นผลโดยตรงจากการใช้อำนาจในการออกคำสั่งแต่อย่างใด (คำสั่งศาลปกครองสูงสุดที่ ๓๒/๒๕๔๔)

ดังที่กล่าวไว้แล้วว่า เจ้าหน้าที่จะต้องรับผิดชอบใช้ค่าเสียหายก็ต่อเมื่อ การกระทำละเมิดนั้นเกิดจากการจงใจหรือประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรงเท่านั้น (มาตรา ๘ และมาตรา ๑๐ แห่ง พ.ร.บ.ความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙)

การกระทำโดยประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง

มาตรา ๔๒๐ แห่ง ป.พ.พ. ไม่ได้กล่าวถึง ประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง ไว้ แต่พอที่จะให้ความหมายของคำว่า ประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรงได้ว่า มีลักษณะไปในทางที่บุคคลนั้นได้กระทำไปโดยขาดความระมัดระวังที่เบี่ยงเบนไปจากเกณฑ์มาตรฐานอย่างมาก

กล่าวคือ หากใช้ความระมัดระวังเพียงเล็กน้อย ความเสียหายก็จะไม่เกิดขึ้น

ตัวอย่าง เจ้าหน้าที่การรถไฟ ไม่นำแผงมาปิดกั้นถนนในขณะที่ขบวนรถไฟจะแล่นผ่าน เป็นการกระทำประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง

ตัวอย่าง เป็นผู้บังคับบัญชา ไม่เคยตรวจสอบรายงานเงินคงเหลือประจำวันว่าเป็นปัจจุบันหรือไม่ เป็นการกระทำประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง

ตัวอย่าง เป็นหัวหน้าสวนโยธา ได้รับแต่งตั้งให้เป็นผู้ควบคุมงานโครงการก่อสร้างถนนลูกรัง แต่ไม่ได้ควบคุมงานเป็นเหตุให้เทศบาลได้รับดินลูกรังไม่ครบถ้วนตามสัญญา เป็นการกระทำประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง

ตัวอย่าง เป็นกรรมการตรวจการจ้างได้ลงชื่อตรวจรับพัสดุ โดยไม่ได้ตรวจรับพัสดุนั้นจริง เป็นการกระทำประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง

ตัวอย่าง ผู้อำนวยการโรงเรียนอนุมัติให้จัดซื้อครุภัณฑ์วิทยาศาสตร์จากผู้เสนอราคาสูงสุด เป็นการกระทำประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง

ตัวอย่าง เป็นนิติกร รู้ดีว่า ถ้ามิได้ใช้สิทธิเรียกร้องภายในเวลาที่กำหนด คดีเป็นอันขาดอายุความ แต่กลับปล่อยปละละเลยไม่รีบดำเนินการ เร่งรัดและติดตาม เพื่อให้ได้มาซึ่งเอกสารหลักฐานไปส่งให้พนักงานอัยการดำเนินคดี จนเป็นเหตุให้ขาดอายุความ ถือได้ว่า นิติกรปฏิบัติหน้าที่ด้วยความประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง

ตัวอย่าง นำรถยนต์ของทางราชการไปเก็บรักษาที่บ้านพักของตนเป็นประจำทุกวัน โดยสถานที่ดังกล่าวไม่มีรั้วรอบขอบชิด เป็นเส้นทางสาธารณะที่คนทั่วไปใช้ร่วมกัน และไม่ได้มีการจัดเวรยาม เป็นเหตุให้รถยนต์ดังกล่าวถูกขโมยไป ย่อมถือเป็นการกระทำโดยประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง

ตัวอย่าง เป็นเจ้าหน้าที่ซึ่งมีหน้าที่รักษาความปลอดภัยและทรัพย์สินของทางราชการ ได้หลักในขณะที่ปฏิบัติหน้าที่ เป็นการบกพร่องต่อหน้าที่ในการดูแลรักษาความปลอดภัยและความปลอดภัยตามที่ได้รับมอบหมาย เป็นเหตุให้ทรัพย์สินของราชการสูญหาย ถือเป็นการกระทำละเมิดต่อหน่วยงานของรัฐด้วยความประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง

ตัวอย่าง การที่ผู้อำนวยการโรงเรียนสั่งกำแพง ผู้มีอำนาจพิจารณาอนุมัติให้ข้าราชการครูเบิกค่าเช่าบ้านข้าราชการ โดยไม่ได้ใช้ดุลพินิจให้ข้าราชการเข้าพักอาศัยในบ้านที่ว่างอยู่ ถือเป็นการจงใจกระทำผิดต่อกฎหมายหรือระเบียบของทางราชการ ทำให้ทางราชการได้รับความเสียหาย อันเป็นการกระทำละเมิด

เมื่อมีความเสียหายเกิดขึ้นแก่หน่วยงานของรัฐจะต้องทำอย่างไร ??

ตาม พ.ร.บ. ความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ ไม่ได้บัญญัติขั้นตอนและวิธีการในการหาตัวผู้ต้องรับผิดในความเสียหายที่เกิดขึ้นไว้แต่ประการใด แต่ได้มีการกำหนดขั้นตอนและวิธีการหาตัวผู้ต้องรับผิดไว้ในระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙

ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙

สาระสำคัญ เมื่อเกิดความเสียหายแก่หน่วยงานของรัฐให้เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องรายงานต่อผู้บังคับบัญชาตามลำดับชั้น และหากหัวหน้าหน่วยงานนั้นเห็นว่ามิเหตุอันควรเชื่อว่า ความเสียหายเกิดจากการกระทำของเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานของรัฐแห่งนั้น ก็ให้หัวหน้าหน่วยงานของรัฐดังกล่าวแต่งตั้งกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิดโดยไม่ชักช้า ให้คณะกรรมการสอบสวนรวบรวมหลักฐานและให้โอกาสผู้ที่เกี่ยวข้องชี้แจง หรือให้ผู้เสียหายได้ชี้แจงข้อเท็จจริงและโต้แย้งแสดงพยานหลักฐานของตนอย่างเพียงพอและเป็นธรรม และเมื่อสอบสวนพิจารณาแล้วเสร็จก็ให้เสนอความเห็นไปยังผู้สั่งแต่งตั้ง เมื่อผู้แต่งตั้งได้รับผลการพิจารณาของคณะกรรมการแล้ว ให้วินิจฉัยสั่งการว่า มีผู้รับผิดชอบใช้ค่าสินไหมทดแทนหรือไม่ และเป็นจำนวนเท่าใด แต่ยังมีต้องแจ้งการสั่งการให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทราบ ให้ผู้สั่งแต่งตั้งส่งสำนวนไปให้กระทรวงการคลังเพื่อตรวจสอบและพิจารณาเมื่อกระทรวงการคลังพิจารณาแล้วเสร็จให้ผู้แต่งตั้งมีคำสั่งตามความเห็นของกระทรวงการคลังและแจ้งคำสั่งนั้นให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทราบ โดยในการแจ้งให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทราบนั้น ให้แจ้งด้วยว่ามีสิทธิอุทธรณ์ต่อใคร ภายในเวลาที่วันนับแต่วันที่ได้รับทราบคำสั่ง

ต้องมีการแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนหาตัวผู้รับผิดทางละเมิดจึงจะมีคำสั่งให้ชดใช้เงินได้

การกระทำกรรมเดียว อาจเป็นความผิดทั้งวินัยและเป็นการกระทำละเมิดด้วย เช่น ยืมเงินทรวงราชการไปแล้ว แต่ผู้ยืมไม่หักล้างหนี้เงินยืมซึ่งเป็นความผิดทางวินัยและเป็นการกระทำละเมิดต่อหน่วยงานของรัฐ

ตัวอย่าง ในคดีนี้ ไม่มีการแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิด แต่มีการแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนทางวินัยเท่านั้น ข้อเท็จจริงปรากฏว่า หน่วยงานของรัฐได้นำผลการสอบสวนทางวินัยมาวินิจฉัยให้ผู้นั้นรับผิดและชดใช้เงิน ศาลปกครองสูงสุดเห็นว่า การที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ จะออกคำสั่งให้ผู้ฟ้องคดีชดใช้เงินคืนจากการกระทำละเมิดตามมาตรา ๑๒ แห่งพระราชบัญญัติเดียวกันได้ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ จะต้องแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิดขึ้นทำการสอบสวนตามข้อ ๘ วรรคหนึ่ง ของระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีฯ ก่อนแล้วจึงจะทำการวินิจฉัยและออกคำสั่งได้ เมื่อกรณีนี้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ โดยผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ได้ออกคำสั่งที่ ๑๓๖/๒๕๔๗ ลงวันที่ ๑๙ เมษายน ๒๕๔๗ ให้ผู้ฟ้องคดีชดใช้คืนเงินยืมทรวงราชการที่ยืมไปโดยมิได้ดำเนินการตามนัยดังกล่าวแล้ว แต่ได้นำผลการสอบสวนของคณะกรรมการสอบสวนทางวินัยซึ่งเป็นคณะกรรมการ

สอบสวนตามกฎหมายคนละฉบับและมีอำนาจหน้าที่แตกต่างกันมาเป็นเหตุในการออกคำสั่งดังกล่าว จึงเป็นการออกคำสั่งไปโดยมิได้ปฏิบัติให้ถูกต้องตามรูปแบบ ขั้นตอน หรือวิธีการ อันเป็นสาระสำคัญตามที่กฎหมายกำหนดไว้ คำสั่งดังกล่าวจึงเป็นคำสั่งทางปกครองที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย (คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด อ.๑๑๔/๒๕๕๔)

คำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิด เป็นการพิจารณาทางปกครอง ตามมาตรา ๕ แห่ง พ.ร.บ.วิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙

ดังนั้น คณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิดจึงต้องมีความเป็นกลาง

ตัวอย่าง เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏว่า การก่อสร้างถนนสายพิพาทมีนาย ข. เป็นผู้ควบคุมงานก่อสร้าง และเป็นผู้รายงานว่าผู้รับจ้างก่อสร้างไม่ปฏิบัติตามสัญญา ส่วนนาย ก. เป็นกรรมการตรวจการจ้างคณะเดียวกับผู้ฟ้องคดีและเป็นผู้มีความเห็นแย้งไม่ตรวจรับงานจ้างก่อสร้างถนนดังกล่าว จึงเห็นว่านาย ข. และนาย ก. เป็นผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับกรณีดังกล่าว และเคยได้ให้ความเห็นไว้แล้วว่าการดำเนินการก่อสร้างถนนดังกล่าวนั้นไม่ถูกต้องตามแบบและข้อกำหนดในสัญญา อันเป็นความเห็นที่เป็นปรปักษ์โดยตรงกับความเห็นของผู้ฟ้องคดีที่ตรวจรับงานดังกล่าว เมื่อบุคคลทั้งสองมาทำหน้าที่ในฐานะเป็นกรรมการ ในคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิดกรณีของผู้ฟ้องคดี จึงเป็นกรณีที่มี เหตุซึ่งมีสภาพร้ายแรงอันอาจทำให้การพิจารณาทางปกครองไม่เป็นกลางตามมาตรา ๑๖ แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว (คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ.๑๒๑/๒๕๕๔)

คณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิด มีหน้าที่รวบรวมพยานหลักฐาน ตรวจสอบข้อเท็จจริงว่า มีการกระทำละเมิดเกิดขึ้นหรือไม่ หากมีการกระทำละเมิดเกิดขึ้น ผู้ใดเป็นผู้กระทำและต้องรับผิดชอบใช้ค่าสินไหมทดแทนหรือไม่ เป็นจำนวนเท่าใด

ในการสอบสวนคณะกรรมการสอบสวนต้องให้โอกาสเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องหรือผู้เสียหายได้ชี้แจงข้อเท็จจริงและโต้แย้งแสดงพยานหลักฐานของตนอย่างเพียงพอและเป็นธรรม (ข้อ ๑๕)

การให้โอกาสเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องได้ชี้แจงข้อเท็จจริงและโต้แย้งแสดงพยานหลักฐานของตนอย่างเพียงพอ ถือเป็นขั้นตอนในส่วนที่เป็นสาระสำคัญ ซึ่งสอดคล้องกับมาตรา ๓๑ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ โดยหากคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงละเลยไม่ปฏิบัติ มีผลทำให้การสอบสวนไม่ชอบด้วยกฎหมาย อันส่งผลให้คำสั่งชดใช้เงินเป็นคำสั่งที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายด้วยเช่นกัน

ตัวอย่าง มีการแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนทางวินัย และมีการแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ในการกระทำเรื่องเดียวกันโดยมีกรรมการชุดเดียวกัน ศาลปกครองสูงสุดเห็นว่า หากคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิดจะนำพยานหลักฐานและผลการสอบสวนทางวินัยบางส่วนมาใช้ประกอบการพิจารณาความรับผิดทางละเมิดก็สามารถนำมาใช้ได้ แต่ต้องปฏิบัติให้ถูกต้องตามรูปแบบ ขั้นตอนหรือวิธีการอันเป็นสาระสำคัญที่กำหนดไว้

สำหรับการสอบสวนเพื่อหาผู้รับผิดทางละเมิดด้วย คือ คณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิดต้องให้โอกาสเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับความเสียหายที่เกิดขึ้นได้ชี้แจงข้อเท็จจริงและโต้แย้งแสดงพยานหลักฐานของตนอย่างเพียงพอและเป็นธรรมในกรณีที่ต้องรับผิดชอบใช้ค่าสินไหมทดแทนดังกล่าว การนำเอาพยานหลักฐานในชั้นสอบสวนทางวินัย มาวินิจฉัยให้เจ้าหน้าที่ ต้องรับผิดชอบใช้ค่าเสียหายให้แก่หน่วยงานของรัฐ โดยคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิดไม่ได้ให้เจ้าหน้าที่ผู้นั้นได้รับทราบพยานหลักฐานที่เป็นผลร้ายแก่ตน (เช่น ถ้อยคำของพยานและเอกสารที่เกี่ยวข้อง) รวมทั้งไม่ได้ให้โอกาสเจ้าหน้าที่ได้ชี้แจงและโต้แย้งแสดงพยานหลักฐานก่อน คำสั่งให้ชดใช้เงินย่อมเป็นคำสั่งที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย ตามข้อ ๑๕ ของระเบียบสำนัก

นายกรัฐมนตรี ว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ และมาตรา ๓๐ แห่ง พ.ร.บ. วิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ ซึ่งเป็นการกระทำที่ไม่ถูกต้องตามรูปแบบ ขั้นตอน หรือวิธีการอันเป็นสาระสำคัญที่กำหนดไว้สำหรับการออกคำสั่ง เป็นผลให้คำสั่งดังกล่าวไม่ชอบด้วยกฎหมาย (คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด ที่ อ.๗๙๑/๒๕๕๕)

ตัวอย่าง คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด ที่ อ.๑๘๔/๒๕๕๘

เมื่อข้อเท็จจริงรับฟังได้ว่า คณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิดได้นำข้อเท็จจริงตามรายงานการสืบสวนของคณะกรรมการสืบสวนข้อเท็จจริงไปใช้ในการพิจารณา โดยไม่ได้เรียกผู้ฟ้องคดีไปสอบสวนอีก ผู้ฟ้องคดีจึงไม่มีโอกาสได้ชี้แจงข้อเท็จจริงและโต้แย้งแสดงพยานหลักฐานของตนอย่างเพียงพอและเป็นธรรมตามข้อ ๑๕ ของระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ อีกทั้งคำสั่งเรียกให้ผู้ฟ้องคดีรับผิดชอบใช้คำสั่งใหม่ทดแทนเป็นคำสั่งทางปกครองตามมาตรา ๕ แห่ง พ.ร.บ. วิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ จึงต้องให้ผู้ฟ้องคดีได้มีโอกาสดำเนินการโต้แย้ง แสดงพยานหลักฐานตามมาตรา ๓๐ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าวก่อนที่จะมีคำสั่งทางปกครอง เมื่อไม่มีการดำเนินการดังกล่าว การพิจารณาทางปกครองที่นำไปสู่คำสั่งทางปกครองเรียกให้ผู้ฟ้องคดีรับผิดชอบใช้คำสั่งใหม่ทดแทนจึงเป็นคำสั่งที่กระทำโดยไม่ถูกต้องตามขั้นตอนหรือวิธีการอันเป็นสาระสำคัญที่กำหนดไว้สำหรับการกระทำนั้น คำสั่งเรียกให้ผู้ฟ้องคดีรับผิดชอบใช้คำสั่งใหม่ทดแทน จึงเป็นคำสั่งที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย

โดยสรุป การสืบสวนข้อเท็จจริงมีวัตถุประสงค์เพื่อต้องการรู้ว่ามี ความเสียหายเกิดขึ้นแก่ทางราชการหรือไม่เท่านั้น และเมื่อรู้ความเสียหายแล้ว แต่จะมีผู้ใดบ้างที่เป็นผู้ต้องรับผิดชอบและต้องชดเชยค่าเสียหายเป็นเงินจำนวนเท่าใดนั้น ต้องไปดำเนินการแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิดต่อไป ดังนั้น การสืบสวนของคณะกรรมการสืบสวนข้อเท็จจริงและการสอบสวนของคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิดจึงเป็นการดำเนินการที่ต่างขั้นตอนและต่างความประสงค์กัน กรณีจึงไม่อาจใช้บันทึกถ้อยคำของผู้ฟ้องคดีที่ให้ถ้อยคำต่อคณะกรรมการสืบสวนข้อเท็จจริงมาเป็นการให้ถ้อยคำต่อคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิดได้ (เว้นแต่ผู้ฟ้องคดียินยอมให้นำมาใช้ต่อคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิด)

การสั่งการของผู้มีอำนาจแต่งตั้ง

เมื่อได้รับรายงานความเห็นของคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิดแล้ว ให้ผู้มีอำนาจแต่งตั้งพิจารณา รายงานพร้อมพยานหลักฐานดังกล่าว ทั้งนี้ ความเห็นของคณะกรรมการไม่ผูกพันผู้แต่งตั้งที่จะมีความเห็นเป็นอย่างอื่น

(ข้อ ๑๖ วรรคสาม)

หากผู้มีอำนาจแต่งตั้งเห็นว่า ข้อเท็จจริงที่คณะกรรมการสอบสวนได้มา ยังไม่เพียงพอที่จะวินิจฉัย ผู้มีอำนาจแต่งตั้งมีอำนาจสั่งให้คณะกรรมการสอบเพิ่มเติมหรือทบทวนได้ หรืออาจวินิจฉัยว่า เจ้าหน้าที่ไม่ได้กระทำละเมิด จึงไม่ต้องรับผิด

ในกรณีที่ผู้มีอำนาจแต่งตั้งวินิจฉัยว่า มีผู้รับผิดและต้องชดใช้ค่าสินไหมทดแทน (ข้อ ๑๗ วรรคหนึ่ง) วันที่ได้วินิจฉัยดังกล่าว ถือว่าเป็นวันที่หน่วยงานของรัฐรู้ถึงการละเมิดและรู้ตัวเจ้าหน้าที่ผู้จะพึงต้องชดใช้ค่าสินไหมทดแทน อายุความในการใช้สิทธิเรียกร้อง ๒ ปี จากเจ้าหน้าที่ผู้กระทำละเมิด เริ่มนับตั้งแต่วันที่ดังกล่าว เป็นต้นไป (มาตรา ๑๐ วรรคสอง)

ตัวอย่าง เมื่อผู้มีอำนาจแต่งตั้ง (ผู้อำนวยการเขตพื้นที่การศึกษา) วินิจฉัยตามรายงานความเห็นของคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิดว่า หัวหน้าฝ่ายการเงินและผู้อำนวยการส่วนการคลังต้องรับผิด และชดใช้ค่าสินไหมทดแทน กรณีเจ้าหน้าที่การเงินในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษายกยอกเงินของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เป็นจำนวนเงิน ๕ แสนบาท เมื่อวันที่ ๑ ธันวาคม ๒๕๖๒ วันดังกล่าวนี้ถือว่า เป็นวันที่หน่วยงานของรัฐรู้ถึงการละเมิดและรู้ตัวเจ้าหน้าที่ผู้จะพึงต้องชดใช้ค่าสินไหมทดแทนให้กับหน่วยงานของรัฐ อายุความการใช้สิทธิเรียกร้อง (ออกคำสั่งให้ชดใช้เงิน) มีกำหนดระยะเวลา ๒ ปี นับแต่วันดังกล่าว ในที่นี้คือ อายุความการใช้สิทธิเรียกร้องสิ้นสุดในวันที่ ๑ ธันวาคม ๒๕๖๔

อย่างไรก็ตาม เมื่อผู้สั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิดมีคำวินิจฉัยว่า มีผู้ต้องรับผิด และกำหนดจำนวนเงินที่จะต้องชดใช้ หรือวินิจฉัยว่าไม่มีเจ้าหน้าที่ผู้ใดต้องรับผิดแล้ว ให้ผู้สั่งแต่งตั้งส่งสำนวนไปให้กระทรวงการคลังเพื่อตรวจสอบ โดยยังไม่ต้องออกคำสั่งให้ผู้ต้องรับผิดชดใช้เงินก่อนส่งสำนวนไปยังกระทรวงการคลัง เนื่องจากข้อ ๑๗ วรรคหนึ่ง ของระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ กำหนดว่า เมื่อผู้แต่งตั้งได้รับผลการพิจารณาของคณะกรรมการแล้วให้วินิจฉัยสั่งการว่า มีผู้รับผิดชดใช้ค่าสินไหมทดแทนหรือไม่ และเป็นจำนวนเท่าใด แต่ยังมีต้องแจ้งการสั่งการให้ผู้เกี่ยวข้องทราบ ให้ผู้แต่งตั้งส่งสำนวนการสอบสวนไปให้กระทรวงการคลังเพื่อตรวจสอบก่อน โดยให้ผู้แต่งตั้งส่งสำนวนภายใน ๗ วันนับแต่วันวินิจฉัยสั่งการให้กระทรวงการคลังเพื่อตรวจสอบ เว้นแต่กระทรวงการคลังประกาศกำหนดว่าไม่ต้องรายงานให้กระทรวงการคลังตรวจสอบ (ประกาศกระทรวงการคลัง เรื่อง ความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ที่ไม่ต้องรายงานให้กระทรวงการคลังตรวจสอบ ลงวันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๕๒)

กรณีออกคำสั่งให้ชดใช้เงินก่อนส่งสำนวนการสอบสวนไปให้กระทรวงการคลัง ผลจะเป็นอย่างไร?

คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด ที่ อ.๘๓๑/๒๕๕๖

เมื่อหน่วยงานของรัฐ ดำเนินการแจ้งคำสั่งให้เจ้าหน้าที่ชดใช้ค่าสินไหมทดแทนก่อนที่จะส่งสำนวนการสอบสวนและรายงานผลการพิจารณาความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ให้กระทรวงการคลังเพื่อตรวจสอบ จึงเป็นการข้ามขั้นตอนที่ถือว่าเป็นสาระสำคัญ กระบวนการออกคำสั่งจึงไม่ถูกต้องตามรูปแบบ ขั้นตอนและวิธีการอันเป็นสาระสำคัญตามที่ระบุไว้

คำสั่งให้เจ้าหน้าที่รับผิดชอบชดใช้ค่าสินไหมทดแทน จึงไม่ชอบด้วยกฎหมายตามมาตรา ๙ วรรคหนึ่ง (๑) แห่ง พ.ร.บ. จัดตั้งศาลปกครองฯ

ระยะเวลาในการพิจารณาของกระทรวงการคลัง

ให้กระทรวงการคลังพิจารณาให้แล้วเสร็จก่อนอายุความ ๒ ปี สิ้นสุดไม่น้อยกว่า ๖ เดือน สำหรับส่วนราชการ แต่ในกรณีราชการส่วนท้องถิ่น รัฐวิสาหกิจ และหน่วยงานอื่นของรัฐ ให้กระทรวงการคลังพิจารณาให้แล้วเสร็จก่อนอายุความ ๒ ปี สิ้นสุด ไม่น้อยกว่า ๑ ปี (ข้อ ๑๗ วรรคห้า) จะเห็นได้ว่า กระทรวงการคลังมีเวลาพิจารณาสำนวนการสอบสวนความรับผิดทางละเมิด มากสุด ๑๘ เดือน (ส่วนราชการ) หรือ ๑๒ เดือน ปี (ราชการส่วนท้องถิ่น รัฐวิสาหกิจ และหน่วยงานอื่นของรัฐ)

หากเกิน ๑๘ เดือน หรือเกิน ๑๒ เดือน แต่ยังไม่ได้รับทราบผลการพิจารณาของกระทรวงการคลัง ก็เป็นหน้าที่ของผู้สั่งแต่งตั้งที่จะต้องสั่งการตามที่เห็นสมควรและแจ้งผู้เกี่ยวข้องทราบก่อนที่จะขาดอายุความ ๒ ปี ในที่นี้หมายถึง ผู้สั่งแต่งตั้งต้องออกคำสั่งให้เจ้าหน้าที่ชดใช้ค่าสินไหมทดแทนตามที่ผู้แต่งตั้งมีความเห็นภายในอายุความ ๒ ปี นับตั้งแต่วันที่ผู้สั่งแต่งตั้งวินิจฉัยสั่งการ

คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ.๓๕๑/๒๕๕๙

นายกเทศมนตรีตำบลเวียงป่าเป้าเป่าได้มีคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิดและรายงานผลการตรวจสอบว่า ความเสียหายเกิดจากการคำนวณปริมาณเหล็กก่อสร้างมากกว่าจำนวนที่ใช้จริงเป็นเงิน ๒ แสนบาทเศษ มีเจ้าหน้าที่ที่ต้องรับผิด จำนวน ๓ ราย ซึ่งปรากฏว่า นายกเทศมนตรีตำบลเวียงป่าเป้า ได้ลงนามว่า “ทราบ” พร้อมกับสั่งการว่า “ดำเนินการตามขั้นตอนและระเบียบปฏิบัติ” กรณีจึงถือได้ว่านายกเทศมนตรีฯ ได้รู้ถึงการกระทำละเมิดและรู้ตัวเจ้าหน้าที่ผู้จะต้องชดใช้ค่าสินไหมทดแทนตั้งแต่วันที่ได้ลงนามรับทราบรายงานผลการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิดแล้ว

แม้ไม่ปรากฏว่านายกเทศมนตรีฯ ได้ลงนามรับทราบและวินิจฉัยสั่งการเมื่อใด แต่การที่เทศบาลได้มีหนังสือแจ้งผลการพิจารณาความรับผิดทางละเมิดไปให้กรมบัญชีกลางพิจารณาถือเป็นวันที่นายกเทศมนตรีฯ รู้ถึงการละเมิดและรู้ตัวเจ้าหน้าที่ผู้ที่จะต้องชดใช้ค่าสินไหมทดแทนตั้งแต่วันดังกล่าวเป็นอย่างช้า

เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏว่า เทศบาลตำบลเวียงป่าเป้าได้มีหนังสือแจ้งผลการพิจารณาไปให้ กรมบัญชีกลางพิจารณาเมื่อวันที่ ๒๔ มีนาคม ๒๕๔๘ การที่นายกเทศมนตรีฯ ได้มีหนังสือลงวันที่ ๑๑ เมษายน ๒๕๕๐ แจ้งให้ผู้ฟ้องคดีรับผิดชอบใช้ค่าเสียหายดังกล่าวแก่เทศบาลตามความเห็นของกรมบัญชีกลาง จึงเป็นการออก คำสั่งเรียกให้ผู้ฟ้องคดีชำระเงินเป็นค่าสินไหมทดแทน เมื่อพ้นกำหนดอายุความ การใช้สิทธิเรียกร้องค่าสินไหม ทดแทน ๒ ปี นับแต่วันที่นายกเทศมนตรีฯ รู้ถึงการละเมิดและรู้ตัวเจ้าหน้าที่ผู้จะพึงต้องใช้ค่าสินไหมทดแทน ตามมาตรา ๑๒ ประกอบกับมาตรา ๑๐ วรรคสอง แห่ง พ.ร.บ. ความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ การออกคำสั่งเรียกให้ผู้ฟ้องคดีชำระเงินเป็นค่าสินไหมทดแทนดังกล่าว จึงเป็นการกระทำที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย เนื่องจากกระทำโดยไม่ถูกต้องตามกฎหมาย

สรุป วันที่นายกเทศมนตรีฯรู้ถึงการกระทำละเมิดและรู้ตัวเจ้าหน้าที่ที่จะพึงชดใช้ค่าสินไหมทดแทน เมื่อวันที่ ๒๔ มีนาคม ๒๕๔๘ แต่ได้ออกคำสั่งให้เจ้าหน้าที่ผู้ต้องรับผิดชอบชดใช้เงิน เมื่อวันที่ ๑๑ เมษายน ๒๕๕๐ จึงเป็น การใช้สิทธิเรียกร้องค่าสินไหมทดแทนเกิน ๒ ปี นับแต่วันที่รู้ถึงการกระทำละเมิดและรู้ตัวเจ้าหน้าที่ผู้จะพึงต้องชดใช้ ค่าสินไหมทดแทน

การแจ้งผลของกระทรวงการคลังผูกมัดหน่วยงานของรัฐให้ต้องสั่งตามความเห็นของกระทรวงการคลังหรือไม่??

เมื่อกระทรวงการคลังพิจารณาสำนวนการสอบสวนแล้วเสร็จ ก็จะแจ้งผลการตรวจสอบไปให้ หน่วยงานของรัฐทราบ ให้ผู้แต่งตั้งมีคำสั่งตามความเห็นของกระทรวงการคลังอย่าให้ขาดอายุความและแจ้งคำสั่งนั้น ให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทราบ ความเห็นของกระทรวงการคลัง ผูกมัดทั้งส่วนราชการ ราชการส่วนท้องถิ่น รัฐวิสาหกิจ ที่จัดตั้ง ขึ้นโดยพระราชบัญญัติหรือพระราชกฤษฎีกา หรือหน่วยงานอื่นของรัฐ ตามกฎหมาย ว่าด้วยความรับผิดทางละเมิด ของเจ้าหน้าที่ ก็ต้องสั่งการไปตามความเห็นของกระทรวงการคลัง ทั้งนี้ ตามข้อ ๑๘ ของระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๙

สภาพปัญหาเกี่ยวกับการแจ้งผลการพิจารณาของกระทรวงการคลัง

หากกระทรวงการคลังแจ้งผลมาภายในอายุความ ๒ ปี ตามมาตรา ๑๐ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ ผู้แต่งตั้งก็ออกคำสั่งให้เจ้าหน้าที่ผู้ต้องรับผิดชอบชำระค่าสินไหมทดแทนได้ภายในอายุความ อย่างนี้ไม่มีปัญหา แต่หากแจ้งผลการพิจารณาเมื่อล่วงพ้นอายุความ ๒ ปี แล้วและเมื่อหน่วยงานของรัฐออกคำสั่งให้เจ้าหน้าที่ชดใช้ค่าสินไหมทดแทนจะมีผลทำให้คำสั่งดังกล่าวไม่ชอบ ด้วยกฎหมาย เนื่องจากพ้นอายุความ ๒ ปี ตามมาตรา ๑๐ วรรคสอง

ดังนั้น เพื่อป้องกันปัญหาให้มีการออกคำสั่งล่วงพ้นอายุความ ๒ ปี ผู้แต่งตั้งเมื่อเห็นว่าใกล้จะครบ กำหนดอายุความ ๒ ปี ในขณะที่กระทรวงการคลังยังไม่ได้แจ้งผลการพิจารณามาให้ทราบ (เกิน ๑๘ เดือน หรือเกิน ๑๒ เดือนแล้ว) ก็ให้ผู้แต่งตั้งรีบออกคำสั่งก่อนที่อายุความ ๒ ปีจะหมดลง หากกระทรวงการคลังมีความเห็นมา ภายหลังและมีความเห็นแตกต่างกับความเห็นของผู้แต่งตั้ง เช่น มีความเห็นแตกต่างในเรื่องจำนวนเงินที่เจ้าหน้าที่ จะต้องรับผิดชอบ ก็ให้ผู้แต่งตั้งออกคำสั่งแก้ไขยอดเงินของคำสั่งเดิมให้เป็นไปตามความเห็นของกระทรวงการคลัง ซึ่งถือว่าเป็นการ แก้ไขเล็กน้อย (คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ.๑๕๘/๒๕๕๘)

ในกรณีที่หน่วยงานของรัฐพิจารณาแล้วเห็นว่า ความเสียหายที่เกิดขึ้นไม่มีเจ้าหน้าที่ผู้ใดต้องรับผิดชอบ ตามพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ มาตรา ๑๐ วรรคสอง บัญญัติว่า หน่วยงาน ของรัฐต้องรายงานไปให้กระทรวงการคลังพิจารณา ถ้ากระทรวงการคลังตรวจสอบแล้ว เห็นว่าต้องรับผิดชอบ

สิทธิเรียกร้องค่าสินไหมทดแทนนั้นมิกำหนดอายุความ ๑ ปี นับแต่วันที่หน่วยงานของรัฐมีคำสั่งตามความเห็นของกระทรวงการคลัง (คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ.๔๙๙/๒๕๕๙)

ตัวอย่าง คดีนี้เป็นกรณีคณะกรรมการเปิดซองสอบราคาของโรงเรียน เห็นว่า ควรจัดซื้อวัสดุครุภัณฑ์วิทยาศาสตร์จากบริษัท ก. เนื่องจากเสนอราคาต่ำสุด แต่ผู้อำนวยการโรงเรียนสั่งการให้ซื้อจากบริษัท ข. เนื่องจากเห็นว่า สินค้าของบริษัท ข. มีคุณภาพดีกว่าผู้เสนอราคารายอื่น กรณีเช่นนี้ทำให้เกิดความเสียหายแก่หน่วยงานของรัฐ

คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด ที่ อ.๔๙๙/๒๕๕๙ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต ๓ ได้แต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบทางละเมิด และเสนอความเห็นที่ กรณีดังกล่าวไม่มีผู้ต้องรับผิดชอบทางละเมิดและไม่มีผู้ใดต้องชดใช้ค่าสินไหมทดแทน แต่กรมบัญชีกลางเห็นว่า การที่ผู้ฟ้องคดีไม่ทำสัญญาจัดซื้อวัสดุครุภัณฑ์วิทยาศาสตร์กับผู้เสนอราคาต่ำสุด แต่กลับสั่งการให้ทำสัญญาจัดซื้อกับห้างหุ้นส่วนจำกัด ข ซึ่งเป็นผู้เสนอราคาสูงสุด ทำให้ทางราชการได้รับความเสียหายในส่วนต่างของราคาในการจัดซื้อที่เพิ่มขึ้น จึงเป็นความเสียหายที่เกิดจากการใช้ดุลพินิจโดยจงใจหรือประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรงของผู้ฟ้องคดี อันเป็นการกระทำละเมิดต่อหน่วยงานของรัฐตามมาตรา ๑๐ วรรคหนึ่ง แห่ง พ.ร.บ. ความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ ประกอบกับมาตรา ๔๒๐ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ผู้ฟ้องคดีจึงต้องชดใช้ค่าสินไหมทดแทนในผลแห่งการกระทำละเมิดนั้น

จากนั้นกรมบัญชีกลางได้มีหนังสือ ลงวันที่ ๒๒ พฤษภาคม ๒๕๕๒ แจ้งผลการพิจารณาให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราชเขต ๓ ทราบ ต่อมาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราชเขต ๓ ได้มีคำสั่งลงวันที่ ๑๕ กรกฎาคม ๒๕๕๒ ให้ผู้ฟ้องคดีรับผิดชอบ กรณีจึงเป็นการออกคำสั่งภายในอายุความ ๑ ปี นับแต่วันที่หน่วยงานของรัฐมีคำสั่งตามความเห็นของกระทรวงการคลัง

อย่างไรก็ตาม การใช้สิทธิเรียกร้องค่าสินไหมทดแทนอันเกิดจากการละเมิดของเจ้าหน้าที่ของรัฐ ต้องใช้สิทธิเรียกร้องภายใน ๑๐ ปี นับแต่วันที่ทำละเมิด (ทั้งนี้ ตามมาตรา ๔๔๘ แห่ง ป.พ.พ.)

อธิบายได้ว่า มีความเสียหายเกิดขึ้นแล้ว แต่ไม่รู้ตัวว่าใครเป็นผู้ทำให้เกิดความเสียหาย หรือไม่รู้ว่ามี ความเสียหายเกิดขึ้น ซึ่งย่อมไม่สามารถรู้ตัวผู้กระทำละเมิดได้อยู่ในตัว กรณีเช่นนี้ก็กฎหมายบัญญัติว่า เมื่อพ้น ๑๐ ปี นับแต่วันที่ทำละเมิด หน่วยงานของรัฐไม่มีสิทธิเรียกให้ผู้ทำละเมิดชดใช้ค่าสินไหมทดแทน

คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ.๓๗๕/๒๕๖๐

คดีนี้หน่วยงานของรัฐเห็นว่า ผู้ฟ้องคดีไม่ต้องรับผิดชอบแต่กระทรวงการคลังเห็นว่าต้องรับผิดชอบ อายุความใช้สิทธิเรียกร้องมีกำหนด ๑ ปี นับแต่หน่วยงานของรัฐมีคำสั่งตามความเห็นของกระทรวงการคลัง แต่เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏว่า การละเมิดเกิดมาตั้งแต่วันที่ ๒๖ กันยายน ๒๕๔๕ และวันที่ ๒๔ ตุลาคม ๒๕๔๕ ตามลำดับ (กรณีเจ้าหน้าที่การเงินเบิกจ่ายเงินโดยไม่มีหลักฐานประกอบการเบิกจ่าย) ดังนั้น เมื่อผู้ฟ้องคดีได้รับคำสั่งให้ชดใช้เงินในวันที่ ๑๖ พฤศจิกายน ๒๕๕๕ จึงเป็นการใช้สิทธิเรียกร้องเมื่อพ้นระยะเวลา ๑๐ ปี นับแต่วันที่ทำละเมิด แม้ว่าจะอยู่ในอายุความการใช้สิทธิเรียกร้อง ๑ ปี นับแต่วันที่หน่วยงานของรัฐมีคำสั่งตามความเห็นของกระทรวงการคลังก็ตาม

สรุป หน่วยงานของรัฐจะต้องใช้สิทธิเรียกร้องค่าสินไหมทดแทนจากเจ้าหน้าที่ผู้กระทำละเมิดต่อหน่วยงานของรัฐโดยการอาศัยอำนาจตามมาตรา ๑๒ แห่ง พ.ร.บ. ความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ ออกคำสั่งให้เจ้าหน้าที่ผู้ขึ้นชำระค่าสินไหมทดแทน ภายในสองปีนับแต่วันที่หน่วยงานของรัฐที่เสียหายรู้ถึงการละเมิดและรู้ตัวเจ้าหน้าที่ผู้จะพึงต้องใช้ค่าสินไหมทดแทน หรือภายในหนึ่งปีนับแต่วันที่หน่วยงานของรัฐมีคำสั่งตามความเห็นของกระทรวงการคลัง ในกรณีที่หน่วยงานของรัฐเห็นว่าเจ้าหน้าที่ไม่ต้องรับผิดแต่กระทรวงการคลังตรวจสอบแล้วเห็นว่าต้องรับผิด แต่ทั้งนี้ต้องไม่เกินสิบปีนับแต่วันทำละเมิด

เมื่อ หน่วยงานของรัฐออกคำสั่งเรียกให้เจ้าหน้าที่ผู้ทำละเมิดชำระเงินค่าสินไหมทดแทนแก่ตนภายในเวลาที่กำหนด ถ้าถึงเวลาที่คำสั่งดังกล่าวกำหนดให้เจ้าหน้าที่ผู้ขึ้นชำระเงินค่าสินไหมทดแทนแล้ว เจ้าหน้าที่ผู้ขึ้นไม่ชำระเงินค่าสินไหมทดแทนให้แก่หน่วยงานของรัฐให้ถูกต้องครบถ้วน หน่วยงานของรัฐที่เสียหายก็ย่อมมีอำนาจที่จะใช้มาตรการบังคับทางปกครองตามที่กำหนดในมาตรา ๕๗ แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว โดยมีหนังสือเตือนให้ผู้นั้นชำระเงินตามจำนวนที่ระบุในคำสั่งภายในระยะเวลาที่กำหนดแต่ต้องไม่น้อยกว่าเจ็ดวัน และถ้ายังไม่มีการปฏิบัติตามคำเตือน หน่วยงานของรัฐที่เสียหายก็มีอำนาจยึดหรืออายัดทรัพย์สินของเจ้าหน้าที่ผู้ขึ้น และขายทอดตลาดเพื่อชำระเงินค่าสินไหมทดแทนให้ครบถ้วนตามจำนวนที่ระบุในคำสั่งได้

๕. การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบในกระทรวงศึกษาธิการ

ที่มา

ด้วยศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริต ซึ่งตั้งขึ้นตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๒๔ กรกฎาคม ๒๕๕๕ เห็นชอบให้จัดตั้งส่วนราชการชื่อ “ศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชัน” ในสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีสำนักงานปลัดกระทรวงทุกกระทรวง ส่วนราชการที่อยู่ในบังคับบัญชาขึ้นตรงต่อนายกรัฐมนตรี และส่วนราชการไม่สังกัดสำนักนายกรัฐมนตรี กระทรวง หรือทบวง เพื่อเป็นกลไกการแก้ไขปัญหาการทุจริตคอร์รัปชันในภาครัฐโดยให้รองหัวหน้าส่วนราชการทำหน้าที่เป็นหัวหน้าศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชันอีกตำแหน่งหนึ่งแต่ต่อมาได้มีการแก้ไขเปลี่ยนแปลงชื่อจาก “ศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชัน” เป็น “ศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริต”

เมื่อคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) เข้าควบคุมการปกครองเมื่อวันที่ ๒๒ พฤษภาคม ๒๕๕๗ ได้มีการผลักดันนโยบายสำคัญเร่งด่วนในการป้องกันและขจัดการทุจริตและประพฤติมิชอบ โดยมีคำสั่งคณะรักษาความสงบแห่งชาติที่ ๖๙/๒๕๕๗ ลงวันที่ ๑๘ มิถุนายน ๒๕๕๗ เรื่อง มาตรการป้องกันและแก้ไขปัญหาการทุจริตประพฤติมิชอบมอบหมายให้สำนักงาน ป.ป.ท. ดำเนินการแสวงหา รวบรวม และดำเนินการอื่นใด เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อเท็จจริงและพยานหลักฐานในการที่จะทราบรายละเอียดและพิสูจน์เกี่ยวกับการทุจริตในภาครัฐ รวมทั้งติดตาม เร่งรัดผลการดำเนินงานตามที่กำหนดในคำสั่งคณะรักษาความสงบแห่งชาติฉบับดังกล่าว และรายงานผลการปฏิบัติพร้อมเสนอความเห็นให้คณะรักษาความสงบแห่งชาติทราบ และพิจารณาอย่างต่อเนื่อง ซึ่งประกอบด้วย

๑. ให้ทุกภาคส่วนราชการและหน่วยงานของรัฐ กำหนดมาตรการหรือแนวทางการป้องกันและแก้ไขปัญหาการทุจริตและประพฤติมิชอบในส่วนราชการและหน่วยงานของรัฐ โดยมุ่งเน้นการสร้างธรรมาภิบาลในการบริหารงาน และส่งเสริมการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนในการตรวจสอบเฝ้าระวัง เพื่อสกัดกั้นมิให้เกิดการทุจริตประพฤติมิชอบได้

๒. ในกรณีที่มีการกล่าวหาหรือพบเหตุอันควรสงสัยว่าข้าราชการและเจ้าหน้าที่ของรัฐ กระทำการหรือเกี่ยวข้องกับการทุจริตประพฤติมิชอบ ทั้งในฐานะตัวการ ผู้ใช้ หรือผู้สนับสนุน ให้หัวหน้าส่วนราชการและหัวหน้าหน่วยงานของรัฐดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ภายใต้พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ และพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์วิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. ๒๕๔๖ ประกอบกฎหมาย ระเบียบข้อบังคับที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานบุคคล โดยให้บังคับใช้มาตรการทางวินัย มาตรการทางปกครองและมาตรการทางกฎหมายอย่างเฉียบขาดและรวดเร็ว

๓. ในกรณีการจัดซื้อจัดจ้างของส่วนราชการและหน่วยงานของรัฐให้หัวหน้าส่วนราชการและหัวหน้าหน่วยงานของรัฐมีหน้าที่ในการควบคุม กำกับดูแล การดำเนินงานให้เป็นไปตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๕๒ อย่างเคร่งครัด

๔. กรณีที่หัวหน้าส่วนราชการหรือผู้บังคับบัญชาปล่อยปละละเลย ไม่ดำเนินการตามข้อ ๒ และข้อ ๓ ให้ถือเป็นความผิดวินัยหรือความผิดทางอาญาแล้วแต่กรณี

โดย คสช. ได้มีคำสั่งที่ ๑๒๗/๒๕๕๗ ลงวันที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๕๗ จัดตั้ง คณะกรรมการต่อต้านการทุจริตแห่งชาติ (คตช.) เพื่อเป็นกลไกการบูรณาการความร่วมมือระหว่างหน่วยงาน และผลักดันนโยบาย ในเรื่องของการป้องกันและขจัดการทุจริตและประพฤติมิชอบ ให้เกิดผลเป็นรูปธรรมและมีประสิทธิภาพ มีหัวหน้า คสช. เป็นประธาน กรรมการ และเลขาธิการคณะกรรมการ ป.ป.ท. ได้รับแต่งตั้งเป็น กรรมการและเลขานุการ ตั้งแต่วันที่ ๘ ธันวาคม ๒๕๕๗ ตามคำสั่ง คสช. ที่ ๓/๒๕๖๐ ลงวันที่ ๗ มีนาคม ๒๕๖๐ และคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรีที่ ๒๒๖/๒๕๕๗ ลงวันที่ ๒๔ พฤศจิกายน ๒๕๕๗ จัดตั้งศูนย์อำนวยการต่อต้านการทุจริตแห่งชาติ (ศอตช.) เพื่อเป็นกลไกอำนวยการ ภายใต้คณะกรรมการอำนวยการต่อต้านการทุจริตแห่งชาติ โดยมีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม เป็นประธาน และเลขาธิการกรรมการ ป.ป.ท. เป็น กรรมการและเลขานุการ

ซึ่งได้มีการผลักดันกลไกขับเคลื่อนเพื่อแก้ไขปัญหาการทุจริตในภาครัฐ เป็น ๓ ระดับ คือ คตช. เป็นกลไกระดับนโยบาย ศอตช. เป็นกลไกประสานการขับเคลื่อนในภาพรวมของประเทศ และ ศปท. ระดับกระทรวง เป็นกลไกขับเคลื่อนการปฏิบัติการระดับกระทรวง

นอกจากนี้ คณะกรรมการอำนวยการต่อต้านการทุจริตแห่งชาติ มีคำสั่งที่ ๖/๒๕๕๙ ลงวันที่ ๒๖ ตุลาคม ๒๕๕๙ แต่งตั้ง คณะอนุกรรมการขับเคลื่อนการดำเนินงานของ ศปท. โดยมีเลขาธิการคณะกรรมการ ป.ป.ท. เป็นประธานอนุกรรมการ รองเลขาธิการ ป.ป.ท. เป็นรองประธานอนุกรรมการ เพื่อประสานขับเคลื่อนการดำเนินงานของ ศปท. สำหรับการรายงานผลดำเนินการ กรณีเจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำการทุจริตประพฤติมิชอบของ ศปท. มายังสำนักงาน ป.ป.ท. สืบเนื่องจาก

๑. คำสั่งคณะรักษาความสงบเรียบร้อยที่ ๖๙/๒๕๕๗ ลงวันที่ ๑๘ มิถุนายน ๒๕๕๗ เรื่อง มาตรการป้องกันและแก้ไขปัญหาการทุจริตประพฤติมิชอบ

๒. มติการประชุม ศอตช. ครั้งที่ ๒/๒๕๕๘ เมื่อวันที่ ๒๐ สิงหาคม ๒๕๕๘ ซึ่งให้ ศปท. แต่ละหน่วยงานจัดทำรายละเอียดงานข้อมูลเรื่องกล่าวหา ร้องเรียนเจ้าหน้าที่ของรัฐในสังกัดที่รับไว้และยังอยู่ระหว่างการดำเนินการ และเรื่องที่รับใหม่ รายงานความคืบหน้าของผลการดำเนินงาน และสถานะของเรื่องปัจจุบัน ให้กับ ศอตช. ทุกวันที่ ๑๐ ของทุกเดือน

๓. มติคณะรัฐมนตรี วันที่ ๒๗ ตุลาคม ๒๕๕๘ รับทราบสรุปมติ - ข้อเสนอการในการประชุม คตช. ครั้งที่ ๖/๒๕๕๘ เมื่อวันที่ ๑๑ กันยายน ๒๕๕๘ ให้ ศปท. ดำเนินการ

(๑) เป็นกลไกขับเคลื่อนและสั่งการในเรื่องการป้องกันและปราบปรามการทุจริตของ รัฐบาล และ คสช. โดยมี ศอตช. เป็นศูนย์กลางประสานการปฏิบัติ

(๒) ติดตามผลการดำเนินการใช้มาตรการทางวินัย / ปกครอง ของหน่วยงานในสังกัด และสรุป รายงานให้ คตช. (ผ่าน ศอตช.) ทราบ

(๓) ให้ทุกส่วนราชการดำเนินการทางวินัย ทั้งเรื่องที่อยู่ระหว่างการพิจารณาดำเนินการและรับเรื่องใหม่ โดยเฉพาะกรณีปรากฏผู้ร้องเรียนหรือระบุพฤติกรรมที่ชัดเจนและแจ้งให้ คอตช. (สำนักงาน ป.ป.ท.) เพื่อเป็นการติดตามการดำเนินการ และให้รายงานความคืบหน้าทุกวงรอบ ๓๐ วัน

๔. ด้วยเหตุข้างต้นสำนักงาน ป.ป.ท. จึงมีหนังสือ คอตช. ที่ ยธ ๑๒๓๐.๑/๑๙๘๕ ลงวันที่ ๒๘ ตุลาคม ๒๕๕๘ ถึง ศปท.แต่ละหน่วยงาน ให้ดำเนินการรายงานการดำเนินการกรณีร้องเรียนเจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำการทุจริตประพฤติมิชอบ ตามแบบรายงานที่สำนักงาน ป.ป.ท. กำหนด

๕. มติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๑๒ กรกฎาคม ๒๕๕๙ เห็นชอบมาตรการเพิ่มประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของ ศปท. ในมติดังกล่าวมีการกำหนดให้ ศปท. ปฏิบัติหน้าที่ในการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ รวมทั้งส่งเสริมและคุ้มครองจริยธรรมตามที่กฎหมายกำหนดเป็นอำนาจหน้าที่โดยเคร่งครัด โดยในการปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวให้ ศปท. ประสานงาน ร่วมมือหรือดำเนินการอื่นใด ตามที่ คอตช. หรือ สำนักงาน ป.ป.ท. สั่งการหรือร้องขอแล้วแต่กรณี

๖. มติในการประชุม คตช. ครั้งที่ ๔/๒๕๕๙ วันที่ ๒ กันยายน ๒๕๕๙

- เห็นชอบให้มีการเพิ่มเติมอำนาจหน้าที่ของ ศปท. กระทรวง ดังนี้

(๑) เป็นศูนย์อำนวยการกลางในการประสานการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในกระทรวง

(๒) ทำหน้าที่ประสาน เร่งรัด กำกับและติดตามให้รัฐวิสาหกิจและองค์การมหาชนในกำกับของกระทรวง ดำเนินการขับเคลื่อนภารกิจตามแผนปฏิบัติการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ รวมทั้งติดตามประเมินผลการดำเนินงานเช่นเดียวกับส่วนราชการระดับกรม

(๓) ทำหน้าที่ตรวจสอบ เปรียบเทียบผลการดำเนินการทางปกครอง / วินัย ของหน่วยงานในสังกัดและให้เสนอความเห็นต่อปลัดกระทรวงหรือรัฐมนตรี แล้วแต่กรณีแล้วแจ้งให้ คอตช. ทราบ

- รับทราบและเห็นชอบแนวทางการดำเนินการป้องกันและปราบปรามการทุจริตช่วงที่ ๓ ของ Roadmap

(๑) เร่งรัดขับเคลื่อนการดำเนินการภาครัฐให้อยู่ในกรอบธรรมาภิบาล โดยใช้หนังสือร้องเรียนหรือความเดือดร้อนของประชาชนเป็นเครื่องมือ

(๒) คอตช. เป็นกลไกการขับเคลื่อนการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในระดับประเทศ และ ศปท. เป็นกลไกการขับเคลื่อนภายในกระทรวง

(๓) ใช้มาตรการของฝ่ายบริหารผลักดันให้หัวหน้าส่วนราชการปฏิบัติตามอำนาจหน้าที่

๗. มติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๒๗ มีนาคม ๒๕๖๑ เรื่อง มาตรการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ ซึ่งให้ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ และหน่วยงานของรัฐถือปฏิบัติอย่างเคร่งครัด และให้ใช้กับกรณีที่เจ้าหน้าที่ของรัฐมีความผิดเพราะปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่จนเกิดความเสียหายแก่ทางราชการด้วย ดังนี้

ข้อ ๑ ในกรณีที่มิใช่ข้อร้องเรียนเกี่ยวกับการทุจริตและประพฤติมิชอบของข้าราชการ หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐให้ส่วนราชการต้นสังกัดดำเนินการตรวจสอบข้อเท็จจริงเบื้องต้นให้แล้วเสร็จภายใน ๗ วัน แล้วรายงานผลการพิจารณาต่อหัวหน้าส่วนราชการและรัฐมนตรีเจ้าสังกัดเพื่อรับทราบทันที และให้พิจารณาดำเนินการทางวินัยหรือทางอาญาโดยเร็ว ซึ่งจะต้องให้แล้วเสร็จภายใน ๓๐ วัน ในระหว่างนี้ให้รายงานความคืบหน้าในการดำเนินการต่อหัวหน้าส่วนราชการ หรือรัฐมนตรีเจ้าสังกัด เพื่อทราบเป็นระยะตามความเหมาะสม

กรณีที่ต้องตรวจสอบข้อเท็จจริงแล้วพบว่ามีความเสียหายแก่ราชการ หรือทำให้เกิดความเดือดร้อนแก่ประชาชน แม้ผลการตรวจสอบยังไม่อาจสรุปความผิดได้ชัดเจนถึงขั้นชี้มูลความผิด ให้พิจารณาปรับย้ายข้าราชการหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐที่เกี่ยวข้อง ไปดำรงตำแหน่งอื่นเป็นการชั่วคราว เพื่อประโยชน์ในการตรวจสอบและป้องกันการกระทำที่อาจมีผลต่อการตรวจสอบโดยเร็ว และในกรณีที่เป็นเรื่องร้ายแรง หรือมีผลกระทบต่อความเชื่อมั่นและไว้วางใจของประชาชน ให้เสนอให้มีการย้ายหรือโอนไปแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งในอัตรากำลังชั่วคราวเป็นกรณีพิเศษในสำนักนายกรัฐมนตรี และดำเนินการตามมาตรการที่กำหนดขึ้นตามคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๑๖/๒๕๕๘ เรื่อง มาตรการแก้ปัญหาเจ้าหน้าที่ของรัฐที่อยู่ระหว่างการถูกตรวจสอบ และการกำหนดกรอบอัตรากำลังชั่วคราว ลงวันที่ ๑๕ พฤษภาคม พุทธศักราช ๒๕๕๘ หรือคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติที่ ๖๘/๒๕๕๙ เรื่อง มาตรการแก้ปัญหาเจ้าหน้าที่ในหน่วยงานอื่นของรัฐและการกำหนดกรอบอัตรากำลังชั่วคราวลงวันที่ ๑๖ พฤศจิกายน พุทธศักราช ๒๕๕๙ แล้วแต่กรณี

ข้อ ๒ ในกรณีที่ต้องตรวจสอบข้อเท็จจริงแล้วพบว่ามีความผิดฐานควรเชื่อได้ว่าสามารถสรุปความผิดได้ชัดเจนถึงขั้นชี้มูลความผิด ให้ส่วนราชการต้นสังกัดดำเนินการทางวินัยต่อข้าราชการ และเจ้าหน้าที่ของรัฐที่เกี่ยวข้องอย่างเด็ดขาดโดยเร็ว และให้รายงานหัวหน้าส่วนราชการและรัฐมนตรีเจ้าสังกัดเพื่อทราบความคืบหน้า และเร่งรัดการดำเนินการอย่างสม่ำเสมอ ทั้งนี้ อาจพิจารณาให้ข้าราชการหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้นออกจากราชการไว้ก่อนหรือออกจากตำแหน่งก็ได้ตามความจำเป็นและเหมาะสม และในกรณีที่พบว่ามีความเกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดทางอาญาด้วย ให้ส่งเรื่องให้หน่วยงานของรัฐที่มีหน้าที่รับผิดชอบเพื่อพิจารณาดำเนินคดีโดยทันที

กระบวนการพิจารณาดำเนินการตามวรรคหนึ่งให้เป็นไปตามกฎหมาย กฎ และระเบียบที่เกี่ยวข้องตามปกติ แต่ให้เร่งดำเนินการให้แล้วเสร็จโดยเร็วโดยพิจารณาจัดลำดับตามความสำคัญ ความสนใจของประชาชนและมูลค่าความเสียหายที่เกิดขึ้น

ในกรณีที่เป็นการกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ หรือเป็นความผิดทางวินัยอย่างร้ายแรงแต่ไม่ถึงขั้นให้ปลดออกจากราชการหรือไล่ออกจากราชการ ให้ส่วนราชการต้นสังกัดดำเนินการปรับย้ายจากตำแหน่งเดิมและห้ามปรับย้ายกลับไปดำรงตำแหน่งหน้าที่ในลักษณะเดิม หรือแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งสูงขึ้นภายในเวลา ๓ ปี นับแต่วันที่มีการลงโทษทางวินัย

ข้อ ๓ การปฏิบัติตามนโยบายของรัฐบาล หรือคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ทำให้การปฏิบัติราชการเกิดความล่าช้าหรือไม่มีประสิทธิภาพซึ่งทำให้เกิดความเสียหายแก่ราชการ หรือทำให้เกิดความเดือดร้อนแก่ประชาชน ให้ถือเป็นกรณีที่ต้องพิจารณาให้มีการย้ายหรือโอนไปแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งอื่นตามข้อ ๑ วรรคสองด้วย

ข้อ ๔ ให้หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องพิจารณาจัดให้มีมาตรการคุ้มครองพยาน หรือผู้ให้ข้อมูลหรือเบาะแส ในการตรวจสอบอย่างเหมาะสม เพื่อให้การได้รับข้อมูลและหลักฐานในการดำเนินการต่อผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการทุจริตและประพฤติมิชอบเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

ในกรณีที่ต้องตรวจสอบพบว่ามีการจงใจให้ข้อมูลเพื่อใส่ร้ายหรือบิดเบือนข้อมูลเพื่อให้มีการดำเนินการที่เป็นผลร้ายต่อบุคคลอื่น ให้พิจารณาดำเนินการลงโทษบุคคลดังกล่าวอย่างเด็ดขาดด้วย

ข้อ ๕ ให้คณะรัฐมนตรีพิจารณาสั่งการให้ส่วนราชการและหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้อง ยึดถือปฏิบัติ ตามหลักเกณฑ์นี้โดยเคร่งครัดตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

โดยนายกรัฐมนตรีมอบหมายให้สำนักงาน ป.ป.ท. ซึ่งเป็นหน่วยงานตามคำสั่งคณะรักษาความสงบเรียบร้อยแห่งชาติที่ ๖๙/๒๕๕๗ ลงวันที่ ๑๘ มิถุนายน ๒๕๕๗ พิจารณาดำเนินการตามข้อเสนอเรื่องการป้องกันและแก้ไขปัญหาการทุจริตและประพฤติมิชอบในระยะเร่งด่วนของคณะกรรมการปฏิรูปประเทศด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ พร้อมทั้งให้แจ้งเวียนบัญชานายกรัฐมนตรี ซึ่งให้แจ้งทุกหน่วยงานถือปฏิบัติอย่างเคร่งครัด และจริงจังตามคำสั่งคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๖๙/๒๕๕๗ ลงวันที่ ๑๘ มิถุนายน ๒๕๕๗ เรื่อง มาตรการป้องกันและแก้ไขปัญหาการทุจริตประพฤติมิชอบ และมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๒๗ มีนาคม ๒๕๖๑ เรื่อง มาตรการป้องกันและแก้ไขปัญหาการทุจริตประพฤติมิชอบในระบบราชการ เพื่อให้ทุกหน่วยงานถือปฏิบัติอย่างเคร่งครัดและจริงจังต่อไป ตามหนังสือสำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี ที่ นร ๐๔๐๔/๔๙๘๔ ลงวันที่ ๒๓ พฤษภาคม ๒๕๖๑

สำนักงาน ป.ป.ท. จึงดำเนินการปรับปรุงรูปแบบการรายงานผลดำเนินการกรณีข้อร้องเรียนเจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำการทุจริตและประพฤติมิชอบ ให้สอดคล้องและเป็นไปตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๒๗ มีนาคม ๒๕๖๑ และคำสั่งคณะรักษาความสงบเรียบร้อยแห่งชาติ ที่ ๖๙/๒๕๕๗ ลงวันที่ ๑๘ มิถุนายน ๒๕๕๗ และแจ้งเวียนไปยัง สปท. ทั้ง ๓๘ หน่วยงาน เมื่อเดือนกรกฎาคม ๒๕๖๑ โดยแจ้งยกเลิกแบบรายงานเดิมและให้รายงานผลดำเนินการตามรูปแบบรายที่ปรับปรุงใหม่ ซึ่งมี ๓ แบบรายงาน คือ

๑. แบบรายงานผลการดำเนินการ กรณีข้อร้องเรียนเจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำการทุจริตหรือประพฤติมิชอบ (ตามมติ ครม. วันที่ ๒๗ มีนาคม ๒๕๖๑) ให้รายงานภายในวันที่ ๑๐ ของทุกเดือน

๒. แบบรายงานผลการดำเนินการ กรณีข้อร้องเรียนเจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำการทุจริตหรือประพฤติมิชอบ (ก่อนมติ ครม. วันที่ ๒๗ มีนาคม ๒๕๖๑) เฉพาะเรื่องซึ่งรับไว้ดำเนินการตั้งแต่วันที่ ๒๒ พฤษภาคม ๒๕๕๗ ถึงวันที่ ๒๗ มีนาคม ๒๕๖๑ และปัจจุบันยังอยู่ในระหว่างดำเนินการ เพื่อเป็นการติดตามผลดำเนินการ

๓. แบบสรุปผลการจัดส่งข้อมูล

ภายหลังการรายงานตามรูปแบบรายงานที่ปรับปรุงใหม่ ในการประชุมของ คณะอนุกรรมการขับเคลื่อนการดำเนินงานของ สปท. ประกอบข้อเสนอแนะในการประชุมประเชิงปฏิบัติการเพื่อเสริมสร้างศักยภาพและความเข้มแข็งการดำเนินงานป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐของศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริต ณ จังหวัดราชบุรี มีมติในการประชุมให้ สำนักงาน ป.ป.ท. ดำเนินการปรับปรุงรูปแบบรายงานให้กระชับและสะดวกต่อการรายงานข้อมูลสำนักงาน ป.ป.ท. จึงทำการปรับปรุงรูปแบบรายงานตามมติในการประชุม โดยปรับให้เหลือเพียง ๒ แบบรายงาน

๑. แบบรายงานผลการดำเนินการ กรณีข้อร้องเรียนเจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำการทุจริตหรือประพฤติมิชอบ

๒. แบบสรุปรายงานผลการดำเนินการ กรณีข้อร้องเรียนเจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำการทุจริตหรือประพฤติมิชอบ

และปรับเปลี่ยนวิธีการรายงานข้อมูลให้มีความปลอดภัยมากขึ้นด้วยการส่งข้อมูลผ่านเว็บไซต์ของสำนักงาน ป.ป.ท. <http://www.pacc.go.th/acoc> ซึ่งมีการกำหนดรหัสของผู้ใช้งานพร้อมรหัสผ่านเฉพาะของ สปท. ในแต่ละหน่วยงาน

แผนปฏิบัติการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ กระทรวงศึกษาธิการ ระยะ ๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔)

แผนปฏิบัติการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ กระทรวงศึกษาธิการ ระยะ ๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔) จัดทำขึ้นตามแนวทางของยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๙) ยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ระยะที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔) และแผนแม่บทบูรณาการ

การป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ ระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๙) ประกอบด้วย ๓ ยุทธศาสตร์หลักโดยมีรายละเอียดกลยุทธ์ แนวทางการดำเนินการตามกลยุทธ์ และตัวชี้วัดความสำเร็จในแต่ละยุทธศาสตร์ รายละเอียดดังนี้

ยุทธศาสตร์ที่ ๑ ป้องกันและสร้างสังคมที่ไม่ทนต่อการทุจริต

การดำเนินการตามยุทธศาสตร์ที่ ๑ มีเป้าหมายมุ่งเน้นให้ความสำคัญในกระบวนการการปรับสภาพสังคมให้เกิดภาวะที่ไม่ทนต่อการทุจริตโดยเริ่มตั้งแต่การป้องกันและการสร้างสังคมด้วยกระบวนการกล่อมเกลாதงสังคมในทุกระดับช่วงวัยตั้งแต่ปฐมวัย เพื่อสร้างวัฒนธรรมต่อต้านการทุจริต และปลูกฝังความพอเพียง มีวินัย ซื่อสัตย์ สุจริต เป็นการดำเนินการผ่านสถาบันหรือกลุ่มตัวแทนที่ทำหน้าที่ในการกล่อมเกลาทงสังคมให้มีความเป็นพลเมืองที่ดีที่มีจิตสาธารณะ จิตอาสา และความเสียสละเพื่อส่วนรวม และเสริมสร้างให้ทุกภาคส่วนมีพฤติกรรมที่ไม่ยอมรับและต่อต้านการทุจริตในทุกรูปแบบ การดำเนินการจะกำหนดกลยุทธ์ แนวทางการดำเนินการตามกลยุทธ์และตัวชี้วัดความสำเร็จเพื่อให้ทุกส่วนราชการในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการนำไปกำหนดเป็นแผนงานโครงการของส่วนราชการต่อไป

ยุทธศาสตร์ที่ ๑ กำหนดกลยุทธ์ แนวทางการดำเนินการตามกลยุทธ์ และตัวชี้วัดความสำเร็จ ดังนี้

ยุทธศาสตร์ที่ ๑ ป้องกันและสร้างสังคมที่ไม่ทนต่อการทุจริต		
กลยุทธ์	แนวทางการดำเนินการตามกลยุทธ์	ตัวชี้วัดความสำเร็จ
๑. ปรับฐานความคิดทุกช่วงวัยตั้งแต่ปฐมวัยให้สามารถแยกแยะระหว่างผลประโยชน์ส่วนตัวและผลประโยชน์ส่วนรวม	๑.๑ พัฒนาหลักสูตร บทเรียน การเรียนการสอน การนำเสนอ และรูปแบบการป้องกันการทุจริตตามแนวคิดแยกแยะระหว่างผลประโยชน์ส่วนตัวและผลประโยชน์ส่วนรวม ในทุกระดับ	๑.๑ มีหลักสูตรการเรียนการสอนการป้องกันการทุจริต

ยุทธศาสตร์ที่ ๑ ป้องกันและสร้างสังคมที่ไม่ทนต่อการทุจริต		
กลยุทธ์	แนวทางการดำเนินการตามกลยุทธ์	ตัวชี้วัดความสำเร็จ
	<p>๑.๒ พัฒนาและปรับฐานความคิดที่ไม่ทนต่อการทุจริตของข้าราชการ ครู คณาจารย์ บุคลากรทางการศึกษา ผู้เรียนทุกระดับและประเภทการศึกษา และผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง</p> <p>๑.๓ การกำหนดรูปแบบมาตรฐานทางจริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพ</p>	<p>๑.๒ มีการอบรมเพื่อปรับฐานความคิดที่ไม่ทนต่อการทุจริต</p> <p>๑.๓ มีรูปแบบมาตรฐานทางจริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพ</p>
๒. พัฒนาและส่งเสริมให้มีระบบและกระบวนการกล่อมเกลாதงสังคมเพื่อการต่อต้านการทุจริต	<p>๒.๑ มีกระบวนการกล่อมเกลาทงสังคมในทุกช่วงวัยตั้งแต่ปฐมวัยเพื่อสร้างความเป็นพลเมืองที่ดีให้กับสังคมไทย</p> <p>๒.๒ มีการพัฒนานวัตกรรมหรือสื่อการเรียนรู้สำหรับทุกช่วงวัย</p> <p>๒.๓ พัฒนาผู้เรียนให้มีจิตสำนึกสาธารณะ</p> <p>๒.๔ การใช้สื่อเทคโนโลยีสารสนเทศเป็นเครื่องมือปรับเปลี่ยนพฤติกรรมกรทุจริต</p>	<p>๒.๑ มีรูปแบบการกล่อมเกลาทงสังคมเพื่อสร้างความเป็นพลเมืองที่ดี</p> <p>๒.๒ มีสื่อการเรียนรู้</p> <p>๒.๓ มีสาระการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีจิตสาธารณะ</p> <p>๒.๔ มีการใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อปรับเปลี่ยนพฤติกรรม</p>
๓. ประยุกต์หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นเครื่องมือต่อต้านทุจริต	<p>๓.๑ นำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาปรับใช้ในการกล่อมเกลาทงสังคมและการปฏิบัติงานต่อต้านทุจริต</p> <p>๓.๒ พัฒนาหลักสูตร บทเรียน การเรียนการสอน การนำเสนอ และรูปแบบการป้องกันการทุจริตตามแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการเรียนการสอนในทุกระดับ</p> <p>๓.๓ พัฒนาระบบและจัดการองค์ความรู้การป้องกันการทุจริตตามแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง</p>	<p>๓.๑ ทุกส่วนราชการมีการนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาปรับใช้ในการกล่อมเกลาทงสังคมและการปฏิบัติงานต่อต้านการทุจริต</p> <p>๓.๒ มีหลักสูตรการเรียนการสอน การป้องกันการทุจริตตามแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง</p> <p>๓.๓ มีรูปแบบการป้องกันการทุจริตตามแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการเรียนการสอนในทุกระดับ</p>

ยุทธศาสตร์ที่ ๑ ป้องกันและสร้างสังคมที่ไม่ทนต่อการทุจริต		
กลยุทธ์	แนวทางการดำเนินการตามกลยุทธ์	ตัวชี้วัดความสำเร็จ
๔. ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนและบูรณาการทุกภาคส่วนเพื่อต่อต้านทุจริต	<p>๔.๑ สร้างชุมชนเฝ้าระวังต่อต้านทุจริต</p> <p>๔.๒ สร้างความตื่นตัวในการแสดงออกต่อเหตุการณ์ทางสังคมที่ผิดต่อจริยธรรมทางสังคมหรือกฎหมายและผลักดันให้เกิดการลงโทษทางสังคมและทางกฎหมายบนพื้นฐานของข้อเท็จจริงและเหตุผล</p> <p>๔.๓ บูรณาการทุกภาคส่วนเพื่อต่อต้านทุจริต</p>	<p>๔.๑ มีกิจกรรมของชุมชนในการต่อต้านทุจริต</p> <p>๔.๒ จำนวนครั้งของการแจ้งเบาะแสเกี่ยวกับการทุจริต</p> <p>๔.๓ จำนวนหน่วยงานที่ร่วมเป็นภาคีเครือข่ายการต่อต้านทุจริต</p>

ยุทธศาสตร์ที่ ๒ พัฒนาระบบงานและระบบสารสนเทศเพื่อป้องกันการทุจริตเชิงรุก

การดำเนินการตามยุทธศาสตร์ที่ ๒ มีเป้าหมายมุ่งเน้นการพัฒนาเทคโนโลยีและกระบวนการงานด้านการป้องกันการทุจริตของประเทศไทยให้มีความเข้มแข็งและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น เพื่อลดโอกาสการทุจริตหรือทำให้การทุจริตเกิดยากขึ้นหรือไม่เกิดขึ้นโดยอาศัยทั้งการกำหนดกลไกด้านกฎหมาย กลไกทางการบริหาร และกลไกอื่น ๆ ตลอดจนส่งเสริมสร้างการปฏิบัติงานของหน่วยงานในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการให้มีธรรมาภิบาลมากยิ่งขึ้น

ยุทธศาสตร์ที่ ๒ กำหนดกลยุทธ์ แนวทางการดำเนินการตามกลยุทธ์ และตัวชี้วัดความสำเร็จ

ยุทธศาสตร์ที่ ๒ พัฒนาระบบงานและระบบสารสนเทศเพื่อป้องกันการทุจริตเชิงรุก		
กลยุทธ์	แนวทางการดำเนินการตามกลยุทธ์	ตัวชี้วัดความสำเร็จ
๑. พัฒนาและเพิ่มประสิทธิภาพระบบงานป้องกันการทุจริตทุกส่วนราชการในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ	<p>๑.๑ กำหนดมาตรการเชิงรุกที่สามารถป้องกันการทุจริตทุกส่วนราชการในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ</p> <p>๑.๒ พัฒนาระบบการทำงานแบบบูรณาการระหว่างภาครัฐภาคเอกชนและภาคประชาสังคม</p> <p>๑.๓ พัฒนาระบบการป้องกันการทุจริตโดยเพิ่มบทบาทของภาคเอกชนและภาคประชาสังคมเข้ามามีส่วนร่วม</p>	<p>๑.๑ มีมาตรการเชิงรุกการป้องกันการทุจริตในทุกส่วนราชการในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ</p> <p>๑.๒ จำนวนภาคเอกชนและภาคประชาสังคมที่เข้ามามีส่วนร่วมกับระบบการป้องกันการทุจริต</p> <p>๑.๓ มีระบบกำกับ ติดตามและประเมินผลการป้องกันการทุจริต</p>

ยุทธศาสตร์ที่ ๒ พัฒนาระบบงานและระบบสารสนเทศเพื่อการป้องกันการทุจริตเชิงรุก		
กลยุทธ์	แนวทางการดำเนินการตามกลยุทธ์	ตัวชี้วัดความสำเร็จ
	๑.๔ ยกระดับกลไกการกำกับติดตามและประเมินผลการป้องกันการทุจริต	๑.๔ มีการพัฒนาระบบการกำกับติดตามและประเมินผลการป้องกันการทุจริต
๒. ทุกส่วนราชการในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการมีการสร้างกลไกการป้องกันเพื่อยับยั้งการทุจริต	๒.๑ สร้างกลไกป้องกันเพื่อยับยั้งการทุจริต ๒.๒ นำข้อเสนอแนะจากกลไกป้องกันเพื่อยับยั้งการทุจริตสู่การปฏิบัติ	๒.๑ มีกลไกป้องกันเพื่อยับยั้งการทุจริต ๒.๒ มีกลไกการติดตามและประเมินผลการนำข้อเสนอแนะไปสู่การปฏิบัติ
๓. พัฒนานวัตกรรมและเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อลดปัญหาการทุจริต	๓.๑ พัฒนานวัตกรรมและเทคโนโลยีสารสนเทศในระบบบริหารงานสาธารณะเพื่อลดขั้นตอนหรือกระบวนการใช้ดุลยพินิจของเจ้าหน้าที่รัฐ ๓.๒ พัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารที่เปิดโอกาสให้ประชาชนสามารถศึกษาเรียนรู้และหาข้อมูลเกี่ยวกับการป้องกันการทุจริต	๓.๑ มีนวัตกรรมและเทคโนโลยีสารสนเทศในระบบบริหารงานสาธารณะเพื่อลดขั้นตอนหรือกระบวนการใช้ดุลยพินิจของเจ้าหน้าที่รัฐ ๓.๒ มีเครื่องมือเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารที่เปิดโอกาสให้ประชาชนสามารถศึกษาเรียนรู้และหาข้อมูลเกี่ยวกับการป้องกันการทุจริต
๔. พัฒนารูปแบบการสื่อสารสาธารณะเชิงสร้างสรรค์เพื่อปรับเปลี่ยนพฤติกรรม	๔.๑ พัฒนาและยกระดับรูปแบบการสื่อสารสาธารณะเพื่อปรับเปลี่ยนพฤติกรรม ๔.๒ กำหนดแผนการติดต่อสื่อสารการตลาดเพื่อการปรับเปลี่ยนพฤติกรรม	๔.๑ มีแผนการยกระดับการสื่อสารสาธารณะเพื่อการปรับเปลี่ยนพฤติกรรม ๔.๒ มีแผนการติดต่อสื่อสารสาธารณะ
๕ การพัฒนาวิเคราะห์และบูรณาการระบบการประเมินด้านคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานเพื่อเชื่อมโยงกับแนวทางการยกระดับคะแนนดัชนีการรับรู้การทุจริตของประเทศไทย	๕.๑ พัฒนาเกณฑ์มาตรฐานการประเมินด้านคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงาน ๕.๒ การบูรณาการระบบการประเมินด้านคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงาน	๕.๑ มีมาตรฐานการประเมินด้านคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงาน ๕.๒ มีระบบการประเมินด้านคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงาน

ยุทธศาสตร์ที่ ๒ พัฒนาระบบงานและระบบสารสนเทศเพื่อการป้องกันการทุจริตเชิงรุก		
กลยุทธ์	แนวทางการดำเนินการตามกลยุทธ์	ตัวชี้วัดความสำเร็จ
๖. พัฒนาสมรรถนะและองค์ความรู้เชิงสร้างสรรค์ของบุคลากรในหน่วยงานสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ เพื่อการป้องกันการทุจริต	๖.๑ พัฒนาและยกระดับการพัฒนาบุคลากรในหน่วยงานสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ เพื่อการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ให้มีความเป็นมืออาชีพและเป็นไปตามมาตรฐานสากล	๖.๑ บุคลากรในหน่วยงานสังกัดกระทรวงศึกษาธิการได้รับการพัฒนาเพื่อการป้องกันและปราบปรามการทุจริตให้มีความเป็นมืออาชีพและเป็นไปตามมาตรฐานสากล

ยุทธศาสตร์ที่ ๓ ปฏิรูปกลไกและกระบวนการการปราบปรามการทุจริต

การดำเนินการตามยุทธศาสตร์ที่ ๓ มีเป้าหมายมุ่งเน้นการปฏิรูปกลไกและกระบวนการการปราบปรามการทุจริตทั้งระบบของกระทรวงศึกษาธิการให้สามารถดำเนินการได้อย่างรวดเร็ว มุ่งเน้นการเพิ่มประสิทธิภาพในการตราเป็นกฎหมาย (Legislation) การบังคับใช้กฎหมาย (Enforcement) การตัดสินคดีและลงโทษผู้กระทำความผิด (Judiciary) การบูรณาการร่วมกันของหน่วยงานต่าง ๆ และจะมีการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารที่ทันสมัยในการพัฒนาการดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพ ยุทธศาสตร์นี้จะทำให้การปราบปรามการทุจริตเป็นไปอย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

ยุทธศาสตร์ที่ ๓ กำหนดกลยุทธ์ แนวทางการดำเนินการตามกลยุทธ์ และตัวชี้วัดความสำเร็จ

ยุทธศาสตร์ที่ ๓ ปฏิรูปกลไกและกระบวนการการปราบปรามการทุจริต		
กลยุทธ์	แนวทางการดำเนินการตามกลยุทธ์	ตัวชี้วัดความสำเร็จ
๑. ปรับปรุงระบบการรับเรื่องร้องเรียนการทุจริตของกระทรวงศึกษาธิการ	๑.๑ การปรับปรุงระบบการรับเรื่องร้องเรียนของหน่วยงานต่อต้านการทุจริตต่างๆ ให้มีความรวดเร็วเข้าถึงได้โดยง่าย	๑.๑ จำนวนช่องทางในการรับเรื่องร้องเรียนเกี่ยวกับการทุจริต
	๑.๒ การสร้างความเชื่อมั่นและความไว้วางใจต่อระบบการรับเรื่องร้องเรียน	๑.๒ มีการใช้เทคโนโลยีมาใช้ในระบบการรับเรื่องร้องเรียน
๒. ปรับปรุงกระบวนการและพัฒนากลไกพิเศษในการปราบปรามการทุจริตที่มีความรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ	๒.๑ การปรับปรุงกระบวนการปราบปรามการทุจริตให้มีความรวดเร็วยิ่งขึ้น	๒.๑ มีแผนการปรับปรุงกระบวนการปราบปรามการทุจริต
	๒.๒ การสร้างมาตรฐานการดำเนินการปราบปรามการทุจริต	๒.๒ มีการปรับปรุงมาตรฐานการดำเนินการปราบปรามการทุจริต

ยุทธศาสตร์ที่ ๓ ปฏิรูปกลไกและกระบวนการการปราบปรามการทุจริต		
กลยุทธ์	แนวทางการดำเนินการตามกลยุทธ์	ตัวชี้วัดความสำเร็จ
	<p>๒.๓ การพัฒนากลไกพิเศษในการปราบปรามการทุจริต</p> <p>๒.๔ การเพิ่มบทบาทในการปราบปรามการทุจริตของหน่วยงานภาครัฐต้นสังกัด</p>	<p>๒.๓ มีกลไกพิเศษในการปราบปรามการทุจริต</p> <p>๒.๔ หน่วยงานมีการนำแนวทาง/มาตรการด้านการปราบปรามการทุจริตมาใช้ในหน่วยงาน</p>
๓. บูรณาการข้อมูลข่าวสารในการปราบปรามการทุจริต	<p>๓.๑ พัฒนาระบบฐานข้อมูลประกอบการปราบปรามการทุจริตของกระทรวงศึกษาธิการ</p> <p>๓.๒ ประสานความร่วมมือกับเครือข่ายทางการศึกษาเกี่ยวกับข้อมูลข่าวสารในการปราบปรามการทุจริต</p>	<p>๓.๑ มีระบบฐานข้อมูลกลางประกอบการปราบปรามการทุจริตของกระทรวงศึกษาธิการ</p> <p>๓.๒ มีเครือข่ายทางการศึกษาที่เข้ามามีส่วนร่วมในการปราบปรามการทุจริต</p>
๔. การเพิ่มประสิทธิภาพในกระบวนการคุ้มครองพยานและผู้แจ้งเบาะแสเกี่ยวกับการทุจริต	<p>๔.๑ กำหนดมาตรการในการคุ้มครองพยานและผู้แจ้งเบาะแสที่มีความน่าเชื่อถือและสร้างความมั่นใจแก่ผู้ถูกคุ้มครองได้</p> <p>๔.๒ กำหนดมาตรการในการคุ้มครองเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานในกระบวนการปราบปรามการทุจริต</p> <p>๔.๓ การกำหนดรางวัลหรือสิ่งจูงใจในการแจ้งเบาะแสในคดี</p>	<p>๔.๑ มีมาตรการในการคุ้มครองพยานและผู้แจ้งเบาะแส</p> <p>๔.๒ มีมาตรการในการคุ้มครองเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานในกระบวนการปราบปรามการทุจริต</p> <p>๔.๓ มีหลักเกณฑ์การให้รางวัลหรือสิ่งจูงใจในการแจ้งเบาะแสในคดี</p>

กรณีตัวอย่าง

กรณีตัวอย่างที่สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ป.ป.ช.) ซึ่มีผลความผิด สำหรับกรณีทุจริตในการจัดสรรงบประมาณรายจ่าย งบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๕ (งบประมัตติ) ให้กับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ในกระบวนการจัดซื้อจัดจ้างงานปรับปรุงสนามกีฬาพร้อมอุปกรณ์

(สนามฟุตบอล) มีลักษณะมุ่งหมายมิให้มีการแข่งขันราคาอย่างเป็นธรรม เพื่อเอื้ออำนวยแก่ผู้เข้าทำการเสนอราคา รายใดให้เป็นผู้มีสิทธิทำสัญญากับหน่วยงานของรัฐ และการก่อสร้างไม่ได้มาตรฐานตามรูปแบบรายการและวิธีการก่อสร้าง สนามกีฬาไม่สามารถใช้ประโยชน์ได้อย่างแท้จริงนั้น คณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้มีคำสั่งแต่งตั้งคณะอนุกรรมการไต่สวนข้อเท็จจริง โดยมีนายปรีชา เลิศกมลมาศ กรรมการ ป.ป.ช. เป็นประธานอนุกรรมการไต่สวน ซึ่งการไต่สวนข้อเท็จจริงจากพยานหลักฐานปรากฏข้อเท็จจริงสรุปได้ว่า ผู้ถูกกล่าวหาซึ่งประกอบด้วยผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ข้าราชการระดับสูง และกลุ่มเอกชน มีพฤติการณ์ร่วมกันทุจริตเชิงนโยบาย และเป็นตัวการร่วมกันในลักษณะการแบ่งหน้าที่กันทำ ตามบทบาทตามหน้าที่และอำนาจที่แต่ละคนมี และเป็นการสนับสนุนช่วยเหลือซึ่งกันและกันในการกระทำความผิด โดยผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง เจ้าหน้าที่ของรัฐ และเอกชนร่วมดำเนินการอย่างเป็นระบบและเป็นกระบวนการ โดยทุจริต ตั้งแต่ขั้นตอนการจัดสรรงบประมาณรายจ่ายงบประมาณปี พ.ศ. ๒๕๕๕ (งบประมัตติ) ให้กับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในจังหวัดนครราชสีมา และจังหวัดอื่น รวมจำนวน ๑๘ จังหวัด วงเงินประมาณ ๔,๔๕๙,๔๒๐,๐๐๐ บาท ใน ๒ โครงการหลัก หนึ่งในนั้นคือ โครงการก่อสร้างสนามกีฬาฟุตบอล รวมถึงมีการวางแผนในการทุจริต ในกระบวนการจัดซื้อจัดจ้างอีกหลายประการ เพื่อให้กลุ่มเอกชนที่เป็นพรรคพวกของตนเองได้เข้าเป็นผู้สัญญา และการก่อสร้างสนามกีฬาฟุตบอลไม่สามารถใช้ประโยชน์ได้อย่างแท้จริงตรงตามวัตถุประสงค์

โดยในช่วงที่มีการจัดหางบประมาณปีงบประมาณ ๒๕๕๕ นายวิรัช รัตนเศรษฐ์ นางทัศนียา รัตนเศรษฐ์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ในขณะนั้น และนางทัศนาวพร เกษเมธีการุณ นายกเทศมนตรีตำบล ห้วยแถลงขณะนั้น ซึ่งเป็นน้องสาวนางทัศนียา รัตนเศรษฐ์ ได้สั่งการให้พวกของตน เข้าไปประสานกับผู้อำนวยความสะดวกโรงเรียนต่างๆ ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต ๒ เพื่อจัดสรรงบประมาณก่อสร้างสนามฟุตบอล ให้ โดยเข้าไปครอบงำ บงการการใช้จ่ายงบประมาณในวงเงินดังกล่าวโดยปราศจากอำนาจตามกฎหมาย อันเป็นการต้องห้ามตามบทบัญญัติรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๑๖๘

ในขั้นตอนการจัดหางบประมาณ นายชินภัทร ภูมิรัตน เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้จัดทำคำขอเพิ่มเติมงบประมาณในรายการที่ ๔ จำนวน ๗,๐๐๐,๐๐๐,๐๐๐ ล้านบาท โดยที่ไม่มีรายละเอียดว่าจะใช้ก่อสร้างสนามกีฬาที่ใด อย่างไร ในวงเงินเท่าใด เพื่อเป็นการเปิดโอกาสให้มีการพิจารณาอนุมัติเพิ่มเติมเงิน

งบประมาณให้นายวิรัช รัตนเศรษฐ์ ผู้ประสานงานของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในขณะนั้น กับพวก เข้าไปแทรกแซงการใช้จ่ายงบประมาณตามความต้องการ โดยให้ข้าราชการประจำทำค่าของงบประมาณที่ไม่ได้เกิดจากความต้องการที่แท้จริงของโรงเรียนเสนอขึ้นมา

นอกจากนี้ มีการกำหนดคุณลักษณะร่างขอบเขต ของงาน (TOR) อันเป็นการกีดกันผู้ค้ารายอื่นมิให้ร่วมในการเสนอราคาเพื่อหลีกเลี่ยงการแข่งขันราคาอย่างเป็นธรรม และต่อมาภายหลังได้มีการส่งมอบงานให้กับโรงเรียนต่าง ๆ แต่พื้นสนามฟุตบอลไม่สามารถใช้งานได้ เนื่องจากแผ่นยางสังเคราะห์ (EVA) ที่กำหนดใน TOR เมื่อถูกความร้อนจะเกิดการโก่งงอ และเนื่องจากมิได้มีการติดตั้งอย่างถาวร จึงทำให้เกิดการหลุดล่อนเมื่อมีลมพัดแรง

คณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้พิจารณาสำนวนการไต่สวนข้อเท็จจริงเรื่องดังกล่าวข้างต้น ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต ๒ แล้วมีมติเป็นเอกฉันท์ ด้วยคะแนนเสียง ๙ เสียง ชี้มูลผู้ถูกกล่าวหาจำนวน ๒๔ ราย ประกอบด้วยผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ๓ ราย ข้าราชการ ๑๑ ราย เอกชน ๑๐ ราย (บุคคลธรรมดา ๗ ราย นิติบุคคล ๓ ราย) แบ่งออกเป็น ๓ กลุ่ม มีรายละเอียดสรุปได้ ดังนี้

๑.กลุ่มผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง และผู้ประสานงาน จำนวน ๖ ราย คือ นายวิรัช รัตนเศรษฐ์ และนางทัศนียา รัตนเศรษฐ์ ในฐานะสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ได้กระทำความผิดด้วยประการใด ๆ ที่มีผลให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือกรรมการ มีส่วนได้เสียไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อมในการใช้งบประมาณรายจ่ายจะกระทำมิได้ จึงเป็นการฝ่าฝืนข้อห้ามในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๑๖๘ มีมูลความผิดอาญาตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๑๒๓/๑ และมีมูลความผิดตามพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดเกี่ยวกับการเสนอราคาต่อหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๔ มาตรา ๗ มาตรา ๑๓ และมาตรา ๑๐ มาตรา ๑๑ มาตรา ๑๒ ประกอบมาตรา ๘๖ ประมวลกฎหมายอาญา นายสัมฤทธิ์ ปลั่งกลาง มีมูลความผิดอาญาตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๑๒๓/๑ ประกอบมาตรา ๘๖ ประมวลกฎหมายอาญา และตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๕๑ มาตรา ๑๕๗ ประกอบมาตรา ๘๖ นอกจากนี้ยังมีมูลความผิดตามพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดเกี่ยวกับการเสนอราคาต่อหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๔ มาตรา ๗ และมาตรา ๑๑ มาตรา ๑๒ ประกอบมาตรา ๘๖ ประมวลกฎหมายอาญา นางสาวกุลธิดา วีรตานนท์ และนายประภัสร์ ลิมานันท์ มีมูลความผิดอาญา ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๑๒๓/๑ ประกอบมาตรา ๘๖ ประมวลกฎหมายอาญา และตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๕๗ ประกอบมาตรา ๘๖ นอกจากการกระทำของนายประภัสร์ ลิมานันท์ ยังมีมูลความผิดทางวินัยอย่างร้ายแรง ตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๗ มาตรา ๘๔ วรรคสาม มาตรา ๘๕ วรรคสอง และมาตรา ๙๔ วรรคสองด้วย ส่วนนางทัศนียาพร เกษเมธีการุณ มีมูลความผิดอาญาตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๑๒๓/๑ ประกอบมาตรา ๘๖ ประมวลกฎหมายอาญา

๒.กลุ่มข้าราชการ จำนวน ๙ ราย คือ นายชินภัทร ภูมิรัตน เมื่อครั้งดำรงตำแหน่งเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานและนายรังสรรค์ มณีเล็ก เมื่อครั้งดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการสำนักนโยบายและแผน สพฐ. มีมูลความผิดทางอาญาตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๑๒๓/๑ ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๕๑ และมาตรา ๑๕๗ ตามพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดเกี่ยวกับ

การเสนอราคาต่อหน่วยงานของรัฐ พ.ศ.๒๕๔๒ ตามมาตรา ๔ มาตรา ๗ มาตรา ๑๐ มาตรา ๑๑ และมาตรา ๑๒ และมีมูลความผิดทางวินัยอย่างร้ายแรง ตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ.๒๕๔๗ มาตรา ๘๔ วรรคสาม มาตรา ๘๕ วรรคสอง และมาตรา ๙๔ วรรคสอง และนายชินภัทร ภูมิรัตน มีมูลความผิดทางอาญาตาม มาตรา ๑๕๑ ประมวลกฎหมายอาญาอีกประการหนึ่งด้วยนายประยงค์ ตั้งเจริญ เมื่อครั้งดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการส่วนการงบประมาณ สำนักนโยบายและแผนงบประมาณ สำนักงบประมาณ ในฐานะกรรมการและเลขานุการในคณะกรรมการพิจารณาการเพิ่มงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๕ มีมูลความผิดทางอาญา ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๑๒๓/๑ ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๕๗ และมีมูลความผิดทางวินัยอย่างร้ายแรง ตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ.๒๕๕๑ มาตรา ๘๒ (๒) ประกอบมาตรา ๘๕ (๗) และมาตรา ๘๕ (๑) นายนิเวศน์ อุดมรัตน์ เมื่อครั้งดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมาเขต ๒ มีมูลความผิดทางอาญาตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๑๒๓/๑ ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๕๑ และมาตรา ๑๕๗ ตามพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดเกี่ยวกับการเสนอราคาต่อหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๑๒ และมีมูลความผิดทางวินัยอย่างร้ายแรง ตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ.๒๕๔๗ มาตรา ๘๔ วรรคสาม มาตรา ๘๕ วรรคสอง และมาตรา ๙๔ วรรคสอง นายวิโรจน์ เลิศพงษ์ ผู้อำนวยการโรงเรียน บ้านพระพุทธ นายอนันต์ สุวรรณะ ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านตูมราษฎร์บูรณะ นายทองอินทร์ ไปเจอะ ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านหนองพลอง นางสาวพูนพิสมัย เปี่ยมสุวรรณ ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านหัวทำนบ และนางสาวอ้อย สัจจิมรัมย์ ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดหนองนา มีมูลความผิดทางอาญา ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ.๒๕๔๒ มาตรา ๑๒๓/๑ ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๕๑ มาตรา ๑๕๗ และมาตรา ๑๖๒ (๑) (๔) ตามพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดเกี่ยวกับการเสนอราคาต่อหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. ๒๕๔๒ ตามมาตรา ๔ มาตรา ๗ มาตรา ๑๐ มาตรา ๑๑ และมาตรา ๑๒ และมีมูลความผิดทางวินัยอย่างร้ายแรง ตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ.๒๕๔๗ มาตรา ๘๔ วรรคสาม มาตรา ๘๕ วรรคสอง และมาตรา ๙๔ วรรคสอง

๓. กลุ่มเอกชน จำนวน ๙ ราย คือ นางสาวเบญจพันธ์ บุญบังการ และบริษัท สपोर्ट แอนด์ เกม จำกัด มีมูลความผิดทางอาญาตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๑๒๓/๑ ประกอบประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๘๖ ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๕๑ และ มาตรา ๑๕๗ ประกอบมาตรา ๘๖ มาตรา ๒๖๔ มาตรา ๒๖๕ และมาตรา ๒๖๘ ตามพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดเกี่ยวกับการเสนอราคาต่อหน่วยงานของรัฐ พ.ศ.๒๕๔๒ มาตรา ๔ มาตรา ๗ และมาตรา ๑๑ มาตรา ๑๒ ประกอบประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๘๖ นายยี พณิชยา นายมานัส ชาวนา ห้างหุ้นส่วนจำกัด เอ็มเอไอ เอ็นเตอร์ไพรส์ และบริษัท วอเตอร์ ฮีล แลนด์ จำกัด มีมูลความผิดทางอาญาตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ.๒๕๔๒ มาตรา ๑๒๓/๑ ประกอบประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๘๖ ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๕๑ และมาตรา ๑๕๗ ประกอบมาตรา ๘๖ มาตรา ๒๖๔ มาตรา ๒๖๕ และมาตรา ๒๖๘ ตามพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดเกี่ยวกับการเสนอราคาต่อหน่วยงานของรัฐ พ.ศ.๒๕๖๔ มาตรา ๔ มาตรา ๗ และมาตรา ๑๐ มาตรา ๑๑ มาตรา ๑๒ ประกอบประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๘๖ นางสาวฐิติรัตน์ ทันทาบรุช และนางสาวรัตนา มงคลสกุล มีมูลความผิดทางอาญา ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกัน

และปราบปรามการทุจริต พ.ศ.๒๕๔๒ มาตรา ๑๒๓/๑ ประกอบประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๘๖ ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๕๑ และมาตรา ๑๕๗ ประกอบมาตรา ๘๖ และตามพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดเกี่ยวกับการเสนอราคาต่อหน่วยงานของรัฐ พ.ศ.๒๕๔๒ มาตรา ๔ และมาตรา ๑๑ มาตรา ๑๒ ประกอบประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๘๖ นอกจากนี้นางสาวฐิติรัตน์ ทันทาบุรุษ ยังมีมูลความผิดตามพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดเกี่ยวกับการเสนอราคาต่อหน่วยงานของรัฐ พ.ศ.๒๕๔๒ มาตรา ๗ และมาตรา ๑๐ ประกอบประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๘๖ อีกด้วย

นายวิจิตรวิทย์ ภูซัสส์วุฒิกุล มีมูลความผิดทางอาญาตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ.๒๕๔๒ มาตรา ๑๒๓/๑ ประกอบประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๘๖ และตามพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดเกี่ยวกับการเสนอราคาต่อหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๔ ประกอบประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๘๖ มูลค่าความเสียหายทั้ง ๖ โรงเรียน ประมาณ ๑๕,๐๐๐,๐๐๐ บาท (สิบห้าล้านบาท)

ให้ส่งรายงานสำนวนการไต่สวน เอกสาร พยานหลักฐาน และความเห็น พร้อมสำเนาอิเล็กทรอนิกส์ ไปยังอัยการสูงสุด เพื่อดำเนินการฟ้องคดีต่อศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง และส่งรายงานสำนวนการไต่สวน เอกสารหลักฐาน และคำวินิจฉัย ไปยังผู้บังคับบัญชา เพื่อดำเนินการทางวินัย ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๗๖ และมาตรา ๙๑ (๒) แล้วแต่กรณีในส่วนที่เหลือของจังหวัดนครราชสีมา จำนวน ๖ เขต ๕๐ โรงเรียน และจังหวัดอื่นๆ อีก ๑๗ จังหวัด อยู่ระหว่างการดำเนินการ

๖. ความก้าวหน้าในการพัฒนากฎหมายเพื่อการปฏิรูปประเทศด้านการศึกษา

ดร.สมศักดิ์ ดลประสิทธิ์ รองเลขาธิการสภาการศึกษา กล่าวว่า ในระยะเวลาที่ผ่านมา สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา ได้ร่วมขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการศึกษา โดยได้ดำเนินการตามภารกิจหลักในการจัดทำแผนการศึกษาแห่งชาติที่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์และแผนปฏิรูปประเทศด้านการศึกษา โดยเน้นย้ำแนวทางการปฏิรูปการศึกษาตามยุทธศาสตร์ที่สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ๗ ประการ ได้แก่

- ๑) ปรับระบบการศึกษาด้วยกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติ ซึ่งถือเป็นธรรมนูญด้านการศึกษา
- ๒) ให้ความสำคัญกับการศึกษาตลอดช่วงชีวิต โดยเริ่มตั้งแต่การให้ความสำคัญกับการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย

เด็กปฐมวัย

- ๓) ลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาและพัฒนาศักยภาพครู ด้วยกลไกของกองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา และเพิ่มขีดความสามารถทางการศึกษาโดยการมุ่งเน้นการจัดการศึกษาสู่ความเป็นเลิศ
- ๔) เพิ่มประสิทธิภาพในการใช้ทรัพยากรด้านการศึกษาเพื่อการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา
- ๕) ปรับโครงสร้างหลักสูตรการศึกษาให้สอดคล้องกับการสร้างผู้เรียนในศตวรรษที่ ๒๑
- ๖) ปฏิรูปโครงสร้างการศึกษาและเขตพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา และ
- ๗) พัฒนาระบบการจัดการฐานข้อมูลและองค์ความรู้ด้านการศึกษาด้วยกลไกของ National Digital Learning Platform (NDLP)

นอกจากนี้ งานด้านกฎหมายการศึกษา จะถูกขับเคลื่อนผ่านกลไกที่เป็นมาตรการเชิงกฎหมาย ๓ ฉบับ คือ

๑) พระราชบัญญัติกองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๑ มุ่งเน้นสร้างโอกาสในการเข้าถึงการศึกษา ช่วยเหลือผู้เรียนที่ด้อยโอกาสทางการศึกษา และพัฒนาครูให้มีศักยภาพและมีจิตวิญญาณแห่งความเป็นครูอย่างแท้จริง

๒) พระราชบัญญัติพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๒ เป้าหมายเพื่อสร้างพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา ให้เป็นต้นแบบในการจัดการศึกษา และ

๓) พระราชบัญญัติการพัฒนาเด็กปฐมวัย พ.ศ. ๒๕๖๒ มุ่งเน้นการสร้างคนที่มีคุณภาพตั้งแต่ช่วงอายุแรกเริ่มของการศึกษา ทั้งนี้ ตามพระราชบัญญัติการพัฒนาเด็กปฐมวัย พ.ศ. ๒๕๖๒ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาได้รับมอบหมายให้เป็นฝ่ายเลขานุการของคณะกรรมการนโยบายการพัฒนาเด็กปฐมวัย เพื่อเป็นหลักในการประสานและบูรณาการการทำงานร่วมกันในแต่ละภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง

อย่างไรก็ตามในอนาคตจำเป็นต้องพร้อมรับมือกับการปรับบทบาทและรูปแบบการดำเนินงานของโครงสร้างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา ให้มีโครงสร้างกระทรวงเป็นแบบ Single command เน้นการบริหารการศึกษาในระดับพื้นที่ (ระดับจังหวัด) เพื่อให้เกิดความคล่องตัวและประสิทธิภาพในการบริหารจัดการด้านการศึกษาต่อไป

นอกจากนี้ยังมีกฎหมายที่มีความสำคัญต่อการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการศึกษาที่อยู่ในระหว่างการจัดทำ และปรับปรุงแก้ไข ดังนี้คือ

๑. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. กฎหมายการศึกษาแห่งชาติได้กำหนดแนวปฏิบัติเรียกว่า การจัดแนวทางการศึกษา เป็นกฎหมายเดียวในประเทศไทยที่มีบทบัญญัติเรื่องปรัชญา คือแนวทางการจัดการศึกษา กฎหมายอื่นมีแต่บอกว่าปฏิบัติอย่างไรและมีโทษอย่างไร แต่กฎหมายการศึกษาเป็นกฎหมายพิเศษที่เอาปรัชญาทางการศึกษาใส่ได้ทางกฎหมาย เพราะเป็นกฎหมายฉบับแรกของประเทศไทยที่เกิดขึ้น เราจะต้องเข้าใจความเป็นมาเป็นไปใน ๒๐ ปีมีการเปลี่ยนแปลงอะไรไปบ้าง เช่นกฎหมายนี้มีการปรับโครงสร้างกฎหมายนี้ทำให้มีใบประกอบวิชาชีพเกิดขึ้นและมีการเปลี่ยนแปลงในการจัดการเรียนการสอน เป็นต้น

๒. กฎหมายระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาทั้ง ก.ศ.น. ทั้งคนที่เกี่ยวกับการศึกษาในกระทรวงก็คือในเขตพื้นที่ที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานก็ต้องมีความรู้ที่เกี่ยวข้องกับสถานศึกษา ณ ของตนเอง ซึ่งสถานะของครูจะต่างจากสถานะของข้าราชการอื่น เพราะท่านมีบทบาทหน้าที่อยู่ ๒ ลักษณะ

๑.) ต้องปฏิบัติตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการเป็นข้าราชการ การเป็นข้าราชการมีบทบัญญัติอะไร มีกฎหมายใหม่เกิดขึ้น เช่น เรื่องของมาตรฐานทางจริยธรรมได้มีกฎหมายออกมาแล้ว ในฐานะที่ท่านเป็นข้าราชการท่านต้องเข้าใจ

๒.) สถานะครูก็มีกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการเป็นครูในกระทรวงศึกษาธิการก็จะให้คนที่เข้าสู่วิชาชีพทางการศึกษาวิชาชีพครูก็ต้องมีความเข้าใจในเรื่องของบทบาทหน้าที่ในฐานะที่เป็นข้าราชการด้วย

๓. พ.ร.บ. สภาครูและบุคลากรทางการศึกษา ส่วนคนที่เป็นผู้บริหารต้องเข้าใจอีกหนึ่งคือ พ.ร.บ. ระเบียบบริหารกระทรวงศึกษาธิการเพราะเราเป็นหนึ่งในสองกระทรวงที่มีกฎหมายเฉพาะด้านการบริหารจัดการแผ่นดิน คือกระทรวงกลาโหมและกระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงอื่นใช้ พ.ร.บ. ระเบียบบริหารแผ่นดินที่เป็นภาพรวม ซึ่งจะกล่าวถึงในเรื่องการครอบคลุมโครงสร้างบทบาทหน้าที่ของหน่วยงานต่างๆ เอาไว้ครบถ้วน

๔. พ.ร.บ. กองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๑ ส่วนที่ท่านเกี่ยวข้องคือการให้ทุนการศึกษาเด็กส่งเสริมเด็กอภิวัดอุปสรรคหนึ่งคือการเสริมประสิทธิภาพครูจริงๆจะมีสองกฎหมายแต่สุดท้ายกฎหมายกองทุนเยอะไปไหนที่สุดเอาพัฒนาประสิทธิภาพของครู ซึ่งเป็นข้อความที่กำหนดในรัฐธรรมนูญที่ให้ความสำคัญกับการพัฒนาครูเอาไปใส่ในกองทุนเพื่อลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาด้วย

๕. พ.ร.บ. พื้นที่นวัตกรรมเดิมที่ใช้ชื่อว่า พ.ร.บ. เขตพื้นที่นวัตกรรม เป็นเรื่องเฉพาะที่เกิดขึ้นมาเพื่อที่จะให้พื้นที่เฉพาะเหล่านี้ได้พัฒนาโรงเรียนหรือพัฒนานวัตกรรมขึ้นมาให้เหมาะสมกับเฉพาะพื้นที่ เช่นพื้นที่เศรษฐกิจก็นำร่างที่จังหวัดระยอง พื้นที่ที่มีความหลากหลายการพัฒนาน้อย แถวอีสาน อย่างเช่น จังหวัดศรีสะเกษ เป็นต้น ภาคเหนือก็จะมีที่เชียงใหม่ เพราะฉะนั้นสิ่งที่กล่าวมาไม่ใช่เพราะจังหวัดเชียงใหม่ จังหวัดระยอง ต่อไปจะเป็นจังหวัด

แพร่และจังหวัดอื่นๆ ถ้าเข้าใจในเรื่องของพื้นที่นวัตกรรมท่านก็สามารถที่จะเข้าสู่โครงการหรือเข้าสู่กฎหมายไปปฏิบัติในส่วนที่เป็นอิสระที่อธิบายว่าถ้าโรงเรียนเข้าสู่พื้นที่นวัตกรรมแล้วจะมีความเป็นอิสระอย่างไร สิ่งเหล่านี้เป็นตัวอย่างของกฎหมายที่เกิดขึ้นแล้ว และก็มียุทธศาสตร์ที่จะให้หน่วยงานหรือผู้ที่เกี่ยวข้องได้ปฏิบัติ ถ้าปฏิบัติได้สมบูรณ์หรือได้ผลกฎหมายนี้ก็จะเป็นไปสู่อการพัฒนาที่ก้าวหน้ามากขึ้นแต่เมื่อไหร่ทำและมีอุปสรรคหรือมีอะไรที่ไม่เป็นไปตามความคาดหวังเป้าหมายจุดประสงค์ที่ต้องการของกฎหมายแล้ว กฎหมายเหล่านั้นก็อาจถูกยกเลิกไปหรือไม่ก็มีการปรับเปลี่ยนไป สิ่งเหล่านี้ที่ค่อยพยายามจะออกมา นอกจากเสริมสร้างความรู้แล้วก็จะรับฟังว่าท่านยังไม่เข้าใจในเรื่องใดบ้างหรือเมื่อปฏิบัติแล้วมีอุปสรรคจากอะไรเราก็อาศัยท่านในการสร้างประชาคมของเราในเชิงออนไลน์หรือการติดต่อในทางสื่อสารที่สามารถสื่อสารต่อกันได้ติดต่อตลอดเวลา หวังว่าสิ่งเหล่านี้จะเกิดขึ้นกับทุกท่านในช่วง ๒ วันนี้ และขอขอบพระคุณทุกท่านที่ได้มาสละเวลา และได้มาเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจและจะเป็นการดียิ่งถ้าท่านได้เสนอแนวทางการคิดอะไรต่างๆที่เป็นประโยชน์ในการพัฒนากฎหมายทางด้านการศึกษาเพื่อประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของชาติต่อไป

ดร.สวัสดิ์ ภัททอง รักษาการในตำแหน่งที่ปรึกษาด้านระบบการศึกษา กล่าวว่าการพัฒนากฎหมายเพื่อสนับสนุนการปฏิรูปการศึกษา โดยมีสาระสำคัญใน ๓ ประเด็น ดังนี้

ประเด็นที่ ๑ การบริหารองค์กรภาครัฐ

ในการบริหารองค์กรภาครัฐจำเป็นต้องคำนึงถึงหลักธรรมาภิบาล รวมทั้งต้องนำหลักการบริหารขององค์กรเอกชน คือหลักบรรษัทภิบาล กล่าวคือ ต้องนำหลัก ๑) การดูแล

เอาใจใส่ผู้รับบริการ ๒) การปฏิบัติตามกฎระเบียบอย่างเคร่งครัด ๓) ความจงรักภักดีต่อองค์กร และ ๔) เปิดเผยโปร่งใส มาใช้เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการบริหารจัดการองค์กรของรัฐด้วย

ประเด็นที่ ๒ การปฏิรูปการศึกษาตามรัฐธรรมนูญ

รัฐธรรมนูญได้กำหนดให้มีการปฏิรูปการศึกษาไว้ในมาตรา ๕๔ และมาตรา ๒๕๘ วรรค จ ซึ่งคณะกรรมการอิสระเพื่อการปฏิรูปการศึกษาได้มีการดำเนินการ ให้เป็นไปตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญ ดังนี้

๑) การปฏิรูปการศึกษาสำหรับเด็กก่อนวัยเรียน โดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย ได้ให้ความสำคัญถึงความร่วมมือในการบูรณาการงานของทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง เพื่อสร้างโอกาสในการเข้าถึงการศึกษาได้อย่างทั่วถึง

๒) การจัดทำหลักสูตรและปฏิรูปการจัดการเรียนการสอน เป็นการจัดทำหลักสูตรฐานสมรรถนะ โดยมีการบูรณาการความรู้ ทักษะ และเจตคติ เพื่อพัฒนาสมรรถนะผู้เรียน และสร้างกลไกการดำเนินการที่นำไปสู่การปฏิบัติได้จริง มีการประเมินผลการจัดการศึกษาเชิงคุณภาพ โดยใช้ข้อมูลและหลักฐานเชิงประจักษ์เพื่อให้เกิดการพัฒนาผู้เรียนอย่างแท้จริง

๓) การประกันคุณภาพการศึกษา มีการกำหนดเพิ่มเติม คือให้มีการรับรองคุณภาพสถานศึกษา โดยหน่วยงานภายนอก โดยเน้นการประเมินเพื่อพัฒนา

๔) ครูและผู้บริหารสถานศึกษา การผลิตและการพัฒนาครูและผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องคำนึงถึงสมรรถนะที่สำคัญและจำเป็นสำหรับบุคลากรดังกล่าว รวมทั้ง คำนึงถึงผู้เรียนเป็นสำคัญด้วย

๕) การปฏิรูปการอาชีวศึกษาที่มุ่งเน้นการผลิตและพัฒนากำลังคนให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน ยกกระดับค่าตอบแทนสำหรับผู้เรียนอาชีวศึกษา และส่งเสริมให้เกิดความร่วมมือการจัดการทวิภาคีเพื่อเป็นกลไกสำคัญในการสร้างผู้เรียนให้มีทักษะความเชี่ยวชาญด้านการปฏิบัติ

๖) การปฏิรูปโครงสร้างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา ได้มีการกำหนดให้แบ่งแยกอำนาจหน้าที่อย่างชัดเจน โดยเน้นให้เกิดเอกภาพในการกำหนดนโยบาย (Policy) และก่อให้เกิดความร่วมมือของหน่วยงานที่ทำหน้าที่ในการติดตามดูแล (Regulator) หน่วยงานในการสนับสนุน (Supporter) และหน่วยปฏิบัติ (Operator) ทั้งนี้ ปัจจุบันได้เร่งให้เกิดการดำเนินการเพื่อให้เกิดความอิสระในการบริหารจัดการของหน่วยงานในส่วนปฏิบัติ โดยจัดให้มีสถานศึกษานิติบุคคล และกำหนดเขตพื้นที่นวัตกรรมทางการศึกษา

ประเด็นที่ ๓ การจัดทำกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการปฏิรูปการศึกษา

ได้มีการจัดทำกฎหมายเพื่อเป็นกลไกทางกฎหมายที่สำคัญในการส่งเสริมการดำเนินการตามมาตรการในการปฏิรูปการศึกษา ซึ่งทางสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา ได้ให้ความสำคัญและดำเนินการกฎหมายในหลายฉบับ อาทิ พระราชบัญญัติกองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๑ พระราชบัญญัติการพัฒนาเด็กปฐมวัย พ.ศ. ๒๕๖๒ พระราชบัญญัติเขตพื้นที่นวัตกรรมทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๒ รวมไปถึงร่างพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ซึ่งถึงเป็นกฎหมายแม่บททางการศึกษาด้วย ทั้งนี้ ยังมีกฎหมายที่เสนอโดยหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง อาทิ ร่างพระราชบัญญัติข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ร่างพระราชบัญญัติสภาครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ร่างพระราชบัญญัติการศึกษาตลอดชีวิต พ.ศ. ซึ่งกฎหมายแต่ละฉบับจำเป็นต้องมีการพิจารณาอย่างรอบคอบจะสามารถตอบโจทย์แนวทางในการปฏิรูปการศึกษาได้อย่างแท้จริง

การปฏิรูปการศึกษาต้องมีการปฏิรูปในหลายด้าน หนึ่งในนั้น คือ การปฏิรูปกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา ไม่ว่าจะเป็น พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม พระราชบัญญัติครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๗ โดยเฉพาะในส่วนของพระราชบัญญัติครูและบุคลากรทางการศึกษา รวมไปถึงกฎหมายลำดับรองที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานครูและบุคลากรทางการศึกษา ซึ่งเป็นกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับครูและบุคลากรทางการศึกษาโดยตรง โดยได้มีการปรับแก้สาระสำคัญในส่วนที่เกี่ยวข้องกับผู้บริหาร คือ คุณสมบัติ และการคัดเลือก การแต่งตั้งโยกย้าย การประเมินและพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษา เพื่อให้ได้มาซึ่งบุคลากรที่มีคุณภาพและตรงกับสภาพบริบทของสถานศึกษาอย่างแท้จริง ซึ่งการปฏิรูปกฎหมายทั้งสองฉบับจะส่งผลประการสำคัญที่ทำให้การศึกษาของประเทศไทยทัดเทียมกับนานาประเทศ

กฎหมายต่าง ๆ จะมีความศักดิ์สิทธิ์หรือไม่นั้น ส่วนหนึ่งขึ้นอยู่กับการบังคับใช้ของเจ้าหน้าที่รัฐ ซึ่งในการบังคับใช้กฎหมายจะต้องคำนึงถึงหลักธรรมาภิบาล อันได้แก่ หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักความมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบ และหลักความคุ้มค่า ทั้งนี้ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยได้กำหนดให้มีการปฏิรูปประเทศในหลายด้าน หนึ่งในนั้น คือ ด้านการศึกษา ซึ่งการปฏิรูปการศึกษาจำเป็นต้องมีการปฏิรูปทั้งระบบ ไม่ว่าจะเป็นการบริหารจัดการสถานศึกษา ซึ่งต้องให้สถานศึกษามีความอิสระในการบริหารจัดการโดยการส่งเสริมให้สถานศึกษาเป็นนิติบุคคล โดยมีค่าใช้จ่ายให้มีอิสระในการบริหารจัดการเท่านั้น แต่จำเป็นต้องให้ผู้บริหารสถานศึกษาและผู้บริหารสถานศึกษาศึกษามีความรับผิดชอบต่อการบริหารจัดการด้วย และมาตรา ๗๗

ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยได้กำหนดให้การรับฟังความคิดเห็นของประชาชนในการจัดทำกฎหมายแต่ละฉบับ ซึ่งในปัจจุบันได้มีการปรับแก้ไขกฎหมายที่เกี่ยวกับการศึกษาหลายฉบับ อาทิ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ร่างพระราชบัญญัติสภาครูและบุคลากรทางการศึกษา ร่างพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาซึ่งความคิดเห็นของประชาชนผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องถือเป็นความจำเป็นอย่างยิ่งในการพัฒนากฎหมายการศึกษาเพื่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของประเทศ

ภาคผนวก

พระราชบัญญัติ
การพัฒนาเด็กปฐมวัย
พ.ศ. ๒๕๖๒

สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร
ให้ไว้ ณ วันที่ ๒๖ เมษายน พ.ศ. ๒๕๖๒
เป็นปีที่ ๔ ในรัชกาลปัจจุบัน

สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร มีพระราชโองการโปรดเกล้าฯ
ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรมีกฎหมายว่าด้วยการพัฒนาเด็กปฐมวัย

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของสภานิติ
บัญญัติแห่งชาติทำหน้าที่รัฐสภา ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติการพัฒนาเด็กปฐมวัย พ.ศ. ๒๕๖๒”

มาตรา ๒^๑ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ในพระราชบัญญัตินี้

“เด็กปฐมวัย” หมายความว่า เด็กซึ่งมีอายุต่ำกว่าหกปีบริบูรณ์ และให้หมายความรวมถึงเด็กซึ่งต้อง
ได้รับการพัฒนา ก่อนเข้ารับการศึกษาในระดับประถมศึกษา

“การพัฒนาเด็กปฐมวัย” หมายความว่า การดูแล การพัฒนา และการจัดการเรียนรู้สำหรับเด็ก
ปฐมวัย หญิงตั้งครรภ์ หรือผู้ดูแลเด็กปฐมวัย

“ผู้ดูแลเด็กปฐมวัย” หมายความว่า บิดา มารดา ผู้ปกครอง หรือผู้ซึ่งเลี้ยงดูเด็กปฐมวัย

“สถานพัฒนาเด็กปฐมวัย” หมายความว่า ศูนย์เด็กเล็ก ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ศูนย์บริการช่วยเหลือ
ระยะแรกเริ่มของเด็กพิการหรือเด็กซึ่งมีความต้องการพิเศษ สถานรับเลี้ยงเด็ก และสถานสงเคราะห์ตามกฎหมายว่า
ด้วยการคุ้มครองเด็กซึ่งมีเด็กปฐมวัยอยู่ในความคุ้มครองดูแล หรือสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยที่เรียกชื่ออย่างอื่น รวมทั้ง
โรงเรียน ศูนย์การเรียนรู้ หน่วยงานการศึกษา หรือหน่วยงานอื่นของรัฐหรือเอกชน และสถาบันศาสนา ที่มี
วัตถุประสงค์ในการจัดการศึกษาให้แก่เด็กปฐมวัย

“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการนโยบายการพัฒนาเด็กปฐมวัย

มาตรา ๔ ให้นายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการรักษาการตาม
พระราชบัญญัตินี้

หมวด ๑ บททั่วไป

มาตรา ๕ การพัฒนาเด็กปฐมวัยตามพระราชบัญญัตินี้ มีวัตถุประสงค์ ดังต่อไปนี้

- (๑) ให้มารดาได้รับการดูแลในระหว่างตั้งครรภ์เพื่อให้บุตรที่อยู่ในครรภ์มีสุขภาพและพัฒนาการที่ดี
- (๒) ให้เด็กปฐมวัยอยู่รอดปลอดภัยและได้รับความคุ้มครองให้พ้นจากการล่วงละเมิดไม่ว่าในทางใด
- (๓) ให้เด็กปฐมวัยมีพัฒนาการที่ีรอบด้านทั้งทางร่างกาย จิตใจ วินัย อารมณ์ สังคม และสติปัญญาให้สมกับวัย เพื่อให้เกิดทักษะพื้นฐานในการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต สามารถเรียนรู้ได้อย่างสอดคล้องกับหลักการพัฒนาศักยภาพของแต่ละบุคคลและความต้องการจำเป็นพิเศษ
- (๔) สร้างคุณลักษณะให้เด็กปฐมวัยมีอุปนิสัยใฝ่ดี มีคุณธรรม มีวินัย ใฝ่รู้ มีความคิดสร้างสรรค์ และสามารถซึมซับสุนทรียะและวัฒนธรรมที่หลากหลายได้
- (๕) บ่มเพาะเจตคติของเด็กปฐมวัยให้เคารพคุณค่าของบุคคลอื่น มีจิตวิญญาณของการอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างเสมอภาค และมีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและพลโลก
- (๖) ให้ผู้ดูแลเด็กปฐมวัยได้รับความรู้ ทักษะ และเจตคติที่ดีในการพัฒนาเด็กปฐมวัย

มาตรา ๖ ให้หน่วยงานของรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคเอกชน และภาคประชาสังคมที่เกี่ยวข้อง มีภารกิจร่วมกันดำเนินการเพื่อให้มีการพัฒนาเด็กปฐมวัย และดำเนินการให้เป็นไปตามมาตรฐานและแนวปฏิบัติที่ดีเกี่ยวกับการพัฒนาเด็กปฐมวัยตามที่คณะกรรมการกำหนด รวมทั้งส่งเสริมให้ผู้ดูแลเด็กปฐมวัยจัดให้เด็กปฐมวัยซึ่งอยู่ในความดูแลได้รับการพัฒนาตามมาตรฐานและแนวปฏิบัติที่ดีเกี่ยวกับการพัฒนาเด็กปฐมวัยดังกล่าว

มาตรา ๗ บิดา มารดา และผู้ปกครองมีหน้าที่จัดให้เด็กปฐมวัยซึ่งอยู่ในความดูแลได้รับการพัฒนาตามแนวปฏิบัติที่ดีเกี่ยวกับการพัฒนาเด็กปฐมวัย

มาตรา ๘ การจัดการเรียนรู้ของสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยต้องเป็นไปเพื่อเตรียมความพร้อมของเด็กปฐมวัย แต่ต้องไม่เป็นการจัดการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นการสอบแข่งขันระหว่างเด็กปฐมวัย

หมวด ๒

คณะกรรมการนโยบายการพัฒนาเด็กปฐมวัย

มาตรา ๙ ให้มีคณะกรรมการนโยบายการพัฒนาเด็กปฐมวัย ประกอบด้วย

- (๑) นายกรัฐมนตรีหรือรองนายกรัฐมนตรีซึ่งนายกรัฐมนตรีมอบหมาย เป็นประธานกรรมการ
- (๒) กรรมการโดยตำแหน่ง ได้แก่ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร นายกสมาคมสันนิบาตเทศบาลแห่งประเทศไทย นายกสมาคมองค์การบริหารส่วนจังหวัดแห่งประเทศไทย และนายกสมาคมองค์การบริหารส่วนตำบลแห่งประเทศไทย
- (๓) กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวนแปดคน ซึ่งนายกรัฐมนตรีแต่งตั้งจากผู้มีความรู้ความเชี่ยวชาญด้านการพัฒนาเด็กปฐมวัย ด้านการศึกษา ด้านการศึกษาพิเศษ ด้านการสาธารณสุข ด้านสังคมสงเคราะห์ และด้าน

สื่อสารมวลชน ด้านละหนึ่งคน และด้านการบริหารสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยจำนวนสองคน ซึ่งมาจากสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยภาครัฐหนึ่งคนและภาคเอกชนหนึ่งคน

ให้เลขาธิการสภาการศึกษาเป็นกรรมการและเลขานุการ และให้แต่งตั้งข้าราชการหรือเจ้าหน้าที่ของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาจำนวนไม่เกินสองคนเป็นผู้ช่วยเลขานุการ

มาตรา ๑๐ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๙ (๓) ต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามดังต่อไปนี้

- (๑) มีสัญชาติไทย
- (๒) มีอายุไม่ต่ำกว่าสามสิบห้าปี
- (๓) ไม่เป็นหรือเคยเป็นบุคคลล้มละลายทุจริต
- (๔) ไม่เป็นคนไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถ
- (๕) ไม่เคยได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้

กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ

(๖) ไม่เป็นข้าราชการการเมือง ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง กรรมการหรือผู้ดำรงตำแหน่งที่รับผิดชอบในการบริหารพรรคการเมือง ที่ปรึกษาพรรคการเมือง หรือเจ้าหน้าที่พรรคการเมือง

(๗) ไม่เคยถูกไล่ออก ปลดออก หรือให้ออกจากราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือหน่วยงานของเอกชน เพราะทุจริตต่อหน้าที่

มาตรา ๑๑ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๙ (๓) มีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละสี่ปี และอาจได้รับแต่งตั้งอีกได้ แต่จะดำรงตำแหน่งติดต่อกันเกินสองวาระไม่ได้

เมื่อครบกำหนดตามวาระในวาระหนึ่ง หากยังมีได้แต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ขึ้นใหม่ ให้กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระนั้นอยู่ในตำแหน่งเพื่อปฏิบัติหน้าที่ต่อไปจนกว่ากรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งได้รับแต่งตั้งใหม่เข้ารับหน้าที่

มาตรา ๑๒ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๙ (๓) พ้นจากตำแหน่ง เมื่อ

- (๑) ตาย
- (๒) ลาออก
- (๓) ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๑๐
- (๔) ขาดประชุมคณะกรรมการสามครั้งติดต่อกันโดยไม่มีเหตุอันสมควรตามหลักเกณฑ์ที่

คณะกรรมการกำหนด

(๕) นายกรัฐมนตรีให้ออกเพราะบกพร่องต่อหน้าที่ มีความประพฤติเสื่อมเสีย หรือหย่อนความสามารถ

มาตรา ๑๓ ในกรณีที่กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๙ (๓) พ้นจากตำแหน่งก่อนวาระ ให้ดำเนินการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิแทนตำแหน่งที่ว่างภายในหกสิบวันนับแต่วันที่ตำแหน่งว่างลง และให้ผู้ซึ่งได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งแทนอยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของผู้ซึ่งตนแทน เว้นแต่วาระของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒินั้นเหลือไม่ถึงเก้าสิบวันจะไม่แต่งตั้งกรรมการแทนก็ได้ โดยในระหว่างที่ยังมิได้มีการแต่งตั้งกรรมการแทนตำแหน่งที่ว่าง ให้คณะกรรมการประกอบด้วยกรรมการเท่าที่เหลืออยู่

มาตรา ๑๔ คณะกรรมการมีหน้าที่และอำนาจ ดังต่อไปนี้

(๑) จัดทำนโยบายระดับชาติด้านการพัฒนาเด็กปฐมวัยซึ่งต้องสอดคล้องกับกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติ ยุทธศาสตร์ชาติ และแผนการปฏิรูปประเทศ และให้ความเห็นชอบแผนพัฒนาเด็กปฐมวัย เสนอต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบ เพื่อให้หน่วยงานและบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับเด็กปฐมวัยได้นำไปปฏิบัติ

(๒) อนุมัติแผนงบประมาณและแผนการดำเนินงานประจำปีแบบบูรณาการของหน่วยงานของรัฐ และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเด็กปฐมวัย

(๓) เสนอแนะและให้คำปรึกษาแก่คณะรัฐมนตรีในการพัฒนาเด็กปฐมวัยและการจัดการศึกษาของเด็กปฐมวัยตั้งแต่ระดับอนุบาลจนถึงระดับประถมศึกษาให้เชื่อมโยงกับพัฒนาการของเด็กปฐมวัย

(๔) เสนอให้มีหรือแก้ไขปรับปรุงกฎหมายที่จำเป็นเพื่อดำเนินการตามนโยบายระดับชาติด้านการพัฒนาเด็กปฐมวัยและแผนพัฒนาเด็กปฐมวัย

(๕) บูรณาการการพัฒนาเด็กปฐมวัยของหน่วยงานของรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม ให้เป็นไปตามนโยบายระดับชาติด้านการพัฒนาเด็กปฐมวัยและแผนพัฒนาเด็กปฐมวัย

(๖) กำหนดมาตรฐานและแนวปฏิบัติที่ดีเกี่ยวกับการพัฒนาเด็กปฐมวัย

(๗) กำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการรับเด็กปฐมวัยเข้าศึกษาในระดับอนุบาลและระดับประถมศึกษา เพื่อมิให้มีผลกระทบต่อพัฒนาการของเด็กปฐมวัย

(๘) กำหนดสมรรถนะและตัวชี้วัดการพัฒนาเด็กปฐมวัย

(๙) ติดตามและส่งเสริมให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการจัดเก็บข้อมูลสารสนเทศของเด็กปฐมวัยอย่างเป็นระบบ

(๑๐) ส่งเสริมให้มีการศึกษาวิจัยและการสร้างนวัตกรรมที่เกี่ยวกับการพัฒนาเด็กปฐมวัย

(๑๑) ส่งเสริมให้ผู้ดูแลเด็กปฐมวัยและครูอาจารย์สามารถดูแลและพัฒนาเด็กปฐมวัยได้อย่างมีคุณภาพตามหลักการและปรัชญาของการพัฒนาเด็กปฐมวัย

(๑๒) ประสานงานและให้ข้อมูลแก่กองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษาตามกฎหมายว่าด้วยกองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา เพื่อพิจารณาให้ความช่วยเหลือเด็กปฐมวัยซึ่งขาดแคลนทุนทรัพย์หรือด้อยโอกาสได้รับการพัฒนาทางร่างกาย จิตใจ วินัย อารมณ์ สังคม และสติปัญญาให้สมกับวัย

(๑๓) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่พระราชบัญญัตินี้หรือกฎหมายอื่นกำหนดให้เป็นหน้าที่หรืออำนาจของคณะกรรมการ หรือตามที่คณะรัฐมนตรีมอบหมาย

มาตรา ๑๕ การประชุมของคณะกรรมการต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมด จึงจะเป็นองค์ประชุม

ในการประชุมของคณะกรรมการ ถ้าประธานกรรมการไม่มาประชุมหรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้ที่ประชุมเลือกกรรมการคนหนึ่งเป็นประธานในที่ประชุม

การวินิจฉัยชี้ขาดของที่ประชุมให้ถือเสียงข้างมาก กรรมการคนหนึ่งให้มีเสียงหนึ่งในการลงคะแนน ถ้าคะแนนเสียงเท่ากันให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด

ให้มีการประชุมคณะกรรมการอย่างน้อยปีละสี่ครั้ง

มาตรา ๑๖ ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ คณะกรรมการมีอำนาจแต่งตั้งที่ปรึกษาและคณะอนุกรรมการ เพื่อดำเนินการตามที่คณะกรรมการมอบหมายได้

การประชุมของคณะอนุกรรมการ ให้นำความในมาตรา ๑๕ มาใช้บังคับด้วยโดยอนุโลม

มาตรา ๑๗ ให้มีคณะอนุกรรมการบูรณาการการพัฒนาเด็กปฐมวัยซึ่งคณะกรรมการแต่งตั้งมีหน้าที่และอำนาจในการเสนอแนะและให้ความเห็นต่อคณะกรรมการในเรื่อง ดังต่อไปนี้

(๑) จัดทำแผนพัฒนาเด็กปฐมวัยให้สอดคล้องกับกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติ ยุทธศาสตร์ชาติ และแผนการปฏิรูปประเทศ

(๒) กำหนดแนวทางบูรณาการการทำงานร่วมกันระหว่างหน่วยงานของรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคเอกชน และภาคประชาสังคมที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเด็กปฐมวัย รวมทั้งการบูรณาการการจัดบริการในแต่ละช่วงรอยต่อของเด็กปฐมวัย

(๓) จัดทำแผนงบประมาณและแผนการดำเนินงานประจำปีแบบบูรณาการของหน่วยงานของรัฐ และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเด็กปฐมวัย

(๔) กำหนดแนวทางการติดตามผลการดำเนินงานของหน่วยงานของรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคเอกชน และภาคประชาสังคมที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเด็กปฐมวัย

(๕) จัดทำมาตรฐานและแนวปฏิบัติที่ดีเกี่ยวกับการพัฒนาเด็กปฐมวัย

(๖) จัดทำสมรรถนะและตัวชี้วัดการพัฒนาเด็กปฐมวัย

(๗) ปฏิบัติการอื่นใดที่เกี่ยวข้องเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามที่คณะกรรมการมอบหมาย

องค์ประกอบ จำนวน คุณสมบัติ ลักษณะต้องห้าม วาระการดำรงตำแหน่ง และการพ้นจากตำแหน่งของคณะอนุกรรมการตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการกำหนด

มาตรา ๑๘ ให้สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาทำหน้าที่เป็นสำนักงานเลขานุการของคณะกรรมการ รับผิดชอบงานธุรการ งานประชุม งานวิชาการ การศึกษาข้อมูลและกิจการต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับงานของคณะกรรมการและคณะอนุกรรมการ และมีหน้าที่และอำนาจ ดังต่อไปนี้

(๑) รวบรวมข้อมูลเพื่อประกอบการจัดทำนโยบายระดับชาติด้านการพัฒนาเด็กปฐมวัยและแผนพัฒนาเด็กปฐมวัย

(๒) วิเคราะห์และเสนอแนะมาตรการเพื่อผลักดันและสนับสนุนการนำนโยบายระดับชาติด้านการพัฒนาเด็กปฐมวัยและแผนพัฒนาเด็กปฐมวัยไปสู่การปฏิบัติ ตลอดจนพิจารณาเสนอแนะแนวทางและวิธีการแก้ไขปัญหาและอุปสรรคของการดำเนินการต่อคณะกรรมการ

(๓) จัดทำและพัฒนากลไกและระบบการประสานงานด้านการพัฒนาเด็กปฐมวัย เพื่อสร้างประสิทธิภาพการบริหารจัดการ ตลอดจนร่วมมือและประสานงานกับหน่วยงานของรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคเอกชน และภาคประชาสังคมที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเด็กปฐมวัยในการปฏิบัติงานตามพระราชบัญญัตินี้และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง

(๔) ส่งเสริมและสนับสนุนการสร้างเครือข่ายในระดับจังหวัดและระดับอำเภอเพื่อการพัฒนาเด็กปฐมวัย

(๕) ให้คำแนะนำแก่หน่วยงานของรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม ซึ่งมีหน้าที่ดำเนินการตามภารกิจที่กำหนดไว้ในแผนพัฒนาเด็กปฐมวัย

(๖) เสนอแนะแนวทางการจัดสรรและแสวงหาทรัพยากรเพื่อส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนาเด็กปฐมวัยให้เป็นอย่างมีประสิทธิภาพต่อคณะกรรมการ

- (๗) จัดให้มีการศึกษาวิจัยและการสร้างนวัตกรรมที่เกี่ยวกับการพัฒนาเด็กปฐมวัย
- (๘) สํารวจและเก็บรวบรวมข้อมูลเด็กปฐมวัยเพื่อจัดทำฐานข้อมูล รวมทั้งติดตามสถานการณ์เกี่ยวกับเด็กปฐมวัย และเผยแพร่ข้อมูลและสถิติเกี่ยวกับเด็กปฐมวัย
- (๙) จัดทำการประเมินผลการปฏิบัติงานตามนโยบายระดับชาติด้านการพัฒนาเด็กปฐมวัยและแผนพัฒนาเด็กปฐมวัยเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินงาน เสนอต่อคณะกรรมการเพื่อเสนอต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อทราบ อย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง
- (๑๐) ปฏิบัติการอื่นตามที่คณะกรรมการหรือคณะอนุกรรมการมอบหมาย
- เลขาธิการสภาการศึกษาอาจมอบหมายให้รองเลขาธิการสภาการศึกษาคนหนึ่ง เป็นผู้รับผิดชอบบังคับบัญชางานการพัฒนาเด็กปฐมวัย แล้วรายงานต่อเลขาธิการสภาการศึกษาได้

หมวด ๓ แผนพัฒนาเด็กปฐมวัย

มาตรา ๑๙ ให้คณะกรรมการเสนอแผนพัฒนาเด็กปฐมวัยต่อคณะรัฐมนตรี เพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบและประกาศให้ทราบเป็นการทั่วไป

ในกรณีที่สถานการณ์เปลี่ยนแปลงไปในระหว่างที่แผนพัฒนาเด็กปฐมวัยใช้บังคับ คณะกรรมการอาจดำเนินการปรับปรุงให้เหมาะสมกับสถานการณ์นั้นได้ โดยให้นำความในวรรคหนึ่งมาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๒๐ แผนพัฒนาเด็กปฐมวัยตามมาตรา ๑๙ ต้องกำหนดรายละเอียดเกี่ยวกับระยะเวลาการใช้บังคับแผน การบริหารและพัฒนาเด็กปฐมวัย วิธีปฏิบัติ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งระยะเวลาในการดำเนินการให้ชัดเจน และอย่างน้อยต้องมีแนวทางการดำเนินการในเรื่องดังต่อไปนี้

(๑) แผนงานและโครงการของหน่วยงานของรัฐและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และการใช้งบประมาณด้านการพัฒนาเด็กปฐมวัยอย่างเป็นระบบ

(๒) การบูรณาการการทำงานร่วมกันระหว่างหน่วยงานของรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม เพื่อขับเคลื่อนการดำเนินการตามแผนพัฒนาเด็กปฐมวัย

(๓) การส่งเสริมและสนับสนุนการดำเนินการของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเด็กปฐมวัยให้มีคุณภาพ ได้มาตรฐาน และมีสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมกับการพัฒนาเด็กปฐมวัย

(๔) การส่งเสริมและสนับสนุนการจัดสภาพแวดล้อมในครอบครัวและชุมชนที่เอื้อต่อการพัฒนาเด็กปฐมวัย รวมทั้งให้เด็กปฐมวัยอยู่รอดปลอดภัยและได้รับความคุ้มครองให้พ้นจากการล่วงละเมิดไม่ว่าในทางใด

(๕) การจัดให้มีการพัฒนาบุคลากรด้านการพัฒนาเด็กปฐมวัยให้มีความสามารถ ศักยภาพ และคุณธรรม

(๖) การจัดทำฐานข้อมูลเด็กปฐมวัย

มาตรา ๒๑ เมื่อได้มีการประกาศแผนพัฒนาเด็กปฐมวัยแล้ว ให้หน่วยงานของรัฐและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นซึ่งมีหน้าที่ดำเนินการตามภารกิจที่กำหนดไว้ในแผนพัฒนาเด็กปฐมวัย จัดทำแผนปฏิบัติการให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาเด็กปฐมวัย และปฏิบัติการให้เป็นไปตามแผนดังกล่าว

มาตรา ๒๒ ให้คณะกรรมการติดตามให้หน่วยงานของรัฐหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นซึ่งมีหน้าที่ปฏิบัติการตามแผนพัฒนาเด็กปฐมวัย หรือภาคเอกชนที่ได้รับมอบหมายให้ดำเนินการตามแผนพัฒนาเด็กปฐมวัย ปฏิบัติหรือดำเนินการตามแผนพัฒนาเด็กปฐมวัย ในกรณีที่มีการไม่ปฏิบัติหรือไม่ดำเนินการตามแผนดังกล่าว ให้คณะกรรมการแจ้งให้หน่วยงานของรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือภาคเอกชน แล้วแต่กรณี แก้ไขหรือระงับยับยั้งการกระทำที่ไม่เป็นไปตามแผนพัฒนาเด็กปฐมวัยภายในเวลาที่คณะกรรมการกำหนด เมื่อพ้นกำหนดเวลาดังกล่าวแล้ว หากยังไม่มีการปฏิบัติหรือดำเนินการให้ถูกต้องครบถ้วน ให้คณะกรรมการมีหนังสือแจ้งผู้ซึ่งมีอำนาจกำกับดูแลทราบพร้อมด้วยเหตุผล เพื่อพิจารณาดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจต่อไป

หมวด ๔

การพัฒนาเด็กปฐมวัย

มาตรา ๒๓ ในการผลิตครูหรือพัฒนาครูด้านการพัฒนาเด็กปฐมวัย ให้สถาบันอุดมศึกษาจัดให้มีการเรียนการสอนเพื่อเสริมสร้างจิตวิญญาณของความเป็นครู มีคุณธรรม จริยธรรม ความรู้ ทักษะ และความสามารถในการจัดการเรียนการสอนเพื่อดูแลและพัฒนาเด็กปฐมวัยตามหลักการและปรัชญาของการพัฒนาเด็กปฐมวัย

ในการพัฒนาผู้ดูแลเด็กปฐมวัย ให้หน่วยงานที่ทำหน้าที่พัฒนาผู้ดูแลเด็กปฐมวัยจัดการเรียนการสอนเพื่อเสริมสร้างจิตวิญญาณของความเป็นผู้ดูแลเด็ก มีคุณธรรม จริยธรรม ความรู้ ทักษะ และความสามารถในการดูแลเด็กปฐมวัยตามหลักการพัฒนาเด็กปฐมวัย

มาตรา ๒๔ สถานพยาบาลของหน่วยงานของรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือภาคเอกชน ที่มีหน้าที่ให้บริการสาธารณสุขแก่หญิงตั้งครรภ์และเด็กปฐมวัย ต้องจัดให้มีการให้บริการสุขภาพแก่มารดาและบุตรอย่างทั่วถึง โดยให้บริการวางแผนครอบครัว การอนามัยเจริญพันธุ์ การฝากครรภ์ การเตรียมความพร้อมการเป็นบิดามารดา ตลอดจนให้บริการการสร้างเสริมภูมิคุ้มกัน การส่งเสริมโภชนาการ การส่งเสริมพัฒนาการ และการส่งเสริมการให้นมมารดาแก่บุตรตั้งแต่แรกเกิดอย่างน้อยหกเดือน

มาตรา ๒๕ สถานพัฒนาเด็กปฐมวัยที่มีหน้าที่จัดการศึกษาให้แก่เด็กปฐมวัย ต้องจัดให้มีการอบรมเลี้ยงดู เพิ่มพูนประสบการณ์ ส่งเสริมพัฒนาการเรียนรู้ และจัดการศึกษาแก่เด็กปฐมวัยอย่างทั่วถึง รวมทั้งจัดให้มีการส่งเสริมพัฒนาการของเด็กปฐมวัยที่เหมาะสมในช่วงรอยต่อตั้งแต่ก่อนระดับอนุบาลจนถึงระดับประถมศึกษาอย่างต่อเนื่อง

มาตรา ๒๖ หน่วยงานของรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือภาคเอกชน ที่มีหน้าที่ในการพัฒนาเด็กปฐมวัย ต้องจัดสวัสดิการและให้บริการด้านการคุ้มครองสิทธิแก่เด็กปฐมวัย รวมทั้งติดตามดูแลเด็กปฐมวัยให้ได้รับสวัสดิการและบริการด้านการคุ้มครองสิทธิอย่างทั่วถึง

มาตรา ๒๗ นอกจากการดำเนินการตามมาตรา ๒๔ มาตรา ๒๕ และมาตรา ๒๖ หน่วยงานของรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และภาคเอกชน ที่มีหน้าที่ให้บริการสาธารณสุข จัดการศึกษา และจัดสวัสดิการ และให้บริการด้านการคุ้มครองสิทธิแก่เด็กปฐมวัย ต้องดำเนินการ ดังต่อไปนี้

(๑) ให้ความรู้ ส่งเสริมทักษะ และสร้างเสริมเจตคติที่ดีแก่ผู้ดูแลเด็กปฐมวัยและบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเด็กปฐมวัย ในเรื่องการพัฒนาเด็กปฐมวัยอย่างทั่วถึง

(๒) จัดให้มีการคัดกรองที่เป็นระบบและได้มาตรฐานเพื่อค้นหาเด็กปฐมวัยที่พิการหรือมีความบกพร่องทางร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม หรือสติปัญญา หรือเด็กปฐมวัยที่ไม่มีผู้ดูแลหรือด้อยโอกาส หรือเด็กปฐมวัยที่มีความต้องการการพัฒนาเป็นพิเศษอย่างทันที่ และจัดให้เด็กปฐมวัยเหล่านี้เข้าถึงสิทธิและได้รับโอกาสในการพัฒนาที่มีคุณภาพเป็นพิเศษ สิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ และบริการ รวมทั้งความช่วยเหลืออื่นใดทางการพัฒนาและการศึกษาที่สอดคล้องเหมาะสมกับความจำเป็น ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการกำหนด

มาตรา ๒๘ เพื่อประโยชน์ในการพัฒนาเด็กปฐมวัย หน่วยงานของรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และภาคเอกชน อาจดำเนินการแบบบูรณาการโดยจัดให้มีบริการสาธารณสุข จัดการศึกษา หรือจัดสวัสดิการและให้บริการด้านการคุ้มครองสิทธิแก่เด็กปฐมวัยในหน่วยงานเดียวกันได้

บทเฉพาะกาล

มาตรา ๒๙ ในวาระเริ่มแรก ให้คณะกรรมการประกอบด้วย กรรมการตามมาตรา ๙ (๑) และ (๒) และให้เลขาธิการสภาการศึกษาเป็นกรรมการและเลขานุการ เพื่อปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการตามพระราชบัญญัตินี้ไปพลางก่อน จนกว่าจะมีการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๙ (๓) ทั้งนี้ ต้องไม่เกินเก้าสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

มาตรา ๓๐ ในวาระเริ่มแรก ให้สำนักงบประมาณจัดสรรงบประมาณให้แก่สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องตามความจำเป็นเพื่อปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๓๑ ในระหว่างที่คณะกรรมการยังมิได้มีการกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการตามมาตรา ๒๗ (๒)ให้นำบทบัญญัติเกี่ยวกับการเข้าถึงสิทธิและได้รับโอกาสในการพัฒนาที่มีคุณภาพ สิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ และบริการ รวมทั้งความช่วยเหลืออื่นใดทางการพัฒนาและการศึกษาที่สอดคล้องเหมาะสมกับความจำเป็นตามกฎหมายว่าด้วยการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการและกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการมาใช้บังคับไปพลางก่อนจนกว่าคณะกรรมการจะได้กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการตามพระราชบัญญัตินี้

ผู้รับสนองพระราชโองการ
พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา
นายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่มาตรา ๕๔ ประกอบกับมาตรา ๒๕๘ จ. ด้านการศึกษา (๑) ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้รัฐมีหน้าที่ดำเนินการให้เด็กเล็กได้รับการดูแลและพัฒนาเพื่อการพัฒนาร่างกาย จิตใจ วินัย อารมณ์ สังคม และสติปัญญาให้สมกับวัย ดังนั้น สมควรให้เด็กเล็กซึ่งเป็นเด็กปฐมวัยนั้นได้รับการคุ้มครองและดูแล มีพัฒนาการที่รอบด้าน ได้รับการศึกษาอย่างเป็นระบบ ต่อเนื่อง ทัวถึง และเสมอภาค มีการส่งเสริมการเรียนรู้และเตรียมความพร้อมให้แก่เด็กปฐมวัยในช่วงรอยต่อตั้งแต่ก่อนระดับอนุบาลจนถึงระดับประถมศึกษาอย่างเหมาะสม เพื่อให้เติบโตขึ้นเป็นพลเมืองที่ดีและมีคุณภาพ รวมทั้งเพื่อให้เกิดการบูรณาการการทำงานร่วมกันของทุกภาคส่วนให้เป็นเอกภาพ และมีประสิทธิภาพ จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

พระราชบัญญัติ
กองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา
พ.ศ. ๒๕๖๑

สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร
ให้ไว้ ณ วันที่ ๑๐ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๖๑
เป็นปีที่ ๓ ในรัชกาลปัจจุบัน

สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร มีพระราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้
ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรมีกฎหมายว่าด้วยกองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา

พระราชบัญญัตินี้มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลซึ่งมาตรา
๒๖ ประกอบกับมาตรา ๓๒ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติ
แห่งกฎหมาย

เหตุผลและความจำเป็นในการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลตามพระราชบัญญัตินี้ เพื่อให้การ
ดำเนินงานของกองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษาบรรลุวัตถุประสงค์ จำเป็นต้องใช้ข้อมูลส่วนบุคคลบางประการ
เพื่อประโยชน์ในการช่วยเหลือผู้ขาดแคลนทุนทรัพย์ ลดความเหลื่อมล้ำในการศึกษา และเสริมสร้างและพัฒนา
คุณภาพและประสิทธิภาพครู ซึ่งการตราพระราชบัญญัตินี้ สอดคล้องกับเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๒๖ ของ
รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยแล้ว

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของสภานิติ
บัญญัติแห่งชาติทำหน้าที่รัฐสภา ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติกองทุนเพื่อความเสมอภาค ทางการศึกษา
พ.ศ. ๒๕๖๑”

มาตรา ๒^๑ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้น
ไป

มาตรา ๓ ในพระราชบัญญัตินี้

“ความเสมอภาคทางการศึกษา” หมายความว่า การที่ประชาชนมีสิทธิที่จะได้รับและเข้าถึง
การศึกษาและพัฒนาอย่างเสมอภาคและทั่วถึง โดยให้ความช่วยเหลือผู้ขาดแคลนทุนทรัพย์ ลดความเหลื่อมล้ำใน
การศึกษา รวมทั้งเสริมสร้างและพัฒนาคุณภาพและประสิทธิภาพครู

“ความเหลื่อมล้ำในการศึกษา” หมายความว่า ความไม่เท่าเทียมกันทางการศึกษาอันเนื่องมาจากคุณภาพหรือมาตรฐานของสถานศึกษา คุณภาพหรือประสิทธิภาพของครู หรือฐานะทางเศรษฐกิจหรือสังคม

“ครู” หมายความว่า ผู้ทำหน้าที่สอนในทุกระดับ

“บุคลากรทางการศึกษา” หมายความว่า บุคลากรทางการศึกษาตามกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติ

“ค่าเล่าเรียน” หมายความว่า เงินค่าเล่าเรียน ค่าบำรุง และค่าธรรมเนียมต่าง ๆ ที่สถานศึกษาเรียกเก็บจากผู้เรียนในทุกระดับ

“สถานศึกษา” หมายความว่า สถานศึกษาตามกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติ และให้หมายความรวมถึงศูนย์พัฒนาเด็กปฐมวัยด้วย

“การฝึกอบรม” หมายความว่า การจัดหรือการรับการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาครู บุคลากรทางการศึกษา หรือผู้เรียนในทุกระดับ

“ค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา” หมายความว่า ค่าใช้จ่ายอื่นที่มีใช้ค่าเล่าเรียนที่สถานศึกษาเรียกเก็บจากผู้เรียนในทุกระดับตามระเบียบ ประกาศ หรือคำสั่งของสถานศึกษา โดยมีวัตถุประสงค์เกี่ยวข้องเนื่องกับการศึกษา

“ค่าครองชีพ” หมายความว่า ค่าใช้จ่ายที่จำเป็นในการดำรงชีพระหว่างศึกษา

“เด็กปฐมวัย” หมายความว่า บุคคลซึ่งมีอายุต่ำกว่าหกปีซึ่งรวมถึงเด็กเล็กด้วย

“กองทุน” หมายความว่า กองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา

“สำนักงาน” หมายความว่า สำนักงานกองทุน

“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการบริหารกองทุน

“คณะกรรมการประเมินผล” หมายความว่า คณะกรรมการประเมินผลการดำเนินงานของกองทุน

“ผู้จัดการ” หมายความว่า ผู้จัดการกองทุน

“พนักงาน” หมายความว่า พนักงานของสำนักงาน

“ลูกจ้าง” หมายความว่า ลูกจ้างของสำนักงาน

มาตรา ๔ ให้นายกรัฐมนตรีรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

หมวด ๑ การจัดตั้งกองทุน

มาตรา ๕ ให้จัดตั้งกองทุนขึ้นกองทุนหนึ่ง เรียกว่า “กองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา” มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างความเสมอภาคทางการศึกษา รวมทั้งมีวัตถุประสงค์ดังต่อไปนี้

(๑) ส่งเสริม สนับสนุน และให้ความช่วยเหลือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องไม่ว่าจะเป็นภาครัฐ ภาคเอกชน หรือภาคประชาสังคม เพื่อให้เด็ก โดยเฉพาะอย่างยิ่งเด็กปฐมวัย ได้รับการพัฒนาทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ วินัย อารมณ์ สังคม และสติปัญญาที่เหมาะสมกับวัย

(๒) ให้ความช่วยเหลือ ส่งเสริม พัฒนา และสนับสนุนเงินและค่าใช้จ่ายให้แก่เด็กและเยาวชน ซึ่งขาดแคลนทุนทรัพย์หรือด้อยโอกาส และผู้ด้อยโอกาส จนสำเร็จการศึกษาขั้นพื้นฐาน

(๓) เสริมสร้างและพัฒนาคุณภาพและประสิทธิภาพครูให้มีความสามารถในการจัดการเรียนการสอน สามารถพัฒนาเด็กและเยาวชนตามพื้นฐานและศักยภาพที่แตกต่างกัน

(๔) ส่งเสริม สนับสนุน และให้ความช่วยเหลือผู้ขาดแคลนทุนทรัพย์และผู้ด้อยโอกาส ให้ได้รับการศึกษาหรือพัฒนา เพื่อให้มีความรู้ความสามารถในการประกอบอาชีพตามความถนัดและมีศักยภาพที่จะพึ่งพาตนเองในการดำรงชีวิตได้

(๕) ส่งเสริม สนับสนุน และให้ความช่วยเหลือสถานศึกษา เพื่อให้มีการเรียนการสอนที่ทำให้ผู้เรียนสามารถรู้และพัฒนาได้ตามความถนัดและศักยภาพของตน

(๖) ดำเนินการหรือจัดให้มีการศึกษา วิจัย หรือค้นคว้าแนวทางในการพัฒนาครู ให้มีจิตวิญญาณของความเป็นครู มีคุณธรรม มีจริยธรรม มีความรู้ และมีความสามารถในการจัดการเรียนการสอนและการพัฒนาผู้เรียนเพื่อลดความเหลื่อมล้ำในการศึกษาโดยมีแรงจูงใจที่เหมาะสม รวมทั้งส่งเสริมหรือสนับสนุนให้มีการจัดตั้งสถาบันต้นแบบในการผลิตและพัฒนาครู

(๗) ดำเนินการหรือจัดให้มีการศึกษา วิจัย และพัฒนาองค์ความรู้เพื่อพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ตลอดจนส่งเสริมและสนับสนุนการนำองค์ความรู้ดังกล่าวไปใช้เพื่อลดความเหลื่อมล้ำในการศึกษา สนองความต้องการทางด้านกำลังแรงงาน และการยกระดับความสามารถของคนไทย

การขาดแคลนทุนทรัพย์หรือด้อยโอกาสตาม (๒) และ (๔) ให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด ในการนี้ ให้คณะกรรมการรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องประกอบการพิจารณาด้วย

ในการดำเนินการเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ตามวรรคหนึ่ง กองทุนจะดำเนินการเองหรือร่วมกับหน่วยงานอื่นของรัฐหรือภาคเอกชนในการดำเนินการก็ได้

มาตรา ๖ กองทุนประกอบด้วยเงินและทรัพย์สิน ดังต่อไปนี้

(๑) เงินและทรัพย์สินที่ได้รับโอนมาตามมาตรา ๔๗ และมาตรา ๔๘

(๒) เงินที่รัฐบาลจัดสรรให้เป็นทุนประเดิมจำนวนหนึ่งพันล้านบาท

(๓) เงินอุดหนุนที่รัฐบาลจัดสรรให้เป็นรายปีตามแผนการใช้เงินที่คณะกรรมการและคณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบแล้ว

(๔) เงินรายได้ที่ได้รับจากสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลตามที่คณะรัฐมนตรีกำหนด

(๕) รายได้จากการดำเนินงานและการลงทุนของกองทุน

(๖) เงินและทรัพย์สินที่มีผู้บริจาคให้

(๗) รายได้หรือผลประโยชน์อื่นที่กองทุนได้รับไม่ว่าโดยทางใด

(๘) ดอกผลของเงินและทรัพย์สินของกองทุน

เงินอุดหนุนตาม (๓) ให้รัฐบาลจัดสรรให้เพียงพอตามแผนการใช้เงินตาม (๓) และต้องสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติและแผนและขั้นตอนการปฏิรูปประเทศด้วย

มาตรา ๗ ผู้บริจาคเงินให้แก่กองทุนมีสิทธินำจำนวนเงินที่บริจาคไปหักเป็นค่าลดหย่อนหรือรายจ่ายเช่นเดียวกับการบริจาคเพื่อการศึกษาตามประมวลรัษฎากร ทั้งนี้ ในการดำเนินการของกรมสรรพากรเกี่ยวกับการหักค่าลดหย่อนหรือรายจ่ายดังกล่าว ให้กรมสรรพากรรับฟังความคิดเห็นของคณะกรรมการประกอบด้วย

มาตรา ๘ ให้กองทุนเป็นหน่วยงานของรัฐและมีฐานะเป็นนิติบุคคลที่ไม่เป็นส่วนราชการตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน หรือรัฐวิสาหกิจตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณ และกฎหมายอื่น

เงินและทรัพย์สินของกองทุนไม่ต้องนำส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดิน

มาตรา ๙ กิจการของกองทุนไม่อยู่ในบังคับแห่งกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองแรงงาน กฎหมายว่าด้วยแรงงานสัมพันธ์ กฎหมายว่าด้วยการประกันสังคม และกฎหมายว่าด้วยเงินทดแทน

มาตรา ๑๐ กองทุนมีอำนาจกระทำการกิจการต่าง ๆ ตามวัตถุประสงค์ตามมาตรา ๕ และอำนาจเช่นว่านี้ให้รวมถึง

- (๑) ถือกรรมสิทธิ์ มีสิทธิครอบครอง และมีทรัพย์สินต่าง ๆ
- (๒) ก่อตั้งสิทธิหรือกระทำการนิติกรรมใด ๆ ทั้งในและนอกราชอาณาจักร
- (๓) ลงทุนหาผลประโยชน์จากเงินและทรัพย์สินของกองทุน
- (๔) กระทำการอื่นใดที่เกี่ยวกับหรือเกี่ยวเนื่องในการจัดการให้สำเร็จตามวัตถุประสงค์ของกองทุน

ตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด

การลงทุนตาม (๓) ต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี

มาตรา ๑๑ เงินของกองทุนให้นำไปใช้จ่ายเพื่อการดังต่อไปนี้

- (๑) ค่าใช้จ่ายในการดำเนินการตามมาตรา ๕ และมาตรา ๑๐
- (๒) ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานของกองทุน
- (๓) ค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ที่เกี่ยวเนื่องหรือเพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ตามที่คณะกรรมการกำหนด

มาตรา ๑๒ ในการดำเนินการตามวัตถุประสงค์ ถ้าเป็นกรณีที่จะให้ความช่วยเหลือทางการเงินแก่ผู้ขาดแคลนทุนทรัพย์หรือด้อยโอกาส กองทุนจะให้ความช่วยเหลือโดยวิธีให้เปล่า ให้ยืม หรือให้กู้ยืมก็ได้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนด

มาตรา ๑๓ เพื่อประโยชน์ในการลดความเหลื่อมล้ำในการศึกษา กองทุนจะดำเนินการเอง หรือจะร่วมกับกระทรวงศึกษาธิการ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สถานศึกษา หรือหน่วยงานอื่นก็ได้ ในการนี้ ให้กองทุนมีอำนาจสนับสนุนค่าใช้จ่ายให้แก่หน่วยงานดังกล่าวได้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และ เงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนด

มาตรา ๑๔ ในการดำเนินการหรือจัดให้มีการศึกษา วิจัย หรือค้นคว้าแนวทางในการพัฒนาครู กองทุนจะดำเนินการเองหรือจะร่วมกับหรือมอบหมายให้บุคคลอื่นหรือสถาบันอุดมศึกษาดำเนินการให้ก็ได้ และในกรณีที่สมควรจัดตั้งสถาบันต้นแบบในการผลิตและพัฒนาครู กองทุนจะส่งเสริม สนับสนุน หรือร่วมกับหน่วยงานอื่นของรัฐหรือภาคเอกชนที่ดำเนินการผลิตหรือพัฒนาครูอยู่แล้วเพื่อดำเนินการก็ได้

การจัดตั้งและการดำเนินกิจการของสถาบันต้นแบบตามวรรคหนึ่ง มีให้นำกฎหมายว่าด้วยโรงเรียนเอกชนและกฎหมายว่าด้วยสถาบันอุดมศึกษาเอกชนมาใช้บังคับ และเพื่อประโยชน์แห่งการนี้ ให้ผู้ซึ่งสำเร็จการศึกษา

จากสถาบันต้นแบบตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่คณะกรรมการและคณาจารย์ร่วมกันกำหนดประกอบวิชาชีพควบคุมได้ตามกฎหมายว่าด้วยสภาครูและบุคลากรทางการศึกษา

มาตรา ๑๕ เงินที่ผู้รับทุนได้รับมาจากกองทุนเป็นค่าเล่าเรียน ค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาค่าครองชีพ และทุนเพื่อการฝึกอบรม ให้ถือว่าเป็นเงินรางวัลเพื่อการศึกษาหรือค้นคว้าในวิทยาการตามประมวลรัษฎากร

มาตรา ๑๖ การใช้จ่ายเงินของกองทุนต้องเป็นไปตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี เพื่อประโยชน์สูงสุดในการดำเนินการ เพื่อให้เกิดความเสมอภาคทางการศึกษา และมีมาตรการป้องกันการทุจริตที่เหมาะสม

กองทุนต้องเผยแพร่เป้าหมาย ตัวชี้วัดความสำเร็จในการดำเนินงาน ข้อมูลการดำเนินงานและการบริหารกองทุน รายรับ รายจ่าย รวมทั้งผลผลิต ผลลัพธ์ และความคุ้มค่าที่เกิดขึ้นจากการใช้จ่ายเงินของกองทุนให้ประชาชนทราบเป็นการทั่วไปเป็นระยะตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา และต้องดำเนินการให้ประชาชนสามารถเข้าถึงข้อมูลดังกล่าวได้โดยสะดวก โดยอย่างน้อยต้องเผยแพร่ในระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของกองทุน

มาตรา ๑๗ ทรัพย์สินของกองทุนที่ใช้หรือได้มาเพื่อการดำเนินการตามวัตถุประสงค์ของกองทุนตามพระราชบัญญัตินี้ ไม่อยู่ในความรับผิดชอบแห่งการบังคับคดี รวมทั้งการบังคับทางปกครอง และบุคคลใดจะยกอายุความหรือระยะเวลาในการครอบครองขึ้นเป็นข้อต่อสู้กับกองทุนในเรื่องทรัพย์สินของกองทุนมิได้

หมวด ๒

การบริหารกิจการกองทุน

มาตรา ๑๘ ให้มีคณะกรรมการบริหารกองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา ประกอบด้วย

- (๑) ผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้ง เป็นประธานกรรมการ
- (๒) กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวนหนึ่งคน ซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งตามคำแนะนำของคณะกรรมการร่วมสภาหอการค้าแห่งประเทศไทย สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย และสมาคมธนาคารไทย
- (๓) กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวนหกคน ซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งจากภาควิชาการ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม ภาคละสองคน ซึ่งอย่างน้อยต้องมีผู้ทรงคุณวุฒิด้านกฎหมายหนึ่งคน
- (๔) กรรมการโดยตำแหน่ง จำนวนแปดคน ได้แก่ ผู้แทนกระทรวงศึกษาธิการ จำนวนสองคน ผู้แทนกระทรวงสาธารณสุข ผู้แทนสำนักงบประมาณ ผู้แทนกรมกิจการเด็กและเยาวชน ผู้แทนกรมบัญชีกลาง ผู้แทนกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น และผู้แทนกรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ

ให้ผู้จัดการเป็นกรรมการและเลขานุการ และให้ผู้จัดการแต่งตั้งพนักงานจำนวนไม่เกินสองคน เป็นผู้ช่วยเลขานุการ

มาตรา ๑๙ ประธานกรรมการและกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิต้องมีสัญชาติไทย มีความรู้ ความสามารถ หรือประสบการณ์ด้านกฎหมาย การพัฒนาการศึกษา การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ การบริหารการเงินการคลัง หรือ การอื่นอันจะเป็นประโยชน์แก่การดำเนินงานของกองทุน มีผลงานเป็นที่ประจักษ์ และไม่มีลักษณะต้องห้าม ดังต่อไปนี้

- (๑) เป็นบุคคลล้มละลายหรือเคยเป็นบุคคลล้มละลายทุจริต
- (๒) เป็นคนไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถ
- (๓) เป็นหรือเคยเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง สมาชิกสภาท้องถิ่น ผู้บริหารท้องถิ่น กรรมการ หรือผู้ดำรงตำแหน่งบริหารในพรรคการเมือง ที่ปรึกษาพรรคการเมือง หรือเจ้าหน้าที่ในพรรคการเมือง เว้นแต่ได้พ้นจากการดำรงตำแหน่งดังกล่าวมาแล้วไม่น้อยกว่าห้าปีนับถึงวันที่ได้รับแต่งตั้ง
- (๔) เคยถูกไล่ออก ปลดออก หรือให้ออกจากราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือหน่วยงานของเอกชน เพราะทุจริตต่อหน้าที่หรือถือว่ากระทำการทุจริตหรือประพฤติมิชอบ
- (๕) เคยต้องคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลอันถึงที่สุดให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดินเพราะร่ำรวย ผิดปกติ หรือเคยต้องคำพิพากษาอันถึงที่สุดให้ลงโทษจำคุกเพราะกระทำความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกัน และปราบปรามการทุจริต
- (๖) เคยต้องคำพิพากษาอันถึงที่สุดว่ากระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการหรือต่อตำแหน่ง หน้าที่ในการยุติธรรม หรือกระทำความผิดตามกฎหมายว่าด้วยความผิดของพนักงานในองค์การหรือหน่วยงานของรัฐ หรือความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สินที่กระทำโดยทุจริตตามประมวลกฎหมายอาญา ความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการกักขังเงิน ที่เป็นการฉ้อโกงประชาชน กฎหมายว่าด้วยยาเสพติดในความผิดฐานเป็นผู้ผลิต นำเข้า ส่งออก หรือผู้ค้า กฎหมายว่า ด้วยการพนันในความผิดฐานเป็นเจ้ามือหรือเจ้าสำนัก หรือกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน ในความผิดฐานฟอกเงิน
- (๗) เคยต้องคำพิพากษาอันถึงที่สุดว่ากระทำการอันเป็นการทุจริตในการเลือกตั้ง

มาตรา ๒๐ ประธานกรรมการและกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๑๘ (๒) และ (๓) มีวาระการ ดำรงตำแหน่งคราวละสี่ปี และอาจได้รับแต่งตั้งอีกได้ แต่จะดำรงตำแหน่งติดต่อกันเกินสองวาระไม่ได้

ในวาระเริ่มแรกเมื่อครบกำหนดสองปี ให้กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๑๘ (๓) ที่แต่งตั้งจาก ภาคต่าง ๆ ภาคละหนึ่งคนพ้นจากตำแหน่งโดยวิธีการจับสลาก และให้ถือว่าการพ้นจากตำแหน่งโดยการจับสลาก ดังกล่าวเป็นการพ้นจากตำแหน่งตามวาระ

เมื่อประธานกรรมการหรือกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิจะพ้นจากตำแหน่งเพราะครบวาระตามวรรคหนึ่ง ให้ดำเนินการเพื่อแต่งตั้งประธานกรรมการหรือกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิให้แล้วเสร็จก่อนครบวาระไม่น้อยกว่าสามสิบ วัน ในกรณีที่ยังไม่ได้มีการแต่งตั้งประธานกรรมการหรือกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิขึ้นใหม่ ให้ประธานกรรมการหรือ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งพ้นจากตำแหน่งปฏิบัติหน้าที่ต่อไปจนกว่าประธานกรรมการ หรือกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่ง ได้รับแต่งตั้งใหม่เข้ารับหน้าที่

มาตรา ๒๑ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระ ประธานกรรมการและกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ พ้นจากตำแหน่ง เมื่อ

- (๑) ตาย
- (๒) ลาออก
- (๓) ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๑๙

(๔) คณะกรรมการมีมติให้ออกจากตำแหน่งด้วยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสองในสามของจำนวนกรรมการเท่าที่มีอยู่ เพราะมีความประพฤติเสื่อมเสีย

(๕) คณะกรรมการมีมติให้พ้นจากตำแหน่งเพราะเหตุมีส่วนได้เสียในกิจการของกองทุนตามมาตรา ๓๗

(๖) ขาดการประชุมคณะกรรมการสามครั้งติดต่อกันโดยไม่มีเหตุอันสมควรตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการกำหนด

(๗) คณะรัฐมนตรีให้ออกเพราะบกพร่องต่อหน้าที่

มาตรา ๒๒ ในกรณีที่ประธานกรรมการหรือกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งก่อนครบวาระ ให้ดำเนินการแต่งตั้งประธานกรรมการหรือกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิแทนตำแหน่งที่ว่างภายในหกสิบวันนับแต่วันที่ตำแหน่งว่างลง ในระหว่างที่ยังมิได้มีการแต่งตั้งแทนตำแหน่งที่ว่าง ให้คณะกรรมการดำเนินการต่อไปได้โดยให้ถือว่าคณะกรรมการประกอบด้วยกรรมการเท่าที่มีอยู่

ให้ประธานกรรมการหรือกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งได้รับแต่งตั้งแทนตำแหน่งที่ว่างอยู่ในวาระเท่าที่เหลืออยู่ของผู้ซึ่งตนแทน

มาตรา ๒๓ ให้คณะกรรมการมีหน้าที่และอำนาจ ดังต่อไปนี้

(๑) กำหนดนโยบาย เป้าหมาย และแนวทางการดำเนินงานของกองทุนเพื่อให้การดำเนินงานของกองทุนเป็นไปตามวัตถุประสงค์ ซึ่งต้องสอดคล้องกับกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติ ยุทธศาสตร์ชาติ และแผนและขั้นตอนการปฏิรูปประเทศด้วย

(๒) เสนอแนะต่อคณะรัฐมนตรีเกี่ยวกับมาตรการและผลการศึกษา วิจัย หรือค้นคว้าที่เป็นประโยชน์ต่อการลดความเหลื่อมล้ำในการศึกษา เพื่อให้กระทรวงศึกษาธิการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำไปใช้เป็นแนวทางปฏิบัติ

(๓) พิจารณาอนุมัติแผนการดำเนินงาน แผนการพัฒนานวัตกรรม แผนบริหารความเสี่ยง และงบประมาณรายจ่ายประจำปีของกองทุน

(๔) ควบคุมดูแลและจัดให้มีการประเมินผลการดำเนินงานของกองทุนเพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ นโยบาย เป้าหมาย และแนวทางตาม (๑) และแผนและงบประมาณตาม (๓) โดยต้องสอดคล้องกับหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี

(๕) ออกระเบียบเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคล การเงิน การจัดซื้อจัดจ้าง การพัสดุ การบัญชี การตรวจสอบภายใน การบริหารความเสี่ยง การติดตาม การประเมินผล และการเปิดเผยผลการทำงาน และระเบียบอื่นใดที่จำเป็นต่อการดำเนินงานของกองทุน

(๖) ออกระเบียบเพื่อกำหนดหลักเกณฑ์ในการตรวจสอบข้อมูลและการช่วยเหลือเด็กปฐมวัย เด็กและเยาวชนซึ่งขาดแคลนทุนทรัพย์หรือด้อยโอกาส ผู้ขาดแคลนทุนทรัพย์ ผู้ด้อยโอกาส ครอบครัวที่ขาดแคลนทุนทรัพย์ และครู

(๗) ออกระเบียบเพื่อกำหนดหลักเกณฑ์ เงื่อนไข และลำดับความสำคัญในการจัดสรรเงินกองทุนเพื่อใช้ตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ในมาตรา ๕

(๘) ออกระเบียบเพื่อกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการสรรหาผู้จัดการ

(๙) ออกระเบียบและประกาศเพื่อปฏิบัติการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้

(๑๐) แต่งตั้งคณะอนุกรรมการหรือคณะทำงานเพื่อปฏิบัติงานตามที่คณะกรรมการมอบหมาย

(๑๑) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่พระราชบัญญัตินี้หรือกฎหมายอื่นกำหนดให้เป็นหน้าที่หรืออำนาจของคณะกรรมการ

ในการกำหนดนโยบาย เป้าหมาย และแนวทางการดำเนินงานตาม (๑) ให้คณะกรรมการรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องประกอบการพิจารณาด้วย

นโยบาย เป้าหมาย และแนวทางการดำเนินงานตาม (๑) และแผนและงบประมาณที่ได้รับอนุมัติตาม (๓) ให้เผยแพร่ให้ประชาชนทราบเป็นการทั่วไปด้วย

ระเบียบตาม (๕) (๖) (๗) และ (๘) เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้ และให้คณะกรรมการจัดให้มีการทบทวนความเหมาะสมของระเบียบดังกล่าวอย่างน้อยทุกกรอบห้าปีนับแต่วันที่ระเบียบนั้นมีผลใช้บังคับโดยรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องประกอบการพิจารณาด้วย

ความในวรรคสี่ให้ใช้บังคับแก่การออกระเบียบและประกาศตาม (๙) ที่มีผลใช้บังคับแก่บุคคลทั่วไปด้วยโดยอนุโลม

การแต่งตั้งคณะอนุกรรมการหรือคณะทำงานตาม (๑๐) ให้กระทำเพียงเท่าที่จำเป็น โดยคำนึงถึงประสิทธิภาพในการดำเนินงานและความคุ้มค่าในการใช้จ่ายเงินของกองทุน และให้กำหนดภารกิจและกรอบเวลาดำเนินงานของคณะอนุกรรมการหรือคณะทำงานให้ชัดเจน

มาตรา ๒๔ เพื่อประโยชน์ในการดำเนินการตามวัตถุประสงค์ของกองทุน ให้คณะกรรมการมีอำนาจขอข้อมูลส่วนบุคคลที่จำเป็นต่อการดำเนินงานของกองทุนอันมิใช่ข้อมูลเกี่ยวกับความมั่นคงของรัฐ หรือเป็นความลับของทางราชการที่อยู่ในความครอบครองของส่วนราชการหรือหน่วยงานอื่นได้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

การเปิดเผยข้อมูลตามวรรคหนึ่งให้แก่คณะกรรมการ ให้ถือว่าเป็นการเปิดเผยเพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติการตามที่กฎหมายบัญญัติ

การเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลที่อยู่ในความครอบครองของกองทุนให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนด แต่ต้องไม่กระทบต่อสิทธิในความเป็นอยู่ส่วนตัวของบุคคล และให้เปิดเผยได้เพียงเท่าที่จำเป็นเพื่อประโยชน์ในการดำเนินงานของกองทุนตามวัตถุประสงค์ของกองทุน

มาตรา ๒๕ การประชุมคณะกรรมการต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมดที่มีอยู่ จึงจะเป็นองค์ประชุม

ในการประชุมคณะกรรมการ ถ้าประธานกรรมการไม่มาประชุมหรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้ที่ประชุมเลือกกรรมการคนหนึ่งเป็นประธานในที่ประชุม

การวินิจฉัยชี้ขาดของที่ประชุม ถ้าพระราชบัญญัตินี้มิได้กำหนดไว้เป็นอย่างอื่น ให้ถือเสียงข้างมาก กรรมการคนหนึ่งให้มีเสียงหนึ่งในการลงคะแนน ถ้าคะแนนเสียงเท่ากันให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด

มาตรา ๒๖ ในการพิจารณาเรื่องใด ๆ โดยคณะกรรมการ เมื่อคณะกรรมการมีมติเป็นประการใดแล้ว ให้มติของคณะกรรมการผูกพันส่วนราชการซึ่งมีผู้แทนร่วมเป็นกรรมการอยู่ด้วย แม้ว่าการพิจารณาวินิจฉัยเรื่องนั้น ผู้แทนส่วนราชการที่เป็นกรรมการจะมีได้เข้าร่วมพิจารณาวินิจฉัยก็ตาม ถ้ามีความเห็นแตกต่างกัน ให้บันทึกความเห็นของกรรมการทุกฝ่ายไว้ให้ปรากฏในเรื่องนั้นด้วย

มาตรา ๒๗ ให้ประธานกรรมการและกรรมการได้รับค่าตอบแทนและสิทธิประโยชน์ตามที่ คณะรัฐมนตรีกำหนด

มาตรา ๒๘ ให้อนุกรรมการและคณะทำงานได้รับค่าตอบแทนตามที่คณะกรรมการกำหนด

มาตรา ๒๙ ให้มีสำนักงานมีหน้าที่และอำนาจ ดังต่อไปนี้

(๑) ดำเนินงานต่าง ๆ ของกองทุนและประสานความร่วมมือกับส่วนราชการและองค์กรต่าง ๆ ที่ เกี่ยวข้อง

(๒) ทำหน้าที่ธุรการและอำนวยความสะดวกในการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการ

(๓) ศึกษา วิจัย ค้นคว้า และพัฒนาองค์ความรู้เพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของกองทุน

(๔) สนับสนุนและเผยแพร่ผลการศึกษา วิจัย ค้นคว้า และพัฒนาองค์ความรู้ตาม (๓) และการนำผล ดังกล่าวไปใช้ประโยชน์ ตลอดจนประเมินผลสัมฤทธิ์ของการดำเนินการดังกล่าว

(๕) ส่งเสริมและรณรงค์ให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการบริจาคหรือให้การสนับสนุนกิจการของ สถานศึกษาหรือของกองทุน

(๖) จัดทำรายงานผลการปฏิบัติงานประจำปีของกองทุนเพื่อเผยแพร่ให้ประชาชนทราบ

(๗) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่คณะกรรมการมอบหมาย

มาตรา ๓๐ ให้คณะกรรมการแต่งตั้งผู้จัดการจากบุคคลซึ่งมีสัญชาติไทยมีอายุไม่ต่ำกว่าสามสิบห้าปี แต่ไม่เกินหกสิบห้าปี รวมทั้งสามารถปฏิบัติงานให้แก่กองทุนได้เต็มเวลา และไม่มีลักษณะต้องห้าม ดังต่อไปนี้

(๑) มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๑๙

(๒) เป็นข้าราชการ พนักงานหรือลูกจ้างของหน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจ หรือ เป็นเจ้าหน้าที่อื่นของรัฐ

(๓) เป็นกรรมการผู้จัดการหรือลูกจ้างของบุคคลใด เว้นแต่เป็นกิจการของกองทุน

(๔) เป็นผู้มีส่วนได้เสียในสัญญากับกองทุน หรือในกิจการที่กระทำให้แก่กองทุน ไม่ว่าจะโดยตรง หรือโดยอ้อม เว้นแต่คณะกรรมการมอบหมายให้เป็นกรรมการในบริษัทที่กองทุนเป็นผู้ถือหุ้นหรือเป็นคู่สัญญา

มาตรา ๓๑ คุณวุฒิ ความรู้ ความสามารถ ประสบการณ์ วิธีการสรรหา การดำรงตำแหน่ง การพ้น จากตำแหน่ง ค่าจ้าง ค่าตอบแทน สิทธิประโยชน์ สวัสดิการ และการทดลองปฏิบัติงานหรือการปฏิบัติงานในหน้าที่ ผู้จัดการ ให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด

ในการจ้างผู้จัดการให้ทำเป็นสัญญาจ้าง ซึ่งอย่างน้อยต้องมีข้อความระบุให้ผู้จัดการต้องผูกพันและ ปฏิบัติตามระเบียบตามวรรคหนึ่ง โดยให้มีอายุสัญญาจ้างคราวละไม่เกินสี่ปี และเมื่อครบกำหนดอายุสัญญาจ้างแล้ว คณะกรรมการจะต่ออายุสัญญาจ้างอีกก็ได้ แต่ต้องไม่เกินสองวาระติดต่อกัน

การทำสัญญาจ้างผู้จัดการ ให้ประธานกรรมการเป็นผู้มีอำนาจทำสัญญาในนามของกองทุน

มาตรา ๓๒ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามสัญญาจ้าง ผู้จัดการพ้นจากตำแหน่ง เมื่อ

(๑) ตาย

(๒) ลาออก

(๓) ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๓๐

(๔) คณะกรรมการมีมติให้ออก เพราะบกพร่องต่อหน้าที่ มีความประพฤติเสื่อมเสีย หรือหย่อนความสามารถ ด้วยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสองในสามของจำนวนกรรมการเท่าที่มีอยู่ โดยไม่นับรวมผู้จัดการ

(๕) ไม่ผ่านการประเมินผลการปฏิบัติงานสองปีติดต่อกัน

มาตรา ๓๓ ให้ผู้จัดการเป็นผู้บังคับบัญชาพนักงานและลูกจ้าง และรับผิดชอบการบริหารกิจการให้ เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของกองทุน กฎหมาย ระเบียบ ประกาศ นโยบาย และมติของคณะกรรมการ

มาตรา ๓๔ การแต่งตั้งคณะกรรมการ คณะทำงาน และการจ้างพนักงานและลูกจ้าง ให้ คำนึงถึงหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี ประสิทธิภาพในการดำเนินงานและความคุ้มค่าในการใช้จ่ายเงินของ กองทุน

มาตรา ๓๕ ในการปฏิบัติหน้าที่ ผู้จัดการต้องรับผิดชอบต่อคณะกรรมการ

ในกิจการของกองทุนที่เกี่ยวกับบุคคลภายนอก ให้ผู้จัดการเป็นผู้แทนของกองทุน เพื่อการนี้ ผู้จัดการจะมอบอำนาจให้บุคคลใดปฏิบัติงานเฉพาะอย่างแทนก็ได้ ทั้งนี้ นิติกรรมใดที่ผู้จัดการหรือผู้ได้รับมอบ อำนาจกระทำต่อบุคคลภายนอกที่จะต้องรายงานหรือขออนุมัติต่อคณะกรรมการก่อนกระทำการให้เป็นไปตาม ระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด

นิติกรรมที่กระทำโดยฝ่าฝืนระเบียบตามวรรคสอง ย่อมไม่ผูกพันกองทุน เว้นแต่คณะกรรมการจะให้ สัตยาบัน

มาตรา ๓๖ การรักษาการแทนและการปฏิบัติการแทนผู้จัดการ ให้เป็นไปตามระเบียบที่ คณะกรรมการกำหนด

ให้ผู้รักษาการแทนผู้จัดการมีหน้าที่และอำนาจเช่นเดียวกับผู้จัดการ

ในกรณีที่ผู้รักษาการแทนมอบหมายหรือมอบอำนาจให้ผู้ดำรงตำแหน่งอื่นปฏิบัติการแทน ให้ผู้ ปฏิบัติการแทนมีหน้าที่และอำนาจเช่นเดียวกับผู้ซึ่งมอบหมายหรือมอบอำนาจ

ในกรณีที่มิกฎหมายอื่นแต่งตั้งให้ผู้จัดการเป็นกรรมการหรือให้มีหน้าที่หรืออำนาจอย่างใด ให้ ผู้รักษาการแทนหรือผู้ปฏิบัติการแทนเป็นกรรมการหรือมีหน้าที่และอำนาจเช่นเดียวกับผู้ดำรงตำแหน่งนั้น ในการ รักษาการแทนหรือปฏิบัติการแทนด้วย แล้วแต่กรณี

มาตรา ๓๗ ประธานกรรมการ กรรมการ ผู้จัดการ พนักงาน และลูกจ้างที่มีหน้าที่และอำนาจใน การบริหารงานในสำนักงานตามที่คณะกรรมการกำหนด ต้องไม่มีส่วนได้เสียในกิจการของกองทุนไม่ว่าทางตรงหรือ ทางอ้อม

ให้คณะกรรมการมีอำนาจวินิจฉัยว่าการกระทำใดของบุคคลตามวรรคหนึ่งเป็นการกระทำที่ถือว่าเป็น ผู้มีส่วนได้เสียในกิจการของกองทุน

ความในวรรคหนึ่งไม่ใช่บังคับแก่กรณีบุคคลในครอบครัวของบุคคลตามวรรคหนึ่งตามที่ คณะกรรมการกำหนดซึ่งได้รับการช่วยเหลือหรือรับทุนจากกองทุนตามระเบียบและหลักเกณฑ์ที่ใช้บังคับแก่บุคคล ทั่วไป

ให้ประธานกรรมการ กรรมการ ผู้จัดการ พนักงาน และลูกจ้างตามวรรคหนึ่งเป็นเจ้าพนักงานตาม ประมวลกฎหมายอาญา

หมวด ๓
การบัญชีและการตรวจสอบ

มาตรา ๓๘ กองทุนต้องจัดให้มีระบบบัญชีที่เหมาะสมเพื่อบันทึกรายการทางบัญชีและแสดงผลการดำเนินงานและฐานะการเงินของกองทุนโดยถูกต้อง
การบันทึกรายการในสมุดบัญชีตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามมาตรฐานการบัญชีที่รับรองทั่วไป

มาตรา ๓๙ ให้กองทุนจัดทำรายงานการเงินเพื่อแสดงผลการดำเนินงานและฐานะการเงินของกองทุนเสนอผู้สอบบัญชีภายในหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่วันสิ้นปีบัญชี
ปีบัญชีของกองทุนให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการกำหนด

มาตรา ๔๐ การรับเงิน การจ่ายเงิน และการเก็บรักษาเงินของกองทุน ให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด

มาตรา ๔๑ ให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินหรือผู้สอบบัญชีที่สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินให้ความเห็นชอบเป็นผู้สอบบัญชีของกองทุน
ให้ผู้สอบบัญชีทำรายงานการสอบบัญชีของกองทุนเสนอต่อคณะกรรมการภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันสิ้นปีบัญชี และให้คณะกรรมการประกาศรายงานการเงินที่ผู้สอบบัญชีได้ตรวจสอบแล้วและรายงานการสอบบัญชีในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๔๒ ให้มีคณะกรรมการตรวจสอบภายในคณะหนึ่งทำหน้าที่ตรวจสอบภายในเพื่อรายงานผลการตรวจสอบโดยตรงต่อคณะกรรมการ

คณะกรรมการตรวจสอบภายในประกอบด้วย ผู้แทนกระทรวงการคลัง เป็นประธานกรรมการ ผู้แทนสำนักงบประมาณคนหนึ่ง และผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งคณะกรรมการแต่งตั้งคนหนึ่ง เป็นกรรมการ

ในการตรวจสอบภายใน ให้สำนักงานจัดให้มีผู้ทำหน้าที่ช่วยเหลือคณะกรรมการตรวจสอบภายในในการปฏิบัติหน้าที่ตามสมควร ทั้งนี้ ตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด

ค่าใช้จ่ายในการตรวจสอบภายในและค่าตอบแทนคณะกรรมการตรวจสอบภายใน ให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด

มาตรา ๔๓ ให้กองทุนจัดทำรายงานประจำปีเสนอต่อคณะรัฐมนตรี สภาผู้แทนราษฎร และวุฒิสภาเพื่อทราบภายในหกสิบวันนับแต่วันที่ได้รับรายงานการสอบบัญชีจากผู้สอบบัญชี และเปิดเผยให้ประชาชนทราบในระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของกองทุนด้วย

หมวด ๔

การประเมินผลการดำเนินงานของกองทุน

มาตรา ๔๔ ทุกสามปีอันถือว่าเป็นรอบการประเมิน ให้มีการประเมินผลสัมฤทธิ์ในการดำเนินงานของกองทุน โดยก่อนครบกำหนดสามปีไม่น้อยกว่าหกเดือนให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังเสนอต่อคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งคณะกรรมการประเมินผลการดำเนินงานของกองทุน จากผู้ซึ่งมีความรู้ มีความสามารถ และมีประสบการณ์ด้านการเงิน การศึกษา และการประเมินผล จำนวนไม่น้อยกว่าสามคนแต่ไม่เกินห้าคน เพื่อทำหน้าที่ดังต่อไปนี้

- (๑) ประเมินผลสัมฤทธิ์ตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายของกองทุน
- (๒) รายงานข้อจำกัดหรืออุปสรรคของการดำเนินกิจการของกองทุน
- (๓) ตรวจสอบและประเมินผลการดำเนินงานของกองทุน
- (๔) รายงานผลการปฏิบัติงานพร้อมทั้งข้อเสนอแนะต่อคณะกรรมการในทุกรอบการประเมิน

ให้คณะกรรมการประเมินผลรายงานผลการประเมินให้คณะรัฐมนตรีทราบภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันสิ้นรอบการประเมิน และเมื่อคณะรัฐมนตรีมีมติรับทราบ ให้แจ้งให้กองทุนทราบและให้กองทุนเผยแพร่ให้ประชาชนทั่วไปทราบในระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของกองทุนด้วย

เมื่อคณะกรรมการประเมินผลได้ดำเนินการตามวรรคสองเสร็จแล้ว ให้คณะกรรมการประเมินผลพ้นจากหน้าที่

มาตรา ๔๕ ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ ให้คณะกรรมการประเมินผลมีหน้าที่และอำนาจ ดังต่อไปนี้

- (๑) จัดทำแผนและประมาณการค่าใช้จ่ายซึ่งรวมถึงค่าตอบแทนในการประเมินผลการดำเนินงาน
- (๒) มอบหมายให้บุคคลหรือคณะบุคคลดำเนินการอย่างหนึ่งอย่างใดแทน
- (๓) แต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อพิจารณาและเสนอความเห็นในเรื่องใดหรือให้ปฏิบัติการในเรื่องใด

ได้ตามที่เห็นสมควร

แผนและประมาณการค่าใช้จ่ายตาม (๑) ต้องได้รับความเห็นชอบจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังโดยเบิกจ่ายงบประมาณจากกองทุน

หมวด ๕

การกำกับและดูแล

มาตรา ๔๖ เพื่อประโยชน์ในการดำเนินการตามพระราชบัญญัตินี้ ให้นายกรัฐมนตรีมีอำนาจสั่งให้กองทุนชี้แจง แสดงความคิดเห็น ทำรายงาน หรือยับยั้งการกระทำที่ไม่เป็นไปตามวัตถุประสงค์ตามมาตรา ๕ หรือไม่สอดคล้องกับหน้าที่ของรัฐตามที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ยุทธศาสตร์ชาติ แผนและขั้นตอนการปฏิรูปประเทศ นโยบายของรัฐบาล และมติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้องกับกองทุน ตลอดจนส่งสอบสวนข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการดำเนินงานของกองทุนได้

ในกรณีที่กองทุนต้องเสนอเรื่องไปยังคณะรัฐมนตรี ให้กองทุนนำเรื่องเสนอนายกรัฐมนตรีเพื่อเสนอต่อไปยังคณะรัฐมนตรี

บทเฉพาะกาล

มาตรา ๔๗ ให้โอนบรรดากิจการ ทรัพย์สิน สิทธิ หน้าที่ หนี้ ภาระผูกพัน เจ้าหนี้ที่และลูกจ้าง และเงินงบประมาณของกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ เฉพาะในส่วนที่เกี่ยวกับสำนักงานส่งเสริมสังคมแห่งการเรียนรู้และคุณภาพเยาวชนตามระเบียบกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ ว่าด้วยการจัดตั้งสำนักงานส่งเสริมสังคมแห่งการเรียนรู้และคุณภาพเยาวชน พ.ศ. ๒๕๕๓ ที่มีอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ไปเป็นของกองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษาตามพระราชบัญญัตินี้

หนี้ตามวรรคหนึ่งไม่รวมถึงหนี้ของกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพตามสัญญาเงินยืมเพื่อสนับสนุนภารกิจของสำนักงานส่งเสริมสังคมแห่งการเรียนรู้และคุณภาพเยาวชน ระหว่างกระทรวงการคลังกับสำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ เลขที่ ๑/๒๕๕๔ ลงวันที่ ๔ เมษายน ๒๕๕๔ และสัญญาเงินยืมเพื่อสนับสนุนภารกิจของสำนักงานส่งเสริมสังคมแห่งการเรียนรู้และคุณภาพเยาวชน ระหว่างกระทรวงการคลังกับสำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ เลขที่ ๒/๒๕๕๔ ลงวันที่ ๒๓ มิถุนายน ๒๕๕๔ สำหรับหนี้ดังกล่าวที่เป็นภาระของสำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ ให้สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ ดำเนินการเสนอคณะรัฐมนตรี เพื่อพิจารณา และให้คณะรัฐมนตรีมีอำนาจมีมติให้หนี้ดังกล่าวตกเป็นพับได้

มาตรา ๔๘ ภายใต้บังคับมาตรา ๔๗ ให้กองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพโอนเงินงบประมาณประจำปี ๒๕๖๑ ที่ตั้งไว้ตามแผนงานและโครงการของสำนักงานส่งเสริมสังคมแห่งการเรียนรู้ และคุณภาพเยาวชนที่คณะกรรมการกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพให้ความเห็นชอบแล้วทั้งหมดให้แก่กองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา

มาตรา ๔๙ เพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติงานของกองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา ให้เจ้าหนี้ที่และลูกจ้างซึ่งโอนมาตามมาตรา ๔๗ ได้รับเงินเดือนหรือค่าจ้าง รวมทั้งสิทธิประโยชน์ต่าง ๆ เท่ากับที่เคยได้รับอยู่เดิมไปพลางก่อน โดยให้เบิกจ่ายจากกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพจนกว่าจะได้บรรจุและแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งในสำนักงานกองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา และเมื่อได้รับการบรรจุและแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งในสำนักงานกองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษาแล้ว ให้กองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษานำส่งเงินที่ได้เบิกจ่ายเป็นค่าใช้จ่ายดังกล่าวคืนให้แก่กองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ

การบรรจุและแต่งตั้งเจ้าหนี้ที่และลูกจ้างตามวรรคหนึ่งให้ดำรงตำแหน่งในสำนักงานกองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา จะกำหนดให้ได้รับเงินเดือนหรือค่าจ้าง รวมทั้งสิทธิประโยชน์น้อยกว่าที่เคยได้รับอยู่เดิมไม่ได้

มาตรา ๕๐ เพื่อประโยชน์ในการบริหารงานของสำนักงานกองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา นายกรัฐมนตรีอาจมีคำสั่งให้ข้าราชการหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐมาปฏิบัติงานให้แก่สำนักงานกองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษาเป็นการชั่วคราวได้คราวละไม่เกินสี่ปี

ให้นับระยะเวลาที่ข้าราชการหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งได้รับคำสั่งให้มาปฏิบัติงานให้แก่สำนักงานกองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษาตามวรรคหนึ่ง เป็นระยะเวลาปฏิบัติราชการให้แก่ต้นสังกัด เพื่อประโยชน์ในการคำนวณบำเหน็จบำนาญหรือประโยชน์ตอบแทนอื่นให้แก่ผู้นั้น

ในระหว่างที่ปฏิบัติงานให้แก่สำนักงานกองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา ให้ข้าราชการหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐตามวรรคหนึ่งมีสิทธิได้รับประโยชน์ตอบแทนตามที่คณะกรรมการบริหารกองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษากำหนด

มาตรา ๕๑ ในวาระเริ่มแรก ให้ดำเนินการแต่งตั้งคณะกรรมการบริหารกองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษาตามพระราชบัญญัตินี้ให้แล้วเสร็จภายในหกสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ทั้งนี้ ในการแต่งตั้งประธานกรรมการและกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๑๘ (๒) และ (๓) ให้คณะรัฐมนตรีรับฟังข้อเสนอแนะของคณะกรรมการอิสระเพื่อการปฏิรูปการศึกษาตามประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการอิสระเพื่อการปฏิรูปการศึกษา ลงวันที่ ๒ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๐ ประกอบด้วย และในระหว่างที่ยังมิได้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการดังกล่าว ให้คณะกรรมการส่งเสริมสังคมแห่งการเรียนรู้และคุณภาพเยาวชนตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการส่งเสริมสังคมแห่งการเรียนรู้และคุณภาพเยาวชน พ.ศ. ๒๕๕๓ ปฏิบัติหน้าที่ในฐานะคณะกรรมการบริหารกองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษาตามพระราชบัญญัตินี้ไปพลางก่อน และเมื่อได้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการบริหารกองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษาตามพระราชบัญญัตินี้แล้ว ให้ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการส่งเสริมสังคมแห่งการเรียนรู้และคุณภาพเยาวชน พ.ศ. ๒๕๕๓ เป็นอันสิ้นผลบังคับ

มาตรา ๕๒ ในวาระเริ่มแรก ให้ผู้จัดการสำนักงานส่งเสริมสังคมแห่งการเรียนรู้และคุณภาพเยาวชนของกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ ตามระเบียบกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ ว่าด้วยการจัดตั้งสำนักงานส่งเสริมสังคมแห่งการเรียนรู้และคุณภาพเยาวชน พ.ศ. ๒๕๕๓ ซึ่งดำรงตำแหน่งอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ เป็นผู้จัดการตามพระราชบัญญัตินี้ จนกว่าจะมีการแต่งตั้งผู้จัดการกองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษาตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๕๓ ให้คณะกรรมการบริหารกองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษาจัดทำหลักเกณฑ์ตามมาตรา ๑๖ วรรคสอง และออกระเบียบตามมาตรา ๒๓ (๖) และ (๗) และมาตรา ๓๕ วรรคสอง ให้แล้วเสร็จภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่ได้รับการแต่งตั้งตามมาตรา ๕๑

มาตรา ๕๔ เพื่อประโยชน์ในการประเมินผลการดำเนินงานของกองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา รอบการประเมินตามมาตรา ๔๔ ให้เริ่มนับปีถัดจากปีที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับเป็นปีที่หนึ่ง

มาตรา ๕๕ ในระหว่างที่ยังไม่มีระเบียบหรือประกาศเกี่ยวกับการใช้จ่ายเงินและการบริหารงานบุคคลที่ออกตามพระราชบัญญัตินี้ ให้นำระเบียบ ข้อบังคับ หรือประกาศ เกี่ยวกับการใช้จ่ายเงินและการบริหารงานบุคคลที่ออกตามกฎหมายว่าด้วยกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพมาใช้บังคับแก่การใช้จ่ายเงินและการบริหารงานบุคคลของกองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษาตามพระราชบัญญัตินี้ด้วยโดยอนุโลม

ผู้รับสนองพระราชโองการ
พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา
นายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่มาตรา ๕๔ วรรคหก ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้จัดตั้งกองทุนเพื่อใช้ในการช่วยเหลือผู้ขาดแคลนทุนทรัพย์ ลดความเหลื่อมล้ำในการศึกษา และเสริมสร้างและพัฒนาคุณภาพและประสิทธิภาพครู โดยให้รัฐจัดสรรงบประมาณให้แก่กองทุน หรือใช้มาตรการหรือกลไกทางภาษี รวมทั้งการให้ผู้บริจาคทรัพย์สินเข้ากองทุนได้รับประโยชน์ในการลดหย่อนภาษี โดยให้กองทุนมีการบริหารจัดการที่เป็นอิสระ จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

การส่งเสริมความรู้ด้านกฎหมายการศึกษาและกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการการศึกษา

ครั้งที่ ๑ ภาคใต้ ณ จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ลำดับ	ชื่อ - สกุล	ตำแหน่ง/หน่วยงาน
๑	นางกฤษณา ธนอารักษ์	สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดสุราษฎร์ธานี
๒	นางสาวพิมพ์ดาว ศุภผล	สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดสุราษฎร์ธานี
๓	นางทิพวรรณ คงแป้น	สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดสุราษฎร์ธานี
๔	นางภัทรมน พันธุ์พุกษ์	สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดสุราษฎร์ธานี
๕	นางกัญญภัสส์ บุญเกิด	สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดสุราษฎร์ธานี
๖	นางสาวสหพันธ์ ศรีแสง	สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดสุราษฎร์ธานี
๗	นางสาวพรธนา พรหมวิเชียร	สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดสุราษฎร์ธานี
๘	นางอารยา จันทวี	สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดสุราษฎร์ธานี
๙	นางเรณู สุขีवलานนท์	สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดสุราษฎร์ธานี
๑๐	นางรัชนิวรรณ ชอบผล	สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดสุราษฎร์ธานี
๑๑	นางปาริชาติ รัตนรักษ์	สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดสุราษฎร์ธานี
๑๒	นายยงยุทธ สายใจบุญ	สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดสุราษฎร์ธานี
๑๓	นางอรนุช ปิติสุข	สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดสุราษฎร์ธานี
๑๔	นางสาวจิตรา เผือกสวัสดิ์	สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดสุราษฎร์ธานี
๑๕	นางสาวลีลารัตน์ จาตุรพล	สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดสุราษฎร์ธานี
๑๖	นางสาวกฤติยาณี สอนสง	สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดสุราษฎร์ธานี
๑๗	นางธัญญลักษณ์ ศรีสมานูวัตร	สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดสุราษฎร์ธานี
๑๘	ดร.ธิดิมา ถาวรรัตน์	สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดสุราษฎร์ธานี
๑๙	นายศุภชัย เวชกุล	ผู้อำนวยการโรงเรียนอนุบาลสุราษฎร์ธานี
๒๐	นายประวิทย์ เพชรรักษ์	ผอ.ร.ร.วัดบ้านใน
๒๑	นายสิริวิชญ์ ทองปรีชา	ผอ.ร.ร.วัดกตตาก
๒๒	นายสุติยะ ชูหนู	ผอ.ร.ร.วัดวังไทร
๒๓	นายทศพร ประยูรบุตร	ผอ.ร.ร.ชุมชนวัดวิสุทธีชลาราม
๒๔	นางจिरพรรณ ลิกขวัฒน์	ผอ.ร.ร.บ้านดอนเสาธง
๒๕	นางสาวเบญจวรรณ บุญสิน	ผอ.ร.ร.วัดสว่างอารมณ์
๒๖	นายจิรพัส ทองสีทอง	ผอ.ร.ร.บ้านขอย ๒
๒๗	นายเอกนรินทร์ บุญยโพธิ์	ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดคุณาราม
๒๘	นายพินิต แสงแก้ว	ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านบางสำโรง
๒๙	นายวิโรจน์ ทองถึง	โรงเรียนบ้านโฉลกหล้า
๓๐	นายสุรียา จันท์สงค์	ผอ.ร.ร.บ้านคลองนามิตรภาพที่ ๒๐๑
๓๑	นายสิงหนาท คงทรัพย์	สพป.สุราษฎร์ธานี เขต ๑
๓๒	นายชูศักดิ์ แก้วนุ่น	สพป.สุราษฎร์ธานี เขต ๑
๓๓	นายพิชัย ภัทธิยธนี	สพป.สุราษฎร์ธานี เขต ๑

ลำดับ	ชื่อ - สกุล	ตำแหน่ง/หน่วยงาน
๓๔	นางอารีย์ นิลเอก	สพป.สุราษฎร์ธานี เขต ๑
๓๕	นางสาวกรรณิกา ประสงค์จินดา	สพป.สุราษฎร์ธานี เขต ๑
๓๖	นายยุทธนา บุญยะตุลานนท์	สพป.สุราษฎร์ธานี เขต ๑
๓๗	นางนัยนา เกิดศรี	สพป.สุราษฎร์ธานี เขต ๑
๓๘	นางสาวณัฐกร รักษ์ธรรม	สพป.สุราษฎร์ธานี เขต ๑
๓๙	นางดวงมณี ฉิมพลี	สพป.สุราษฎร์ธานี เขต ๑
๔๐	นางสาวสุจารี ชัยประดิษฐ์	สพป.สุราษฎร์ธานี เขต ๑
๔๑	นายจักริน อักษรสม	นิติกรชำนาญการพิเศษ/สพป.สุราษฎร์ธานี เขต ๒
๔๒	นายวิจิตร สายนัย	โรงเรียนบ้านคลองรอก
๔๓	นายสมบัติ เพ็ชรรอด	โรงเรียนวัดขจรบำรุง
๔๔	นายอมรินทร์ บุญพิทักษ์	โรงเรียนบ้านหนองปรือ
๔๕	นายสุวัฒน์ อนุพัฒน์	สพป.สุราษฎร์ธานี เขต ๒
๔๖	นายอำนาจ ปานนุช	โรงเรียนวัดสันติคีรีรมย์
๔๗	นายเอกฉัตร ชุมศรี	โรงเรียนบ้านปลายคลอง
๔๘	นางอภิรดี เศษชนู	โรงเรียนวัดอัมพवास
๔๙	นางจันจิรา ไชยวงศ์ทอง	โรงเรียนบ้านไทรงาม
๕๐	นายสมพร พรหมहित	โรงเรียนบ้านวังผักแว่น
๕๑	นายเดโช ขวัญพุด	สพป.สุราษฎร์ธานี เขต ๓
๕๒	นายทง ถวาย	สพป.สุราษฎร์ธานี เขต ๓
๕๓	นายนริศ มีสุวรรณ	สพป.สุราษฎร์ธานี เขต ๓
๕๔	นางสาวสุภัคกมล ชินวงศ์	สพป.สุราษฎร์ธานี เขต ๓
๕๕	นางสาวสารีย์ นุ่มนวล	สพป.สุราษฎร์ธานี เขต ๓
๕๖	นางนุชกานต์ เทพชโลธร	สพป.สุราษฎร์ธานี เขต ๓
๕๗	นางสาวพยอม เพชรน่วม	สพป.สุราษฎร์ธานี เขต ๓
๕๘	นางวรรณดี สวัสดิโกมล	สพป.สุราษฎร์ธานี เขต ๓
๕๙	นายเอกราช หนูปลื้ม	ผอ.ร.ร.บ้านพรุแซง
๖๐	นายวุฒิไกร เลื่อนแป้น	ผอ.ร.ร.บ้านส่อง
๖๑	นางสาวสุณิสา แก้วประจุ	กศน.อำเภอเมือง
๖๒	นางเตือนจิต วงศ์สวัสดิ์	กศน.อำเภอเมือง
๖๓	นางโสพิศ ไทรปัก	กศน.อำเภอพุนพิน
๖๔	นายจักรพันธ์ นวลสุทธิ	กศน.อำเภอคีรีรัฐนิคม
๖๕	นางจิตรลดา แก้วศรี	กศน.อำเภอไชยา
๖๖	นางสาวอิทยา เนื่องท่า	กศน.อำเภอพุนพิน
๖๗	นายชินกฤต สมวงศ์	กศน.อำเภอบ้านนาเดิม
๖๘	นางสาวอรอนงค์ ใหม่ซ้อน	กศน.อำเภอบ้านนาสาร
๖๙	นางนรินทร์สิริ จันทร์เต็ม	สำนักงาน กศน.จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ลำดับ	ชื่อ - สกุล	ตำแหน่ง/หน่วยงาน
๗๐	นางนฤมล แยมศรี	รอง ผอ. วิทยาลัยการอาชีพไชยา
๗๑	นายประวัติ ไทยเกิด	วิทยาลัยอาชีพเวียงสระ
๗๒	นายเชฟตี ศรีเมือง	วิทยาลัยเทคนิคสุราษฎร์ธานี
๗๓	นางรัชณี ดวงจันทร์กาล	วิทยาลัยสารพัดช่างสุราษฎร์ธานี
๗๔	นางสาวจรรุวรรณ แดงมา	วิทยาลัยอาชีวศึกษาสุราษฎร์ธานี
๗๕	นางจรรุวรรณ ฉิมเรศ	กองการศึกษา อบจ.สุราษฎร์ธานี
๗๖	นายภานุ อ่ำใหญ่	ผอ.ร.ร.อบจ.สุราษฎร์ธานี ๑
๗๗	นายสุรพิน สรรพคง	ผอ.ร.ร.อบจ.สุราษฎร์ธานี ๓
๗๘	นางเบญญาภา มณีโชติ	ผอ.สำนักการศึกษา
๗๙	นายเจริญ ขุนปักษ์	ผอ.ร.ร.เทศบาล ๑
๘๐	นางสิริสมบูรณ์ อุเงิน	ผอ.ร.ร.เทศบาล ๓
๘๑	นางปรียา โกละกะ	ผอ.ร.ร.เทศบาล ๔
๘๒	นางสาวรัตนา บัวเพชร	ผอ.ร.ร.เทศบาล ๕
๘๓	นายรณชัย เรืองรักษ์	ผอ.ร.ร.กีฬา
๘๔	นางสาววิยะดา เขียวจันทร์	หัวหน้าฝ่าย กศน.
๘๕	นางกาญจนา หนูอุไร	กองการศึกษา เทศบาลเมืองนาสาร
๘๖	นางสุธาทิพย์ บุญกลม่อม	ผอ.ร.ร.เทศบาล ๑ (ห้วยมด)
๘๗	นายสุเชษฐ์ อุปลา	ผอ.ร.ร.เทศบาล ๒ (บ้านอู่มาด)
๘๘	นายบุญโชติ ไวกาวร	ร.ร.เทศบาล ๓ (คลองหา - นาเตรียะ)
๘๙	นางมลวิมล ยิ่งเกตรา	ผอ.ร.ร.เทศบาล ๔ (บ้านทุ่งคาเกรียน)
๙๐	นางทองใบ วัชรระวารภรณ์	ผอ.ร.ร.เทศบาล ๕ วสุนธราภิวัฒก์
๙๑	นางสาวจิรัชญา ขวัญพุด	วิทยาลัยอาชีวศึกษาเทศบาลเมืองนาสาร
๙๒	นางสาวณัฐกฤตา ไกรวงศ์	เทศบาลเมืองดอนสัก
๙๓	นางวันเพ็ญ จันทร์ชิต	ร.ร.เทศบาลเมืองดอนสัก
๙๔	นางโชคดี เพชรแก้ว	ร.ร.อนุบาลเทศบาลเมืองดอนสัก
๙๕	นายพงศกร อึ้งทอง	เทศบาลนครสุราษฎร์ธานี
๙๖	นายปวิวัติ เหล่าพราหมณ์	โรงเรียนเมืองสุราษฎร์ธานี
๙๗	นางสาววิชชุดา กาญจนประดิษฐ์	สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดชุมพร
๙๘	นางสาวภรณ์ญา ฤทธิธาร์	สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดชุมพร
๙๙	นายศุภกร เลิศล้ำ	สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดชุมพร
๑๐๐	นางจุฑารัตน์ บุญสิทธิ์	โรงเรียนบุญสิทธิ์อนุสรณ์
๑๐๑	นายศรีรัก มากภิมย์	ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านท่ามะปริง
๑๐๒	นางกมลวรรณ สังข์สิงห์	ผอ.ร.ร.บ้านหาดทรายรี
๑๐๓	นางทิพาภรณ์ หลุยศิริคำ	ผอ.ร.ร.บ้านหินกบ
๑๐๔	นายธีระ ชันบุตร	ผอ.ร.ร.บ้านปากน้ำ (เขตริมจินนาवासเคราะห์)
๑๐๕	นางนิภา จำนงค์ฤทธิ์	ผอ.ร.ร.บ้านจันทิง

ลำดับ	ชื่อ - สกุล	ตำแหน่ง/หน่วยงาน
๑๐๖	นายประวิณ วีระเสนีย์	ผอ.ร.ร.บ้านสะพลี(บางกอกโพสท์ศึกษา)
๑๐๗	นางสาววิระวรรณ บุรณากุล	ผอ.ร.ร.บ้านเขาตะเกาทอง
๑๐๘	นายไวภูณัฐ เหมือนทอง	ผอ.ร.ร.บ้านทุ่งคาโดนด
๑๐๙	ว่าที่ร.ต.หญิง อัจฉรา รัตตะมาน	ผอ.ร.ร.ชุมชนวัดท่าสุธาราม
๑๑๐	นายสำเร็จ นิลพัฒน์	ผอ.ร.ร.บ้านเขาน้อยสามัคคี
๑๑๑	นายประเสริฐ บุญทองกุล	ผอ.ร.ร.ประชาเอื้ออารี
๑๑๒	นางสาวเบญจมาศ เพ็ชรพิรุณ	กศน.อำเภอเมืองชุมพร
๑๑๓	นางพัชนี สงไตรรัตน์	กศน.อำเภอท่าแซะ
๑๑๔	นางสาวพิกุลพรรณ โลภาศ	กศน.อำเภอปะทิว
๑๑๕	นางสาววนิดา พ่วงแม่กลอง	กศน.อำเภอละแม
๑๑๖	นางสาวอรทัย ทองพงษ์	กศน.อำเภอหลังสวน
๑๑๗	นายไฉน รัตนภักดี	กองการศึกษาฯ อบจ.ชุมพร
๑๑๘	นายสมพร ฮวดเลี้ยง	ร.ร.บ้านทับวัง สังกัด อบจ.ชุมพร
๑๑๙	นางสาวสมศรี ต้นปี	สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดระนอง
๑๒๐	นางสาววันเพ็ญ คชการ	สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดระนอง
๑๒๑	นางคนึงนิจ เกตุแก้ว	ผอ.สำนักงาน กศน.จังหวัดระนอง
๑๒๒	นางนิภา พุ่มกะเนาว์	ผอ.กศน.อำเภอกระบุรี
๑๒๓	นายวีระพันธ์ สุทธิเพชร	ผอ.กศน.อำเภอกะเปอร์
๑๒๔	นางสาวชฎตชนัญญา กาญจนานนท์	ผอ.กศน.อำเภอละอุ่น
๑๒๕	นายสหัส เลิศไกร	ผอ.กศน.อำเภอสุขสำราญ
๑๒๖	นายนิพนธ์ แซ่กวน	ร.ร.บ้านในวง อบจ.ระนอง
๑๒๗	นางสาวชนัญชิตา เจริญสำราญ	สพป.พังงา
๑๒๘	นายสิทธิชัย ทองคง	ผอ.ร.ร.วัดนิโครธาราม
๑๒๙	นายเสริมศักดิ์ ทัณย์ภัก	ผอ.ร.ร.บ้านทองหลาง
๑๓๐	นายประสิทธิ์ วงศ์จร	ผอ.ร.ร.บ้านกะไหล
๑๓๑	นายจิระนันท์ บุญเรือง	ผอ.กศน.อำเภอกะปง
๑๓๒	นางมัทนียา สวัสดิวงศ์	กศน.อำเภอทับปุด
๑๓๓	นายธนวัฒน์ บัวบาน	กศน.อำเภอเกาะยาว
๑๓๔	นายจักรพงศ์ นิยมญาติ	สำนักงาน กศน.จังหวัดพังงา
๑๓๕	นายพิเชษฐ์ แจ้ทองศรี	ศึกษาธิการจังหวัดกระบี่
๑๓๖	นายประพันธ์ เกี้ยวพันธ์	สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดกระบี่
๑๓๗	นางสาวรัชนิวรรณ บำรุงภักดี	สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดกระบี่
๑๓๘	นายธีร์ สังข์สัญญา	โรงเรียนสังข์ทองวิทยา
๑๓๙	นายเจษฎาภูมิ พัวพันสวัสดิ์	โรงเรียนเจริญวิเศษ
๑๔๐	นายชัยยงค์ ตูลารักษ์	ผอ.สพป.กระบี่
๑๔๑	นางสาววิมล กาพย์เกิด	สพป.กระบี่

ลำดับ	ชื่อ - สกุล	ตำแหน่ง/หน่วยงาน
๑๔๒	นางผิวพรรณ ป้อมอุ้นเรือน	สพป.กระบี่
๑๔๓	นางแสงระวี แซ่ตัน	สพป.กระบี่
๑๔๔	นางวิไลวรรณ เจียวก๊ก	สพป.กระบี่
๑๔๕	นายอรรถนพ ผิวขำ	สำนักงาน กศน.จ.กระบี่
๑๔๖	นางศิริรัตน์ อินทรนิมิต	กศน.อ.ปลายพระยา
๑๔๗	นางโสภา สมหวัง	กศน.อ.คลองท่อม
๑๔๘	นายสุรศักดิ์ ธรรมประดิษฐ์	กศน.อ.เขาพนม
๑๔๙	นายมนูญศักดิ์ ใหม่อ่อน	กศน.อ.เกาะลันตา
๑๕๐	นางสาวอรดี เบ็ดเสร็จ	อบจ.กระบี่
๑๕๑	นางสาวกรวิกา ทับไทร	โรงเรียนองค์การบริหารส่วนจังหวัดกระบี่
๑๕๒	นางสุดา จันท์สน	สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดนครศรีธรรมราช
๑๕๓	นางสาวเรวดี สุขเสนา	สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดนครศรีธรรมราช
๑๕๔	นางสาวเบ็ญจมาศ บางโรย	สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดนครศรีธรรมราช
๑๕๕	นายเฉลิมชาติ เมฆแดง	ร.ร.อุดมปัญญาจารย์
๑๕๖	นายสมชาติ ไกรแก้ว	สพป.นศ.เขต ๑
๑๕๗	นางนรารัตน์ อ่อนละออ	สพป.นศ.เขต ๑
๑๕๘	นายประยูร เจริญวรรณ	โรงเรียนบ้านทวดทอง
๑๕๙	นายธงชัย กำเหนิดเพชร	โรงเรียนบ้านบางนกวิก
๑๖๐	นายสิริวิษณุ ทับสุทธิ	โรงเรียนราษฎร์บำรุง
๑๖๑	ว่าที่ ร.ท.ดร.สุเวศ กลับศรี	รองผอ.สพป.นครศรีธรรมราช เขต ๒
๑๖๒	นายพินิจ ขุนนุ้ย	สพป.นครศรีธรรมราช เขต ๒
๑๖๓	นายขจรศักดิ์ เขียวน้อย	สพป.นครศรีธรรมราช เขต ๒
๑๖๔	นายอุกฤษฏ์ สิทธิฤทธิ์	ผอ.ร.ร.ฉวาง
๑๖๕	นายสมหมาย สุดถนอม	ผอ.ร.ร.สังวาลย์วิท ๗
๑๖๖	นางสาวจุรีรัตน์ สงณรงค์	นิติกรชำนาญการพิเศษ
๑๖๗	นายลาศ ชูเขต	ผอ.ร.ร.บ้านปากเชียร
๑๖๘	สิบเอกสง่า ตำนวัฒนา	ผอ.ร.ร.หัวไทร(เรือนประชาบาล)
๑๖๙	ว่าที่ร้อยตรีชาคริต ศรีเพชร	ผอ.ร.ร.บ้านควนชิง
๑๗๐	นายอำนาจ ชูเมือง	ผอ.ร.ร.บ้านดอนทราย
๑๗๑	นายวิรัตน์ ไกรแก้ว	ผอ.สพป.นครศรีธรรมราช เขต ๔
๑๗๒	นายอำนาจ สุทิน	สพป.นครศรีธรรม เขต ๔
๑๗๓	นายวิสุทธิศักดิ์ หวานพร้อม	ผอ.ร.ร.วัดทางขึ้น
๑๗๔	นางนัยนา เมฆแดง	ผอ.ร.ร.วัดเขา(วันครู ๒๕๐๑)
๑๗๕	นายอุทัย สุทธิพันธ์	ผอ.ร.ร.วัดหญ้าปล้อง
๑๗๖	นายสมศักดิ์ เข็มขาว	นิติกรชำนาญการพิเศษ
๑๗๗	นายเฉลิมชัย นาคสวาท	นิติกรชำนาญการ

ลำดับ	ชื่อ - สกุล	ตำแหน่ง/หน่วยงาน
๑๗๘	นางณัฐจารักษ์ โสมติด	นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการพิเศษ
๑๗๙	นางสุพรพงศ์ ชัยดำรงฤทธิ	นักประชาสัมพันธ์ชำนาญการพิเศษ
๑๘๐	นางสาวอุไรรัช ชันดีไชย	นักวิชาการตรวจสอบภายในชำนาญการพิเศษ
๑๘๑	นายสุวัฒน์ พันธฤทธิ	นักวิเคราะห์นโยบายและแผนปฏิบัติการ
๑๘๒	นายสัณญลักษณ์ เมืองโคตร	นักวิชาการพัสดุปฏิบัติการ
๑๘๓	นางสาวอัจฉรา ช่วยนุ่ม	ผอ.ร.ร.ปากแพรกวิทยาคม
๑๘๔	นางพรทิพย์ นุกุลกิจ	ผอ.ร.ร.คลองฉนวนวิทยา
๑๘๕	นางดวงฤทัย ทองแก้วเกิด	ผอ.ร.ร.ชัยบุรีพิทยา
๑๘๖	นายประยงค์ อินนุพัฒน์	ผอ.ร.ร.สุราษฎร์ธานี ๒
๑๘๗	นางสาวดำหรี จันทชูโต	รองผอ.ร.ร.สุราษฎร์ธานี ๒
๑๘๘	นายอนุพงศ์ รัตนธิรกุล	ผอ.ร.ร.บางเดือนสถิตพิทยาคม
๑๘๙	ว่าที่ ร.อ.ภุชพงศ์ คงชนะ	ผอ.ร.ร.รัชชประภาวิทยาคม
๑๙๐	นางอิสริย์ อัฐกอ	ผอ.ร.ร.นาสักรวิทยา
๑๙๑	นาง สุชาดา ลิ้มสวัสดิ์	ผอ.ร.ร.ควนสุบรรณวิทยา
๑๙๒	นายสุรศักดิ์ อักษรสาร	ผอ.ร.ร.ไชยาวิทยา
๑๙๓	นางผกา สามารถ	ผอ.ร.ร.ท่าสะท้อนวิทยา
๑๙๔	นายโสภณ ทองจิตร	ผอ.ร.ร.พนมศึกษา
๑๙๕	นายบุญเลิศ ทองชล	ผอ.ร.ร.บ้านตาขุนวิทยา
๑๙๖	นายบรรชา ช่อสุวรรณ	ผอ.ร.ร.เสวียดวิทยารัชมิ่งคลาภิเษก
๑๙๗	นายพะเนิน อุชูปภาพ	ผอ.ร.ร.ทุ่งคาพิทยาคม
๑๙๘	นางสาวอมรรรัตน์ โพธิ์เพชร	ผอ.ร.ร.กาญจนดิษฐ์
๑๙๙	นายธีรเดช จูทัน	ผอ.ร.ร.มัธยมบ้านท่าเนียบ
๒๐๐	ว่าที่ร้อยโทพลากร ประสงค์	ผอ.ร.ร.เกาะพะงันศึกษา
๒๐๑	นายธรรมดล หงส์ทอง	ผอ.ร.ร.ชลธารวิทยา
๒๐๒	นางปัญชรัศมี ชัยบุญ	ผอ.ร.ร.ท่าเพิงวิทยา
๒๐๓	นายภาณุศักดิ์ พรหมแหม่ม	ผอ.ร.ร.พุนพินพิทยาคม
๒๐๔	นางรักษิณา ยอดมงคล	ผอ.ร.ร.มาบอำมฤตวิทยา
๒๐๕	นายการีย์ สุวรรณวงศ์	ผอ.ร.ร.ตะกุกใต้ศึกษา
๒๐๖	นายนฤชาติ สุวรรณพร	ผอ.ร.ร.ท่าชีวิทยา
๒๐๗	นางสมร เผือกเดช	ผอ.ร.ร.สุราษฎร์พิทยา
๒๐๘	นางพรพนา แดงสกล	ผอ.ร.ร.หงษ์เจริญวิทยาคม
๒๐๙	นายสมบูรณ์ เรืองแก้ว	ผอ.สพม.๑๒
๒๑๐	นางเนตรชนก ศรีรัตน์	สพม ๑๒
๒๑๑	นางสาวพรทิพย์ เกิดสม	สพม ๑๒
๒๑๒	นางพาทวรรณ ปรุเขตต์	สพม ๑๒
๒๑๓	นายวีระพันธ์ โชติวัน	สพม ๑๒

ลำดับ	ชื่อ - สกุล	ตำแหน่ง/หน่วยงาน
๒๑๔	นางสาวโสภณา แป้นปริ่ม	สพม.๑๔
๒๑๕	นายสามารถ รั้งสรรงค์	สพม ๑๔
๒๑๖	นายชวนะ คำกล้า	ร.ร.พิสัยรัตนการ
๒๑๗	นายพิเชษฐ์ ฌนอมวรรณ	ร.ร.เมืองกลาง
๒๑๘	นายพรศักดิ์ ทวีรส	ผอ.ร.ร.ตะกั่วทุ่งงานทวิวิทยาคม

การส่งเสริมความรู้ด้านกฎหมายการศึกษาและกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการการศึกษา

ครั้งที่ ๒ ภาคเหนือ ณ จังหวัดแพร่

ลำดับ	ชื่อ - สกุล	ตำแหน่ง/หน่วยงาน
๑	นางชนัญฉิตา กวางอุเสน	ศจจ.แพร่
๒	นางเรณู ปราบหงษ์	ศจจ.แพร่
๓	นางสาวสุรีย์ภรณ์ บุญคุ้ม	ศจจ.แพร่
๔	นายสุวิณ เทพสาธิต	ศจจ.แพร่
๕	นางกิงดาว กาทุ่ง	ศจจ.แพร่
๖	นายเกิด ท่ามะหรั่ง	ร.ร.เทพพิทักษ์วิทยา
๗	นางชนกพิมพ์ เกษามา	ร.ร.อนุบาลร้องกวาง
๘	นางสาวนงคราญ แก่กล้า	ผอ.ร.ร.เจริญศิลป์
๙	นางจีราพร วุฒิการณ	ผอ.ร.ร.เจริญราษฎร์
๑๐	นายยงยุทธ ชงชัย	ร.ร.อนุพงศ์พัชรินทร์
๑๑	นายเอกพันธ์ ขวัญเรือน	ร.ร.เซนต์ฟรังซิสเซเวียร์แพร่
๑๒	ว่าที่ร้อยตรีพัทธิกร วุฒิ	ผู้อำนวยการโรงเรียนพัทธมพิทยา
๑๓	นางสนทยา สุภาพล	โรงเรียนมารดาอุปถัมภ์
๑๔	นางสาวมัลลิกา ผิวเกลี้ยง	โรงเรียนมารดาอุปถัมภ์
๑๕	ด.ต.วิทย์ คุณทา	ผู้อำนวยการโรงเรียนอนุบาลธนาวีทย
๑๖	นายจรรย์ พันธกสิกรรม	ผอ.ร.ร.บ้านห้วยม้า
๑๗	นายธีรพงศ์ ชื้อตรง	ผอ.ร.ร.บ้านน้ำชำ
๑๘	นายกัมพล ภิมาลย์	ผอ.ร.ร.บ้านปง (ปงป้อมฯ)
๑๙	นายวิวัฒน์ ทองภักดี	ผอ.ร.ร.อนุบาลเทพสุนทรินทร์
๒๐	นายพิชญุตม์ คงทอง	ผอ.ร.ร.บ้านแม่พร้าว
๒๑	นายพิรวัฒน์ ดีพอ	ผอ.ร.ร.บ้านนาหลวง
๒๒	นายทีปกร อะทะเสน	ผอ.ร.ร.วัดห้วยหม้าย
๒๓	นายอิทธิภักธ ธิฟู	ผอ.ร.ร.วัดร่องเย็น(สารแก้วประชาสงเคราะห์)
๒๔	นางประมวล เตชะวงศ์	ร.ร.หนองน้ำริด
๒๕	นางสุรพล แก้วดิน	ร.ร.บ้านสะเลียม
๒๖	นายอนันต์ หมดห้วง	ผอ.ร.ร.บ้านป่าแดง
๒๗	นายเชิด คำปลิว	ผอ.ร.ร.บ้านนาจักร
๒๘	นายปรากฏ ท้าวพันวงศ์	ผอ.ร.ร.บ้านน้ำเลาเหนือ
๒๙	นายไพรัช ฑีฆาวงค์	ผอ.ร.ร.บ้านหัวอ้อย
๓๐	นายศักดิ์ศิลป์ ตาขันทะ	ผอ.ร.ร.วัดเมธังกราวาส
๓๑	นายทวี มะทะ	ผอ.ร.ร.บ้านสุพรรณ
๓๒	นายบุญมา ศรีระวัตร	ผอ.ร.ร.บ้านไผ่โทน
๓๓	นายเด็จพงษ์ กาญจนพงษ์ชัย	ผอ.ร.ร.บ้านทุ่งคัวะ

ลำดับ	ชื่อ - สกุล	ตำแหน่ง/หน่วยงาน
๓๔	นางนิสากร ศรีรงค์	ผอ.ร.ร.บ้านแม่แรม
๓๕	นางสาวศุภวรรณ สันป่าแก้ว	นิติกร สพป.แพร่ เขต ๑
๓๖	นางสาวประภาพร อินทรจิกุล	นวก.ตรวจสอบภายใน สพป.แพร่ เขต ๑
๓๗	นางภณิดา ทองประไพ	ศึกษานิเทศ
๓๘	นายชาติชาย ชาติพิณิจ	ร.ร.บ้านน้ำแรม
๓๙	นายพรชัย จันทะสาร	รอง ผอ.สพป.แพร่ เขต ๒
๔๐	นางปณิดา เสนนันทา	สพป.แพร่ เขต ๒
๔๑	นายอัมพร ฐานะวุฒิกุล	ผอ.ร.ร.บ้านแพะทุ่งเจริญ
๔๒	นายประดิษฐ์ คำมี	ผอ.ร.ร.บ้านปางท่าข้าม
๔๓	นายชาญณรงค์ จันทร์ป้อม	ผอ.ร.ร.บ้านเหล่า
๔๔	นายชยพล นักระนาด	ผอ.ร.ร.บ้านห้วยกูด
๔๕	นายสุมินทร์ อุดระไชย	ผอ.ร.ร.ประชารัฐวิทยาการ
๔๖	ว่าที่ร้อยตรีปฏิภาณ อินทเนตร	ผอ.ร.ร.ชุมชนบ้านแม่หละป่าป่วย
๔๗	ว่าที่ ร.ต.พีร์ระวัชล์ ดอนมงคล	ผอ.ร.ร.บ้านวังเบอะ
๔๘	ว่าที่ร้อยตรีจตุลศักดิ์ เสาแดน	ผอ.ร.ร.บ้านแม่หล้า(รัฐราษฎร์รังสรรค์)
๔๙	ดร. ประทีป บินชัย	ผอ.วิทยาลัยอาชีวศึกษาแพร่
๕๐	นายสมเกียรติ สติถย์	รองผอ.วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีแพร่
๕๑	นายอนรรรม ชนาธินาภพงศ์	รองผอ.วิทยาลัยเทคนิคแพร่
๕๒	นายศราวุธ ธราวรรณ	เทศบาลเมืองแพร่
๕๓	นายเจตนิพิฐ หล้าประเสริฐ	เทศบาลเมืองแพร่
๕๔	นางมุกดา ศิริวาท	ร.ร.เทศบาลวัดเหมืองแดง
๕๕	สิบเอกอนันต์ เชื้อทอง	ร.ร.เทศบาลวัดชัยมงคล
๕๖	นางมุกดา เลชะวิวัฒน์	เทศบาลเมืองแพร่
๕๗	นายกองธรรม นวเลิศเมธี	ผอ.ร.ร.อบจ.แพร่บ้านไผ่ย่อย
๕๘	นางสาวเมธาพร ป้อมคำ	อบจ.แพร่
๕๙	นางสาวณัฐมน สุดแดน	อบจ.แพร่
๖๐	นางสาวปวีณา ใจกระแสน	รอง ผอ.ร.ร.กีฬา อบจ.แพร่
๖๑	นายบรรดาศักดิ์ ทองศรีอ้น	โรงเรียน อบจ.แพร่ เด่นไชยวิทยา
๖๒	นายรามณรงค์ โตนชัยภูมิ	สำนักงาน กศน.จังหวัดแพร่
๖๓	นางอรวรรณ เรือนคำ	สำนักงาน กศน.จังหวัดแพร่
๖๔	นายขจรศักดิ์ สีเสน	สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดพะเยา
๖๕	นายปิยนารถ ขาวน่าน	สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดพะเยา
๖๖	นางสาววลัยรัตน์ ปานันตา	สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดพะเยา
๖๗	นายผดุงฉัตร ไวทยกุล	โรงเรียนปิยมิตรวิทยา
๖๘	นายประถม เชื้อหม้อ	ผอ.สพป.พะเยา เขต ๑
๖๙	นายสุชุม หรหมแสน	รองผอ.สพป.พะเยา เขต ๑

ลำดับ	ชื่อ - สกุล	ตำแหน่ง/หน่วยงาน
๗๐	นายสุรศักดิ์ สมศรี	ผอ.ร.ร.บ้านจำป่าหวาย
๗๑	นายรุ่งเพชร เทือกธรรมมา	สพป.พะเยา เขต ๑
๗๒	นางนัยนา ยะตา	ผอ.ร.ร.บ้านป่าแฝกใต้
๗๓	นางสาวยิ่งพร เจียรตระกูล	ผอ.ร.ร.บ้านแม่จัว
๗๔	จำสิบโท สุพจน์ ชัยชนะ	สพป.พะเยา เขต ๒
๗๕	นายอภิชัย ศรีเพชร	ร.ร.อนุบาลจุน(บ้านบัวสถาน)
๗๖	นายมณฑิร ประเสริฐสังข์	ร.ร.บ้านปางมดแดง
๗๗	นายยุทธนา คงแหลม	ร.ร.บ้านทุ่งแต
๗๘	นายอินทอง เชียงทา	ร.ร.บ้านทุ่งกล้วย
๗๙	นางแววดาว จิตตะมาลา	กศน.อำเภอเชียงคำ
๘๐	นางวารณี วิชัยศิริ	กศน.อำเภอภูกามยาว
๘๑	นางจารุณี แก้วประภา	กศน.อำเภอเชียงม่วน
๘๒	นางภานิษา เชื้อเมืองพาน	กศน.อำเภอเชียงม่วน
๘๓	นายชิต กาศสนุก	กศน.อำเภอจุน
๘๔	นางสิริณญา เรืองขจรเมธี	กศน.อำเภอแม่ใจ
๘๕	นางชฎาพร เสาร์เจริญ	เทศบาลเมืองดอกคำใต้
๘๖	นางยุพิน บัวคอม	ศึกษาธิการจังหวัดน่าน
๘๗	นายกฤษณพล พลไธมกร	สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดน่าน
๘๘	นางเวทิการ์ เหลืองเจริญรัมย์	สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดน่าน
๘๙	นางจิราภรณ์ สายสูง	สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดน่าน
๙๐	นายนิธิภัทร สายมา	สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดน่าน
๙๑	นายกฤษณพงศ์ ผ่องโสภาส	ร.ร.น่านคริสเตียนศึกษา
๙๒	นายศราวุธ ศิลป์ท้าว	สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดน่าน
๙๓	นายนิวัฒน์ ไชยเลิศ	สพป.น่าน เขต ๑
๙๔	นายวุฒิสักดิ์ เตชะบุญ	ร.ร.ศรีเวียงสาวิทยาการ
๙๕	นายวิชาญ ปวนสุรินทร์	ร.ร.บ้านปางเป็ย
๙๖	ว่าที่ร้อยโทกฤษณชัย ตีปันทา	ร.ร.บ้านไชยสถาน
๙๗	นายอนุวัตร หมื่นพิง	สพป.น่าน เขต ๑
๙๘	นางสาวนัฐพร ท้าวคำพู	สพป.น่าน เขต ๑
๙๙	นางชลธิชา อุ่นเสียม	สพป.น่าน เขต ๒
๑๐๐	ด.ต.ธัญชัย แก้วศรีงาม	สพป.น่าน เขต ๒
๑๐๑	นางราตรี มูลคำ	สพป.น่าน เขต ๒
๑๐๒	นายอาทิตย์ รวมสิทธิ์	สพป.น่าน เขต ๒
๑๐๓	นางบัววรรณ ยะสุข	สพป.น่าน เขต ๒
๑๐๔	นายกิตติพงศ์ กาลัง	ผอ.อำเภอเมืองน่าน
๑๐๕	นายนิมิตร หงสนันท์	ผอ.กศน.อำเภอเฉลิมพระเกียรติ

ลำดับ	ชื่อ - สกุล	ตำแหน่ง/หน่วยงาน
๑๐๖	นายบรรจบ ธรรมสมบูรณ์	ผ.กศน.อำเภอเวียงสา
๑๐๗	นางบุศรา เขื่อนแก้ว	ผ.กศน.อำเภอสองแคว
๑๐๘	นางนัฏฐิรดา สว่างเมฆฤทธิ์	กองการศึกษา อบจ.น่าน
๑๐๙	นายประสาธ ศรีสวัสดิ์	เทศบาลเมืองน่าน
๑๑๐	นางอวิกา อาทจา	ศูนย์เด็กเล็กค่ายสุริยพงษ์
๑๑๑	นางมาลี นวนแปง	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลเมืองน่าน
๑๑๒	นางทับทิม ปานคะเชนทร์	ศจจ.อุตรดิตถ์
๑๑๓	นางประกาย ศรีดำ	ศจจ.อุตรดิตถ์
๑๑๔	นางสุนันท์นี อ่อนแพง	ศจจ.อุตรดิตถ์
๑๑๕	นางสาวอารยา รัติตนรักษ์	ศจจ.อุตรดิตถ์
๑๑๖	นางบุญยืน เจริญลาภ	ร.ร.เจริญวิทยา
๑๑๗	นายรัฐภูมิ อ่อนแพง	ผอ.ร.ร.บ้านท่าสัก
๑๑๘	นายศักดิ์สิทธิ์ สิงห์ทอง	ผอ.ร.ร.อนุบาลอุตรดิตถ์
๑๑๙	นายศักดิ์ดา แป้นไทย	ร.ร.ไทยรัฐวิทยา ๕ (วัดตลิ่งต่ำ)
๑๒๐	นายชำนาญ สิงห์ใส	ร.ร.ชุมชนบ้านวังหิน
๑๒๑	นายสมพงษ์ พรหมใจ	ผอ.สพป.อุตรดิตถ์ เขต ๒
๑๒๒	นายรัฐภูมิ บุญมี	สพป.อุตรดิตถ์ เขต ๒
๑๒๓	นายเอกลักษณ์ พิมพ์รอด	สพป.อุตรดิตถ์ เขต ๒
๑๒๔	นายเสมอ นาสอน	สพป.อุตรดิตถ์ เขต ๒
๑๒๕	นายสมบัติ ลาบาง	สพป.อุตรดิตถ์ เขต ๒
๑๒๖	นายวุฒิชัย ทู่คง	สพป.อุตรดิตถ์ เขต ๒
๑๒๗	นายวันชัย คำเทพ	ร.ร.อนุบาลท่าปลา (ชุมชนร่วมจิต)
๑๒๘	นางเต็มดวง เกษมชลธาร	ครู กศน.อำเภอเมืองอุตรดิตถ์
๑๒๙	นายอำนาจ อินมั่นคง	ผอ.กศน.อำเภอลับแล
๑๓๐	นางภาวดี กิ่งแก้ว	ผอ.กศน.อำเภอตรอน
๑๓๑	นายบุญชัย พุกใหญ่	ผอ.กศน.อำเภอพิชัย
๑๓๒	นางสาวดรุณี กาบบัว	ผอ.กศน.อำเภอท่าปลา
๑๓๓	นางสุนิษา สุขอิม	ศจจ.สุโขทัย
๑๓๔	นางศุภิพร ดรณเพ็ชร	ร.ร.ศรีสำโรงวิทยา
๑๓๕	นายกรกช เกียรติขจร	ร.ร.ปัวมิ่ง
๑๓๖	นายภาคบูลย์ พັນเจริญ	ร.ร.สายธรรม
๑๓๗	นางสาวสุภาพรรณ สุวรรณประเสริฐ	ร.ร.อนุบาลสมประสงค์
๑๓๘	นายมงคลชัย ศรีสะอาด	สำนักงานกศน.จังหวัดสุโขทัย
๑๓๙	นายสำราญ ใจดา	กศน.อำเภอบ้านด่านลานหอย
๑๔๐	นางริสา วัฒนะรัตน์	กศน.อำเภอศรีมาศ
๑๔๑	นางชัญญาภักดิ์ กิ่งแก้ว	กศน.อำเภอศรีสำโรง

ลำดับ	ชื่อ - สกุล	ตำแหน่ง/หน่วยงาน
๑๔๒	นางพัทธนันท์ ต่อนดี	กศน.อำเภอศรีนคร
๑๔๓	นางสุปราณี จันทนจินดา	เทศบาลเมืองสุโขทัยธานี
๑๔๔	นางวินัส วงศ์เทพนิวัต	ศพด.เทศบาลเมืองสุโขทัยธานี
๑๔๕	นางถนอม เขียบแหลม	ศพด.เทศบาลสวรรคโลกประชาสรรค์
๑๔๖	นางสาวศิริภัทร พวยพุ่ง	ศพด.เทศบาลเมืองสวรรคโลก
๑๔๗	นางวรางคณา ไชยเรือน	ผอ.สพป.ลำปาง เขต ๑
๑๔๘	นายสมคิด ธรรมสิทธิ์	สพป.ลำปาง เขต ๑
๑๔๙	นายเสรี เสมอพล	สพป.ลำปาง เขต ๑
๑๕๐	นายสมยศ ยะม่อนแก้ว	ร.ร.บ้านจำปุย
๑๕๑	นายณรงค์ ใจอ้าย	ร.ร.บ้านบุญนาค
๑๕๒	นายสมฤทธิ์ กอโรสง	ร.ร.ชุมชนบ้านทราย
๑๕๓	นายสมบูรณ์ สันชุมภู	สพป.ลำปาง เขต ๑
๑๕๔	นายสมโภช จำปาทิพย์	ร.ร.บ้านหนองนา
๑๕๕	นายย่นยงค์ สูงงาม	ร.ร.บ้านแป้น
๑๕๖	นายสมัย ดำรง	ร.ร.บ้านนาไหม้
๑๕๗	นายวิทวัส แก้วประดิษฐ์	ร.ร.บ้านแม่เงิน
๑๕๘	ว่าที่ร้อยตรีying จันตะมะ	ร.ร.บ้านวังมน
๑๕๙	นางสาวจิรภา โทกุล	สำนักงาน กศน.จังหวัดลำปาง
๑๖๐	นายเกียรติพงษ์ จักจุ่ม	สำนักงาน กศน.จังหวัดลำปาง
๑๖๑	นางจันทน์ อินนันทชัย	ผอ.กศน.อำเภอสบปราบ
๑๖๒	นายบุญส่ง ศรีกอนติ	อบจ.ลำปาง
๑๖๓	นายสุรเชษฐ์ ชื่อดรง	อบจ.ลำปาง
๑๖๔	นางสาววิศัลยา สุภาโม	เทศบาลเมืองพิชัย
๑๖๕	นางสาวสุกัญญา บุญเรืองทา	เทศบาลเมืองพิชัย
๑๖๖	นายสนั่น สายนวงศ์	สพม.เขต ๓๕
๑๖๗	นายกิตติ ปานมี	ผอ.ร.ร.ท่าชุมเงินวิทยาคาร
๑๖๘	นายดำรงค์ ตูลาสืบ	ผอ.ร.ร.วังเหนือวิทยา
๑๖๙	นายใจชาย ปั่นนะพงษ์	ผอ.ร.ร.ห้างฉัตรวิทยา
๑๗๐	นายกัมพล ธิติกร	ผอ.ร.ร.แม่ทะวิทยา
๑๗๑	นายผจญ ภัคดีวิวัฒน์	ผอ.ร.ร.แม่ทะประชาสามัคคี
๑๗๒	นายเจนวิทย์ เลิศหิรัญปริยกร	ผอ.ร.ร.สบปราบวิทยา
๑๗๓	นายเสกสรรค์ พิทักษ์ทา	ผอ.ร.ร.เวียงตาลพิทยาคม
๑๗๔	นายขุนหาญ นิตตา	รอง ผอ.ร.ร.ส่วนบุญโญปถัมภ์ ลำพูน
๑๗๕	นายชาญเจริญ ชื่อขวกรกุล	รอง ผอ.ร.ร.บุญวาทย์วิทยาลัย
๑๗๖	นายสมบัติ อุตรัตน์	ผอ.ร.ร.แม่ทะพัฒนศึกษา
๑๗๗	นางวิลาวัลย์ ไชยธรรม	สพม.เขต ๓๗

ลำดับ	ชื่อ - สกุล	ตำแหน่ง/หน่วยงาน
๑๗๘	นางภัทรวดี ยอดเรือน	สพม.เขต ๓๗
๑๗๙	นางสาวคุณัญญา ขาวพงษ์	สพม.เขต ๓๗
๑๘๐	ว่าที่ร้อยโทวิญญู ศรีบุญเรือง	ร.ร.ทุ่งช้าง
๑๘๑	นายอดุลย์ อะทะยศ	ร.ร.น่าน้อย
๑๘๒	นางรัชนิวรรณ บุญทวี	ผู้อำนวยการโรงเรียนแม่จริม
๑๘๓	นายสวัสดิ์ จิตรประเสริฐ	ร.ร.วังชิ้นวิทยา
๑๘๔	นายสวัสดิ์ ใจตรงค์	ร.ร.นาฮีรัตน์ จ.แพร่
๑๘๕	นายเลิศฤทธิ์ เรือนละหงษ์	ร.ร.ท่าข้ามวิทยาคม
๑๘๖	นายเลิศชาย รัตนะ	ร.ร.พิริยาลัย จ.แพร่
๑๘๗	นางสาวราตรี อินทวิงค์	สพม.เขต ๓๗
๑๘๘	นายปัญญา หาแก้ว	ผอ.สพม เขต ๓๗
๑๘๙	นายศิริศักดิ์ เพ็ชรผึ้ง	สพม เขต ๓๘
๑๙๐	นายใจ ยอดดำเนิน	ร.ร.วังประจวบวิทยาคม
๑๙๑	นายมนตรี ไยระย้า	ร.ร.ถนนมราชูร์บำรุง
๑๙๒	นายวิเศษ เย็นฉ่ำ	ร.ร.พบพระวิทยาคม
๑๙๓	ส.ต.ท.ธีระ ลีสุวรรณ	สพม.๓๙
๑๙๔	นายสวิต ชัยอำนาจ	สพม.๓๙

การส่งเสริมความรู้ด้านกฎหมายการศึกษาและกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการการศึกษา

ครั้งที่ ๓ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ณ จังหวัดบุรีรัมย์

ลำดับ	ชื่อ - สกุล	ตำแหน่ง/หน่วยงาน
๑	นายกฤตพล ชุตติกุลเกียรติ	ศึกษาธิการจังหวัดนครราชสีมา
๒	นางชนานารถ นาคพวง	สนง.ศธจ.นครราชสีมา
๓	นางศิริพร ไชยดิษฐ์	ร.ร.มารีย์ธัญชัย
๔	นางสาวอดุลย์รัตน์ เกตุเวชสุริยา	สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดนครราชสีมา
๕	นายเผด็จศึก โชติกลาง	สพป.นครราชสีมา เขต ๑
๖	นายสมพร ชัยดิษฐ์	ผอ.ร.ร.บ้านบึงสาร
๗	นายชนวีร์ พิมพ์พา	ผอ.ร.ร.บ้านสะพาน
๘	นายธนวัฒน์ พิมพ์โคตร	ผอ.ร.ร.บ้านคองหงษ์
๙	นายธีรณัย อิมพรมราช	สพป.นครราชสีมา เขต ๓
๑๐	นายวรรณพ ชิดเมืองปัก	ร.ร.ม่วงแก้ววิทยาคาร
๑๑	นายเทวินทร์ วันชงไชย	ร.ร.วัดทุ่งจาน
๑๒	นายภูวนัย ชิดเมืองปัก	ร.ร.บ้านไทรงาม
๑๓	นายสามารถ กลางบุญเรือง	ร.ร.บ้านหนองนมนาง
๑๔	นายเผด็จ โมฆะรัตน์	ร.ร.หนองน้ำใส
๑๕	นางอภิญา เกษมพร	ร.ร.บ้านหินดาด
๑๖	นางกัญชลิ อุดมศักดิ์	ร.ร.สง่าพัฒนา
๑๗	นายรพีพงศ์ วรรณธนากุล	สพป.นครราชสีมา เขต ๕
๑๘	นายวีรชภัทร์ หิรัญวีรานันท์	สพป.นครราชสีมา เขต ๕
๑๙	นางสาวพัชรี หมายเหนี่ยวกลาง	สพป.นครราชสีมา เขต ๕
๒๐	นายบุญเหลือ ทาไธสง	ร.ร.บ้านห้วยบง
๒๑	นายสุภาพรชา จันทริกข์	สพป.นครราชสีมา เขต ๖
๒๒	นายสมฤกษ์ แสนศรี	ร.ร.ชุมชนหนองแวงสุวิทย์
๒๓	นายเฉลย เทพเรียน	ร.ร.บ้านดอนคนทา
๒๔	นายอนุสรณ์ ควรขุนทด	ร.ร.บ้านโนนเต็ง
๒๕	นายประกิจ พุ่มพฤษ์	ผอ.สพป.นครราชสีมา เขต ๗
๒๖	นายปราโมทย์ แสนกล้า	สพป.นครราชสีมา เขต ๗
๒๗	นายบัวโฮม โพธิ์พันไม้	ผอ.ร.ร.บ้านหนองปรือ(รัฐราษฎร์พัฒนา)
๒๘	นายณัฐพล กล้าหาญ	ผอ.ร.ร.บ้านโนนยอ
๒๙	นายอนุชิต แก้วคุนออก	ผอ.ร.ร.บ้านมะกอก
๓๐	นางจารุวรรณ เยื่อสูงเนิน	อบจ.นครราชสีมา
๓๑	พ.จ.อ.จรัญ ช่างเกวียน	อบจ.นครราชสีมา
๓๒	นายกริชต์จอมพล ภูจอมจิตต์	อบจ.นครราชสีมา
๓๓	นางกิงดาว นิตยไพบูลย์	กศน.อำเภอจักราช

ลำดับ	ชื่อ - สกุล	ตำแหน่ง/หน่วยงาน
๓๔	นายครรชิต วรรณชา	ศึกษาธิการจังหวัดร้อยเอ็ด
๓๕	นายคำฝั้น วรรณสินธ์	ผอ.ร.ร.อนุบาลเมืองสรวง
๓๖	นายสมบัติ เจนสระคู	ผอ.ร.ร.การกุศลวัดสระทอง
๓๗	นางปิยวรา คล้ายหนองสรวง	ผอ.ร.ร.ศรีอรุณวิทย์เสลภูมิ
๓๘	นายประเสริฐ วรรณสาร	รอง ผอ.สพป.ร้อยเอ็ด เขต ๑
๓๙	นายอุทัย น้อมระวี	ผอ.ร.ร.ดอนแคนดอนหวายสามัคคี
๔๐	นายรุ่งนรินทร์ พุทธิเสน	ผอ.ร.ร.บ้านศรีสมเด็จ
๔๑	พ.จ.ต.พงษ์พันธ์ พันธุ์หนองหว้า	สพป.ร้อยเอ็ด เขต ๑
๔๒	นายสง่า บรรจงโรจน์	ร.ร.บ้านหนองอิ่งโปโล
๔๓	นายสุรวุฒิ แนนพิมาย	ร.ร.บ้านท่าลาดหนองผักตบ
๔๔	นายวรัญญา บัวอินทร์	สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดสระแก้ว
๔๕	นางโสภิตา วิเศษถนอม	สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดสระแก้ว
๔๖	นางศิริพร งามจันศรี	สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดสระแก้ว
๔๗	นายศรายุทธ พูลทรัพย์	โรงเรียนสำเร็จ
๔๘	นายอัมพล หันตุง	สพป.สระแก้ว เขต ๒
๔๙	นางสาวทิวาพร จำปาเทศ	สพป.สระแก้ว เขต ๒
๕๐	นายศิลป์รัตน์ ดำเพ็ง	ผอ.ร.ร.บ้านกะสัง
๕๑	นางจिरาวัดน์ คุณเวียน	ผอ.ร.ร.บ้านบุกะสัง
๕๒	นายพฤษสิทธิ์ อุทุม	อบจ.สระแก้ว
๕๓	นางนภาพรรณ สิงหา	อบจ.สระแก้ว
๕๔	นางสาววรรณรัชต์ สุปัญญา	สำนักงาน กศน.จังหวัดสระแก้ว
๕๕	นางสาวทัศนีย์ ด้านพัฒนามงคล	สำนักงาน กศน.จังหวัดสระแก้ว
๕๖	นายอดิศักดิ์ มนต์รี	สำนักงาน ศธจ.มหาสารคาม
๕๗	นายกันตธี เนืองศรี	สำนักงาน ศธจ.มหาสารคาม
๕๘	นายประเทือง สว่าง	สำนักงาน ศธจ.มหาสารคาม
๕๙	นายครรชิต ศรีกุลคร	สำนักงาน ศธจ.มหาสารคาม
๖๐	นางสุภารีย์ โพนเงิน	สพป.มหาสารคาม เขต ๑
๖๑	นางสาวพยอมชาติ เกษทชัย	สพป.มหาสารคาม เขต ๑
๖๒	นางเพชร ชามช่วง	สพป.มหาสารคาม เขต ๑
๖๓	นางกิตติกานต์ สารมาคม	ร.ร.อนุบาลมหาสารคาม
๖๔	พันจ่าเอกคมกริช ปริบูรณ์	สพป.มหาสารคาม เขต ๒
๖๕	นายศักดิ์ดา ปาसान่า	สพป.มหาสารคาม เขต ๒
๖๖	นายวุฒินินทร์ พรนิคม	สพป.มหาสารคาม เขต ๒
๖๗	นายเพชร พรหมจันทร์	สพป.มหาสารคาม เขต ๒
๖๘	นายสุพัฒน์ สิมมะลี	สพป.มหาสารคาม เขต ๓
๖๙	นางทิพย์วิมล ดวงเวียงคำ	สพป.มหาสารคาม เขต ๓

ลำดับ	ชื่อ - สกุล	ตำแหน่ง/หน่วยงาน
๗๐	นางธัญญลักษณ์ เกียรติกุลไทย	ร.ร.บ้านสังข์ทอง
๗๑	นางมยุรี โปธิแสน	ร.ร.บ้านโนนสัง
๗๒	นายสมพร หลงพิมาย	ผอ.กศน.อำเภอพยัคฆภูมิพิสัย
๗๓	นายสุพจน์ แน่ประโคน	ผอ.กศน.อำเภอแกดำ
๗๔	ดร.ทรงศักดิ์ ทุงจันทร์	อบจ.มหาสารคาม
๗๕	นายเสฏฐวุฒิ ฝ้ายพลแสน	อบจ.มหาสารคาม
๗๖	นายองอาจ ดีประดวง	สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดสุรินทร์
๗๗	นายทองคำ อำไพ	สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดสุรินทร์
๗๘	นายศิริวัศ บุญประสงค์	ผอ.ร.ร.อนุบาลอรศิริ
๗๙	นางสาววารภรณ์ บุญเยี่ยม	สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดสุรินทร์
๘๐	นายคำปุ่น บุญเชิญ	ผอ.สพป.สุรินทร์ เขต ๑
๘๑	นายทวิสิทธิ์ มั่นจิต	รอง ผอ.สพป.สุรินทร์ เขต ๑
๘๒	นางสาวอวยพร กิ่งแก้ว	ผอ.กลุ่มนโยบายฯ สพป.สุรินทร์ เขต ๑
๘๓	นายเฉลิมชัย สุขตาม	โรงเรียนหนองโคง"สุรวิทยาคม"
๘๔	นายณรงค์ศักดิ์ เหมือนชาติ	ผอ.สพป.สุรินทร์ เขต ๒
๘๕	นายทรงศิลป์ กะการดี	ผอ.ร.ร.บ้านตึกชุม
๘๖	นายทองใบ อินตะนัย	ผอ.ร.ร.ปทุมมาศวิทยา
๘๗	นายอนุชิต เอกา	ผอ.ร.ร.บ้านยางบ่ออี
๘๘	นายประทักษิณ เครือผือ	ผอ.ร.ร.บ้านสำโรง
๘๙	นายฉลาด สายโยธา	รอง ผอ.สพป.สุรินทร์ เขต ๓
๙๐	นางมนพัทธ์ รุ่งเช้า	สพป.สุรินทร์ เขต ๓
๙๑	นายพิศาล ฉันททอง	สพป.สุรินทร์ เขต ๓
๙๒	นายวานิช บุรณ์เจริญ	ผอ.ร.ร.รัฐประชาสามัคคี
๙๓	นางสาวอริจิต อารภพงษ์	สำนักงาน กศน.จังหวัดสุรินทร์
๙๔	นางนันทนวล ราศรีนวล	สำนักงาน กศน.อำเภอสนม
๙๕	นางณปภัสร จิ่งสุวรรณานนท์	กองการศึกษา อบจ.สุรินทร์
๙๖	นางจันทร์ฉาย เรียบร้อย	กองการศึกษา อบจ.สุรินทร์
๙๗	นายสิรภพ ปราปริปุตลุง	ร.ร.ฮั่วเคี้ยว
๙๘	ดร.สุรวิทย์ พลมณี	ร.ร.ฉงจี
๙๙	นายภาคิน สมุทรวานิช	ร.ร.ฉงจี
๑๐๐	ดร.สมบัติ พิมพ์จันทร์	ร.ร.มารีย์อนุสรณ์
๑๐๑	นายประเสริฐ กัลยาประสิทธิ์	ร.ร.อนุบาลกัลยาประสิทธิ์
๑๐๒	นางชุตติกาญจน์ มาลาชาติ	สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดบุรีรัมย์
๑๐๓	นายอนันตกร สอนศิลป์พงศ์	สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดบุรีรัมย์
๑๐๔	ดร.มนตรี นวัตกรรมค์	สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดบุรีรัมย์
๑๐๕	นางสาวราตรี สงวนรัมย์	สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดบุรีรัมย์

ลำดับ	ชื่อ - สกุล	ตำแหน่ง/หน่วยงาน
๑๐๖	นายชูศักดิ์ ชื่นเย็น	สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดบุรีรัมย์
๑๐๗	นางวริศรา มนุชจร	สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดบุรีรัมย์
๑๐๘	นางสาววงษ์มณี ชุมศิริ	สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดบุรีรัมย์
๑๐๙	นางกมลรส บุญศักดิ์ดาพร	โรงเรียนอ่าวเคี้ยว
๑๑๐	นางสาวปสุตา ไชยสงคราม	สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดบุรีรัมย์
๑๑๑	นายประยงค์ เลาลักษณ์จรรยา	รองผอ.สพป.บุรีรัมย์ เขต ๑
๑๑๒	นางเรวดี ปุยะติ	สพป.บุรีรัมย์ เขต ๑
๑๑๓	นายธนภัทร สิริवास	ผอ.ร.ร.บ้านตะโก
๑๑๔	นางปณิชา คำจันทราช	ผอ.ร.ร.บ้านตะเคียน
๑๑๕	นายพยัคฆ์ ยืนยง	ผอ.ร.ร.บ้านพะไล
๑๑๖	นายพัชรินทร์ มีพัฒน์	ผอ.ร.ร.บ้านสำโรงโนนเค็ง
๑๑๗	นายทองดี อาจทวิกุล	ผอ.ร.ร.ไตรมิตรวิทยาคาร
๑๑๘	นายจรรย์ศ จรดรัมย์	ผอ.ร.ร.วัดบ้านเยี่ยสะแก
๑๑๙	นายสมาน กลมกุล	ผอ.ร.ร.บ้านหนองไทร
๑๒๐	นายสมพงษ์ กล้าแข็ง	ผอ.ร.ร.วัดบ้านเมืองคู
๑๒๑	นายศักดิ์ศิริ บุตรเก็ง	ผอ.ร.ร.บ้านนาศรีนวล
๑๒๒	นายมงคล แวงวรรณ	ผอ.ร.ร.บ้านปัญจคามฯ
๑๒๓	นายประมอม วีระนนทสิทธิ์	ผอ.ร.ร.บ้านหนองผักโพด
๑๒๔	นายสุรวุฒิ ธรรมธนะ	ผอ.ร.ร.บ้านหนองม่วง
๑๒๕	นายจรรย์วัฒน์ เทศแก้ว	ผอ.ร.ร.บ้านหนองเต่ากา
๑๒๖	นายเกียรติศักดิ์ รสจันทร์	ผอ.ร.ร.วัดหนองสองห้อง
๑๒๗	นายมนัส วาปีโส	ผอ.ร.ร.มหิตลอนุสรณ์ (สันติภาพพัฒนา)
๑๒๘	นายวิชา กลิ่นวงศ์	ผอ.ร.ร.บ้านปลัดปู่
๑๒๙	นางสาวเพาว์ ม่านทอง	ร.ร.อนุบาลบุรีรัมย์
๑๓๐	นางสาวพรนวกัส อุตโพธิ์	ร.ร.อนุบาลบุรีรัมย์
๑๓๑	นายประกิจ แฟ้มไธสง	ผอ.ร.ร.บ้านท้ายศาลา
๑๓๒	นายสมพร สนสกุล	สพป.บุรีรัมย์ เขต ๒
๑๓๓	นางสาวสุขจี ดีเสมอ	สพป.บุรีรัมย์ เขต ๒
๑๓๔	นายสาคร แชนรัมย์	สพป.บุรีรัมย์ เขต ๒
๑๓๕	จสอ.ชัยยงค์ จันทร์โสดา	สพป.บุรีรัมย์ เขต ๒
๑๓๖	นายไพบูลย์ ยงทวี	ร.ร.อนุบาลบ้านสะเดา
๑๓๗	นายอรรถพล วรรณพงศ์สถิต	ร.ร.วัดบ้านสนวน
๑๓๘	นายวงศ์วัฒน์ ภูมิประโคน	ร.ร.อนุบาลประโคนชัย
๑๓๙	นายวชิระ ไชยสุริยา	ร.ร.วัดปทุมคงคา
๑๔๐	นายทรงศักดิ์ เสริมสุข	สพป.บุรีรัมย์ เขต ๒
๑๔๑	นางสมจิต สังข์รักษ์	สพป.บุรีรัมย์ เขต ๓

ลำดับ	ชื่อ - สกุล	ตำแหน่ง/หน่วยงาน
๑๔๒	นายธีระ คนชุม	ร.ร.อนุบาลนางรอง(สังกัดกฤษฎีกาอนุสรณ์)
๑๔๓	นางแสงระวี อัครสุขบุตร	ร.ร.อนุบาลหนองกี่
๑๔๔	นายประหยัด เหมือนพร้อม	ร.ร.บ้านละหานทราย
๑๔๕	นายพิมล สารคร	ร.ร.อนุบาลปะคำ
๑๔๖	นายสุเวช เณรเกิด	ร.ร.อนุบาลหนองหงส์
๑๔๗	นายพิสิษฐ์ เจริญพันธ์	ร.ร.อนุบาลโนนสุวรรณ
๑๔๘	นายทองอินทร์ บุญทูล	ร.ร.อนุบาลโนนดินแดง
๑๔๙	นายสมภูมิ สิงห์โตหิน	ร.ร.อนุบาลเฉลิมพระเกียรติ
๑๕๐	นายประชัน เรืองมนตรี	ร.ร.บ้านตะโก “วันครู ๒๕๐๑”
๑๕๑	นายอดุลย์ ผิวผัน	รอง ผอ.วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีบุรีรัมย์
๑๕๒	นายชญาพงษ์ ศรีเสมอ	รอง ผอ.วิทยาลัยการอาชีพประโคนชัย
๑๕๓	นายบุญตา เศษโก	รอง ผอ.วิทยาลัยเทคนิคคูเมือง
๑๕๔	นายประดิษฐ์ โชติไธสง	วิทยาลัยเทคนิคบุรีรัมย์
๑๕๕	นายธีรภรณ์ พรเสนา	รอง ผอ.วิทยาลัยการอาชีพสตึก
๑๕๖	นายปรีชา พิพัฒน์ภานุกุล	เทศบาลเมืองบุรีรัมย์
๑๕๗	นายสวัสดิ์ ชนะพะนิน	เทศบาลเมืองบุรีรัมย์
๑๕๘	นางธนวรรณ ปัญญาอินทร์	เทศบาลเมืองบุรีรัมย์
๑๕๙	นายปรีชา แก้ววิเชียร	โรงเรียนเทศบาล ๑
๑๖๐	นายภากร เหมทานนท์	โรงเรียนเทศบาล ๒
๑๖๑	นางเพ็ญแข แสงงาม	โรงเรียนเทศบาล ๓
๑๖๒	นายยุทธนา ขวดี	ผอ.กศน.อำเภอบ้านด่าน
๑๖๓	นายสมอาจ ธรรมสา	ผอ.กศน.อำเภอกูเมือง
๑๖๔	นางสาวผกาวดี สุขศิริสวัสดิกุล	รอง ผอ.สำนักงาน กศน.จ.บุรีรัมย์
๑๖๕	นายอิฐพล สังข์โชติพงศ์	ผอ.กศน.จ.บุรีรัมย์
๑๖๖	นางสาวณัฐธินิชา อินทรโสภา	ผอ.กศน.อำเภอพรายราช
๑๖๗	นายนิติเทพ ชูอิฐจิน	ผอ.กศน.อำเภอหนองหงส์
๑๖๘	นายวัชรินทร์ เขียวอ่อน	ผอ.กศน.อำเภอลำปลายมาศ
๑๖๙	นายบุญหลั่น นานรัมย์	ผอ.กศน.อำเภอบ้านกรวด
๑๗๐	นายณัฐพงษ์ ทองหล่อ	ผู้อำนวยการ กศน.อำเภอแคนดง
๑๗๑	นายทองสุข มาตย์คำมี	รอง ผอ.สพม. ๒๖ รก.ผอ.สพม.๒๖
๑๗๒	นายบุญสงค์ อรรคชาติสี	ผอ.ร.ร.มิตรภาพ
๑๗๓	นายเชาว์วัศ ปัดสำราญ	ผอ.ร.ร.นาฏพิทยาคม
๑๗๔	นายศักดิ์ สวัสดิ์สละ	ผอ.ร.ร.พยัคฆภูมิวิทยาคาร
๑๗๕	นายถวาย เจริญกรศรี	รอง ผอ.สพม.เขต ๒๗
๑๗๖	นายจำนงค์ ร่มเย็น	สพม.เขต ๒๗
๑๗๗	นายสุรชาติ ลาภอาษา	สพม.เขต ๒๗

ลำดับ	ชื่อ - สกุล	ตำแหน่ง/หน่วยงาน
๑๗๘	นายศิริ ณะมูล	ร.ร.สตรีศึกษา
๑๗๙	นายนิสิทธิ์ ส่งสุข	ผอ.โรงเรียนสตรีศึกษา สพม.เขต ๓๑
๑๘๐	นายโกเมศ หอยมุกข์	ผู้อำนวยการโรงเรียนโชคชัยสามัคคี
๑๘๑	นายกอปรเชษฐ จิตละม่อม	นิติกร สพม.เขต ๓๑
๑๘๒	นายสุพล เชื้อมพงษ์	ผอ.โรงเรียนอนุบาลรัตน
๑๘๓	นางกิตยาภรณ์ ทินปราณี	สพม.เขต ๓๒
๑๘๔	นายศักดิ์สม พระภูจำนงค์	สพม.เขต ๓๒
๑๘๕	นางระพีพรรณ มะลิพันธุ์	สพม.เขต ๓๒
๑๘๖	นายพัชรวรรณ ปิয়ারมย์	สพม.เขต ๓๒
๑๘๗	นางสาวปราณี อารีรัมย์	สพม.เขต ๓๒
๑๘๘	นางแสงจันทร์ สวาสุ	สพม.เขต ๓๒
๑๘๙	นายปาลีวัชร คະສຸວຽນວຽດ	สพม.เขต ๓๒
๑๙๐	นายสมคิด สวาสุ	สพม.เขต ๓๒
๑๙๑	นางสาวสุจิตรา กุสิรัมย์	สพม.เขต ๓๒
๑๙๒	ว่าที่พันตรีสุพจน์ ธนานุกูล	ผอ.ร.ร.บุรีรัมย์พิทยาคม
๑๙๓	นายประภาส สนิรัมย์	ผอ.ร.ร.ธารทองพิทยาคม
๑๙๔	นายกิตติศักดิ์ ไทวะกิริติ	ผอ.ร.ร.โนนเจริญพิทยา
๑๙๕	นายสรรพลีรี เชาวชัยพัฒน์	ผอ.ร.ร.ชุมแสงพิทยาคม
๑๙๖	นายสุรธี เครือคนโท	ผอ.ร.ร.นางรองพิทยาคม
๑๙๗	นายชาติ อัครสุขบุตร	ผอ.ร.ร.หนองกี่พิทยาคม
๑๙๘	นายธณภณ ธนะสีรังกูร	ผอ.ร.ร.ร่วมเกล้า บุรีรัมย์
๑๙๙	นายโกศล เสนาปักธงชัย	ผอ.ร.ร.สตีก
๒๐๐	นายสมเกียรติ วัฒนากรประสิทธิ์	ผอ.ร.ร.เมืองดงพิทยาสรรพ์
๒๐๑	นายสำเร็จ บุญโต	ผอ.สพม.เขต ๓๓
๒๐๒	นางปฤษณา อรรถเวทิน	สพม.เขต ๓๓
๒๐๓	นายนคร เจือจันทร์	สพม.เขต ๓๓
๒๐๔	นายวายุคล จุลทัศน์	ผอ.ร.ร.พนาสนวิทยา

การส่งเสริมความรู้ด้านกฎหมายการศึกษาและกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการการศึกษา

ครั้งที่ ๔ ภาคกลาง ณ จังหวัดสุพรรณบุรี

ลำดับ	ชื่อ - สกุล	ตำแหน่ง/หน่วยงาน
๑	นายวีระ ทวีสุข	ศึกษาธิการจังหวัดสุพรรณบุรี
๒	นายกิตติพิศ ศิริสุตร	สำนักงาน ศธจ.สุพรรณบุรี
๓	นางสุปราณี สืบประดิษฐ์	สำนักงาน ศธจ.สุพรรณบุรี
๔	นางสาววาสนา เสรีจกิจ	สำนักงาน ศธจ.สุพรรณบุรี
๕	นางสุกัญญา พลนิกร	สำนักงาน ศธจ.สุพรรณบุรี
๖	นางสาวอรุณวรรณ คำมาก	สำนักงาน ศธจ.สุพรรณบุรี
๗	นางตีรณา เตโชทัยวิช	สำนักงาน ศธจ.สุพรรณบุรี
๘	นางอรสา มีศิริ	สำนักงาน ศธจ.สุพรรณบุรี
๙	นางปวีณ์พร บุญเทียน	สำนักงาน ศธจ.สุพรรณบุรี
๑๐	นายรัฐวิทย์ ทองนวรรตน์	สำนักงาน ศธจ.สุพรรณบุรี
๑๑	นางสาวอมรรัตน์ เคนผาพงศ์	สำนักงาน ศธจ.สุพรรณบุรี
๑๒	นายภาณุพงศ์ ผิวพิมพ์ดี	สำนักงาน ศธจ.สุพรรณบุรี
๑๓	นางปราณี พงษ์สุพรรณ	ร.ร.อนุบาลปราณี
๑๔	นางสาวอัจฉรา ไพจิตต์	ร.ร.อนุบาลดวงแก้ว
๑๕	นางบังอร มั่นปาน	ร.ร.อนุบาลยอดไม้งาม
๑๖	นายจรูญ พุทธจักร	ร.ร. อนุบาลปราณี
๑๗	นายเผชญศักดิ์ แก้วเขียว	สพป.สุพรรณบุรี เขต ๑
๑๘	นายจำลอง บุญเรืองโรจน์	สพป.สุพรรณบุรี เขต ๑
๑๙	นางนิษฐ์ณิชา อภิวัฒน์ธรรม	สพป.สุพรรณบุรี เขต ๑
๒๐	นายปริญญา บุญมาดี	สพป.สุพรรณบุรี เขต ๑
๒๑	นางสุพัตรา มูลละออง	ผอ.ร.ร.วัดพันต่าลิง
๒๒	นายสมภพ วงศ์ศรีเผือก	ผอ.ร.ร.บ้านหนองปรือ
๒๓	นายไพศาล โกพัฒน์ตา	ผอ.ร.ร.วัดแก้ว
๒๔	นางสาววิตรี แสงสุก	ผอ.ร.ร.บ้านดอนโพ
๒๕	นายดาวโรจน์ โพธิ์รัง	ผอ.ร.ร.วัดสระประทุม
๒๖	นายสมพงษ์ ปาณินวรรณ	ผอ.ร.ร.วัดราษฎร์ศรัทธาธรรม
๒๗	นายณรงค์ ไทยทิวี	ผอ.ร.ร.อนุบาลสุพรรณบุรี
๒๘	นายศุภพนิต วัฒนาติลกชาติกุล	ผอ.ร.ร.กฤษณา
๒๙	นายเสน่ห์ พลายยงค์	ผอ.ร.ร.วัดโบสถ์
๓๐	นายบันเทิง นันตรี	ผอ.ร.ร.บ้านโพธิ์ศรี
๓๑	นายวิวัฒน์ พรทิพยพานิช	ผอ.ร.ร.วัดสาละ
๓๒	นายพงศ์ศักดิ์ พัฒนเสถียรกุล	ผอ.ร.ร.วัดเกาะ
๓๓	นายเถลิงศักดิ์ นาคสมพันธ์	ผอ.ร.ร.บ้านคลองชะอม

ลำดับ	ชื่อ - สกุล	ตำแหน่ง/หน่วยงาน
๓๔	นางสาวฤทัยวรรณ หาญกล้า	ผอ.ร.ร.วัดดอนโพธิ์ทอง
๓๕	นายนิรุทธิ์ เข้มเงิน	ผอ.ร.ร.เมืองสุพรรณบุรี
๓๖	นายชูชาติ รักอุ	ร.ร.วัดปทุมสรวาส
๓๗	นายสัญญา แซ่มซ้อย	ร.ร.วัดสระदान
๓๘	นายประกอบ คงใจดี	ร.ร.วัดหนองตาสาม
๓๙	ว่าที่ ร.ต.สิริวิชญ์ ศิลป	ร.ร.บ้านกะเขา
๔๐	นายศิริ ไทยทวี	ร.ร.บ้านหนองกระทุ
๔๑	นายณัฐ น้อยอุทัย	ร.ร.วัดไชยนาราชูร์
๔๒	นางลัดดาวัลย์ ก๊วยศิริกุล	ร.ร.วัดศรีสร้อยเพชร
๔๓	นายรณชัย ทิพย์อุทัย	ร.ร.บ้านหนองสลัดไ
๔๔	นางรดาพัชร ไทยทวี	ร.ร.วัดเขาพนมนาง
๔๕	นางสุภัทรา จันทร์สุวรรณ	ร.ร.วัดกลางบ้านดอน
๔๖	นายวีระชัย อินทคชสาร	สพป.สุพรรณบุรี เขต ๒
๔๗	นายดุสิต อารยกุล	สพป.สุพรรณบุรี เขต ๓
๔๘	นายประชา ดนตรี	สพป.สุพรรณบุรี เขต ๓
๔๙	นายจิรววัฒน์ พึ่งสุข	ผอ.ร.ร.วัดนางพิมพ์
๕๐	นายบรรพต พิภอินทร์	ผอ.ร.ร.วัดโคกหม้อ
๕๑	นายวิจิตร เศรษฐสุข	ผอ.ร.ร.วัดหนองสำโรง
๕๒	นางปรานต์ชญา กิรติสุนทรรัชต์	ผอ.ร.ร.วัดหนองไผ่
๕๓	นางพิศสมัย วงษา	ผอ.ร.ร.วัดหนองเปาะ
๕๔	นายสรวิชญ์ สิ้นสวาท	ผอ.ร.ร.บ้านหนองปลากระดี
๕๕	นางนงลักษณ์ บูราพรนุสรณ์	รก.ผอ.กศน.อำเภอดอนเจดีย์
๕๖	นางสาวจันทร์ทิพย์ สิ้นธวงษานนท์	สำนักงาน กศน.จังหวัดสุพรรณบุรี
๕๗	นางสาวอัญญา แจ่มถาวร	กศน.อำเภอเมืองสุพรรณบุรี
๕๘	นางสมควร วงษ์แก้ว	กศน.อำเภอบางปลาม้า
๕๙	นายกฤษณะ อนุสนธิ์	กศน.อำเภอเดิมบางนางบวช
๖๐	นายเฉลย โพธิ์เผือกน้อย	กศน.อำเภอสองพี่น้อง
๖๑	นางชนิดชนก หนูทอง	กศน.อำเภออู่ทอง
๖๒	นางวชิราภรณ์ สังข์แก้ว	กศน.อำเภอหนองหญ้าไซ
๖๓	นางปราณี ศรีวิเชียร	กศน.อำเภอศรีประจันต์
๖๔	นางสาวนันทิดา หล้าอามาตย์	กศน.อำเภอด่านช้าง
๖๕	นายอุเทน เสมอใจ	กศน.อำเภอสามชุก
๖๖	นางสาววิชุดา คัมภีร์เวช	อบจ.สุพรรณบุรี
๖๗	นางสาวนัสรา จันทร์กมล	อบจ.สุพรรณบุรี
๖๘	นายดำรงค์ พันธุ์สวัสดิ์	เทศบาลเมืองสุพรรณบุรี
๖๙	นางสาวชนันธร จงสุกใส	เทศบาลเมืองสุพรรณบุรี

ลำดับ	ชื่อ - สกุล	ตำแหน่ง/หน่วยงาน
๗๐	นางมยุรี ไบบัว	ผอ.ร.ร.เทศบาล ๑ วัดประตู่สาร
๗๑	นางพรรณมาศ พรหมพิลา	ผอ.ร.ร.เทศบาล ๒ วัดปราสาททอง
๗๒	นายปรีชา ภูชมศรี	รก.ผอ.ร.ร.เทศบาล ๓ วัดไชนาวาส
๗๓	นายพีรพล หนูทา	รก.ผอ.ร.ร.เทศบาล ๔ วัดศรีบัวบาน
๗๔	นายสรารัฐ นุชโพธิ์พันธุ์	รก.ผอ.ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กวัดไทรย์
๗๕	นางอนัญลักษณ์ ประมูลมาก	สำนักงานเทศบาลเมืองสองพี่น้อง
๗๖	นางสาวนิภาพร บริสุทธิ์	สำนักงานเทศบาลเมืองสองพี่น้อง
๗๗	นางสาวมลฤดี อินทร์ใจเอื้อ	สำนักงานเทศบาลเมืองสองพี่น้อง
๗๘	นางสาวรมิดา เมฆฉาย	สำนักงานเทศบาลเมืองสองพี่น้อง
๗๙	นางจิรัชญา แก้วไทรทอง	วิทยาลัยสารพัดช่างบรรหาร - แจ่มใส
๘๐	นางสาวจินดารัตน์ บุญอินทร์	วิทยาลัยสารพัดช่างบรรหาร - แจ่มใส
๘๑	นายสุทัศน์ มีมุข	รอง ผอ.วิทยาลัยเทคนิคสุพรรณบุรี
๘๒	นายศุภชัย นนทธีระวิทยา	รอง ผอ.สวิทยาลัยอาชีวศึกษาสุพรรณบุรี
๘๓	นายศิริเมศร์ พัชรอารีธรรม	ผอ.วิทยาลัยการอาชีพอุทุมพร
๘๔	นายมนต์ชัย มั่นวศิน	ผอ.ร.ร.สุคนธีรวิทย์
๘๕	นางกฤษณา มั่นวศิน	รอง ผอ.ร.ร.สุคนธีรวิทย์
๘๖	นางสาวสาลี วิบูลชาติ	ผอ.ร.ร.เจียนหัว
๘๗	นางสาวนพมาศ วิบูลย์ชาติ	รอง ผอ.ร.ร.เจียนหัว
๘๘	นายอำนาจ ป้อมน้อย	ผอ.ร.ร.วัดดอนยายหอม
๘๙	นายนายสมบุรณ์ บุญธรรม	ผอ.ร.ร.บ้านอ้อกระทิง
๙๐	นายชนะพงษ์ สาระ	ผอ.ร.ร.วัดหนองโพธิ์
๙๑	นายเอกชัย คำผล	ผอ.ร.ร.เลาเต่า
๙๒	นายนายกิ่ง ลิ้มประสาธ	ผอ.ร.ร.วัดเกาะวังไทร
๙๓	นายสุริยันต์ สุวรรณทอง	ผอ.ร.ร.วัดหนองเสือ(เรื่องวิทยานุกูล)
๙๔	นายสมมารท ศิริสมพร	ผอ.ร.ร.วัดลำพญา
๙๕	นายธนสาร บัลลังก์ปัทมา	ผอ.ร.ร.วัดตุ๊กตา
๙๖	นายรัตนชัย เอี่ยมพิทักษ์พร	ผอ.ร.ร.วัดบางปลา
๙๗	นางจิตาภา บัวทอง	ผอ.กศน.อำเภอดอนตูม
๙๘	นายวินัย ยงเขตรการณ	รองศึกษาธิการจังหวัดปทุมธานี
๙๙	นายวุฒิชัย จำปาหวาย	ร.ร.บึงเขาย้อน (คงพันธุ์อุปถัมภ์)
๑๐๐	นายปิยราช สืบราชวงศ์	ร.ร.วัดโปรยผน
๑๐๑	นายประธาน เสนีวงศ์ ณ อยุธยา	ร.ร.เฟื่องฟ้าวิทยา
๑๐๒	นายทินกร คุ้มวงษ์	ผอ.ร.ร.คลองบ้านพร้าว
๑๐๓	นายสมหมาย เอี่ยมมงคล	ผอ.ร.ร.วัดเกิดการอุดม
๑๐๔	นายครองสิทธิ์ กิ่งตระกูลสิทธิ์	ผอ.ร.ร.วัดหว่านบุญ
๑๐๕	นายสุมิตร ตันติยวงศ์	สพป.ปทุมธานี เขต ๑

ลำดับ	ชื่อ - สกุล	ตำแหน่ง/หน่วยงาน
๑๐๖	นายชนาธิป สำเริง	ผอ.สพป.ปทุมธานี เขต ๒
๑๐๗	นางสาวชนิษฐา ลิ้มประดิษฐ์	สพป.ปทุมธานี เขต ๒
๑๐๘	นายธนบดี ณรงค์ฤทธิไกร	ร.ร.สหราษฎร์บำรุง
๑๐๙	นายบัณฑิต จันทบาล	ร.ร.วัดปัญญาวิทยากวาส
๑๑๐	นายอภิชาติ โชติแสงทอง	สำนักงาน กศน.จังหวัดปทุมธานี
๑๑๑	นางสาวนิสา ที่ดินดำ	สำนักงาน กศน.จังหวัดปทุมธานี
๑๑๒	นายช้อน สุริยวัฒนานนท์	สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดสิงห์บุรี
๑๑๓	นางทัศนีย์ เอี่ยมลออ	สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดสิงห์บุรี
๑๑๔	นางสาวพรพิศุทธิ์ ใจเพียร	สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดสิงห์บุรี
๑๑๕	นายชลิต ชมชื้อจิตร	สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดสิงห์บุรี
๑๑๖	นางพิมพ์ฉวี จิตรบรรพต	ร.ร.อนุบาลสิงห์บุรี
๑๑๗	นางสาวสุจิตรา ต้อมมี	ร.ร.อนุบาลสิงห์บุรี
๑๑๘	นางสาวอังคณา อินทร์กระวี	ร.ร.ชุมชนวัดเสาชิงหิน
๑๑๙	นายภาณุ วงษ์ถาวรเรือง	กศน.อำเภอพรหมบุรี
๑๒๐	นายนรินทร์ เศรษฐวานิช	กศน.อำเภออินทร์บุรี
๑๒๑	นางสมาพร มณีอ่อน	สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดนนทบุรี
๑๒๒	นางอรวรรณ แสงสุวรรณ	สพป.นนทบุรี เขต ๑
๑๒๓	ว่าที่ร.ต.ประเชิญ รอดบ้านเกาะ	สพป.นนทบุรี เขต ๑
๑๒๔	ว่าที่ร.ต.สุทิศศักดิ์ กีชวรรณ	สพป.นนทบุรี เขต ๑
๑๒๕	นายเฉลิมพล พันธุ์บัว	สพป.นนทบุรี เขต ๑
๑๒๖	นายอนิรุทธิ์ เนตรวิจิตร	ร.ร.วัดลากค้อน
๑๒๗	นางดวงดาว โตบางป่า	สพป.นนทบุรี เขต ๒
๑๒๘	นางปริยานุช จุลพรหม	สพป.นนทบุรี เขต ๒
๑๒๙	นางวัชรีย์ น้อยเสนีย์	โรงเรียนชลประทานสงเคราะห์
๑๓๐	นางสุพรรณพรณ นาคปานเอี่ยม	ผอ.กศน.จังหวัดนนทบุรี
๑๓๑	นายกิตติศักดิ์ คำวัง	สำนักงาน กศน.จังหวัดนนทบุรี
๑๓๒	นายบัญญัติ เกลี้ยงลำยอง	สำนักงาน กศน.จังหวัดนนทบุรี
๑๓๓	นายสมเกียรติ ชูกิจไพศาล	อบจ.นนทบุรี
๑๓๔	นายพนศร มัทธูรศ	อบจ.นนทบุรี
๑๓๕	นายอำไพ ขำขันมะลี	สำนักงาน กศน.จังหวัดอ่างทอง
๑๓๖	นายศิริพงษ์ อุทัยชาติ	สำนักงาน กศน.จังหวัดอ่างทอง
๑๓๗	นางสาววันทนา มหาสุภาพ	ร.ร.วัดราษฎร์ศรัทธาราม
๑๓๘	นายปรีชา พึ่งเจียม	ร.ร.วัดหนองจิก
๑๓๙	นางภัทรมน จงธนวัติ	ร.ร.บ้านคลองยาง
๑๔๐	นายวงศพัทธ์ จงธนวัติ	ร.ร.วัดเทพรัตนวนาราม
๑๔๑	นางปรางมกล ล้อจงเฮง	ผอ.ร.ร.วัดศรีวิชัย

ลำดับ	ชื่อ - สกุล	ตำแหน่ง/หน่วยงาน
๑๔๒	พ.อ.ท.นิพนธ์ เพ็ชรใส	สำนักงาน กศน.จังหวัดชัยนาท
๑๔๓	นางสาวมณฑุยา มีจันทร์	กศน.เมืองชัยนาท
๑๔๔	นางคานิ่ง อุตระกุล	กศน.อำเภอสรรคบุรี
๑๔๕	นางสาวอมรรัตน์ โสธรัตน์	สพม.เขต ๓
๑๔๖	นางนงนันทน์ เพชรสุวรรณ	สพม.เขต ๓
๑๔๗	ว่าที่ ร.อ.ณัฐชนพงษ์ ทองพลับ	ร.ร.ศรีบุญยานนท์
๑๔๘	นายศิริพงศ์ ทีนะกุล	สพม.เขต ๓
๑๔๙	นางสุนันทา วิชัยชัคคะ	สพม.เขต ๔
๑๕๐	นางสาวกัญต์กมล สุวรรณรงค์	สพม.เขต ๔
๑๕๑	นางกอบแก้ว สังข์ทอง	สพม.เขต ๔
๑๕๒	นางสาวอารี กระจับเงิน	สพม.เขต ๔
๑๕๓	นายรังสีวุฒิ พุ่มเกิด	รอง ผอ.สพม. เขต ๕
๑๕๔	นางพรรณทิพา ตรีธนะ ศรีหานาม	นิติกร สพม. เขต ๕
๑๕๕	นายวิเชียร แก่นไร่	ร.ร.ชัยนาทพิทยาคม
๑๕๖	นางสาวปัญจมาภรณ์ พุทธพรพิสุทธิ์	รอง ผอ.สพม. เขต ๙
๑๕๗	นายธีรวัฒน์ อินทร์ทองน้อย	นิติกรชำนาญการพิเศษ
๑๕๘	นางสาวจันจิรา หงส์วิริยกุล	นิติกรชำนาญการ
๑๕๙	นายพิทยา แก้วทิพย์	ร.ร.ศรีประจันต์ “เมธีประมุข”
๑๖๐	นายทักษิณ อารยะจารุ	ร.ร.ตลิ่งชันวิทยา
๑๖๑	นายวิโรจน์ ไชยภักดี	ร.ร.ธรรมโชติศึกษาลัย
๑๖๒	นายจรัสรวี พรหมทองดี	ร.ร.ด่านช้างวิทยา
๑๖๓	นายณรงค์ ชูศรีชัย	ร.ร.สรวงสุทธาวิทยา
๑๖๔	นายวรรณดน สุธาทิพยพันธุ์	ร.ร.บ่อกรูวิทยา
๑๖๕	นายบรรเทา คุ่มฉายา	ร.ร.วังหัวราษฎร์สามัคคี
๑๖๖	นางสุนันท์ ติรวัฒน์ประภา	ร.ร.บางปلام้า “สูงสุดมารผดุงวิทย์”
๑๖๗	นางธนัญญา วันทนนะ	ร.ร.บางปلام้า “สูงสุดมารผดุงวิทย์”
๑๖๘	นายสถาน จงสมจิตต์	ร.ร.บ่อสุพรรณวิทยา
๑๖๙	นายตรัยพงษ์ เข้มเพชร	ร.ร.สามชุกรัตน์โกคาราม
๑๗๐	นางจันทร์พิมพ์ รัตนเดชกำจาย	ร.ร.บางหลวงวิทยา
๑๗๑	นางสุดารัตน์ ชินณะพงศ์	ร.ร.อุบลรัตน์ราชกัญญาราชวิทยาลัย
๑๗๒	นายกัลพล โพธิ์ระดก	ร.ร.จิวราษฎร์บำรุงสฤษดิ์
๑๗๓	นายธีรสิทธิ์ เปี่ยมธนาธิป	ร.ร.เพิ่มวิทยา
๑๗๔	นายสมศักดิ์ เหมือนดาว	ร.ร.สระกระวีวิทยาคม
๑๗๕	นายกฤษณะ เลิศวิชานันท์	รองศึกษาธิการจังหวัดพระนครศรีอยุธยา
๑๗๖	นายประชุม พันธุ์เรือง	สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดพระนครศรีอยุธยา
๑๗๗	นางสาวกฤษยา สุขสมบูรณ์	สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ลำดับ	ชื่อ - สกุล	ตำแหน่ง/หน่วยงาน
๑๗๘	นางฉันทนา เปี้ยทอง	ร.ร.ปิ่นณวิชญ์
๑๗๙	นายฉันทพัทธ์ วัฒนชัยศิลป์	สพป.พระนครศรีอยุธยา เขต ๑
๑๘๐	นายณฤพงษ์ พิมพ์ทอง	ผอ.ร.ร.เชาวน์วงศ์
๑๘๑	นายฐานิตย์ เนคมานุรักษ์	ผอ.ร.ร.วัดพระญาติการาม
๑๘๒	นายนรินทร์ เชาว์ประสิทธิ์	สพป.พระนครศรีอยุธยา เขต ๒
๑๘๓	นายวิชา บุญครอบครัว	สพป.พระนครศรีอยุธยา เขต ๒
๑๘๔	นายกันตวีร์ พรหมทองรักษ์	สพป.พระนครศรีอยุธยา เขต ๒
๑๘๕	นายกาเรียน ยืนยงชาติ	ผอ.สำนักงาน กศน.จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
๑๘๖	นางสาวพจนา วิไลกิจ	ผอ.กศน.อำเภอผักไห่
๑๘๗	นางสาวนงกาน ฤกษ์อารมย์	ผอ.กศน.อำเภอบางบาล
๑๘๘	นายตรีพงษ์ เข้มเพชร	ผอ.โรงเรียนสามชุกรัตนโกศาราม
๑๘๙	นายอนาวิต คำปาน	มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งประเทศไทย จ.สุพรรณบุรี
๑๙๐	นายอภิสิทธิ์ คณะอินทร์	มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งประเทศไทย จ.สุพรรณบุรี
๑๙๑	นายสรารุช นุชโพธิ์พันธ์	ร.ร.ท.๒ วัดปราสาททอง
๑๙๒	นางสาวสุกานดา ศรีประชัย	ศจจ.สุพรรณบุรี
๑๙๓	นายทินพันธ์ บุญธรรม	ผอ.ร.ร.วัดหนองโรง
๑๙๔	นายเอียรินทร์ ปัทมนรินทร์กุล	รองปลัด อบจ.สุพรรณบุรี
๑๙๕	นางสาวการเกตุ แก้วพรายงาม	อบจ.สุพรรณบุรี

การส่งเสริมความรู้ด้านกฎหมายการศึกษาและกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการการศึกษา

ครั้งที่ ๕ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จังหวัดชลบุรี

ลำดับ	ชื่อ - สกุล	ตำแหน่ง/หน่วยงาน
๑	นางมนัสนันท์ จันทระภัทร	ผอ.ร.ร.ดวงมณี
๒	นางสาววันเพ็ญ ไชยเผือก	ผอ.ร.ร.ปริชานูศาสน์
๓	นางสาววิไลวรรณ อัจวารินทร์	ร.ร.ปริชานูศาสน์
๔	นายบันลือศักดิ์ คำขจร	ร.ร.สามมุกคริสเตียนวิทยา
๕	นายวีรพงษ์ เคนผาพงษ์	ร.ร.มารีวิทย์
๖	นางศิรินา โปยประโคน	ร.ร.มารีวิทย์
๗	ว่าที่ รต.เกษมศานต์ อาปะโม	สพป.ชลบุรี เขต ๑
๘	นางคีตลา ฐิติธรรมจรรยา	สพป.ชลบุรี เขต ๑
๙	นายธนุ วุฒิเกียรติไพบูลย์	ร.ร.วัดศรีโพธิ์
๑๐	นายสุรเชษฐ์ พิณีกิจ	ร.ร.วอนนภาศัพท์
๑๑	นางสาวนภาพักตร์ วงศ์มณีนิล	ร.ร.อนุบาลวัดช่องลม
๑๒	นางเกศินี สันจะโป๊ะ	ร.ร.บ้านห้วยยาง
๑๓	ว่าที่ รต.ภณภพ บุญญานิตย์	ร.ร.บ้านหนองผักหนาม
๑๔	นางสาวปาณญดา ตั้งรุจวัฒนา	ร.ร.บ้านห้วยะไฟ
๑๕	นางสาวอารีรัตน์ แสงศิริณู	ร.ร.บ้านหนองเงิน
๑๖	นางสาวปนัดดา เอ็งเจริญ	ร.ร.บ้านห้วยมะระ(เทวานุกูลวิทยา)
๑๗	นางสุวรรณี ชานเนอร์	ร.ร.บ้านหมื่นจิต
๑๘	นายเชษฐา ปาละกุล	ร.ร.บ้านป่าแดง(ไชยอุปถัมภ์)
๑๙	นางสาวเปรมยุดา รัถยประภาพร	ร.ร.บ้านห้วยสาธิต
๒๐	นายนิกร บุญมาก	ร.ร.ชุมชนบ้านคลองพลู
๒๑	นายนันท์พัทธ์ อินธรรม	ร.ร.บ้านห้างสูง(เกตุวิถิตาประชานูเคราะห์)
๒๒	นายภมร หลอดแพง	สพป.ชลบุรี เขต ๒
๒๓	นายภูเบศ พลชัย	สพป.ชลบุรี เขต ๒
๒๔	นายประยุทธ ศรีบุญเรือง	สพป.ชลบุรี เขต ๒
๒๕	นายสุทธิรักษ์ สมอ่อน	สพป.ชลบุรี เขต ๒
๒๖	นางสาวพิจิตรา ไชยรัตน์	สพป.ชลบุรี เขต ๒
๒๗	นางสาวสุวารินทร์ ถิ่นทวี	ผอ.ร.ร.อนุบาลเกาะจันทร์
๒๘	นางสาวกรรณิการ์ แยมงาม	ผอ.ร.ร.สวนป่าคลองตาเพชรบน
๒๙	นายปิยะกฤษ ไชยมิ่ง	ผอ.ร.ร.บ้านสระสี่เหลี่ยม
๓๐	นางสาวอรนุช กุลสุวรรณ	ผอ.ร.ร.บ้านเนินทุ่ง
๓๑	นายศุภกฤษ สุธรรมรังสี	ผอ.ร.ร.วัดบ้านจิว
๓๒	นายธนาชัย วงศาโรจน์	ผอ.ร.ร.บ้านเนินพลับหวาน
๓๓	นายธวัช ใจเย็น	ผอ.ร.ร.วัดจุกกะเเมอ

ลำดับ	ชื่อ - สกุล	ตำแหน่ง/หน่วยงาน
๓๔	นายภาคภูมิ ภูมิศาสตร์	ผอ.ร.ร.บ้านเขาชีจรรย์
๓๕	นายประวิทย์ ต่อรุ่งเรืองกิจ	ผอ.ร.ร.วัดสุกรีย์บุญญาราม
๓๖	นางสาวอัญญา หมั่นกล้าหาญ	ผอ.ร.ร.บ้านเขาดิน
๓๗	นางสาวจินดา เกษศรี	ผอ.ร.ร.บ้านเขาดิน
๓๘	นางเยาวรัตน์ พุทธสรณ์	ผอ.ร.ร.จุกเสม็ด
๓๙	นางปิ่นเพชร แซ่ม้อย	สพป.ชลบุรี เขต ๓
๔๐	นางวัชรินทร์ ยังให้ผล	สพป.ชลบุรี เขต ๓
๔๑	นางสาวนวลจิต หอมหวล	สพป.ชลบุรี เขต ๓
๔๒	นางสาวอุไรรัตน์ ชนะบำรุง	สำนักงาน กศน.จังหวัดชลบุรี
๔๓	นางประพิศ นพประชา	กศน.อำเภอบางละมุง
๔๔	ว่าที่ ร.ต.หญิงปสุตา แก้วเขียว	กศน.อำเภอบางละมุง
๔๕	นายประยงค์ แผงน้อย	กศน.อำเภอบางละมุง
๔๖	นางสุพัต นำเจริญฤทธาภ	กศน.อำเภอสัตหีบ
๔๗	นางสุรัสวดี เลี้ยงสุพงศ์	กศน.อำเภอสัตหีบ
๔๘	นางภัทษา เอี่ยมอาษา	กศน.อำเภอสัตหีบ
๔๙	นางไกรวัลย์ ชัยนัด	กศน.อำเภอศรีราชา
๕๐	นางสาวเสาวณีย์ เพยกลาง	กศน.อำเภอศรีราชา
๕๑	นางสาวปาริชาติ บุญโหม	กศน.อำเภอศรีราชา
๕๒	นางสาววาลินา บุญเสมอ	กศน.อำเภอบางละมุง
๕๓	นางสาวนวลจันทร์ นาครักษ์	กศน.อำเภอสัตหีบ
๕๔	นางสาวบรรยาย ทิมธรรม	ศึกษานิเทศก์
๕๕	นางภารดี ผางสง่า	ผอ.ร.ร.วัดอมรินทราราม
๕๖	นายสุธีร์ สุขฟอง	เทศบาลเมืองชลบุรี
๕๗	นางน้ำฝน กุลชุตินธร	ผอ.ร.ร.เทศบาลชลราษฎรานุเคราะห์
๕๘	นางสาวณปภัช บุญเจริญธนาธร	เทศบาลเมืองหนองปรือ
๕๙	นายกิตติศักดิ์ ศิริเลิศ	ผอ.ร.ร.อนุบาลเทศบาลเมืองหนองปรือ
๖๐	นายสฤกษ์ดิพร เกิดบุญส่ง	เทศบาลนครแหลมฉบัง
๖๑	นางอมรรัตน์ ชัยขรรค์เมือง	ผอ.ร.ร.เทศบาลแหลมฉบัง ๒ ฯ
๖๒	นายกิตติไชย คุณปลื้ม	เทศบาลเมืองแสนสุข
๖๓	นางสาวอุทัย แสงบุญ	เทศบาลเมืองบ้านบึง
๖๔	นายพัชรวัฒน์ เปรมปานณรงค์	ร.ร.เทศบาล ๑ (สถาวร)
๖๕	นางสาวนฤมล แสงสง่าศรี	ร.ร.เทศบาล ๒ (ตะวันออก)
๖๖	นางจิณารีย์ ชมจินดา	ร.ร.เทศบาลบ้านศรีมหาธาธา
๖๗	นายเอกชัย สาโรจน์	ร.ร.เทศบาลวัดราษฎร์นิยมธรรม
๖๘	นางสาวเสาวลักษณ์ คุ่มสายสอาด	เทศบาลเมืองพนัสนิคม
๖๙	นางจิระวรรณ ศรีบุญยัง	ร.ร.เทศบาล ๓ วัดเกาะแก้วนครสวรรค์

ลำดับ	ชื่อ - สกุล	ตำแหน่ง/หน่วยงาน
๗๐	นางนิตยา เจนทวีพรกุล	เทศบาลเมืองบ้านสวน
๗๑	นางสาวชลลดา ศิริวรรณ	เทศบาลเมืองบ้านสวน
๗๒	นางสาวชนัญญา ดอกเกี้ยว	เทศบาลนครเจ้าพระยาสุรศักดิ์
๗๓	นางสาวจุรีรักษ์ ทะวะระ	เทศบาลนครเจ้าพระยาสุรศักดิ์
๗๔	นายจันทวีจิตา แสงทอง	เทศบาลเมืองสหัสขันธ์
๗๕	นางสาวผกาพรรณ ชมภูวงษ์	เทศบาลเมืองสหัสขันธ์
๗๖	นางสาวคงขวัญ ทอประเสริฐ	เทศบาลเมืองอ่างศิลา
๗๗	นางนิตยาชล ภิรมย์กิจ	เทศบาลเมืองอ่างศิลา
๗๘	นายเมษา ประมูลสุข	เทศบาลเมืองอ่างศิลา
๗๙	จำสืบเอก ดร.จิรศักดิ์ บุญนาค	เทศบาลเมืองศรีราชา
๘๐	นางน้ำฝน พิณจพล	เทศบาลเมืองพัทยา
๘๑	นางสาวบุญงาม เลิศเจริญ	เทศบาลเมืองพัทยา
๘๒	นางสาวชุตินา โชคกนกวัฒนา	รองผอ.วิทยาลัยเทคนิคสหัสขันธ์
๘๓	ดร.วรรณดา ต้นประภัสร์	ผอ.วิทยาลัยเทคโนโลยีชลบุรี
๘๔	นายอำนาจ เทินขุนทด	รอง ผอ.วิทยาลัยเทคนิคชลบุรี
๘๕	นายนักรบ จันทร์สุกรี	รอง ผอ.วิทยาลัยอาชีวศึกษาเทคโนโลยีฐานวิทยาศาสตร์ (ชลบุรี)
๘๖	นางพัชณี สุดใส	วิทยาลัยอาชีวศึกษาศรีราชา
๘๗	นายโสภณ อินทร์เพ็ญ	วิทยาลัยเทคนิคบางแสน
๘๘	ว่าที่ พต.วานิช สมชาติ	ผอ.วิทยาลัยเทคนิคพัทยา
๘๙	นายพงศ์สรณ์ บวรสุขวัฒน์	รอง ผอ.วิทยาลัยเทคนิคพัทยา
๙๐	นายปวิวัฒน์ ถานสีโร	ผอ.วิทยาลัยอาชีวศึกษาชลบุรี
๙๑	นายเกียรติสยาม อัมตระกูล	ผอ.วิทยาลัยอาชีพพนัสนิคม
๙๒	นายภาคภูมิ บุญจิต	ผอ.วิทยาลัยเทคโนโลยีแหลมฉบัง
๙๓	ว่าที่พันตรีวานิช สมบัติ	แทนประธานอาชีวศึกษาชลบุรี
๙๔	นางสุนิสา สก๊อต	ร.ร.อนุบาลรักภาษา
๙๕	นายเอกอนันต์ ปุริตังสันโต	รอง ผอ.สพป.ระยอง เขต ๑
๙๖	นางภาวดี วีรพันธุ์	ผอ.ร.ร.บ้านหนองसानาน
๙๗	นายชะโลม เล็ดลอด	ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดห้วยโป่ง
๙๘	ว่าที่ร้อยตรีชาญวิทย์ สุทธิ	ผอ.ร.ร.ชุมชนวัดทับมา
๙๙	นายกรุง ม่วงนาครอง	ร.ร.บ้านชำเสมอ
๑๐๐	นางสาวชญาพัฒน์ แซ่มช้อย	ร.ร.บ้านเขาตอ
๑๐๑	นางสาวปัทมา เชื้อรอด	ร.ร.บ้านมาบข้างนอน
๑๐๒	นางสาวชนภา สีนะทิพย์	ร.ร.บ้านสองพี่น้อง
๑๐๓	นายเสกสรร รัตน์จันทามุข	ผอ.สำนักงาน กศน.จังหวัดระยอง
๑๐๔	นางสาวศิริพร บัวสอน	สำนักงาน กศน.จังหวัดระยอง

ลำดับ	ชื่อ - สกุล	ตำแหน่ง/หน่วยงาน
๑๐๕	นางวัชรินทร์ สิทธิพร	กศน.อำเภอวังจันทร์
๑๐๖	นางสุวรรณี จันทร์ลอย	สำนักงาน กศน.จังหวัดระยอง
๑๐๗	นางราตรี คุ่มญาติ	อบจ.ระยอง
๑๐๘	นางสาวชนัญชிகานต์ โรตมนันทกฤต	อบจ.ระยอง
๑๐๙	นางสุพัตรา ถนอมรัตน์	สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดจันทบุรี
๑๑๐	นายกิตติศักดิ์ ชัยสิทธิ์วาทิน	สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดจันทบุรี
๑๑๑	นายสุทิน ประเสริฐสังข์	สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดจันทบุรี
๑๑๒	นางสาวปัทมา พวงสมบัติ	สพป.จันทบุรี เขต ๑
๑๑๓	นางสุภาวดี อ่องโอภาส	สพป.จันทบุรี เขต ๑
๑๑๔	นายชนะศักดิ์ ทันทิมา	สพป.จันทบุรี เขต ๒
๑๑๕	นายกำชัย เงินศรีสิทธิ์	สพป.จันทบุรี เขต ๒
๑๑๖	นายรัฐพล สร้อยศรี	ผอ.ร.ร.วัดเขาตาหน่วย
๑๑๗	นายรุจิรวาทน์ วิสุทธิเกษตรสกุล	ผอ.ร.ร.บ้านเนินดินแดง
๑๑๘	นายสัญญา ทองจินดา	สำนักงาน กศน.จังหวัดจันทบุรี
๑๑๙	นางสาวอนงค์นารา เหลี่ยมฤดี	กศน.อำเภอเมืองจันทบุรี
๑๒๐	นายธนะชัย อุปริรัตน์	รองศึกษาธิการจังหวัดตราด
๑๒๑	นางรัตนา เมืองจินดา	สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดตราด
๑๒๒	นายวิชา ครุพิติ	สพป.ตราด
๑๒๓	นายสงกรานต์ โคตคาน	สพป.ตราด
๑๒๔	นายวัชระ เอี่ยมกุลวรพงษ์	สพป.ตราด
๑๒๕	นายเนรมิต มัทกุลพร	สพป.ตราด
๑๒๖	นางบรรณสงฆ์ เรืองศิลป์	สำนักงาน กศน.จังหวัดตราด
๑๒๗	นางสาวสุวรรณา สิงห์ภู	สำนักงาน กศน.จังหวัดตราด
๑๒๘	นางอกันตรี เจริญวงษ์	อบจ.ตราด
๑๒๙	นางสาววิไลวรรณ แจ้จัด	ร.ร.กีฬาจังหวัดตราด
๑๓๐	นายตั้ง อสีพงษ์	ศึกษาธิการจังหวัดฉะเชิงเทรา
๑๓๑	นายเชาว์ จันทนา	สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดฉะเชิงเทรา
๑๓๒	นายสมเจตต์ เลิศวิสัย	สพป.ฉะเชิงเทรา เขต ๑
๑๓๓	นายนิมิการ อิศระกุล	ร.ร.วัดลูกเหมือ
๑๓๔	นายวิมล สมใจ	ร.ร.วัดดอนทราย
๑๓๕	นายวิทยา ธรรมธร	ร.ร.วัดบางสาย
๑๓๖	นางสุรกี กลิ่นขจร	อบจ.ฉะเชิงเทรา
๑๓๗	นางสาวณัชชา เทอดชัยภูมิ	อบจ.ฉะเชิงเทรา
๑๓๘	นายกิตติคุณ ประสงค์	สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดปราจีนบุรี
๑๓๙	นางดวงเดือน แก้วปุม	สพป.ปราจีนบุรี เขต ๑
๑๔๐	นายปรีชา ม่วงพรหม	สพป.ปราจีนบุรี เขต ๑

ลำดับ	ชื่อ - สกุล	ตำแหน่ง/หน่วยงาน
๑๔๑	นางสุตา พันธุ์ธรรม	ร.ร.บ้านปรีอวยใหญ่
๑๔๒	นายสุรศักดิ์ แสงบูรณ	ร.ร.บ้านแหลมไผ่
๑๔๓	นายพงษ์ศักดิ์ สว่างไสว	สพป.ปราจีนบุรี เขต ๒
๑๔๔	นายสุทธิศักดิ์ ต้นงาม	สพป.ปราจีนบุรี เขต ๒
๑๔๕	นายพิทักษ์ จำปี	สพป.ปราจีนบุรี เขต ๒
๑๔๖	นายลิมเกียรติ สุระเสน	สพป.ปราจีนบุรี เขต ๒
๑๔๗	นายนิวัติ สุขโพธิ์	กศน.อำเภอโกบรินทร์บุรี
๑๔๘	นางรุจิมา ประจญาโณทัย	กศน.อำเภอประจันตคาม
๑๔๙	นายศุภมิตร ศิริกัณฐะมากุล	สำนักงาน ศจ.สมุทรปราการ
๑๕๐	นายพงศธร สระวารีย์	สำนักงาน ศจ.สมุทรปราการ
๑๕๑	นายวิสูตร ยอดสุข	ร.ร.วัดบางหญ้าแพรก
๑๕๒	นายธีรศักดิ์ นรดี	ร.ร.วัดทองคั้ง
๑๕๓	นายทองหนัก สิริมาตร์	ร.ร.อนุบาลสุขสวัสดิ์
๑๕๔	นายกอบกิจ สิทธิธนกานต์	สพป.สมุทรปราการ เขต ๑
๑๕๕	นายเอกชัยณัฐ เมธีธัญญรัตน์	สพป.สมุทรปราการ เขต ๒
๑๕๖	นายไพฑูรย์ คงเทียน	สพป.สมุทรปราการ เขต ๒
๑๕๗	พ.จ.อ.เศวต อวยจินดา	สพป.สมุทรปราการ เขต ๒
๑๕๘	นายคมน์ รัศมีโรจน์	สพป.สมุทรปราการ เขต ๒
๑๕๙	นายนิคม สามารถ	สพป.สมุทรปราการ เขต ๒
๑๖๐	นายสกล ไชยธงรัตน์	สพป.สมุทรปราการ เขต ๒
๑๖๑	นายกัญจน์โชติ สหพัฒน์สมบัติ	รองผอ.กศน.จังหวัดสมุทรปราการ
๑๖๒	นายชรินทร์ รู่อ่าน	สำนักงาน กศน.จังหวัดสมุทรปราการ
๑๖๓	นายธานี สงวนดี	สำนักงาน กศน.จังหวัดสมุทรปราการ
๑๖๔	ว่าที่ รต.อานนท์ สุขภาคกิจ	ศึกษาธิการจังหวัดกรุงเทพมหานคร
๑๖๕	ร้อยตรีจินดา ตันตราจิด	ร.ร.จินดาพงศ์
๑๖๖	นางสาวxonนิมะฮ์ พูลสุข	สพป.กรุงเทพมหานคร
๑๖๗	นายธวัชชัย มิตรโกสม	สพป.กรุงเทพมหานคร
๑๖๘	ว่าที่ รท.ชวลิต วิชาติ	ผอ.ร.ร.วัดพลับพลาชัย
๑๖๙	นายสมบูรณ์ เสาวคนธ์	ผอ.ร.ร.พระยาประเสริฐสุนทราศรัย (กระจ่าง สิงหเสนี)
๑๗๐	นางสาวบุษบา คุณพาที	สพป.กรุงเทพมหานคร
๑๗๑	นายจำหริด เขียวชาญ	สพป.กรุงเทพมหานคร
๑๗๒	นายรามศ มุสิกานนท์	ผอ.ร.ร.วัดราชาธิวาส
๑๗๓	นายวุฒิชัย วรริน	ผอ.ร.ร.เบญจมาชาลัย
๑๗๔	นายพงษ์ศักดิ์ เกียรติการคำ	ผอ.ร.ร.ทวีธาภิเศกบางขุนเทียน
๑๗๕	นายเจนการณณ์ เพียงปราชญ์	ผอ.ร.ร.โยธินบูรณะ ๒
๑๗๖	นายพิทักษ์ เทพกฤษ	สพม. เขต ๖

ลำดับ	ชื่อ - สกุล	ตำแหน่ง/หน่วยงาน
๑๗๗	นายตระกูลชัย เวศสุวรรณ	สพม. เขต ๖
๑๗๘	นางสาวสุวัลณีย์ เส้นบัตร	สพม. เขต ๖
๑๗๙	นางสาวอาภากร บุญรัตน์ศิลป์	สพม. เขต ๗
๑๘๐	นายเกษ ละครมอญ	สพม. เขต ๗
๑๘๑	นางสาวบุญยกุล หัตถกิจ	สพม. เขต ๗
๑๘๒	นายสุรศักดิ์ ศรณรินทร์	ประธานเครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพการจัดการศึกษาจังหวัดปราจีนบุรี
๑๘๓	นายประสาน เลือดทหาร	ประธานเครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพการจัดการศึกษาจังหวัดสระแก้ว
๑๘๔	นายประทีป วงศ์สว่างศิริ	ผอ.กลุ่มบริหารงานบุคคล
๑๘๕	นางสาวทิวา ยานไกล	สพม. เขต ๑๗
๑๘๖	ว่าที่ร้อยตรีสุชาติ สงวนทรัพย์	ร.ร.ท่าใหม่ “พูลสวัสดิ์ราษฎร์นุกูล”
๑๘๗	ว่าที่พันตรีกรรณา สีบอุดม	ร.ร.หนองตากงพิทยาคาร
๑๘๘	นายณัชรณ ภูระหงษ์	สพม. เขต ๑๗
๑๘๙	นางธนันท์ คณะรมย์	สพม. เขต ๑๘
๑๙๐	นางรุจณี สิงหบุตร	สพม. เขต ๑๘
๑๙๑	นางจรรุรัตน์ เพชรกำเนิด	สพม. เขต ๑๘
๑๙๒	นายสมภพ มหาคิตะ	สพม. เขต ๑๘
๑๙๓	นายคงเดช โชติจำลอง	ผอ.ร.ร.สิงห์สมุทร
๑๙๔	นายสันติ มุกดาสนิท	ผอ.ร.ร.ชำนาญสามัคคีวิทยา
๑๙๕	นายสมนึก ฤทธราช	ผอ.ร.ร.แก่ง “วิทยาสถาวร”
๑๙๖	นายชาติรี เจริญสุข	ผอ.ร.ร.เข้าข้อมพิทยาคม
๑๙๗	นายประโยชน์ กิรติปกรณ์	ผอ.ร.ร.แสนสุข
๑๙๘	นางจันทร์ษา ชัยวัฒนธีรากร	ผอ.ร.ร.หนองใหญ่ศิริวัฒนาวิทยา
๑๙๙	นางสาวรุ่งทิพย์ พรหมศิริ	ผอ.ร.ร.ชลราษฎรอำรุง
๒๐๐	นายพรศักดิ์ ทัพย์วงษ์ทอง	ผอ.ร.ร.วัดป่าประดู่
๒๐๑	นายดำรงค์ ศรีอร่าม	ร.ร.นิคมวิทยา
๒๐๒	นายสุพัฒน์ จิรัสคามิน	ผอ.ร.ร.พนัสพิทยาคาร
๒๐๓	นายเสน่ห์ เทียนรุ่งรัมย์	ผอ.ร.ร.เกาะจันทร์พิทยาคาร
๒๐๔	นายปรีชา นาคศิริ	ผอ.ร.ร.เพ็ญมาตาวิทยา
๒๐๕	นายชาติรี เจริญสุข	ผอ.ร.ร.เข้าข้อมพิทยาคม

การส่งเสริมความรู้ด้านกฎหมายการศึกษาและกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการการศึกษา

ครั้งที่ ๒ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (ตอนบน) ณ จังหวัดหนองคาย

ลำดับ	ชื่อ - สกุล	ตำแหน่ง/หน่วยงาน
๑	นางสายไหม นันทศรี	สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดบึงกาฬ
๒	นายศักดิ์สิทธิ์ ถินทะสิทธิ์	สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดบึงกาฬ
๓	นางวิไลยน วุฒิสาร	โรงเรียนอนุบาลนวัตน์
๔	นางรัชดา บุญยณกุล	โรงเรียนอนุบาลรัชดา
๕	นายจิตินันท์ นันทะศรี	สพป.บึงกาฬ
๖	นายทรงราชย์ วงษ์ภูธรณ์	สพป.บึงกาฬ
๗	นางอธินี ธรรมจิตร	สพป.บึงกาฬ
๘	นายอดิศร ถวิลคำ	สพป.บึงกาฬ
๙	นายไพฑูรย์ อินธิจักร	สพป.บึงกาฬ
๑๐	นายอักษร สมภักดี	สพป.บึงกาฬ
๑๑	นายพิทักษ์ ราชาทุม	สำนักงาน กศน.จังหวัดบึงกาฬ
๑๒	นางวสุสิริ ต้นมูล	สำนักงาน กศน.จังหวัดบึงกาฬ
๑๓	นายชินทัต แก้วกล้า	อบจ.บึงกาฬ
๑๔	นางวาสนา ปัจจุฐานะ	อบจ.บึงกาฬ
๑๕	นายสังวาลย์ ศรีโคตร	รองศึกษาธิการจังหวัดสกลนคร
๑๖	นายสุรียา સાແກ້ວ	สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดสกลนคร
๑๗	นายอภิชาติ คำหุ้ง	สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดสกลนคร
๑๘	นายสะท้อน วารี	รอง ผอ.สพป.สกลนคร เขต ๑
๑๙	นายทินกร ประเสริฐหล้า	สพป.สกลนคร เขต ๑
๒๐	นางชรินดา พิมพ์บุตร	รอง ผอ.สพป.สกลนคร เขต ๑
๒๑	นางพินทุมดี เหล่ากว้าง	สพป.สกลนคร เขต ๑
๒๒	นายเจริญ ราชโสภา	ผอ.สพป.สกลนคร เขต ๒
๒๓	นายทงศักดิ์ เจริญชัย	สพป.สกลนคร เขต ๒
๒๔	นายจาร์ ทองประกอบ	สพป.สกลนคร เขต ๒
๒๕	นายธิปเดช ศรีลาวงษ์	สพป.สกลนคร เขต ๒
๒๖	นายสกุล ชัยทวีกุล	สพป.สกลนคร เขต ๓
๒๗	นายวสุกฤต สุวรรณเทน	ผอ.โรงเรียนบ้านแก้ง
๒๘	นายสัญญา คุณละ	ผอ.โรงเรียนบ้านขี้เหล็กเหล่าสมบูรณ์
๒๙	นายแสงบุญ เถาโคตรศรี	ผอ.โรงเรียนบ้านแสนสุขสามัคคี
๓๐	นายพงษ์พิพัฒน์ พิมพ์ดชา	กศน.อำเภอเจริญศิลป์
๓๑	นายวิวัฒน์ น้อยพิทักษ์	กศน.อำเภออากาศอำนวย
๓๒	พันจ่าตรีนพดล ไชยสุระ	อบจ.สกลนคร
๓๓	นายชาติรี ม่วงสว่าง	ศึกษาธิการจังหวัดอุดรธานี

ลำดับ	ชื่อ - สกุล	ตำแหน่ง/หน่วยงาน
๓๔	นางวัลลยา โคตรนรินทร์	สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดอุดรธานี
๓๕	นางสรินยา นาคะพงศ์	สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดอุดรธานี
๓๖	นางสาวอรุโณทัย ภูนาขาว	สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดอุดรธานี
๓๗	นายพิจิตร พรหมจรรย์	สพป.อุดรธานี เขต ๑
๓๘	ว่าที่ รต.คำพอง สว่างศรี	โรงเรียนบ้านเตาไผ่
๓๙	นายปรีชา วิเศษชัย	โรงเรียนบ้านหนองบัว
๔๐	นางสาวพิศมัย บุตรตะกะ	สพป.อุดรธานี เขต ๑
๔๑	นางณัฏฐ์ภรณ์ กวงวงษ์	สพป.อุดรธานี เขต ๓
๔๒	นางสาวมะลิวัน สมศรี	สพป.อุดรธานี เขต ๓
๔๓	นายรักเกียรติ ตู่หงษา	สพป.อุดรธานี เขต ๓
๔๔	นายธีระยุทธ อุ่นวิเศษ	รอง ผอ.สพป. อุดรธานี เขต ๔
๔๕	นายชาญณรงค์ สวางค์นาม	สพป. อุดรธานี เขต ๔
๔๖	นายสุพจน์ แข็งแรง	ผอ.โรงเรียนบ้านน้ำซึ่ม
๔๗	นายบุญประเสริฐ ไชยศิริ	ผอ.โรงเรียนอนุบาลบ้านผือพิทยาคม
๔๘	นายสมัย แสงใส	สำนักงาน กศน.จังหวัดอุดรธานี
๔๙	นายนราศักดิ์ คำภา	สำนักงาน กศน.จังหวัดอุดรธานี
๕๐	นายธีระ ประทุมชาติ	สพป.หนองบัวลำภู เขต ๑
๕๑	นางภาวิไล บุญทองแพง	สพป.หนองบัวลำภู เขต ๑
๕๒	นายลำพูน โสโท	สพป.หนองบัวลำภู เขต ๑
๕๓	นายฐานันดร แพ่งคำแหง	สพป.หนองบัวลำภู เขต ๑
๕๔	นายกัมปนาท ศรีเชื้อ	สพป.หนองบัวลำภู เขต ๒
๕๕	นายเจนภพ ชัยวรรณ	สพป.หนองบัวลำภู เขต ๒
๕๖	นายศุภชาญ พันธุ์โสภณ	สพป.หนองบัวลำภู เขต ๒
๕๗	นายภูธเนศ ภูหาด	สพป.หนองบัวลำภู เขต ๒
๕๘	นายชุมพล จงรัตน์กลาง	ผอ.กลุ่มบริหารงานบุคคล
๕๙	พ.อ.อ. กฤษพล พรหมลี	สำนักงาน กศน.จังหวัดหนองบัวลำภู
๖๐	นายชิปนาวุธ สีเขียว	สำนักงาน กศน.จังหวัดหนองบัวลำภู
๖๑	นายชาญชัย สิงห์สุข	อบจ.หนองบัวลำภู
๖๒	นายจิรศักดิ์ อ่างแก้ว	อบจ.หนองบัวลำภู
๖๓	นายไพโรจน์ รัชฎาศรี	สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดเลย
๖๔	นายธงชัย ศรีจันทร์แก้ว	โรงเรียนแสงตะวันพัฒนา
๖๕	นายพิศพงษ์ ยนต์พันธ์	โรงเรียนประจันตวิทยา
๖๖	นายนพดล โรจน์วรกุล	โรงเรียนอนุบาลภูกระดึง
๖๗	นายเดช ปาจรียานนท์	โรงเรียนอนุบาลเลย
๖๘	นายพันธุ์เทพ ใจคำ	โรงเรียนชุมชนบ้านท่าสะอาด
๖๙	นายสมชาย คำพิมพ์	โรงเรียนอนุบาลเชียงคานฯ

ลำดับ	ชื่อ - สกุล	ตำแหน่ง/หน่วยงาน
๗๐	นายศักดิ์ชาย ไร่ขาม	โรงเรียนบ้านแก่งป่าปก
๗๑	นายสายัณห์ ทองแท้	สพป.เลย เขต ๒
๗๒	นายทิตยัณรงค์ มณีวัฒน์	โรงเรียนบ้านลาดขำ
๗๓	นายสุรินทร์ แก้วบุคดี	โรงเรียนบ้านโนนสวรรค์
๗๔	นายสมพร ไชยแสง	โรงเรียนบ้านโคกมน
๗๕	นายเกรียงศักดิ์ นวลสุทธิ	ผอ.สำนักงาน กศน.จังหวัดเลย
๗๖	นายทศพร จันทศร	สำนักงาน กศน.จังหวัดเลย
๗๗	นายดำรงค์ ทองศรี	ปลัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดเลย
๗๘	นายจिरายู ศุภกันณมณี	โรงเรียน อบจ.เลย ๒ (บ้านขอนแก่น)
๗๙	นายดำรงค์ ทองศรี	ปลัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดเลย
๘๐	นายจिरายู ศุภกันณมณี	โรงเรียน อบจ.เลย ๒ (บ้านขอนแก่น)
๘๑	นางสาวกำไร พุทธสุข	อบจ.เลย
๘๒	นางสาวไลพร โอนแก้ว	โรงเรียน อบจ.เลย ๒ (บ้านขอนแก่น)
๘๓	นายอำนาจ แก้วมณี	สพป.นครพนม เขต ๑
๘๔	นายสุวิทย์ อิ่มเต็ม	สพป.นครพนม เขต ๑
๘๕	นายประเสริฐ พลอาสา	โรงเรียนนาถ่อนวิทยานุกูล
๘๖	นายสุรพล พลเชียงขวาง	โรงเรียนคงยอ
๘๗	นายอาทิตย์ ขวัญเพชร	สพป.นครพนม เขต ๑
๘๘	นางรุ่งทิวา ศรีวรรณ	ผอ.สำนักงาน กศน.จังหวัดนครพนม
๘๙	นายณัฐภูมิ นรินทร์	สำนักงาน กศน.จังหวัดนครพนม
๙๐	นางสาวพรทิวา จันทศร	สำนักงาน กศน.จังหวัดนครพนม
๙๑	นายศรายุทธ ธิศรีชัย	โรงเรียนสร้างคอมวิทยา
๙๒	นายจำนงค์ ศิลารินทร์	โรงเรียนโนนสะอาดวิทยาสรรค์
๙๓	นายวิศิษฐ์ อิศระดำรง	โรงเรียนทุ่งฝนพัฒนศึกษา
๙๔	นางสาวรุ่งพร ศรีบรรพต	สพม. เขต ๒๐
๙๕	นางสาวอมร นามบุปผา	สพม. เขต ๒๐
๙๖	นายธวัช บรรเลงรัมย์	ผอ.โรงเรียนปทุมเทพวิทยาคาร
๙๗	นายคม ราชคำ	รอง ผอ.โรงเรียนปทุมเทพวิทยาคาร
๙๘	นายวรายุทธ ชาเรืองเดช	สพม. เขต ๒๑
๙๙	นายนริศ มงคล	สพม. เขต ๒๑
๑๐๐	นายอุทัย แข็งข้อ	สพม. เขต ๒๑
๑๐๑	นายเฉลียว สรสิทธิ์	ร.ร.หนองคายวิทยาคาร
๑๐๒	นายวีรยุทธ ชานัย	ร.ร.ท่าบ่อ
๑๐๓	นายคมสัน ชัยจักร์	ร.ร.พานพร้าว
๑๐๔	นายพิพัฒน์ ศรีสุขพันธ์	ร.ร.ชุมพลโพธิ์พิสัย
๑๐๕	นายนิพนธ์ ป้องโกเซ	ร.ร.วังหลวงพิทยาสรรพ์

ลำดับ	ชื่อ - สกุล	ตำแหน่ง/หน่วยงาน
๑๐๖	นายธวัช ฌรงเพชร	สพม. เขต ๒๑
๑๐๗	นายโกวิท ชูปัญญา	สพม. เขต ๒๑
๑๐๘	นางสาวนันทพันธ์ สุพะรัตน์	สพม. เขต ๒๑
๑๐๙	นายสุทธิเกียรติ พันธุ์เสนา	ร.ร.นาดีพิทยาคม
๑๑๐	นายสุดที่รัก พูลทรัพย์ วัชรประศรี	ร.ร.พระพุทธบาทพิทยาคม
๑๑๑	นายพงษ์พร อินพินิจ	โรงเรียนนรมัธยมมานุสรณ์
๑๑๒	นายศุภกิต ถิ่นทอง	โรงเรียนพระบาทนาสิงห์พิทยาคม
๑๑๓	นายธเนตร มีรัตน์	โรงเรียนเขมพิทยาคม
๑๑๔	นายสุนันท์ ภัคทีวุฒิ	โรงเรียนวรลาโภานุสรณ์
๑๑๕	นายธัญญมิตร มูลสาร	ร.ร.เดื่อวิทยาการ
๑๑๖	นายวีระเชษฐ์ ฮาดวิเศษ	ร.ร.เหล่าคามพิทยาคม รัชม้งคลาภิเชก
๑๑๗	นายไพศาล พิลารักษ์	ร.ร.โคกคอนวิทยาคม
๑๑๘	นายอาทิตย์ อัมไพ	ร.ร.หนองยองพิทยาคม รัชม้งคลาภิเชก
๑๑๙	นายเดชา แสงจันทร์	โรงเรียนบุงคล้านคร
๑๒๐	นายจรัสศักดิ์ แก้ววันทา	ร.ร.โพนทองประชาสรรค์
๑๒๑	นายสุรชัย ไกรรัตน์	โรงเรียนหนองแข็งพิทยาคม
๑๒๒	นายนาถดนัย โชติจำรัส	โรงเรียนหนองแข็งพิทยาคม
๑๒๓	นายวิษณุ อึ้งตระกูล	ผอ.ร.ร.สังคมวิทยา
๑๒๔	นายลิมใจ วิเมนทักษ์ณ	ผอ.สพม.เขต ๒๑
๑๒๕	นายสากล รักชาติ	ร.ร.โนนคำพิทยาคม
๑๒๖	นางศศิธร วงศ์ชาติ	ผอ.ร.ร.ท่าดอกคำพิทยาคม
๑๒๗	นายประพิน ไซโสตา	ผอ.ร.ร.เจ็ดสีวิทยาการ
๑๒๘	นางอุบลวรรณ ขอดคำ	ผอ.ร.ร.โสกก่ามวิทยา
๑๒๙	นายจักรารัฐ สอนโกษา	ผอ.สพม.เขต ๒๒
๑๓๐	นายฉัตรณรงค์ วงศ์พนารัตน์	สพม.เขต ๒๒
๑๓๑	นายชัยนัจ ศิริनुมาศ	ผอ.ร.ร.ธาตุพนม
๑๓๒	นายสนั่น เมตุลา	ผอ.ร.ร.พะทายพิทยาคม
๑๓๓	นายธงชัย แก้วพระธรรม	สพม.เขต ๒๒
๑๓๔	นายนิวัฒน์ บรรจง	ร.ร.ธาตุพนม
๑๓๕	นายวิชาญ เกษเพชร	รอง ผอ.สพม.เขต ๒๓
๑๓๖	นายบุญชู ไวยังหน้า	สพม.เขต ๒๓
๑๓๗	นายบรรดา แก้วบัวสา	ผอ.ร.ร.ส่องดาวพิทยาคม
๑๓๘	นายธนิก เหลาแก้ว	ผอ.ร.ร.ท่าสงครามวิทยา
๑๓๙	นายธนปกรณ์ อวนป้อง	ผอ.ร.ร.คำตากกล้าราชประชาสงเคราะห์
๑๔๐	นายเอกฉันทน์ วงศ์อินพ้อ	ร.ร.คำตากกล้าราชประชาสงเคราะห์
๑๔๑	นายไพรัตน์ แคนชนบ	ผอ.ร.ร.ศึกษาประชาสามัคคี

ลำดับ	ชื่อ - สกุล	ตำแหน่ง/หน่วยงาน
๑๔๒	นายธวัช ทูมมนตรี	ผอ.ร.ร.สว่างแดนดิน
๑๔๓	นายศุภชัย สายเย็น	ผอ.ร.ร.บ้านม่วงพิทยาคม
๑๔๔	นายสุริยงค์ ทะแพงพันธ์	ผอ.ร.ร.กุดเรือคำพิทยาคาร
๑๔๕	นายศักดิ์สิทธิ์ ฆ้องคำน้อย	ร.ร.คำตากล้ำราชประชาสงเคราะห์
๑๔๖	นายบุญรัตน์ ศรีทาพุด	ผอ.สำนักงาน กศน.จังหวัดหนองคาย
๑๔๗	นายพัฒนา ปู่วัง	กศน.อำเภอเมืองหนองคาย
๑๔๘	นางนิรมล หนองเหล็ก	กศน.อำเภอโพนพิสัย
๑๔๙	นางชลธิชา โคตรชมพู	กศน.อำเภอศรีเชียงใหม่
๑๕๐	นางจามรี ภูเมฆ	กศน.อำเภอท่าบ่อ
๑๕๑	นางนิโลบล คำหงษา	กศน.อำเภอสังคม
๑๕๒	นางมณฑาทิพย์ เสยยงคะ	กศน.อำเภอโพธิ์ตาก
๑๕๓	นางสาวกฤตวรรณ สรรพอาษา	กศน.อำเภอรัตนวาปี
๑๕๔	นางสาวธนสรณ์ ฐันนทา	กศน.อำเภอสระใคร
๑๕๕	นายทวีศักดิ์ สุทธศรี	กศน.อำเภอเฝ้าไร่
๑๕๖	นางปวีศา โยชน์สุวรรณ	กศน.อำเภอเมืองหนองคาย
๑๕๗	นางอาภรณ์ สุขสวัสดิ์	กองการศึกษาเทศบาลเมืองท่าบ่อ
๑๕๘	นางสุปรียา ธรรมสาร	กองการศึกษาเทศบาลเมืองท่าบ่อ
๑๕๙	นายสาวชิดชนก นามแสงกาง	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
๑๖๐	นางสาวจุฑามาศ ประสิทธิ์	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
๑๖๑	นางรัตติยา ณ หนองคาย	โรงเรียนเทศบาลเมืองท่าบ่อ (ท.๑)
๑๖๒	นางรสริน อินทร์รักษา	โรงเรียนเทศบาลเมืองท่าบ่อ (ท.๑)
๑๖๓	นายณัฐพงศ์ โพธิ์ชัยศรี	โรงเรียนเทศบาลเมืองท่าบ่อ (ท.๑)
๑๖๔	นางวิไลวรรณ สุภัทรพาหิรผล	โรงเรียนเทศบาลเมืองท่าบ่อ (ท.๑)
๑๖๕	นางวรารัตน์ ดาศรี	โรงเรียนเทศบาลเมืองท่าบ่อ (ท.๑)
๑๖๖	นางพงษ์ไพโร แสนสุภา	วิทยาลัยอาชีวศึกษาหนองคาย
๑๖๗	นายผดุงเกียรติ สิงห์มนต์	วิทยาลัยเทคโนโลยีฯ
๑๖๘	นายชัชวาล บุญขันธุ์	วิทยาลัยเทคนิคหนองคาย
๑๖๙	นายอุดมภูเบศวร์ สมบูรณ์เรศ	วิทยาลัยเทคนิคหนองคาย
๑๗๐	นางวรรณกร วิยะนัด	อบจ.หนองคาย
๑๗๑	นายสายชล เข้มอ่อน	อบจ.หนองคาย
๑๗๒	นางสาวภัควี ชาติอุมา	โรงเรียนกีฬาจังหวัดหนองคาย
๑๗๓	นายเฉลิมพล สุทรจรรยา	โรงเรียนกีฬาจังหวัดหนองคาย
๑๗๔	นายรามเมศร์ กมลโชติ	อบจ.หนองคาย
๑๗๕	นายนิพนธ์วัฒน์ นันทะมีชัย	ร.ร.กีฬาจังหวัดหนองคาย
๑๗๖	นางฐานิตา ภูมิเทศ	อบจ.หนองคาย
๑๗๗	นายสมคะเน พิสัยพันธุ์	สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดหนองคาย

ลำดับ	ชื่อ - สกุล	ตำแหน่ง/หน่วยงาน
๑๗๘	นายนรากร ทะแพงพันธ์	สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดหนองคาย
๑๗๙	นางสาวมัธยม ลิ้มมะณีประเสริฐ	สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดหนองคาย
๑๘๐	นางสาวทิพวรรณ ศรีตันติประวิทย์	ร.ร.โรซารีโอวิทยา
๑๘๑	นางสาวกรพินธุ์ ดาวดี	ร.ร.โรซารีโอวิทยา
๑๘๒	นางโยวดี ชาวพรอน	ร.ร.ฮั่วเคียววงฮัก
๑๘๓	นางสาววาสนา ไชยศาสตร์	ร.ร.อนุบาลสาริกา
๑๘๔	นายไพบุลย์ นาคเสน	ร.ร.หลวงพ่อดำวิทยา
๑๘๕	นางจริยาภรณ์ พิกกูโรว่า	ร.ร.อนุบาลน้ำผึ้ง
๑๘๖	นายวีระธาดา สำเนียง	ร.ร.สันติรักษ์
๑๘๗	นางเพ็ญไพลิน เพียรเสมอ	ร.ร.หัตถ์ศึกษา
๑๘๘	นายอนันต์ พันนิก	สพป.หนองคาย เขต ๑
๑๘๙	นายอรรถกร ชัยมูล	สพป.หนองคาย เขต ๑
๑๙๐	นางสาวรุ่งนภา ธิศรี	สพป.หนองคาย เขต ๑
๑๙๑	นางสุภาภรณ์ แก้วอาษา	สพป.หนองคาย เขต ๑
๑๙๒	นางศศิญา ศรีธนบุตร	สพป.หนองคาย เขต ๑
๑๙๓	นายเนาวรัตน์ จาดฤทธิ์	สพป.หนองคาย เขต ๑
๑๙๔	นายกริสดา พันธุ์สมบัติ	สพป.หนองคาย เขต ๑
๑๙๕	นายวันเฉลิม ไชยรงค์	สพป.หนองคาย เขต ๑
๑๙๖	นายเอนก จันทระเสนี	สพป.หนองคาย เขต ๑
๑๙๗	นายไกรสร แก้วฝ้าย	สพป.หนองคาย เขต ๑
๑๙๘	นายทงศักดิ์ เตียวศิริชัยสกุล	ร.ร.บ้านโคกสำราญ
๑๙๙	นายอาทิตย์ ลุนสำโรง	ร.ร.เหล่าฝ้ายผดุงวิทย์
๒๐๐	นางสาวภาณัช วิจิตพันธ์	ร.ร.บ้านนาคลอง
๒๐๑	นายชนะรัตน์ บุญทวี	ร.ร.พระพุทธบาทเทศรังษีวิทยา
๒๐๒	นายสุริยา สุนาอาจ	ร.ร.บ้านคำโป่งเป็งโคตรธิดาวิทยา
๒๐๓	นายวิจารณ์ ราชป่องขัน	รอง ผอ.ร.ร.หนองคายวิทยาคาร
๒๐๔	นายศุภชัย สายเย็น	ผอ.ร.ร.บ้านม่วงพิทยาคม
๒๐๕	นายวชิราวุธ บัวแพง	สพป.หนองคาย เขต ๒
๒๐๖	นายวีระ พิณนิช	สพป.หนองคาย เขต ๒
๒๐๗	นางสังข์ ปาณศรี	สพป.หนองคาย เขต ๒
๒๐๘	นายสมโภชน์ สุวรรณโสภา	สพป.หนองคาย เขต ๒
๒๐๙	นายอนุกุล แข่งดี	สพป.หนองคาย เขต ๒
๒๑๐	นายกนกศักดิ์ ฝ้ายชานา	สพป.หนองคาย เขต ๒
๒๑๑	นายจรูญ เวียงคำ	สพป.หนองคาย เขต ๒
๒๑๒	นายเกษม คำสา	สพป.หนองคาย เขต ๒
๒๑๓	นายธีระพงษ์ สังข์หลอด	สพป.หนองคาย เขต ๒

ลำดับ	ชื่อ - สกุล	ตำแหน่ง/หน่วยงาน
๒๑๔	นายชัชฌาณิศวรร วัฒนพงษ์ศภัทระ	ร.ร.บ้านนาตาล
๒๑๕	นายณัฐพงษ์ บัวเหลือ	ร.ร.บ้านนาตาล
๒๑๖	นางสุชาณี เอี่ยมคง	เทศบาลเมืองหนองคาย
๒๑๗	นางสาวอัญญาณี พลนิโคตร	เทศบาลเมืองหนองคาย
๒๑๘	นางสาวภัทรภร โปตวัฒน์	เทศบาลเมืองหนองคาย
๒๑๙	นางสาวอรอุมา แข็งโซ	เทศบาลเมืองหนองคาย
๒๒๐	นายชีวา ผาสุขธรรม	เทศบาลเมืองหนองคาย
๒๒๑	นางอัคนี ธรรมจิตร	สพป.บึงกาฬ
๒๒๒	นางสาวปาริชาติ ไชยสถิตย์	กศน.จังหวัดหนองคาย
๒๒๓	นางนิรมล สิ้นโพธิ์	ร.ร.หลวงพ่อดำวิทยา
๒๒๔	นายพิทยา บริจาค	ร.ร.บ้านวัดหลวง
๒๒๕	นายไชยยนต์ ไชยมาต	ศธจ.อุดรธานี
๒๒๖	นายชนะ ชัยอามาตย์	ร.ร.ปทุมเทพวิทยาคาร

การส่งเสริมความรู้ด้านกฎหมายการศึกษาและกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการการศึกษา

ครั้งที่ ๗ ในเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้ ณ จังหวัดสงขลา

ลำดับ	ชื่อ - สกุล	ตำแหน่ง/หน่วยงาน
๑	นายอนันต์ สาโร	สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดสงขลา
๒	นางอนงค์นุช ผลยะฤทธิ์	สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดสงขลา
๓	นางสาวสุภารัตน์ คำสุวรรณ	สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดสงขลา
๔	นายสรายุทธ์ จันทสงค์	สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดสงขลา
๕	นายอนุพงศ์ สุวรรณเวหา	ผอ.สำนักงานการศึกษาเอกชน อ.จะนะ
๖	นางจิราวรรณ หิรัญวงศ์	ผอ.สำนักงานการศึกษาเอกชน อ.เทพา
๗	นายห้ว ศรีสุด	ผอ.สำนักงานการศึกษาเอกชน อ.นาทวี
๘	นายราชัย หล้าขุน	สำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดสงขลา
๙	นายอนุวัฒน์ สะแลแม	สำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดสงขลา
๑๐	นางสาววีรวัลย์ คทายุทธ์	สำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดสงขลา
๑๑	นายปัญญาวุธ เหล่าเจริญ	สำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดสงขลา
๑๒	นายพิพัฒน์ เสนาพิทักษ์กุล	สำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดสงขลา
๑๓	นายณัฐรุดีน กะจิ	สำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดสงขลา
๑๔	นายวิรัช จันท์เกิด	สำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดสงขลา
๑๕	นางสาวกัญญาภักดิ์ จันทโช	สพป.สงขลา เขต ๑
๑๖	นางสาวโคกิชฐ์ โรจนรักษ์	สพป.สงขลา เขต ๑
๑๗	นางพุ่มพวง สังขพงศ์	สพป.สงขลา เขต ๑
๑๘	นางสุปรียา สังขวรรณ	สพป.สงขลา เขต ๑
๑๙	นางเขมวันต์ สำเภาทอง	สพป.สงขลา เขต ๑
๒๐	นางจินตนา ชื่นชิม	สพป.สงขลา เขต ๑
๒๑	นางณิชากัทธ กัญจนพันธ์ุ	สพป.สงขลา เขต ๑
๒๒	นางสาวลภัสสรดา จันชีวินท์	สพป.สงขลา เขต ๑
๒๓	นางประเทือง หนูแก้ว	สพป.สงขลา เขต ๑
๒๔	นางกมลาศน์ ศรประสิทธิ์	สพป.สงขลา เขต ๑
๒๕	นายผดุงศักดิ์ ชุมอินทร์	สพป.สงขลา เขต ๑
๒๖	ว่าที่ร้อยเอกสินสมุทร คงยอด	สพป.สงขลา เขต ๑
๒๗	นางสาวฤทัยชนก แก้วคง	สพป.สงขลา เขต ๑
๒๘	นางชนินนาถ ชูศรี	สพป.สงขลา เขต ๑
๒๙	นางสุจิตร์ จันท์อุดม	สพป.สงขลา เขต ๑
๓๐	นายปราโมทย์ พรหมสุทธิ	สพป.สงขลา เขต ๒
๓๑	นางกาญจนา อักษรนิตย์	สพป.สงขลา เขต ๒
๓๒	นายธรรมชาติ ทองแดง	สพป.สงขลา เขต ๒
๓๓	นายชนาธิป ผลยะฤทธิ์	ร.ร.บ้านควนเนียง

ลำดับ	ชื่อ - สกุล	ตำแหน่ง/หน่วยงาน
๓๔	นายอุศมาน หลีสันมะหมัด	ร.ร.บ้านควนขัน
๓๕	นางสาวศุทธิดา ทองช่อม	ร.ร.วัดท่าช้าง
๓๖	นายจรัญ วัฒนหะ	สพป.สงขลา เขต ๓
๓๗	นายอรรณพ เนียมดง	สพป.สงขลา เขต ๓
๓๘	ว่าที่ ร.ต.ประสิทธิ์ คงธรรม	สพป.สงขลา เขต ๓
๓๙	นายนิพนธ์ มณีรัตน์	สพป.สงขลา เขต ๓
๔๐	นายวิโรจน์ มโนกิจอุดม	สพป.สงขลา เขต ๓
๔๑	นายอำนาจ สุวรรณโณ	สพป.สงขลา เขต ๓
๔๒	นางศรีัญญา นิยมไทย	ผอ.กศน.อำเภอสิงหนคร
๔๓	นางสุพันธ์ ทองแกมแก้ว	ผอ.กศน.อำเภอสิงหนคร
๔๔	นางสาวอังศิยาภรณ์ อุ่นจิตต์	ผอ.กศน.อำเภอบางกล่ำ
๔๕	นางสุมาลี รักโช	วิทยาลัยการอาชีพนาทวี
๔๖	นางสาวทรงศินา ศรีธรรมรัตน์	วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีสงขลา
๔๗	นายชาญชัย ประทีปเกาะ	วิทยาลัยสารพัดช่างสงขลา
๔๘	นายบรรลือศักดิ์ นันทะทักษ์	วิทยาลัยเทคนิคหาดใหญ่
๔๙	นายจำรุญ วงศ์กระจ่าง	วิทยาลัยเทคโนโลยีและการจัดการสิงหนคร
๕๐	นายนิธิศ สมทรัพย์	วิทยาลัยการอาชีพหลวงประธานราษฎร์นิกร
๕๑	นางสาวรัชดา เสพมงคลเลิศ	วิทยาลัยการอาชีพสมเด็จพระเจ้าพะโกะ
๕๒	นางชลลดา ชลหิรัญ	วิทยาลัยอาชีวศึกษาสงขลา
๕๓	นางหิรัญญา ศรีปานแก้ว	อบจ.สงขลา
๕๔	นางสาวอัญชลี ขุนพลาย	อบจ.สงขลา
๕๕	นายณัฐพล เจะสารี	อบจ.สงขลา
๕๖	นางวรรณมา ลิ้มะพันธ์	อบจ.สงขลา
๕๗	นายสุรชัย ดรณพันธ์	อบจ.สงขลา
๕๘	นายสกลพัฒน์ สุวรรณกันทร	อบจ.สงขลา
๕๙	นางจิตติพร จันทร์เส็ง	เทศบาลนครสงขลา
๖๐	นายมนิต เพชรสุวรรณ	ร.ร.เทศบาล ๕ (วัดหัวป้อมนอก)
๖๑	นายวิทยา กลางวัง	เทศบาลนครหาดใหญ่
๖๒	นางสาวณภัทร วิทยาพันธ์	เทศบาลนครหาดใหญ่
๖๓	นางพรเพ็ญ พิตรพิบูลย์พันธ์	เทศบาลเมืองคอหงส์
๖๔	นางทสมา มงคลรัตน์	เทศบาลเมืองคอหงส์
๖๕	นางบัญญัติ ศรีชะสมุทร	เทศบาลเมืองปาดังเบซาร์
๖๖	นางวรรัญญา เพ็องฟูขจร	ร.ร.เทศบาลเมืองปาดังเบซาร์
๖๗	นางจุฑารัตน์ สุวรรณกาญจน์	เทศบาลเมืองทุ่งตำเสา
๖๘	นายธวัช สิงห์โต	ร.ร.อนุบาลเทศบาลเมืองทุ่งตำเสา
๖๙	นายจุมพล แซ่อึ้ง	เทศบาลเมืองสะเดา

ลำดับ	ชื่อ - สกุล	ตำแหน่ง/หน่วยงาน
๗๐	นายกิตติภักดิ์ รำจวนจร	เทศบาลเมืองสะเตา
๗๑	นางสงวน สัจจวรรณ	เทศบาลเมืองสะเตา
๗๒	นางอิสราภาพ คเชนทองสุวรรณ	เทศบาลเมืองบ้านพรุ
๗๓	นางรุจิสา ขุนแก้ว	เทศบาลเมืองบ้านพรุ
๗๔	นางสาวพรรณณี จันทรวัดน์	เทศบาลเมืองม่วงงาม
๗๕	นายทรงชัย เจริญพันธ์	เทศบาลเมืองม่วงงาม
๗๖	นางสาวณัฐภัสร์ มโนรัตน์สกุล	เทศบาลเมืองกำแพงเพชร
๗๗	นางจันทร์จิรา รัตนพันธ์	เทศบาลเมืองควนลัง
๗๘	นางกมลนพรรณช ธนาวัดน์วารากร	เทศบาลเมืองควนลัง
๗๙	นางสาวศพิมล ชูเกียรติวงศ์กุล	เทศบาลเมืองคลองแห
๘๐	นางสาวชุตินา ปิณรัตน์	เทศบาลเมืองคลองแห
๘๑	นางสาวปณิกา อินทวันทร์	เทศบาลเมืองสิงหนคร
๘๒	นางมยุรี พานชัย	เทศบาลเมืองสิงหนคร
๘๓	นายปัญญา พัฒนบตีพงศ์	สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดปัตตานี
๘๔	นายตะวันตรง ยีบาภา	สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดปัตตานี
๘๕	นางสาวสุนันต์ ยอดสร้อย	สำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี
๘๖	นางไลลา วาเลง	สำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี
๘๗	นางสาวจิรารัตน์ พลฤกษ์ศรี	ร.ร.วัดสถิตย์ชลธาร
๘๘	นางชุตินา บัวทองสุข	สพป.ปัตตานี เขต ๑
๘๙	นายปรีชา มะเกะ	ร.ร.บ้านดีอระ
๙๐	นางแว่มสนะห์ แส๊ะเต็ง	ร.ร.บ้านประจัน
๙๑	นายซุลกีฟลี สาแลมะ	ร.ร.บ้านกระเสาะ
๙๒	นายอับดุลเราะมาน ปาโสะ	ร.ร.บ้านบาตะกูโบ
๙๓	นางสาวอรรวรรณ พรหมชัย	สพป.ปัตตานี เขต ๒
๙๔	นายนูเซ็ง เจะบู	ร.ร.บ้านกะรุปี
๙๕	นายอดินันท์ มาหามะ	ร.ร.บ้านตือเบา
๙๖	นางภาตีเมาะ ดือรามะ	ร.ร.บ้านวังกะพ้อ“เพียรอนุสรณ์”
๙๗	นางฟาตีมา เจ๊ะแม็ง	ร.ร.บ้านมะนังยง
๙๘	นายประวิทย์ อ่องสุวรรณ	วิทยาลัยเทคโนโลยีการเกษตรและประมงปัตตานี
๙๙	นายเดชา คำสมุทร	วิทยาลัยการอาชีพสายบุรี
๑๐๐	นางประกายแก้ว ศุภอักษร	วิทยาลัยอาชีวศึกษาปัตตานี
๑๐๑	นายสมบัติ ฉายแสง	วิทยาลัยเทคนิคปัตตานี
๑๐๒	นายอำพล ศรีเกรียน	วิทยาลัยเทคนิคปัตตานี
๑๐๓	นางสาวสมหมาย โนสิทธิ์	สำนักงาน กศน.จังหวัดปัตตานี
๑๐๔	นางสุทิสรา ชุ่มคง	สำนักงาน กศน.จังหวัดปัตตานี
๑๐๕	นายอลงกรณ์ ช่อสามารถ	อบจ.ปัตตานี

ลำดับ	ชื่อ - สกุล	ตำแหน่ง/หน่วยงาน
๑๐๖	นายประเสริฐ อิบรอเห็น	ร.ร.บ้านเขาตุ้ม
๑๐๗	ผศ.สุวิมล นราองอาจ	เทศบาลเมืองปัตตานี
๑๐๘	นางซัลวานา ราชมุกดา	เทศบาลเมืองปัตตานี
๑๐๙	นายสุกิจ สระกำแพง	เทศบาลเมืองตะลุม്പัน
๑๑๐	นายมะฮูโซ๊ะ ตือเราะ	เทศบาลเมืองตะลุม്പัน
๑๑๑	นางกัลยา เวทมาหะ	สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดนราธิวาส
๑๑๒	นางจินดาภรณ์ สานนิหุลย์	สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดนราธิวาส
๑๑๓	นายมนตรี มานอุมานุกุล	สำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดนราธิวาส
๑๑๔	นางวรรณิ หะยีแวอูมา	ร.ร.ฮาซานียะห์
๑๑๕	นายบุญฤทธิ โสพิกุล	ร.ร.พิพัฒน์ทักษิณ
๑๑๖	นายมะรี้ตวน อับดุลฮาดี	สมาคม ร.ร.เอกชนสอนศาสนา
๑๑๗	นายอานันช ทานนุสรณ์	สพป.นราธิวาส เขต ๑
๑๑๘	นายมุฮัมมัดคอดีมส์ หะยีอาลี	ร.ร.บ้านบูเภาตา
๑๑๙	นายชยพล เพชรแก้ว	ร.ร.บ้านศาลาใหม่
๑๒๐	นางชนิษฐา นนธิ	ร.ร.วัดประชุมชลธาราฯ
๑๒๑	นางณิภา ศรีสองคอน	ร.ร.นิคมพัฒนา ๗
๑๒๒	นายมุฮัมมัดตัลมีซิม อาบู	สพป.นราธิวาส เขต ๓
๑๒๓	นายบูรฮัน อิหะโละ	สพป.นราธิวาส เขต ๓
๑๒๔	นางสาววันเพ็ญ เพชรรัตน์	สพป.นราธิวาส เขต ๓
๑๒๕	นางสาวแสงรวี พุดซ้อน	สพป.นราธิวาส เขต ๓
๑๒๖	นางวาสนา อนุสรประเสริฐ	สำนักงาน กศน.จังหวัดนราธิวาส
๑๒๗	นายมนพ ขวัญดี	สำนักงาน กศน.จังหวัดนราธิวาส
๑๒๘	นายปฤทัยรา บุญตาช่วย	อบจ.นราธิวาส
๑๒๙	นายธานินทร์ คงนวล	เทศบาลเมืองนราธิวาส
๑๓๐	นางสาวสุมีนา หลีหนูต	เทศบาลเมืองสุโหงโกลก
๑๓๑	นางสาวทัศนียา รักไทรทอง	เทศบาลเมืองสุโหงโกลก
๑๓๒	นายศราวุธ อรรถานุกรักษ์	ศึกษาธิการจังหวัดยะลา
๑๓๓	นางสาวคัทยวรรณ ภูพวก	สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดยะลา
๑๓๔	นายณัฐกรณ์ ขวัญดี	สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดยะลา
๑๓๕	นายธีระศักดิ์ ภัททิยากุล	สพป.ยะลา เขต ๑
๑๓๖	นายมนัช ฤทธิ์โต	สพป.ยะลา เขต ๑
๑๓๗	นายอนุชา สุวรรณสถิตย์	สพป.ยะลา เขต ๒
๑๓๘	นายภาณุศักดิ์ ขุนทองปาน	ร.ร.บ้านหลักเขต
๑๓๙	นายสมพงษ์ สุขมกล	ร.ร.นิคมฯ ๓
๑๔๐	นายสะอาดรี อีสอ	สพป.ยะลา เขต ๒
๑๔๑	นายกฤษฏา ขาวเรือง	สพป.ยะลา เขต ๓

ลำดับ	ชื่อ - สกุล	ตำแหน่ง/หน่วยงาน
๑๔๒	นายชัยศักดิ์ วิสุทธิ์	ร.ร.บ้านจุโป
๑๔๓	นายวาริต ขำนุรักษ์	ร.ร.บ้านพ้อหิน
๑๔๔	นายมารุต งามแก้ว	ร.ร.บ้านวังใหม่ (ประชาอุทิศ ๒๕๑๙)
๑๔๕	นายคณิน ทองเอียด	สำนักงาน กศน.จังหวัดยะลา
๑๔๖	นายชาติรี สวรรณนที	วิทยาลัยการอาชีพรามัน
๑๔๗	นายชนะรัชต์ จุฬรัตน์	วิทยาลัยการอาชีพเบตง
๑๔๘	นายอาหามะ ตือเร๊ะ	วิทยาลัยสารพัดช่างยะลา
๑๔๙	นายจรรรงค์ พรหมสุข	วิทยาลัยการอาชีพเบตง
๑๕๐	นายสรศักดิ์ หลีเส็น	วิทยาลัยเทคนิคยะลา
๑๕๑	นางชุไวดา มะแซ	อบจ.ยะลา
๑๕๒	นางยะสี ลาเต๊ะ	เทศบาลนครยะลา
๑๕๓	นางนุชนางค์ ลิ้มสุชาติ	ร.ร.เทศบาล ๓ (วัดพุทธภูมิ)
๑๕๔	นายไพฑูล ปั่นแก้ว	เทศบาลเมืองเบตง
๑๕๕	นายถนอม คงเพชร	ร.ร.เทศบาล ๖ (ประชาสันดี)
๑๕๖	นางสาวถ้วนฮายาตี સામ્	เทศบาลเมืองสะเตงนอก
๑๕๗	นางสาวชูไรรณี หะยิมะสาและ	เทศบาลเมืองสะเตงนอก
๑๕๘	นายมาหามะรอซือลัม เจ๊ะมิ	รอง ผอ.สำนักงานการศึกษาเอกชน จังหวัดสตูล
๑๕๙	นายพีรพัฒน์ ขุนเศษ	สำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดสตูล
๑๖๐	นายหมาดเรน ลาโยด	ร.ร.ดารุลมุอ์มิน
๑๖๑	นายบุรฮานุดดิน ไบกาเต็ม	ร.ร.แสงประทีปวิทยามูลนิธิ
๑๖๒	นายกชพงศ์ เพชรอินทร์	ร.ร.บ้านกาแบง
๑๖๓	นายณรงค์ ชำนาญเวช	ร.ร.บ้านปีใหญ่
๑๖๔	นายสุไลหมาน ตาเดอีน	ร.ร.บ้านวังประจัน
๑๖๕	นายสมนึก ศรีนคร	ร.ร.บ้านน้ำหรา
๑๖๖	นายคณาธิป บุญญรัตน์	สำนักงาน กศน.จังหวัดสตูล
๑๖๗	นายวีระศักดิ์ บุญไชยสุริยา	สำนักงาน กศน.อำเภอท่าแพ
๑๖๘	นางสาวละอองแก้ว หมั่นจร	วิทยาลัยเทคนิคสตูล
๑๖๙	นางสาววิลาสินี บารา	องค์การบริหารส่วนจังหวัดสตูล
๑๗๐	นางพิมพ์พา หมานเหล็ก	ร.ร.นิคมพัฒนาฝั่ง ๖
๑๗๑	นางสาวชุติมา เดชดี	เทศบาลเมืองสตูล
๑๗๒	นางโสภาวรรณ รัตนติลก ณ ภูเก็ต	ร.ร.เทศบาล ๓
๑๗๓	นางราตรี ศรีสุวรรณ	สพม.เขต ๑๕
๑๗๔	นางสาวเพ็ญวิภา ทองเชื้อ	สพม.เขต ๑๕
๑๗๕	นางสาวอามีเนาะ หะยิดอเลาะ	สพม.เขต ๑๕
๑๗๖	นางสาวดาริน สิงห์นำโชค	สพม.เขต ๑๕

ลำดับ	ชื่อ - สกุล	ตำแหน่ง/หน่วยงาน
๑๗๗	นายกฤษฎา นิลน้ำ	สพม.เขต ๑๕
๑๗๘	นางสาวพินีภรณ์ หงส์สามารถ	สพม.เขต ๑๕
๑๗๙	นายพิษณุ อุ่นอก	สพม.เขต ๑๖
๑๘๐	นายกิตติภูมิ คงศรี	สพม.เขต ๑๖
๑๘๑	นายเสรี อินทร์คง	สพม.เขต ๑๖
๑๘๒	นายเสนอ ไหมจ้อย	สพม.เขต ๑๖
๑๘๓	นายโชคชัย ชัยธรรมโชค	สพม.เขต ๑๖
๑๘๔	นายอุดม ชูสีวรรณ	สพม.เขต ๑๖
๑๘๕	นายอนันต์ ผุดเกิด	สพม.เขต ๑๖
๑๘๖	นายวิรัช ชูสิน	สพม.เขต ๑๖
๑๘๗	นายมานิช มณีวิทย์	สพม.เขต ๑๖
๑๘๘	นายอรุณ โต๊ะหัวนหลง	สพม.เขต ๑๖
๑๘๙	นายอุทิศ อมรมณี	ผอ.สำนักงานการศึกษาเอกชน อ.สะบ้าย้อย
๑๙๐	นายโสภณ ชูช่วย	สพป.สงขลา เขต ๓
๑๙๑	นายอรุณ คานยู	สพป.สงขลา เขต ๓
๑๙๒	นายประทีป เนาวรัตน์	สพป.สงขลา เขต ๓
๑๙๓	นางสาวไหมมู่หน๊ะ หนีไร่	อบจ.สงขลา
๑๙๔	นางอนงค์นาถ เจริญศรี	วิทยาลัยอาชีวศึกษาสงขลา

คณะวิทยาการ

ลำดับ	ชื่อ - สกุล	ตำแหน่ง/หน่วยงาน
๑	นายประนัย วณิชชานนท์	ตุลาการศาลปกครองสูงสุด
๒	นายพีระ รัตนวิจิตร	ผู้ตรวจราชการกระทรวงศึกษาธิการ
๓	นายสมบูรณ์ แต่งเกลี้ยง	ผู้ทรงคุณวุฒิ
๔	นายอาทร ทองสวัสดิ์	ผู้ทรงคุณวุฒิ
๕	นายมานิตย์ คณะโต	ผู้ทรงคุณวุฒิ
๖	นางธิดา พิทักษ์สินสุข	ผู้ทรงคุณวุฒิ
๗	นายวีระ พลอยครบุรี	ผู้ทรงคุณวุฒิ
๘	นายนิวัตต์ น้อยมณี	ผู้ทรงคุณวุฒิ
๙	นางสาวรัชนก กลิ่นเจริญ	กองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา
๑๐	นายจිරศักดิ์ กาสศิริ	กองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา
๑๑	นายนิกร เกรีกุล	กองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา
๑๒	นางสาวกนิษฐา คุณาวีศรุต	กองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา

คณะผู้ดำเนินการ

ลำดับ	ชื่อ - สกุล	ตำแหน่ง/หน่วยงาน
๑	นายสุภัทร จำปาทอง	เลขาธิการสภาการศึกษา
๒	นายสมศักดิ์ ดลประสิทธิ์	รองเลขาธิการสภาการศึกษา
๓	นายสวัสดิ์ ภูทอง	ผอ.สำนักพัฒนาคุณภาพการศึกษาศึกษา
๔	นายสมพงษ์ พุฒิสารธรรม	นักวิชาการศึกษาศึกษานาฏการพิเศษ
๕	นายเนติ รัตนาก	นิตกรศึกษานาฏการพิเศษ
๖	นางสาวณัฐิกา นิตยาพร	นิตกรศึกษานาฏการพิเศษ
๗	นางสาวชนัญญา อุ่นจันทร์	นักวิชาการศึกษาศึกษานาฏการพิเศษ
๘	นายชัชวาล อัมมากุล	นิตกรศึกษานาฏการ
๙	นายชาญชัย มาณจักร์	นิตกรศึกษานาฏการ
๑๐	นายเฉลิมพล เอียดพูล	นิตกรศึกษานาฏการ
๑๑	นายชยุต แดงจัน	นักวิชาการศึกษาศึกษานาฏการ
๑๒	นางสาวทตยา รัชตาธิวัฒน์	นิตกรศึกษานาฏการ
๑๓	นายวรพจน์ หาญใจ	นิตกรปฏิบัติการ
๑๔	นายมารุต หิรัญศรี	นิตกรปฏิบัติการ
๑๕	นายมานพ ปลื้มวงษ์	นักวิชาการศึกษาปฏิบัติการ
๑๖	นางสาวณัฐสุดา พลชา	นักวิชาการศึกษาปฏิบัติการ
๑๗	นางศิริพร กุลวงศ์	เจ้าพนักงานธุรการปฏิบัติงาน
๑๘	นายสรราช ส่องศรี	ผู้ช่วยนักวิชาการ
๑๙	นางสาวสุริรัตน์ ขจรศักดิ์	ผู้ช่วยนักวิชาการ
๒๐	นายดุขฎิ ศิริราช	ผู้ช่วยนักวิชาการ
๒๑	นายบุรีชาติ ทิมพิทักษ์	ผู้ช่วยนักวิชาการ
๒๒	นายอาวุธ ไกรประสิทธิ์	พนักงานขับรถ
๒๓	นายวนาราม ศักดิ์ศรี	พนักงานขับรถ

คณะผู้จัดทำ

ที่ปรึกษา

ดร.สุภัทร จำปาทอง	เลขาธิการสภาการศึกษา
ดร.สมศักดิ์ ดลประสิทธิ์	รองเลขาธิการสภาการศึกษา
ดร.อุษณีย์ ธโนศวรรย์	รองเลขาธิการสภาการศึกษา
ดร.สวัสดี ภูทอง	ผู้อำนวยการสำนักพัฒนาคุณภาพการศึกษา

บรรณาธิการและผู้พิจารณาเอกสาร

นายวีระ พลอยครบุรี	นายนิวัฒน์ น้อยมณี	นายอาทร ทองสวัสดิ์
นายนาณัติย์ คณะโต	นายโกวิท คุปะเนียด	นายประนัย วณิชชานนท์
นายสมศักดิ์ ดลประสิทธิ์	นายสวัสดิ์ ภูทอง	นายสมพงษ์ ฝูยสาธรรม
นายเนติ รัตนกร	นางสาวณัฐิกา นิตยาพร	นางสาวชนัญญา อุ่นจันทร์

รวบรวมและจัดทำ

นายสมพงษ์ ฝูยสาธรรม	นางสาวชนัญญา อุ่นจันทร์
นายชาญชัย มาณจักร์	นายเฉลิมพล เอียดพูล
นางสาวสุวีรัตน์ ขจรศักดิ์	

คณะทำงาน

นายสวัสดิ์ ภูทอง	นายสมพงษ์ ฝูยสาธรรม	นายเนติ รัตนกร
นางสาวณัฐิกา นิตยาพร	นางสาวชนัญญา อุ่นจันทร์	นายชัชวาล อัจฉากุล
นายชาญชัย มาณจักร์	นายเฉลิมพล เอียดพูล	นางสาวทตยา รัชตวิวัฒน์
นายวรพจน์ หาญใจ	นายมานพ ปลื้มวงษ์	นายมารุต หิรัญศรี
นางสาวณัฐสุดา พลชา	นางศิริพร กุลวงศ์	นายสรารุช ส่งศรี
นางสาวสุวีรัตน์ ขจรศักดิ์	นายดุขฎิ ศิริราช	

สำนักพัฒนาคุณภาพการศึกษา
สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ